

Universitätsbibliothek Wuppertal

Handlexikon zu Cicero

Merguet, Hugo

Leipzig, 1905

P

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2871)

diffuentes; de or III 131. otio fruor, non illo quidem, quo debebat is, qui quondam peperisset otium civitati; of III 3. me metuo ne etiam in ceteris rebus honesto otio privarim; ep IV 4, 4. — 4. is fueram, cui cum liceret maiores ex otio fructus capere quam ceteris . . .; rep I 7. cum (Crassus) se de turba et a subselliis in otium soliumque contulerit; de or II 143. divello ab: f. 1. complector. quod te alia ratio ad honestum otium duxit; A I 17, 5. philosophorum libros reservet sibi ad huiusce modi Tusculani requiem atque otium; de or I 224. quoniam illi arti in bello ac seditione locus est, huic in pace atque otio; Quir 20. cum in otium venerimus; A I 7. — III. quem ego vobis ita commendo, ut cupidissimum otii; Muren 90. — IV. alqd. f. I. 1. contingit. II, 1. confero, habeo. amorem eis (civibus) otii et pacis iniecit; rep II 26. neque nobis fructus otii datus est; de or I 2. hominis mihi irati, sed multo acrius otii communis et salutis inimici; Sest 15. quo tempore aetas nostra tamquam in portum confugere deberet non inertiae neque desidia, sed otii moderati atque honesti; Bru 8. quod in meo reditu spes otii et concordiae sita videbatur; dom 15. — V, 1. qui otio delectantur; Phil XI 38. nos umbris, deliciis, otio, languore, desidia animum infecimus; Tusc V 78. quo (otio) nunc tabescimus; A II 14, 1. — 2. multa

Pabulum, Futter, Nahrung: I. est animorum ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum consideratio contemplatioque naturae; Ac II 127. — II. (Democritus) habitu extorum declarari censet haec dumtaxat: pabuli genus . . .; div II 30. — III. hunc pabulo inimicorum corruptum; har resp 5.

pacificatio, Friedensstiftung: I. sapientius facies, si te in istam pacificationem non interpones; ep X 27, 2. se non dubitare, quin et opem et gratiam meam ille (Caesar) ad pacificationem quaereret; A IX 11, 2. — II. equae spes pacificationis sit; A VII 8, 4.

pacificator, Friedensstifter: I. Servius pacificator videtur obisse legationem; A XV 7. iam illum emptum pacificatorem perorasse puto; A X 1, 2. — II. emo: f. I. praepositum esse nobis pacificatorem Allobrogum; A I 13, 2.

pacificatorius, den Frieden vermittelnd: posteaquam nos pacificatoria legatione implicatos putant; Phil XII 3.

pacificus, Frieden stiftend: equae pacifica persona desideretur; A VIII 12, 4.

paciscor, verabreden, sich ausbedingen, einen Vertrag schließen: I. ut ex area, nisi pactus esset, arator ne tolleretur; Ver III 51. — II. se dimidium eius ei, quod pactus esset pro illo carmine, daturum; de or II 352. si, quae de me pacta sunt, non servantur; A II 9, 1. quam (Ciliciam) sibi pactus erat; Sest 55. cuius (Deiotari) filio pacta est Artavasdis filia; A V 21, 2. pacto iam foedere provinciarum; Sest 33. quod dierum essent pactae, non noctium indutiae; of I 33. tanta invidia sunt consules propter suspicionem pactorum a candidatis praemiorum; Q fr III 3, 2. si praedonibus pactum pro capite pretium non attuleris; of III 107.

paco, beruhigen, part. friedlich: hinc exercitum in hiberna agri male pacati deducendum Quinto fratri dabam; A V 20, 5. pacare Amanum; ep XV 4, 8. in pacatis tranquillisque civitatibus; de or I 30. ille, cuius ne pacatam quidem nequitiam quisquam ferre posset; Phil V 24. erat rex, si nondum

praeclara in illo calamitoso otio scripsit; fin V 54. quae (artes) sine summo otio non facile discuntur; Balb 15.

ovis, Schaf: I. quid oves aliud adferunt, nisi ut earum villis confectis atque contextis homines vestiantur? nat II 158. — II. o praeclarum custodem ovium, ut aiunt, lupum! Phil III 27. plebem multae dictione ovium et bovum || boum || coërcebat; rep II 16.

ovo, eine Ovation halten, feierlich einziehen: quem ovantem in Capitolium ascendisse meminisse; de or II 195. cum propter eorum res gestas me ovantem et prope triumphantem populum Romanum in Capitolium domo tulerit; Phil XIV 12.

ovum, Ei: I. etsi pisces, ut aiunt, ova cum genuerunt, relinquunt; facile enim illa aqua et sustinentur et fetum fundunt; nat II 129. somniasse se ovum pendere ex fascea lecti sui cubicularis; div II 134. — II, 1. gigno, al.: f. I. fundunt. testudines et crocodilos dicunt obruere ova, deinde discedere; nat II 129. ut quam facillime ova serverent; nat II 129. anitum ova gallinis saepe supponimus; nat II 124. — 2. integram famem ad ovum adfero; ep IX 20, 1. — III, 1. videsne, ut in proverbio sit ovorum inter se similitudo? Ac II 57. — 2. id (vitellum) ei ex ovo videbatur aurum declarasse, reliquum argentum; div II 134.

socius, ad non hostis, pacatus, quietus; Sest 57. tempus hoc tranquillum atque pacatum; Cluent 94.

pactio, Verabredung, Vergleich, Vertrag: I, 1. ut pactiones cum civitatibus reliquis conficiat; ep XIII 65, 1. cum tam iniquas pactiones vi et metu expressas cognoverit; Ver III 143. haec pactio non verbis, sed nominibus et perscriptionibus multorum tabulis cum esse facta diceretur; A IV 17, 2. pactiones sine ulla iniuria factas rescidit; prov 10. qui (videt) tuas mercedum pactiones in patrociniis; par 46. — 2. an (ius profectum sit) ab aliqua quasi condicione || condicione || hominum et pactione; Top 82. nisi (militis) ad hanc pactionem venissent; inv II 76. — II, 1. alter consul pactionibus se suorum praemiorum obligarat; sen 32. victoria pax, non pactione parienda est; ep X 6, 1. — 2. quod iis navem contra pactionem foederis imperarint; Ver V 49.

pactor, Vermittler: en societatis pactores, religionis auctores; Ver V 55.

pactum, Vertrag, Vergleich, Art und Weise: I. quaedam genera iuris iam certa consuetudine facta sunt; quod genus pactum, par, iudicatum. pactum est, quod inter quos convenit || quod || ita iustum putatur, ut iure praestare dicatur; inv II 67, 68. pactum est, quod inter aliquos convenit; inv II 162. — II, 1. nescio quo pacto ab eo, quod erat a te propositum, aberravit oratio; Tusc III 80. adiutor eodem pacto esse debeo; Muren 8. ista (natura) duce errari nullo pacto potest; leg I 20. quonam pacto mortem Africani feras; Lael 7. quo pacto suae confessioni possit mederi; Ver I 12. — 2. Pomptinus ex pacto et convento (nam ea lege exierat) iam a me discesserat; A VI 3, 1.

paeon, Pāan, Lobgesang: I. neque vos paeon || paeon || aut herous ille conturbet. ipsi occurrent orationi; de or III 191. probatur ab eodem illo (Aristotele) maxime paeon || paeon ||, qui est duplex: nam aut a longa oritur, quam tres breves consequuntur, aut a brevibus deinceps tribus, extrema producta atque longa; de or III 183. est paeon || paeon || hic

posterior non syllabarum numero, sed aurium mensura par fere cretico, qui est ex longa et brevi et longa; de or III 183. paean minime est aptus ad versum; orat 194. paean in amplioribus (est); orat 197. eius (cretici) aequalis paean, qui spatio par est, syllaba longior, qui commodissime putatur in solutam orationem inligari, cum sit duplex. nam aut e longa est et tribus brevibus aut e totidem brevibus et longa; orat 215. est (paean) unus apertissimus orationi vel orienti vel mediae; orat 218. quod paean habeat tres breves; orat 191. occurrit; f. conturbat. — II, 1. ante condemnentur ii, quam totiens, quotiens praescribitur, Paeanem aut Nomionem || munionem || citarimus; de or I 251. ita fit sequi paean; orat 188. inligo: f. I. est; orat 215. qui paean praetereunt, non vident mollissimum a sese numerum eundemque amplissimum praeteriri; orat 192. probro: f. I. est; de or III 183. Ephorus paean sequitur aut dactylum; orat 191. — 2. illi philosopho ordiri placet a superiore paean || paean ||, posteriore finire; de or III 183. — III. finire. f. II, 2.

paedagogus, Erzieh'er: I. quem ad modum paedagogi loquantur; Bru 210. — II. paedagogi probitas me id suspicari vetat; A XII 33, 2.

paedor, Schmeu: ex hac opinione sunt illa genera lugendi, paedores, muliebres lacerationes generum; Tusc III 62.

pael — f. pel —

paene, beinahe, fast, so gut wie: I. quem (Brutum) non minus amo quam tu, paene dixi, quam te; A V 20, 6. cum iam paene evanisset Hortensius; Bru 323. etsi heri id, quod quaerebatur, paene explicatum est; Ac II 10. decus illius exercitus paene praeterii; Phil XI 14. — II. cum illum necessarium et fatalem paene casum non tulerimus; Phil X 19. dum illum rideo, paene sum factus ille; ep II 9, 2. in disputationem paene intimam; de or I 96. — necessarias (cupiditates) satiari posse paene nihilo; Tusc V 93. est finitimus oratori poeta, multis vero ornandi generibus socius ac paene par; in hoc quidem certe prope idem, ut . . .; de or I 70. — III. si animal omne ea ante efficit paene, quam cogitat; div I 120. — IV. Bibulum multo iustiorum (habuimus), paene etiam amicum; ep I 4, 1. qui de imperio paene certavit; Sest 59. ut paene cum lacte nutriciae errorem susxisse videamur; Tusc III 3. C. Caesar adulescens, paene potius puer; Phil III 3. — V. utinam conere, ut aliquando illud „paene“ tollatur! Phil II 101.

paenitet, es reut, ärgert, verdrießt, bereuen: I. 1. tanta vis fuit paenitendi; Tusc IV 79. — 2. nisi forte sic loqui paenitet; orat 164. — II. taedet ipsum Pompeium vehementerque paenitet; A II 22, 6. f. IV, 1. ep IX 5, 2. — III, 1. quae qualicumque in me sunt (me ipsum paenitet quanta sint); orat 130. — 2. se paenitere, quod animum tuum offenderit; A XI 13, 2. — 3. efficiunt, ut me non didicisse minus paeniteat; de or II 77. — 4. ut eum tali virtute se in rem publicam fuisse paeniteat; Sest 95. — 5. nec me comitum paeniteret; A VIII 1, 3. cuius me mei facti paenituit; ep VII 3, 2. sapientem nihil opinari, nullius rei paenitere; Muren 61. voluntatis me meae numquam paenitebit, consilii paenitet; A XI 6, 2. — IV, 1. ut valde ego ipsi (Caelio), quod de sua sententia decesserit, paenitendum putem; A VII 3, 6. consilii nostri, ne si eos quidem, qui id secuti non sunt, non paeniteret, nobis paenitendum putarem; ep IX 5, 2. — 2. optimum est portus paenitenti mutatio consilii; Phil XII 7. utrum id facinus sit, quod paenitere fuerit necesse; inv II 43. sequitur, ut nihil paeniteat, nihil desit, nihil obstat; Tusc V 53. quemquam paeniteret, quod fecisset per iram? Tusc IV 79.

paenula, Reifemantel, Mantel: mulioniam paenulam adripuit, cum qua venerat; Sest 82.

horum ego vix attigi paenulam, tamen remanserunt; A XIII 33, a, 1 (4). ego ita egi, ut non scinderem paenulam; A XIII 33, a, 1 (4).

paenulatus, im Reifemantel: cum hic insidiator cum uxore veheretur in caeda, paenulatus; Milo 28.

paean f. paean.

paetulus, seitwärts blickend, blickend: equos (deos), si non tam strabones, at paetulos esse arbitramur? nat I 80.

paganus, Bauer: nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani aut montani; dom 74.

pagella, Seite: altera iam pagella procedit; ep XI 25, 2. extrema pagella pupugit me tuo chirographo; ep II 13, 3.

pagina, Seite, Blatt: I, 1. cum hanc paginam texerem || tenerem ||; Q fr I 2, 10. — 2. quoniam respondi postremae tuae paginae prima mea, nunc ad primam revertar tuam; A VI 2, 3. — 3. revertor ad: f. 2. est quasi in extrema pagina Phaedri his ipsis verbis loquens Socrates; orat 41. — II. etsi meam in eo parsimoniam huius paginae contractio significat; A V 4, 4. — III. respondere: f. I, 2.

paginula, Seite: ut non minus longas iam in codicillorum fastis futurorum consulum paginulas habeant quam factorum; A IV 8, a, 2.

pagus, Dorf, Gau: (Sophocles) ascendit in Arium pagum; div I 54. vos de pagis omnibus conligitis bonos illos viros; fin II 12.

pala, Stein: ibi cum palam eius anuli ad palam converterat, a nullo videbatur; of III 38.

palaestra, Ringschule, Ringplatz, Übung, Kunst: I. ut palaestra histrionem (adiuvat); orat 14. — II, 1. (numerus) quasi quandam palaestram et externa liniamenta orationi attulit; orat 186. non utuntur in ipsa lusione artificio proprio palaestrae, sed indicat ipse motus, didicerint palaestram an nesciant; de or I 73. in quo non motus hic habeat palaestram quandam; orat 228. nescio: f. disco. — 2. palaestrae magis et olei (genus est verborum) quam huius civilis turbae ac fori; de or I 81. — 3. hominem deduxerunt in palaestram; inv II 2. quem (Mercurium) in privata aliqua palaestra posuit; Ver V 185. — III. artificium: f. II, 1. disco. magni aestimo unius aestatis fructum palaestrae Palatinae; A II 4, 7. — IV. Phalereus non tam armis institutus quam palaestra; Bru 37.

palaestricus, der Ringschule angehörig, güntig: palaestrici motus sunt saepe odiosiores; of I 130. numquam vos praetorem tam palaestricum vidistis; Ver II 54.

palaestrita, Ringer: I. Heraclio Syracusanos tuos illos palaestritas bona restituere iussit; Ver II 54. — II, 1. sani et sicci dumtaxat habeantur, sed ita, ut palaestritae; opt gen 8. — 2. eripe hereditatem propinquis, da palaestritis; Ver II 46.

palam, offen, öffentlich, unverhohlen, offenbar: palam sic egit causam tuam, ut . . .; ep I 1, 2. qui in contione palam dixerint . . .; Sest 60. non ex insidiis, sed aperte ac palam elaboratur, ut . . .; orat 38. credo palam factum esse; A XIII 21, 3. suffragia clam an palam ferri melius esset; leg III 33. hoc cum palam decumani loquerentur; Ver III 131. L. Catilinam caedem, interitum non obscure, sed palam molientem; Piso 5. istum in re frumentaria aperte palamque esse praedatum; Ver III 146. haec commemoro, quae sunt palam; Piso 11. si palam libereque venirent; Ver IV 13.

palatum, palatus, Gaumen: I. nec sequitur, ut, cui cor sapiat, ei non sapiat palatus; fin II 24. — II. suspicio: f. III. iudicare. — III. dum palato, quid sit optimum, (Epicurus) iudicat, „caeli palatum“, ut ait Ennius, non suspexit; nat II 49. quae (voluptas) palato percipiatur, quae

auribus; fin II 29. is (stomachus) palato extremo atque intimo terminatur; nat II 135.

palea, Spreu: aurum paleamne (navis) portet, ad bene aut ad male gubernandum nihil interesse; fin IV 76.

palimpsestus, abgeschabtes Pergament: quod in palimpsesto, laudo equidem parsimoniam; ep VII 18, 2.

palla, Schaufpielermantel: qui cum palla nummos populo de rostris spargere solebat; Phil III 16.

palleo, erbleiden: sudat, pallet; Phil II 84.

palliatu, im Mantel: ut denique illi palliati topiarum facere videantur et hederam vendere; Q fr III 1, 5. accipietne excusationem is Graeculi iudicis, modo palliati, modo togati? Phil V 14.

pallium, Mantel: I, 1. (Hippias) gloriatus est pallium, quo amictus esset, [se] sua manu confecisse; de or III 127. ei (Iovi) laneum pallium iniecit; nat III 83. — 2. cum esses cum tunica pulla et pallio; Ver V 40. — II, 1. amiciri: j. I, 1. conficio. amica corpus eius (Alcibiadis) texit suo pallio; div II 143. — 2. cum tunica pallioque purpureo visus es; Ver V 137.

pallor, Blässe, Erbleiden: I. ex quo fit, ut pudorem rubor, terrorem pallor et tremor consequatur; Tusc IV 19. — II. quo tremore et pallore dixit! Flac 10.

palma, flache Hand, Hand, Palme, Siegespreis, Sieg: I. multas esse infames eius palmas, hanc primam esse tamen lemniscatam; Sex Rosc 100. — II. cum palmam iam primus acceperit; Bru 173. docto oratori palma danda est; de or III 143. (Antipho) palmam tulit; A IV 15, 6. minorem Septentrionem Cepheus passis palmis a tergo subsequitur; nat II 111. — III. (Zeno) cum manum dilataverat, palmae illius similem eloquentiam esse dicebat; orat 113. — IV. alter plurimarum palmarum vetus gladiator habetur; Sex Rosc 17. radices palmarum agrestium, quarum erat multitudo, conligebant; Ver V 87.

palmaris, vorzüglich: illa palmaria, quod is eum (mundum) dixerit fore sempiternum; nat I 20. illa statua palmaris; Phil VI 15.

palpebra, Augenlid: I. palpebrae, quae sunt tegmenta oculorum, mollissimae tactu, ne laederent aciem; nat II 142. — II. munitae sunt palpebrae tamquam vallo pilorum; nat II 143. quem (Regulum) Carthaginenses resectis palpebris vigilando necaverunt; Piso 43.

palpito, zucken: cum cor animantis alicuius evulsus ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem; nat II 24.

paludatus, im Kriegsmantel: cum te prosequeretur paludatum; ep XIII 6, 1. Crassum minore dignitate aiunt profectum paludatum; A IV 13, 2. exierunt malis ominibus atque execrationibus duo vulturii paludati; Sest 71 (72).

palumbes, Ringeltaube: »iam mare Tyrrhenum longe penitusque palumbes reliquit«; fr H XII.

palus, Pfahl: ad palum adligantur; Ver V 10.

palus, Sumpf: I, 1. ut paludes emat; agr II 71. ille paludes siccare voluit; Phil V 7. — 2. (C. Marius) expulsus, egens, in palude demersus; fin II 105. — II. cum rex Mithridates illis paludibus defendatur; agr II 52.

pampinus, Weinlaub: (uva) vestita pampinis; Cato 53.

panchrestus, stets wirksam: cum eius comites iste sibi suo illo panchresto medicamento amicos reddidisset; Ver III 152.

pando, austreden, ausbreiten: dum illa divina (bona) longe lateque se pandant; Tusc V 76. stantes ei manibus passis gratias agentes; Sest 117. quo utinam velis passis perveni liceat! Tusc I 119.

panegyricus, Festrede: qualem Isocrates fecit Panegyricum; orat 37.

pango, festsetzen, bestimmen, verfassen, abfassen (vgl. **paciscor**): I. de pangendo quod me crebro adhortaris; A II 14, 2. — II. si quis pepigerit, ne illo medicamento umquam postea uteretur; of III 92. — III. an pangis aliquid Sophocleum? ep XVI 18, 3. *ἀνέξδοτα*, quae tibi uni legamus, Theopompio genere aut etiam asperiore multo pangentur; A II 6, 2. quos (fines) lex cupiditatis tuae, non quos lex generi tui pepigerat; Piso 37. requiri placere terminos, quos Socrates pegerit; leg I 56.

panis, Brot: I. panis et vinum a propola atque de cupa; Piso 67. — II. cui (Dario) cum peragranti Aegyptum cibarius in casa panis datus esset, nihil visum est illo pane inmundius; Tusc V 97. — III. quod (venenum) ei datum sit in pane; Cluent 169.

pannosus, zerlumpt: paucis pannosis linea lanterna; A IV 3, 5.

panthera, Panther: I. auditum est pantheras, quae in barbaria venenata carne caperentur, remedium quoddam habere, quo cum essent usae, non morentur; nat II 126. — II, 1. capio: j. I. — 2. de pantheris per eos, qui venari solent, agitur mandatu meo diligenter; sed mira paucitas est; ep II 11, 2.

par, gleich, ebenbürtig, angemessen, gemacht, Genosse: A. (ille) cum disserendo par esse non posset; de or I 240. par (est), quod in omnes aequabile est; inv II 68. 162. erant ei quaedam ex his paria cum Crasso, quaedam etiam superiora; Bru 215. sic par est agere cum civibus; of II 83. quod me scire par sit; A XV 17, 2. ut terrena et umida (corpora) ad pares angulos in terram et in mare ferantur; Tusc I 40. quam rationem pari virtute, animo, fide P. Sestius secutus; sen 20. incommoda et commoda communia esse voluerunt, paria noluerunt; fin III 69. cui cum liceret non praecipuum, sed parem cum ceteris fortunae condicionem subire; rep I 7. cum pari dignitate simus; Phil XI 19. fides: j. animus. te parem mihi gratiam relaturum; ep III 9, 1. eequem (hominem) vere commemorare possumus dixerit consilio, gravitate M. Aemilio Scauro fuisse? Font 24. incommoda: j. commoda. privatum oportet aequo et pari cum civibus iure vivere; of I 124. si mundus ita sit par alteri mundo, ut inter eos ne minimum quidem intersit; Ac II 55. multa et magna inter nos officia paria et mutua intercedunt; ep XIII 65, 1. erit rebus ipsis par et aequalis oratio; orat 123. necesse est paria esse peccata; fin IV 77. »ni par maiorve potestas populisve prohibessit«; leg III 6. ut par sit ratio acceptorum et datorum; Lael 58. si par in nobis huius artis atque in illo picturae scientia fuisset; inv II 5. adsunt pari studio Pompeiani; Sulla 61. par choreo, qui habet tres breves, trochaes, sed spatia par, non syllabis; orat 217. quae (verba) paribus paria referuntur; de or III 206. ut verba verbis quasi demensa et paria respondeant; orat 38. eas (virtutes) esse inter se aequales et pares; de or I 83. j. animus. cum par voluntas accipitur et redditur; ep V 2, 3. — B, a, I. pares vetere proverbio cum paribus facillime congregantur; Cato 7. — II. productus cum tuo illo pare; sen 17. edicere est ausus cum suo illo pari; Piso 18. — b, I. cum par pari refertur; orat 220. paria paribus relata; orat 84. paria paribus respondimus; A VI 1, 22. — II. parium comparatio nec elationem habet nec submissionem; Top 71. — II. ex pari (argumenta ducuntur); de or II 172.

par, Paar: I. ecce tibi geminum in scelere par; Phil XI 2. — II. dicebant scyphorum paria complura Verri data esse; Ver II 47. a me gladiatorum par nobilissimum inducitur; opt gen 17. quod ex omnibus saeculis vix tria aut quattuor nominantur paria amicorum; Lael 15.

parabilis, leicht zu gewinnen: cuius (naturae) divitias Epicurus parabiles esse docuit; fin II 90.

parasitus, Schmaroger: I. quod in Eunucho parasitus suaderet militi; ep I 9, 19. — II. parasitorum in comoediis adsentatio; Lael 98.

parate, schlagfertig: sumpto spatio ad cogitandum paratius atque accuratius dicere; de or I 150. dimicare (debemus) paratius de honore et gloria quam de ceteris commodis; of I 83. is ad dicendum veniebat magis audacter quam parate; Bru 241.

paratus, Zuriistung: (sapientes) nullum necessarium vitae cultum aut paratum requirentes; fin V 53.

parce, sparsam, spärlich: id feci parce et molliter; ep I 9, 23. de hoc genere toto hoc scribo parcus, quod . . .; ep IV 13, 6. quam honestum (sit) parce, continenter, severe, sobrie (vivere); of I 106.

parco, schonen, sparen, berücksichtigen: te plane rogo, ut Albinio parcas; ep XIII 8, 3. quibus (aratoribus) parcere et consulere debuisti; Ver III 75. capiti vero innocentis fortunisque parcant; Cael 67. parcendum maxime [est] caritati hominum; de or II 237. an illae copiae coniuratorum corpori meo pepercissent? dom 58. (Crassus) parcebat adversarii dignitati; in quo ipse conservabat suam; de or II 221. fortunis: f. capiti. pepercit homini amico et necessario; Ver III 153. satis fiet a nobis neque parceretur labori; A II 14, 2. non parcam operae; ep XIII 27, 1. parcat inventus pudicitiae suae; Cael 42. sumptu ne parcas ulla in re; ep XVI 4, 2. quod (Trebatius) parum valetudini parceret; ep XI 27, 1. qui (imperatores) patriae considerent, vitae non parcerent; nat III 15.

parcus, sparsam: A. cum optimus colonus, cum parcellissimus esset; de or II 287. Crassus erat elegantium parcellissimus, Scaevola parcorum elegantissimus; Bru 148. in transferendis (verbis erit) verecundus et parcus; orat 81. vis illum filium familiae patre parco ac tenaci habere tuis copiis devinctum; Cael 36. — B. f. A Bru 148.

parens, Vater, Mutter, Eltern: I. 1. qui (Saguntini) parentes suos liberos emori quam servos vivere maluerunt; par 24. obiurgavit M. Caelium, sicut neminem umquam parens; Cael 25. si te parentes timerent atque odissent tui; Catil I 17. vivunt: f. emoriuntur. — 2. earum (rerum) parens est educatrixque sapientia; leg I 62. — II. 1. cum parentes non alere nefarium sit; A IX 9, 2. C. Marius, quem patrem patriae, parentem, inquam, vestrae libertatis atque huiusce rei publicae possumus dicere, condemnabimus? Rabir 27. ut te parentem Asiae et dici et haberi velis; Q fr I 1, 31. omnium laudatarum artium procreatricem quandam et quasi parentem eam, quam φιλοσοφίαν Graeci vocant, ab hominibus doctissimis iudicari; de or I 9. qui parentem necasset; Sex Rosc 70. quod me ut mitissimum parentem vident; dom 94. vituperare quisquam vitae parentem audet? Tusc V 6. — 2. parentibus nos primum natura conciliat; har resp 57. cum innumerabilia parentibus debeamus; sen 2. qui mortem obtulerit parenti, pro quo mori ipsum iura divina atque humana cogeant; Sex Rosc 37. cum parentibus redditi, dein magistris traditi sumus; Tusc III 2. — 3. si parentibus nati sint humilibus; Lael 70. — 4. de patribus aut parentibus (cogitent); inv I 105. morior pro: f. 2. offero. unde ordiri rectius possumus quam a communi parente natura? Tusc V 37. esset ex inertis et improbo et impuro parente navis et probus filius; Ver III 161. — III. ipsi patriae conducit pios habere cives in parentes; of III 90. — IV. 1. qui praescribit in parentum loco quaestoribus suis praetores esse oportere; Planc 28. multi saepe in iudicando peccata liberum parentum

miseri cordiae concesserunt; Cluent 195. — 2. quae (caritas) est inter natos et parentes; Lael 27. prima commendatio proficiscitur a modestia cum pietate in parentes; of II 46. quid est pietas nisi voluntas grata in parentes? Planc 80. — V. qui a parentibus spe nostri imperii suscepti educatique sunt; Ver V 123. natura fieri, ut liberi a parentibus amentur; fin III 62. nostro more cum parentibus puberes filii non lavantur; of I 129.

parentalia, Totenfeier, Totenopfer: cum agerent parentalia Norenses; Scaur 11.

parento, Totenopfer bringen: I. hostia maxima parentare; leg II 54. — II. parentemus Cethego; Flac 96.

pareo, erscheinen, erwiesen sein, sich ergeben: I. factumne sit? at constat a quo? at paret; Milo 15. — II. si paret fundum Capenatem P. Servilii esse; Ver II 31.

pareo, gehorchen, nachgeben, willfahren, untertänig sein: I. 1. ratio habet quiddam ad imperandum magis quam ad parendum accommodatum; fin II 46. — 2. eos, quos misisset, non paruisse; Deiot 23. — II. cessi meis vel potius parui; A XI 9, 2. omnes parent auctoritati vestrae; Phil VII 13. cum (Iunius) auspiciis non paruisset; nat II 7. nec (res familiaris) libidini potius luxuriaequae quam liberalitati et beneficentiae pareat; of I 92. non dicam maiores nostros semper in pace consuetudini, in bello utilitati paruisse; imp Pomp 60. ut ei (consuli) reliqui magistratus omnes pareant excepto tribuno; leg III 16. timeo, tam vehemens vir ne omni animi impetu dolori et iracundiae pareat; A II 21, 4. qui consulari imperio paruerunt; Rabir 27. iracundiae: f. dolori. si (T. Albucius) in re publica quiescens Epicuri legibus paruisset; Tusc V 108. liberalitati, al.: f. beneficentiae. in quibus (numeris) quasi necessitati parere coguntur; orat 202. cum omnes naturae numini divino parent; nat I 22. suae potius religioni quam censorum opinioni paruerunt; Cluent 121. qui senatui parere didicisset; Deiot 13. si et tempore eius et voluntati parere voluissent; Vatin 2. utilitati: f. consuetudini.

paries, Wand: I. parietem saepe feriens eum, qui cum P. Catulo fuerat ei communis; Cael 59. in qua (urbe) haec parietes ipsi loqui posse videantur; ep VI 3, 3. parietes modo urbis stant et manent; of II 29. — II. 1. omnibus est ius parietem directum ad parietem communem adiungere vel solidum vel fornicatum; Top 22. ferio: f. I. est. his tabulis interiores templi parietes vestiebantur; Ver IV 122. — 2. adiungo ad: f. 1. adiungo. omnibus in parietibus inscriptas fuisse litteras LLLMM; de or II 240. — III. in quibus (causis centumviralibus) parietum, luminum iura versentur; de or I 173. cum non legum praesidio, sed parietum vitam suam tueretur; sen 4. — IV. 1. quod deos in cluso parietibus contineri nefas esse duceret; rep III 14. — 2. cum nihil mihi intra meos parietes tutum viderem; ep IV 14, 3. cum omnia praeter tectum et parietes abstulit; Ver V 184.

parietinae, Ruinen: I. magis me moverant Corinthi subito aspectae parietinae quam ipsos Corinthios; Tusc III 53. — II. aspicio: f. I. id nescio quid illud Epicuri parietinarum sibi concederes; ep XIII 1, 3. — III. in tantis tenebris et quasi parietinis rei publicae; ep IV 3, 2.

parilis, gleich: «consimili specie stellas parili-que nitore non potuit nobis nota clarare figura»; fr H IV, a, 409.

pario, gebären, hervorbringen, erfinden, begründen, verschaffen, erwerben, erringen: I. 1. iam gallinae avesque reliquae quietum requirunt ad pariendum locum; nat II 129. — 2. is, quo modo equa pariat, ignorat; div II 49. si quintum pareret mater eius (Metelli), asinum fuisse parituram; de or

II 267. parere quaedam matrona cupiens; div II 145. qui mulam peperisse miratur; div II 49. — II. ut id ipsum, quod erat hominis proprium, non partum per nos, sed divinitus ad nos delatum videretur; de or I 202. quae tota ab oratore pariuntur; de or II 120. (ea) non esse virtute parta, deinde etiam vitii atque peccatis; de or II 209. non ut (ars dicendi) totum aliquid pariat et procreet; de or II 356. cum haec eadem res plurimas gratias, firmissimas amicitias, maxima studia pariat; Muren 24. asinum: f. I, 2. mater. Romulus cum haec egregia duo firmamenta rei publicae peperisset, auspicia et senatum; rep II 17. ut (causa) et benivolentiam pariat et offensionem; inv I 20. ante partorum bonorum memoria; Cato 71. erit cognomen id tibi per te partum; rep VI 11. consulatus vobis pariebat, sicuti partus est; Sulla 49. quae (philosophia) peperit dicendi copiam; par 2. cum ingenio sibi auctore dignitatem peperissent; de or I 198. sive illa (eloquentia) arte pariat, aliqua sive exercitatione quadam sive natura; Bru 25. firmamenta: f. auspicia. quem (fructum) labore peperisset; Sex Rose 88. gratias: f. amicitias. L. Crassus non aliunde mutuatus est, sed sibi ipse peperit maximam laudem; of II 47. laurea illa magnis periculis parta; prov 29. offensionem: f. benivolentiam. quae id (ovum) gallina peperisset, dicere solebant; Ac II 57. victoria pax, non pactione parienda est; ep X 6. 1. parta sit pecunia; agr II 62. qui dialectici dicuntur spinosiora multa (praecepta) pepererunt; orat 114. quae (res familiaris) primum bene parta sit nullo neque turpi quaestu neque odioso; of I 92. senatum: f. auspicia. studia: f. amicitias. ea vi sua verba parient || rapiant ||; de or II 146. ex ea victoria, quae parta est; Phil XIV 1. cum pecunia voluptates pariantur plurimae; fin II 56.

pariter, auf gleiche Weise, ebenso, zugleich; ostreis et conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant pariterque decrescant; div II 33. »existet pariter larga cum luce Bootes; fr H IV, a, 640. illa (res publica) me secum pariter reportavit; sen 34. ut nostra in amicos benivolentia illorum erga nos benivolentiae pariter aequaliterque respondeat; Lael 56. ut pariter extrema terminentur; orat 38. res urbanas vobiscum pariter tuebimur; Phil XII 24. ut ille et vixisse cum re publica pariter et cum illa simul extinctus esse videatur; de or III 10.

paro, paratus, rüsten, ausrüsten, vorbereiten, bereiten, einrichten, erwerben, verschaffen, ftd an- schiden: I. quodsi ita natura paratum esset, ut ea dormientes agerent, quae somniant; div II 122. — II, 1. pro sua quisque facultate parat, a quibus (canibus) lanietur; Tusc I 108. — 2. cum tibi ego frumentum in meis agris atque in mea civitate paratus sim dare; Ver III 193. publice litteras Romam mittere parabam; A V 20, 7. quod pericula subire paratissimus fueris; ep XV 4, 12. sic hominem tradere ad optumates paro; A XIV 21, 4. — 3. »quod fore paratum est, id summum exsuperat Iovem; div II 25. — III. Q. Scaevola in iure paratissimum; Bru 145. ad permovendos et convertendos animos instructi et parati; orat 20. quod te optime contra fortunam paratumque cognovi; ep V 13, 1. ego hunc (Caesarem) ita paratum video peditatu, equitatu, classibus, auxiliis Gallorum; A IX 13, 4. omnia et provisa et parata et constituta sunt mea summa cura; Catil IV 14. adulescens et equitatu et peditatu et pecunia paratus; ep XV 4, 6. animus paratus ad periculum; of I 63. ut operam, consilium, rem, fidem meam sibi ad omnes res paratam putent; ep VI 10, 1. nisi Caesar exercitum paravisset; Phil IV 4. fidem: f. consilium. eius filii disertii et omnibus vel naturae vel doctrinae praediis ad dicendum parati; de or I 38. fortitudo

satis est instructa, parata, armata per sese; Tusc IV 52. homo ad omne facinus paratissimus; Milo 25. cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare; A XII 19, 1. quos locos multa commentatione [atque meditatione] paratos atque expeditos habere debetis; de or II 118. mors omnibus est parata; Catil IV 20. operam: f. consilium. portum potius paratum nobis et perfugium putemus; Tusc I 118. praesidia vestrae libertati paravit; Phil X 9. rem: f. consilium. servos tuos a te ad bonorum caedem paratos; dom 6. studia ad amplificationem nostrarum rerum prompta ac parata; of II 17. Q. Seio venenum misero parabatur; dom 129. si possit paratissimis vesci voluptatibus; fin V 57.

paro, ftd vergleichen: si curiata lex non esset, se paraturum cum collega tibi que successurum; ep I 9, 25.

paro, Nachen, Schiff: »tunc se fluctigero tradit mandatque paroni; fr H IX 3.

parochus, Stiefant: omnino eum (Ariarthem) Sestium noster, parochus publicus, occupavit; A XIII 2, 2.

parricida, Mörder, Watermörder: I, 1. quod facinus parricida non edidit? Phil XIII 21. — 2. nisi forte magis erit parricida, si qui consularem patrem quam si quis humilem necarit; Milo 17. — II, 1. hoc parricida civium interfecto; Catil I 29. ut non modo sicarii, sed iam etiam parricidae indicemini; ep XII 3, 1. qui parricidam patriae reliquerunt; Phil IV 5. — 2. neque solum illi hosti ac parricidae (resistebam); Sulla 19. — III, 1. posteaquam latronis et parricidae sanguine (via) imbuta est; Milo 18. nemo parricidae aut proditoris supplicio misericordia commovetur; Tusc IV 18. — 2. supplicium in parricidas singulare excogitaverunt; Sex Rose 70.

parricidium, Mord, Verwandtenmord: I. scelus verberare; prope parricidium necare (civem); Ver V 170. — II, 1. agitur de parricidio, quod sine multis causis suscipi non potest; Sex Rose 73. — 2. C. Marius sceleris ac parricidii nefarii mortuum condemnabimus? Rabir 27. — 3. ago de: f. I. cum homines nefarii de patriae parricidio confitentur; Phil II 17. — III. quia parricidii causa subscripta esset; inv II 58. illi impii etiam ad inferos poenas parricidii luent; Phil XIV 32. — IV, 1. quisquam hoc parricidio se inquinare audet? Tusc V 6. quem obstructum esse patriae parricidio suspicere; Sulla 6. — 2. tametsi in ipso fraterno parricidio nullum scelus praetermissum videtur; Cluent 31.

pars, Teil, Anteil, Partei, Rolle, Amt, Pflicht, Gegend: I. absolut: 1. vix pars aedium mearum decima ad Catuli porticum accessit; dom 116. si mea pars nemini cedit, fac, ut tua ceteros vincat; Q fr I 1, 43. ut illa altera pars orationis lenis atque summissa, sic haec intenta ac vehemens esse debet; de or II 211. vitium (appellant), cum partes corporis inter se dissident; Tusc IV 29. efflorescunt genera partesque virtutum; Tusc V 71. quinque partes sunt eius argumentationis, quae per ratiocinationem tractatur: propositio, approbatio, adsumptio, adsumptionis approbatio, complexio; inv I 67. an meae partes in ea causa non praecipuae fuerunt? Quir 10. quae (luna) est, ut ostendunt mathematici, maior quam dimidia pars terrae; nat II 103. ea (pars), quae in negotiorum expositione posita est, tres habet partes: fabulam, historiam, argumentum; inv I 27. cuius (belli) altera pars sceleris nimium habuit, altera felicitatis parum; of II 45. quodsi quod in genus plures incident partes; inv I 33. partes sunt, quae generibus iis, ex quibus manant, subiunguntur; de or I 189. partes perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis nasci et ex duobus opinatis malis; Tusc IV 11. quarum (tabularum)

non nulla pars usque ad nostram memoriam remansit; inv II 1. illi ipsi, qui remanserant, vix decuma pars aratorum, relicturi agros omnes erant; Ver III 121. genus est, quod plures partes amplectitur, ut animal. pars est, quae subest generi, ut equus. sed saepe eadem res alii genus, alii pars est. nam homo animalis pars est, Thebani aut Troiani genus; inv I 32. vincit: f. cedit. — 2. eadem res alii genus esse, alii pars potest, eidem genus esse et pars non potest; inv I 12. genus est omnium nimirum libidinum cupiditas: eius autem generis sine dubio pars est avaritia; inv I 32. f. 1. manant. subest.

II. **nach Verben:** 1. iudicialis (pars) [ipsa et] in duas tribuitur || distribuitur || partes, absolutam et adsumptivam; inv I 15. quodsi mundi partes natura administrantur; nat II 86. alteram partem causae sic agemus, ut vos doceamus, alteram sic, ut oremus; Cluent 3. amplector: f. I, 1. subest. qui cum rei publicae nullam unquam partem attigissent; Tusc IV 6. circumspicite omnes rei publicae partes; Cluent 147. multas esse video rei publicae partes constitutas; agr II 10. cum ego partem eius (Scauri) ornatissime defendissem; A IV 17, 4. ne, dum partem aliquam tuentur, reliquas deserant; of I 85. membratim oportebit partes rei gestae dispergere in causam; inv I 20. nec interea locupletare amicos unquam suos destitit, mittere in negotium, dare partes; Rab Post 4. habeo: f. I, 1. habet. oneris mei partem nemini impertio, gloriae bonis omnibus; Sulla 9. quae (sidera) aetheriam partem mundi incolant; nat II 43. cum intellegi volumus aliquid aut ex parte totum, ut pro aedificiis cum „parietes“ aut „tectae“ dicimus; aut ex toto partem, ut cum unam turmam „equitatum populi Romani“ dicimus; de or III 168. mortalium pars in hominum, pars in bestiarum genere numerantur || numeratur ||; inv I 35. filia sextam partem hereditatis ab Ligure petere coepit; Ver I 125. tu eam partem petisti, ut consiliis interesses; ep XV 15, 3. haec fuit eius partis, quam primam posui, forma atque descriptio; Ac I 23. f. I, 1. habet. quod omnes consulares partem istam subselliorum nudam atque inanem reliquerunt; Catil I 16. singulis perturbationibus partes eiusdem generis plures subiciuntur; Tusc IV 16. f. 5. duco ex. I, 1. manant. tertiam partem orbis terrarum se subegisse; Sex Rose 103. huic generi Hermagoras partes quattuor supposuit, deliberativam, demonstrativam, iudiciale, negotiale; inv I 12. a me pietatis potius quam defensionis, doloris quam ingenii partes esse susceptas; Sest 3. qui illam partem urbis tenerent; Ver V 98. modo (Aristoteles) alium quandam praeficit mundo eique eas partes tribuit, ut . . .; nat I 33. f. absolvo. tueor: f. desero. — 2. qui (actor) est secundarum aut tertiarum partium; div Caec 48. si qui in seditione non alterius utriusque partis fuisset; A X 1, 2. — 3. cur ratio (imperat) libidini ceterisque vitiosis animi partibus? rep III 36. — 4. ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege suis partibus uti non potest; Cluent 146. — 5. si in ea parte, in qua hos animum adverteris, me videbis; Sulla 9. quod ex omnibus partibus cogitur; inv I 59. qui de sua parte decidit; Q Rose 35. non de partibus iis (dici), in quibus aegritudines, irae libidinesque versentur; Tusc I 80. qui ab eorum (veteranorum) partibus dissentire videantur; A XV 5, 3. exordium in duas partes dividitur; inv I 20. ad orientes partes, in quibus annos multos legatus fuit, exercitus duxit? Muren 89. ex parte ea, quae est subiecta generi, (sic argumenta ducuntur); de or II 168. quae (coniectura) in varias partes duci possit, non nunquam etiam in contrarias; div II 147. quod in aliqua parte eluceat aliquando; orat 7. videmus in partibus mundi inesse sensum atque rationem; nat II 30. intellego ex: f. 1. intellego. huic (Aristoni) summum bonum est in his

rebus neutram in partem moveri; Ac II 130. quae (hominis natura) summum bonum non in toto homine, sed in parte hominis poneret; fin IV 33. alteri sunt e mediis C. Caesaris partibus; Phil V 32. sum in: f. duco ad. tribuo in: f. 1. absolvo. venio iam ad ipsius populi partes; Planc 12. versor in: f. dico de. video in: f. animum adverto in.

III. **nach Adjectiven:** 1. Carneades nullius philosophiae partis ingnarus; Ac I 46. — 2. quos suis partibus amicissimos esse intellegebat; Ver I 38. — 3. ut in iis rebus, inter quas nihil interest, neutram in partem propensiores sumus; fin V 30. terra sita in media parte mundi; nat II 91. si quid ab homine ad nullam partem utili detraxeris; of III 30.

IV. **nach Substantiven:** f. actor: vgl. II, 2. voluptates maioris partis animos a virtute detorquent; of II 37. summus artifex et mehercule semper partium in re publica tam quam in scaena optimarum; Sest 120. quodsi partium certamen esset, quarum omnino nomen extinctum est; Phil XIII 47. sic mundi partium coniunctio continetur; nat II 84. descriptio, forma: f. II, 1. pono. partium distributio saepe [est] infinitior; Top 33. nomen: f. certamen. cuius partis nos vel principes numerabamur; Quir 13. quae vis et totius esset naturae et partium singularum; fin V 41. — 2. perspicuum est omnium rerum in contrarias partes facultatem ex isdem suppeditari locis; de or II 215. cum viderem ex ea parte homines; Quir 13.

V. **Umstand:** 1. lacrimae pueriles magnam partem tectis ac tenebris continebantur; Quir 8. cum magnam partem noctis vigilasses; div I 59. maximam partem ad iniuriam faciendam adgrediuntur, ut . . .; of I 24. etsi aui magnam partem consulatus tui; ep IV 3, 1. res has non omnino quidem, sed magnam partem relinquere; ep IX 15, 3. — 2. si duabus partibus doceo te amplius frumenti abstulisse quam . . .; Ver III 49. id continuo debet expletum esse omnibus suis partibus; fin III 32. haec partibus sunt innumerabilia, generibus pauca; de or II 289. multis partibus solem maiorem esse quam terram; Ac II 116. otanium bonorum virorum vitam omnibus partibus plus habere semper boni quam mali; fin V 93. cuius (solis) magnitudine multis partibus terra superatur; nat II 102. — 3. quod ab illa parte urbis navibus aditus ex alto et; Ver V 84. quae (virtutes) omnes similes artium reliquarum materia tantum ad meliorem partem et tractatione differunt; fin IV 4. haec ille et aliqua ex parte habebat et maiore ex parte se habere simulabat; Cluent 67. omnis amor tuus ex omnibus partibus se ostendit in iis litteris; ep V 15, 1. etsi ex parte magna tibi adsentior; A VII 3, 3. ut, quam in partem tu accipias, minus laborem; ep III 7, 6. in utramque partem de tuo officio disputari posse; ep XI 27, 8. id ego in eam partem accepi . . .; A VIII 1, 1. quid in utramque partem mihi in mentem veniat, explicabo brevi; A VIII 3, 1. ita multa veniunt in mentem in utramque partem; A XIV 13, 4. in altera (parte) diligentia vestra nobis adiungenda est, in altera fides imploranda; Cluent 3. res se praeclare habebat, et quidem in utraque parte; fin IV 8. utinam ex omni senatu pro rata parte esset! rep II 67.

VI. **partim:** a. substantivij: 1. quorum (locorum communium) partim habent vitiorum acrem quandam incusationem; de or III 106. eorum partim in pompa, partim in acie inlustres esse voluerunt; de or II 94. eorum (argumentorum) partim ita levia sunt, ut contemnenda sint, partim sunt eius modi, ut . . .; de or II 308. bonorum partim necessaria sunt, partim non necessaria; part or 86. causarum partim in iudiciis versari, partim in deliberationibus; de or I 141. — 2. non necesse est fateri partim horum errore susceptum esse,

partim superstitione, multa fallendo? div II 83. — b. **U d n e r b**: 1. quae (sacella) maiores in urbe partim periculi perfugia esse voluerunt; agr II 36. bestiarum terranae sunt aliae, partim aquatiles, aliae quasi ancipites in utraque sede viventes; nat I 103. — 2. aedilitatem duobus in locis, partim in arca, partim in hortis suis, conlocavit; dom 112. quae partim iam sunt, partim timeo ne impendant; Phil I 13. cum partim e nobis ita timidi sint, ut . . . partim ita a re publica aversi, ut . . .; Phil VIII 32. villas signis et tabulis refertas, partim publicis, partim etiam sacris et religiosis; leg III 31. cum amici partim deseruerint me, partim etiam prodiderint; Q fr I 3, 5. — 3. qui partim inertia, partim male gerendo negotio, partim etiam sumptibus in vetere aere alieno vacillant; Catil II 21. — 4. cum videmus multitudinem pecundum partim ad vescendum, partim ad cultus agrorum, partim ad vehendum, partim ad corpora vestienda; Tusc I 69.

parsimonia, Sparjamfeit: I. optimum et in privatis familiis et in re publica vectigal duco esse parsimoniam; rep IV 7. — II. etsi meam in eo parsimoniam huius paginae contractio significat; A V 4, 4. — III. sunt pleraque apta huius ipsius oratoris parsimoniae; orat 84. — IV. vita haec rustica parsimoniae magistra est; Sex Rosc 75.

particeps, teilnehmend, teilhaft, Teilnehmer: I. est quidam interiectus inter hos medius utriusque particeps vel utriusque, si verum quaerimus, potius expers; orat 21. qui huius coniurationis particeps fuissent; Catil III 14. huius consilii non participem C. Verrem, sed principem fuisse; Ver I 45. si ego illos meorum laborum atque incommodorum particeps esse nolui; prov 44. quae pars animi rationis atque intelligentiae sit particeps; div I 70. laborum: f. incommodorum. quoniam sententiae atque opinionis meae voluistis esse particeps; de or I 172. qui animum in duas partes dividunt, alteram rationis participem faciunt ||[faciunt]||, alteram expertem; Tusc IV 10. f. intelligentiae. quoniam particeps tu factus es in turpissimo foedere summae religionis; inv II 92. sententiae: f. opinionis. ut (virtutes) omnes omnium particeps sint nec alia ab alia possit separari; fin V 67. feci continuo omnes particeps meae voluptatis; ep X 12, 2. — II. qui hereditatis diripiendae particeps fuissent; Ver IV 139.

participo, mittheilen, teilnehmen lassen: ad participandum alium alio communicandumque inter omnes ius nos natura esse factus; leg I 33.

particula, kleiner Teil, Stückerchen: 1. qui omnes tenuissimas particulas ut nutrices infantibus pueris in os inserant; de or II 162. particulas ignis et terrae et aquae et animae a mundo mutabantur; Tim 47. ut ne qua particula in hoc sermone praetermissa sit; rep I 38. — 2. cuiusque particulae caeli officeretur; de or I 179. — 3. cognoscis ex particula parva scelerum et crudelitatis tuae genus universum; Piso 85.

partim f. pars, VI.

partio, **partior**, teilen, zerlegen, einteilen, zuteilen: I. 1. spinas partiendi et definiendi praetermittunt; Tusc IV 9. — 2. qui ita partitur; inv I 32. partiatur in animum et corpus et extraneas res licebit; inv II 177. — II. partitur apud Terentium brevis et commode senex in Andria, quae cognoscere libertum velit; inv I 33. cum partirentur inter se, qui Capitolium, qui urbis portas occuparent; Phil XIV 15. — III. quae (actio) si partienda est in gestum atque vocem; Bru 141. qui (Hortensius) cum partiretur tecum causas; Bru 190. idem etiam genus universum in species certas partietur ac dividet; orat 117. neque ego hoc partiendae invidiae causa loquor; Sulla 9. (membra) paulo secus a me atque ab illo partita ac tributa;

de or III 119. quasi (quattuor corpora) partita habeant inter se ac divisa momenta; Tusc I 40. pes, qui adhibetur ad numeros, partitur in tria; orat 188.

partite, mit bestimmter Einteilung: qui nihil potest partite, definite, distincte, facete dicere; orat 99.

partitio, Teilung, Einteilung, Verteilung: I. quae partitio rerum distributam ||distributarum|| continet expositionem, haec habere debet: brevitate, absolutionem, paucitatem; inv I 32. si qua in re discrepavit ||discrepuit|| ab Antonii divisione nostra partitio; de or III 119. recte habita in causa partitio inlustrem et perspicuam totam efficit orationem; inv I 31. expositae tibi omnes sunt oratoriae partitiones, quae quidem e media illa nostra Academia effluerunt; part or 139. nobis commodior illa partitio videtur esse, quae in quinque partes tributa est, quam omnes ab Aristotele et Theophrasto profecti maxime secuti sunt; inv I 61. haec fere [est] partitio consultationum; part or 67. habet: f. continet. quae partitio, quid conveniat aut quid non conveniat, ostendit, haec debet illud, quod convenit, inclinare ad suae causae commodum; inv I 31. — II. 1. attulerat (Hortensius) partitiones, quibus de rebus dicturus esset; Bru 302. partitio causarum paulo ante in suasionis locis distributa est; part or 110. ambigui partitiones dividere; part or 139. expono: f. I. efflorescunt. quod Graecos homines partitionem iam quandam artium fecisse video; de or I 22. habeo: f. I. efficit. omitto gratulationes, epulas, partitionem aerarii; Sest 54. divisio (sic quaeritur) et eodem pacto partitio [sic]: triane genera bonorum sint; Top 83. partitionem horum reprehendunt; inv I 60. sequor, tribuo: f. I. est. — 2. partitio sic utendum est, nullam ut partem relinquant; Top 33. — 3. ex qua partitione tria genera causarum exstiterunt; part or 70. ut intellegatur, quid velimus inter partitionem et divisionem interesse; Top 34. in partitione quasi membra sunt, ut corporis caput, umeri; Top 30. — III. partitio (definitio), cum res ea, quae proposita est, quasi in membra discerpitur; Top 28. partes eius (partitionis) sunt duae, quarum utraque magno opere ad aperiendam causam et constituendam pertinet controversiam; inv I 31. versabatur in his rationibus auctoris et partitionis; Caecin 13. — IV. 1. sin pars (quaeritur), partitione (explicanda est); de or II 165. hoc erat oratoris officium partitione tertium, genere maximum; Bru 198. — 2. hoc vitandum est, ne, cuius ||rei|| genus posueris, eius, sicuti aliquam diversam ||rem|| ac dissimilem partem ponas in eadem partitione; inv I 33. quas partes exposueris in partitione; inv I 98.

parturio, gebären wollen: I. qua (securitate) frui non possit animus, si tamquam parturiat unus pro pluribus; Lael 45. — II. quod conceptum res publica periculum parturit; Muren 84.

partus, Gebären, Geburt, Niederkunft, Zeugung, Leibesfrucht, Junges: I. quod ii (partus) matureseunt aut septem non numquam aut, ut plerumque, novem lunae cursibus; nat II 69. me Romae tenuit omnino Tulliae meae partus; ep VI 18, 5. — II. 1. quod partum sibi ipsa medicamentis abegisset; Cluent 32. si ferae partus suos diligunt; de or II 168. qui inridetur, partus hic mulae nonne praedictus est ab haruspibus incredibilis partus malorum? div I 36. Dionysius Babylonius partum Iovis ortumque virginis ad physiologiam traducens; nat I 41. — 2. adhibetur (Diana) ad partus; nat II 69. non (bestiae) pro suo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant? Tusc V 79. — III. »nec tantum invidit tristis Eurystheus mali, quantum una vaecors Oenei partu edita«; Tusc II 20.

parvitas, Kleinheit: quae (vincula) cerni non possent propter parvitatem; Tim 47.

parum, wenig, nicht genug, nicht sehr, zu wenig; A. alia: I. mihi quaerenti ex te ea, quae parum accepi; nat III 4. est id quidem in totam orationem confundendum nec minime in extremam; de or II 322. ut nihil minus curandum putem; Tusc II 10. quibus de rebus mihi pro Cluentii voluntate nimium, pro rei dignitate parum, pro vestra prudentia satis dixisse videor; Cluent 160. mihi placebat Pomponius maxime, vel dicam, minime displicebat; Bru 207. cum parum memineris, quid concesseris; inv I 88. eo minus mirari me oportere; Ver IV 139. me illorum sententiae minus movebant; A XIII 9, 3. quod qui parum perspicunt; of II 10. ego numquam mihi minus quam hesterno die placui; de or II 15. quo praesente ego ineptum esse me minime vellem; de or I 112. — II. manus minus arguta; de or III 220. scis me minime esse blandum; A XII 5, c (4). tametsi minus sum curiosus; A II 4, 4. sunt ea quidem parum firma; A X 11, 1. si parum magnam vim censet in iis (sensibus) esse ad ea, quae sub eos subiecta sunt, iudicanda; Ac II 74. si parum multi sunt, qui nobilitatem ament; Planc 18. minus multa dederant illi rei publicae pignora; A VIII 9, 3. Cilix, libertus tuus, a te mihi minus fuit notus; ep III 1, 2. — III. nec me minus hominem quam te putaveris; Ac II 141. ut quisque maxime ad suum commodum refert, quaecumque agit, ita minime est vir bonus; leg I 49. — IV. qui sunt ludis minus diligenter facti? har resp 21. nihil enim minus libenter de Sthenio commemoro; Ver II 110. tu istuc dixisti bene Latine, parum plane; fin II 10. res confecta est, minus quidem illa severe, quam deicit; Phil VI 1. — V. senatores ne minus xxx adessent; Ver II 161. expensum est auri pondo centum paulo minus; Flac 68. videsne minus quadringentorum annorum esse hanc urbem, ut sine regibus sit? vero minus; rep I 58. — VI. amicus a patre traditus? nihil minus; Caecin 14. quid? hoc licere volebant? minime; Rab Post 16. philosophiam inchoasti, ad impellendum satis, ad edocendum parum; Ac I 9. tu fortasse in sententia permanes, minime vero; Tusc II 67. — VII. magis offendit nimium quam parum; orat 73. quae (mediocritas) est inter nimium et parum; of I 89.

B. Verbindungen: I. non minus inerat auctoritatis in ea (oratione) quam facultatis; Sulla 12. huius (M. Valerii Corvini) extrema aetas hoc beatior quam media, quod auctoritatis habebat plus, laboris minus; Cato 60. splendoris et festivitatis et concinnitatis minimum (exordium debet habere); inv I 25. ut quisque minimum firmitatis haberet minimumque virium, ita amicitias appetere maxime; Lael 46. cui (iustitiae) minimum esse videtur in hac causa loci; Tusc III 36. ut parum miseriae sit, quod . . .; Sex Rosc 49. splendoris: f. concinnitatis. — II. neque poena deductus est, quo minus officium praestaret; ep XIV 4, 2. non ea res me deterruit, quo minus litteras ad te mitterem; ep VI 22, 1. quod lege excipiuntur tabulae publicanorum, quo minus Romam deportentur; Ver II 187. ne per te fiat || ferat ||, quo minus eadem (existimatio) usque ad rogam prosequatur; Quinct 99. qui nullo suo peccato impediuntur, quo minus alterius peccata demonstrare possint; div Caec 34. se quaestorem vi prohibitum esse dicebat, quo minus servum abduceret; Ver I 85. nec recusabo, quo minus omnes me legant; fin I 7. si te infirmitas valetudinis tuae tenuit, quo minus ad ludos venires; ep VII 1, 1. si tantulum morae fuisset, quo minus ei pecunia illa numeraretur; Ver II 93. nihil adiuvat procedere et progredi in virtute, quo minus miserimus sit, ante quam ad eam pervenerit; fin IV 64. — III. non intellego, quam ob rem non, si minus illa

subtili definitione, at hac vulgari opinione ars esse videatur; de or I 109. si minus eius modi quippiam venari potuerant; Ver IV 47. ut nobis libertatem retinere liceat, si minus liceat dignitatem; Sulla 80. — IV. eam mutationem si tempora adiuvant, facilius faciemus; sin minus, sensim erit facienda; of I 120.

parumper, auf kurze Zeit: parumper conticuit; de or III 143. qui delectandi gratia digredi parumper a causa posset; Bru 322. dent operam parumper atque audiant eos, quorum . . .; rep I 12. qui utinam posset parumper exsistere! Scaur 48.

parvulus, klein, unbedeutend, jung: A. ad illam parvulam Cynosuram; Ac II 66. neque meam mentem non domum saepe revocat parvulus filius; Catil IV 3. impulsionem parvulam quandam fuisse; inv II 25. illa fuit pecunia immanis, haec parvula; Q Rosc 23. (bona aetas) parvulus fruitur rebus; Cato 48. — B. dum parvulum [hoc] consequamur || consequimur ||; inv II 10.

parvus, klein, gering, unbedeutend, jung, (jüngst): A. Caesar autem annis multis minor; Phil V 44. qui minor est natu; Lael 32. docentes, quam parva et quam pauca sint, quae natura desideret; Tusc III 56. haec, quae sunt minima, tamen bona dicantur necesse est; Tusc V 46. cum „minutum“ dicimus animum pro „parvo“; orat 94. nulla ne minima quidem aura fluctus commovente; Tusc V 16. non commoda quaedam sequebamur parva ac mediocria; Q fr III 8, 1. minimum dolorem capiet, qui . . .; Cael 33. reliquit pupillum parvum filium; Ver I 130. fuerunt (Papirii) patricii minorum gentium; ep IX 21, 2. ad minima malorum eligenda; Ver III 201. nec ullo minimo momento plus ei vitae tribuo quam Stoici; fin V 88. parva frui parte; agr II 85. cum id parva pecunia fieri posset; of III 114. cur ista provincia minimo in periculo sit; Ver V 7. hunc in minimis tenuissimisque rebus ita labi, ut . . .; de or I 169. in rebus minoribus socium fallere turpissimum est; Sex Rosc 116. negat tenuissimo victu minorem voluptatem percipi; fin II 90. voces ut chordae sunt intentae, acuta gravis, cita tarda, magna parva; de or III 216. — B. a. I. quod salutaria appetant parvi aspernenturque contraria; fin III 16. parvi primo ortu sic iacent, tamquam omnino sine animo sint; fin V 42. — II. quod ea voluptas et parvos ad se adliciat et bestias; fin II 32. — III. a parvis Iovem ea facie novimus, qua . . .; nat I 81. — b. I. sint similia parva magnis; Rab Post 2. — II. 1. quod omnia minima, maxima ad Caesarem mitti sciebam; Q fr III 1, 10. magna di curant, parva neglegunt; nat II 167. — 2. erat tuae virtutis in minimis tuas res ponere; ep IV 9, 3. — III. quod parvo esset natura contenta; fin II 91. — IV. 1. si ne minimum quidem de meo curriculo vitae decessero; Ver II 179. — 2. ex iis alia plura esse aestimanda, alia minoris; Ac I 37. (ambulatione) prope dimidio minoris constabit isto loco; A XIII 29, 2. quae (res) a me minimi putabantur; ep I 9, 5. parvi refert abs te ipso ius dici diligenter, nisi; Q fr I 1, 20. sunt ista parvi; A XV 3, 1. vendo meum non plura quam ceteri, fortasse etiam minoris; of III 51. — 3. consequatur summas voluptates non modo parvo, sed per me nihilo, si potest; fin II 92. stultissimus quisque posthac minimo aestimabit; Ver III 221. parvo vendidisti; Ver III 117.

pascō, weiden, Viehzucht treiben, füttern, nähren, unterhalten: I. ut arare, ut pascere, ut negotiari libeat; Ver II 6. — II. qui maleficio et scelere pascuntur; of II 40. ego hic pascor bibliotheca Fausti; A IV 10, 1. in felicitatis lancibus et splendidissimis canistris holusculis nos soles pascere; A VI 1, 13. cum eius cruciatu atque supplicio

pascere oculos vellent; Ver V 65. ¶ cum (pulli) pascuntur; div II 72.

pascuus, zur Weide dienend, neutr. Weide: A. agri arvi et arbusti et pascui; rep V 3. — B. utrum tandem hanc silvam in relictis possessionibus an in censorum pascuis invenisti? agr I 3.

¶ **passer**, Sperling: I. quae (voluptas) passeribus nota est omnibus; fin II 75. — II. quod apud Homerum Calchantem dixisti ex passerum numero belli Troiani annos auguratum; div II 63.

passerculus, Heiner Sperling: cur de passeribus coniecturam facit, de dracone silet? div II 65.

passim, weit und breit, überall, nach allen Seiten: vel passim licet ea repente et conligentem undique replere iustam iuris civilis scientiam; de or I 191. mitto diplomata tota in provincia passim data; Piso 90. passim vagabantur armati; Tul 19. volucres passim ac libere solutas opere volitare; de or II 23.

passus, Schritt: I. sese mensum pedibus aiebat passuum IIIIO; Q fr III 1, 3. (Brutus) erat citra Veliam milia passuum III; A XVI 7, 5. — II. qui me deduxit in Academiam perpauculis passibus; leg I 54.

pastio, Weide: ut (Asia) magnitudine pastionis omnibus terris antecellat; imp Pomp 14.

pastor, Hirt: I. 1. cum pastores eum (Romulum) sustulissent et in agresti cultu laboreque aluissent; rep II 4. — 2. erat (Gyges) regius pastor; of III 38. — II. 1. cui ad sollicitandos pastores Apuliam attributam esse erat indicatum; Catil III 14. — 2. neque in pastoribus illis, quibus Romulus praefuit, haec calliditas esse potuit, ut . . .; div I 105. — 3. sum in: f. 2.

pastoralis, bei Hirten: ille Romuli auguratus pastoralis, non urbanus fuit nec fictus; div I 107.

pastoricus, hirtenmäßig, der Hirten: et ludis et gladiatoribus mirandas *καυμαχίας* sine ulla pastoria fistula auferebamus; A I 16, 11. fera quaedam sodalitas et plane pastoria; Cael 26.

pastus, Fütterung, Futter, Nahrung: I. qui est unus suavissimus pastus animorum; Tusc V 66. — II. 1. ad eum pastum capessendum conficiendumque; nat II 121. — 2. alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt, alia volando, alia nando; nat II 122. qui (Octavius) vexaret urbes ad praesentem pastum mendicitatis suae; Phil XI 4. — III. res rusticae laetae sunt pecudum pastu; Cato 54.

patefacio, öffnen, eröffnen, sichtbar, zugänglich, gangbar machen, entdecken, ans Licht bringen: I. ut patefactum est; Quir 12. — II. 1. omnes patefaciant, in utramque partem quid sentiant, quid velint; Phil III 36. — 2. acc. c. inf.: f. III. alqd. — III. Theudae, liberto tuo, totum me patefecit; ep VI 10, 1. quibus patefactis in iudiciumque prolatis; Top 75. ista celeritas illud patefecit et illustravit, non esse hoc iudicium iudicii causa comparatum; Scour 30. quoniam uterque vestrum patefecit earum ipsarum rerum aditum, quas quaerimus; de or I 98. f. ianuam. cavendum est, ne adentoribus patefaciamus aures; of I 91. qui investigavit coniurationem, qui patefecerit; Sulla 85. vide, quam tibi defensionem patefecerim; Ver III 193. si quae [non] nupta mulier domum suam patefecerit omnium cupiditati; Cael 49. ab hoc aditu ianuamque patefacta; de or I 204. nec (Quintus) patefecisset odium suum in me, nisi . . .; A XI 13, 2. paulo posterius patefacta re; Cluent 106. ex quo (cubiculo) tibi Stabianum perforasti et patefecisti sinum || Misenum ||; ep VII 1, 1. veritate patefacta; Cluent 83. ne avaritiae viam patefaciat inlustrem atque latam; Ver III 219.

patefactio, Enthüllung: haec patefactio quasi rerum operatarum definitio est; fin II 5.

patella, Schale, Platte, Opferchale: I. qua in domo haec non essent, patella, patera, qua mulieres ad res divinas uterentur; Ver IV 46. — II. 1. apposuit patellam, in qua sigilla erant egregia; Ver IV 48. — 2. utor: f. I. — 3. reperimus asotos ita non religiosos, ut „edint de patella“; fin II 22. sum in: f. 1.

patenter, offen: quae (pars) non implicite et abscondite, sed patentius et expeditius recti et non recti quaestionem continet; inv II 69.

pateo, offen stehen, zugänglich, sichtbar, offenbar sein, sich erstrecken, Anwendung finden: I. cum pateat aeternum id esse, quod se ipsum moyeat; Tusc I 54. — II. omnia Ciceronis patere Trebiano; ep VI 10, 3. ad quos (fructus) omnis nobis aditus, qui paene solis patuit, obstructus est; Bru 16. hoc genus et omnino omnis argumentatio et eius reprehensio maiorem quandam vim continet et latius patet, quam hic exponitur; inv I 86. (ista ars) et magna est et late patet et ad multos pertinet; de or I 235. in quo vitio latissime patet avaritia; of I 24. patere aures tuas querelis omnium; Q fr I 1, 25. cum (Assyrii) caelum ex omni parte patens atque apertum intuerentur; div I 2. quodsi nobis is cursus, quem speraram, pateret; A X 12, a, 2 (5). cuius (Isocratis) domus cunctae Graeciae quasi ludus quidam patuit; Bru 32. cum tui fontes vel inimicis tuis pateant; Muren 9. genus: f. argumentatio. ut mihi tui libri pateant; A IV 14, 1. hunc locum longe et late patentem; orat 72. ludus: f. domus. hoc nomen beati longe et late patet; Tusc V 85. pateat vero hoc perfugium dolori, pateat iustis querelis; Scour 40. reprehensio: f. argumentatio. latissime patens hominibus inter ipsos, omnibus inter omnes societas haec est; of I 51. cur valvae Concordiae non patent? Phil II 112. hanc patere inimicitias viam; Font 24.

pater, Vater, Senator, Vorfahre: I. 1. nihil adfert pater iste Stoicorum, quare . . .; nat III 23. exheredare pater filium cogitabat; Sex Rosc 53. quem pater patrus dederit; de or II 137. ferrei sunt isti patres; Cael 37. exheredat: f. cogitat. regem Deiotarum patrem et regem Deiotarum filium gratum esse facturos; Phil XI 31. ut pater filium metuat, filius patrem neglegat; rep I 67. cum ei pater nihil praeter libertatem reliquisset; Quinct 11. patres conscriptos iudicia male et flagitiose tueri; Ver pr 44. — 2. cuius per aetatem pater esse potuisti; dom 35. — 3. cum mihi, patres conscripti, in Antonium multa dicenda sint; Phil II 10. quaeso, inquam, pater sanctissime atque optime, quid moror in terris; rep VI 15. — II. 1. amisso patre suo propter me; Sest 146. antiquos patres maiorum gentium appellavit, a se ascitis minorum; rep II 35. conscribo: f. 5. defero ad. I. 1. tumentur. I. 3. vetus est „de scurra multo facilius divitem quam patrem familias fieri posse“; Quinct 55. quae (vis) patrem Decium, quae filium devota vita immisit in armatas hostium copias? par 12. neglego: f. I. 1. metuit. quibus (optimatibus) ipse rex tantum tribuisset, ut eos patres vellet nominari patriciosque eorum liberos; rep II 23. qui (Plato) in Timaeo patrem huius mundi nominari neget posse; nat I 30. pater occisus nefarie; Sex Rosc 30. patrus: f. I. 1. dedit. quoniam, qui nati sunt, patrem non sequuntur; Top 20. — 2. „auspicia patrum sunt“; leg III 9. — 3. terrena vis omnis atque natura Diti patri dedicata est; nat II 66. patri familias, L. Titio, anulus de digito detractus est; Ver IV 58. gladiatores Caesaris sane commode Pompeius distribuit binos singulis patribus familiarum; A VII 14, 2. ut bono patri familias colendi, aedificandi, rationandi quidam usus opus est; rep V 4. neque odii causam patri neque sceleris filio fuisse; Sex Rosc 41. — 4. qui (Romulus) patre Marte natus; rep II 4. —

5. hoc vos, equites Romani, ius a patribus acceptum amittetis? Rab Post 18. ut e patre audiebam; nat II 11. si ad senes (pertinebit), de patribus aut parentibus (cogitent); inv I 105. rem omnem ad patres conscriptos detuli; Catil II 12. habes a patre munus, Marce fili, mea quidem sententia magnum; of III 121. — III, 1. ut superioris filius Africani propter infirmitatem valetudinis non tam potuit patris similis esse, quam ille fuerat sui; of I 121. — 2. qui (vir) perindulgens in patrem, idem acerbe severus in filium; of III 112. — IV, 1. cui (M. Antonio) vel primas eloquentiae patrum nostrorum tribuebat aetas; orat 18. pro patris maiorumque stirum animo; Phil XIII 50. populi comitia ne essent rata, nisi ea patrum approbavisset auctoritas; rep II 56. fuit primum ipsius pudore, deinde etiam patris diligentia disciplinaque munita (aetas); Cael 9. cui superior annus idem et virilem patris et praetextam populi iudicio togam dederit; Sest 144. quid, quod usu memoria patrum venit, ut . . . ? de or I 183. et nostra et patrum maiorumque memoria summi homines fuerunt; Cael 43. ne morte patris familias sacrorum memoria occideret; leg II 48. tabulas, qui in patris potestate est, nullas conficit; Cael 17. ritus familiae patrumque servare id est a dis quasi traditam religionem tueri; leg II 27. gravissima tamen apud te voluntas patris esse debuisset; Ver II 98. — 2. interfectus est C. Graecchus, clarissimo patre, avo, maioribus; Catil I 4. — 3. haec (conubia) ut ne plebei cum || plebi et || patribus essent; rep II 63. — V, 1. quae (Medea) aetate patre, matre Idyia procreata est; nat III 48. — 2. concessa plebei || plebi, al || a patribus ista potestate arma ceciderunt; leg III 24. quae studia a patribus familias maxime laudentur; Sex Rose 48. scimus L. Acilium apud patres nostros appellatum esse sapientem; Lael 6.

patera, Schale, Opferchale: I. qua in domo haec non essent, patella, patera, qua mulieres ad res divinas uterentur; Ver IV 46. a Numa Pompilio minusne gratas dis immortalibus fictiles urnulas fuisse quam felicitas Saliorum || aliorum || pateras arbitramur? par 11. — II, 1. Mercurium e patera, quam dextera manu teneret, sanguinum visum esse fundere; div I 46. — 2. utor: f. l. — 3. fundo e: f. 1. — III. hunc excepisse sanguinem patera; Bru 43.

paternus, väterlich: A. propter unius hominis Aegritomari, paterni amici atque hospitis, iniurias; div Caec 67. possetne paternorum bonorum exheres esse filius; de or I 175. meus paternus avitusque fundus Arpinas; agr III 8. Brutus rei publicae natus fato quodam paterni maternique generis et nominis; Phil X 14. cum egisset lege in hereditatem paternam testamento exheres filius; de or I 175. hospes: f. amicus. ut recordaretur casum illum interitus paterni; ep XV 2, 5. ille Mucius, paterni iuris defensor; de or I 244. ut est dignum necessitudine paterna; ep XV 4, 13. eam (Dianam) saepe Graeci Upim paterno nomine appellant; nat III 58. f. genus. amissis sacris paternis; dom 35. — B. UT QUAE OPTIMO IURE PRIVATA SUNT. etiamne meliore quam paterna et avita? agr III 7.

patibilis, erträglich, mit Empfindung begabt: patibiles et dolores et labores putandi; Tusc IV 51. cum omne animal patibilem naturam habeat; nat III 29.

patibulum, Galgen: tibi Marcelli statua pro patibulo in clientes Marcellorum fuit? Ver IV 90.

patiens, ertragend, geduldig, ausdauernd: in quo ego nimium patiens et lentus existimor; de or II 305. quod meae quoque litterae te patientiorem lenioremque fecerunt; Q fr I 1, 40. quis in laboribus patientior? Cael 13. ne offendam tuas patientissimas aures; Ligat 23. multi patientes pauperes comme-

morantur; Tusc III 57. virorum esse fortium et patientium toleranter dolorem pati; Tusc II 43.

patienter, geduldig: alterum patienter accipere, non repugnanter; Lael 91. si quidam homines patientius eorum potentiam ferre potuerint; ep I 8, 4.

patientia, Ertragung, Ausdauer, Nachsicht, Geduld: I, 1. patientia est honestatis aut utilitatis causa rerum arduarum ac difficilium voluntaria ac diuturna perpessio; inv II 163. quae, quod iam adest, tolerat et perfert, patientia nominatur; part or 77. ut haec patientia dolorum in omni genere se aequabilem praebet; Tusc II 65. tolerat: f. perfert. — 2. o patientiam miram ac singularem! Ver V 74. — II. patientiam duritia immanis (imitatur); part or 81. nomino: f. I. perfert. habes, ubi ostentes tuam illam praeclaram patientiam famis, frigoris, inopiae rerum omnium; Catil I 26. — III. virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet; fin II 95. — IV, 1. hic (Q. Maximus) Hannibalem iuveniliter exultantem patientia sua molliebat; Cato 10. — 2. cum in eius modi patientia turpitudinis aliena, non sua satietate obdurisset; Ver V 34.

patina, Schüssel: nihil magis (me delectavit) quam patina tyrotarichi; A IV 8, 1.

patior, dulden, erdulden, erleiden, zulassen, lassen, zugeben (patiunt f. II, 2. leg III 11): I, 1. a. res est ad patiendum tolerandumque difficilis; Tusc II 18. — b. (fortitudo est) adfectio animi in patiundo ac perferendo summae legi parens sine timore; Tusc IV 53. — 2. si requietem natura non quaereret, facile pateremur; fin V 54. dic nunc, si potes, si res, si causa patitur, Cluvium esse mentitum! Q Rose 48. quoad vel dignitas vel natura patietur; Phil XII 30. cum summa esset auctoritas in senatu populo patiente atque parente; rep II 61. quantum illius ineuntis aetatis meae patiebatur pudor; de or II 3. res: f. causa. — II, 1. quae (urbs) se vellet || vel || potius excindi quam, e suo complexu ut eriperer, facile pateretur; Planc 97. neque natura pateretur, ut id, quod esset e terra, nisi in terra maneret; rep III 40. — 2. quae (praecepta) habent quasdam errare in dicendo non patientes vias; Bru 263. qui sim passus a tali amicitia distrahi; dom 29. »rem populum docento, doceri a magistratibus privatisque patiuntos; leg III 11. — 3. alterum (filium) ruri esse patiebatur; Sex Rose 45. etsi periniquo patiebar animo te a me digredi; ep XII 18, 1. id tu nos obtinuisse non modo facile patiari, sed etiam gaudeas; A XVI 16, 9. — III. facile hoc habitus patiebat, facile Cannutius; Cluent 74. damnnum passum esse M. Tullium; Tul 23. ille facile dolorem corporis patiebat; Ver V 112. qui non turbulente humana patiantur; Tusc IV 60. ut is in culpa sit, qui faciat, non, qui patiatur iniuriam; Lael 78. aliae nationes servitutem pati possunt; Phil VI 19. cum vim calois non facile patiat; Tusc V 74.

patria, Vaterland, Heimat, Vaterstadt, Geburtsort: I, 1. si nos nostra patria delectat; de or I 196. neque hac nos patria lege genuit aut educavit, ut nulla quasi alimenta expectaret a nobis; rep I 8. quia est patria parens omnium nostrum; de or I 196. nunc te patria, quae communis est parens omnium nostrum, odit ac metuit; Catil I 17. patria propitia sit; A II 9, 3. expectat, gignit: f. educat, metuit, odit: f. est; Catil I 17. non patria praestat omnibus officiis? of III 90. — 2. de quo te, te, inquam, patria, testor; Sest 45. — II, 1. negaret esse in malis patriam amittere? fin IV 22. f. V, 2. causa. qui amavit unice patriam et cives suos; Catil III 10. cuius (Biantis) cum patriam Prienam cepisset hostis; par 8. qui non meis consiliis patriam conservatam esse fateatur; dom 72. sapiens non timeat, ne patria deleatur? Ac II 135. quod patriam

ipsam vel diripiendam vel inflammandam reliquimus; ep XVI 12, 1. mundus hic totus, quod domicilium quamque patriam di nobis communem secum dederunt; rep I 19. ut hanc pulcherrimam patriam omnium nostrum ex foedissima flamma eriperem; Catil IV 2. inflammo; f. diripio. Themistoclem patria, quam liberavisset, pulsum atque proterritum in barbariae sinus confugisse; rep I 5. f. 3. careo. ut nostri principes antiquissimam et sanctissimam parentem, patriam, fame necandam putent; A IX 9, 2. nec eam (patriam) multis claris viris orbatam privare etiam aspectu tuo (debes); ep IV 9, 3. relinquo; f. diripio. bis a me patriam servatam esse; dom 76. testor; f. I, 2. — 2. vim neque parenti nec patriae adferre oportere; ep I 9, 18. patrias nos primum natura conciliat; har resp 57. qui (imperatores) patriae consulerent; nat III 15. ut prima (officia) dis immortalibus, secunda patriae, tertia parentibus debeantur; of I 160. cum inferri patriae bellum viderem; Phil II 24. qui se patriae natos arbitrantur; Sest 138. susceperas liberos non solum tibi, sed etiam patriae; Ver III 161. — 3. cum careret patria, quam obsidione liberavisset; Quir 20. pello, proterreo; f. 1. libero. non tu eum patria privare, sed vita vis; Ligar 11. — 4. cedere e patria servatorem eius, manere in patria perditores! Phil X 8. licet nemini contra patriam ducere exercitum; Phil XIII 14. maneo in; f. cedo e. qui sunt boni cives, qui belli, qui domi de patria bene merentes, nisi qui patriae beneficia meminissent? Planc 80. mori pro patria; fin II 76. fortes viri sanguinem pro patria profundunt; fin II 60. ut redirem in patriam dignitate omni recuperata; Sest 129. si essem in patriam restitutus; Planc 101. me in patriam ter Italia cuncta revocavit; Quir 10. qui ad pericula pro patria subeunda adhortantur; sen 14. — III, 1. parens eius, homo amantissimus patriae; Sulla 34. duo consules, amicissimos patriae; Phil XIII 29. — 2. quem (annum) ego mihi quam patriae malueram esse fa talem; sen 4. — 3. ne crudeles in patriam fuisse videamur || videamini ||; Catil IV 13. — IV, 1. ardeo incredibili quodam amore patriae; prov 23. beneficia; f. II, 4. mereor de. quia tanta caritas patriae est, ut eam non sensu nostro, sed salute ipsius metiamur; Tusc I 90. maximam pietatem conservatione patriae contineri; Phil XIII 46. quem hic ordo conservatorem patriae indicarat; Piso 23. cui patriae salus dulcior quam conspectus fuit; Balb 11. ne reges quidem (appellabant eos), sed patriae custodes; rep I 64. ne extinctor patriae, ne proditor, ne hostis appelletur; Sulla 88. qui pugnantes pro patriae libertate ceciderunt; nat III 49. siquidem est atrocium patriae parentem quam suum occidere; Phil II 31. quem obstrictum esse patriae paricidio suspicere; Sulla 6. perditores; f. II, 4. cedo e. proditor; f. extinctor. quod et vestrae litterae illum laudant patriae rectorem; rep V 8. salus; f. caritas, conspectus. servator; f. II, 4. cedo e. — 2. summi in patriam amoris mei signum; Sest 49. cuius de patria discessus molestus omnibus visus est; sen 25. an reditus in patriam habet aliquam offensionem? prov 29. — V, 1. natione (conconsideratur), Graius an barbarus (sit); patria, Atheniensis an Lacedaemonius; inv I 35. — 2. patriae causa patriam ipsam amittere; dom 98. ne in nostra patria peregrini atque advenae esse videamur; de or I 249. in patria cadendum est; Phil XII 15. quam (mortem) Erechthei filiae pro patria contempsisse dicuntur; Sest 48.

patricida. Vatermörder: de me quod tulisse te dicis, patricida, fratricida, sororicida; dom 26.

patricius, patriciſch, Patricier: A. tam magnificum apparatus non privatum aut plebeium, sed patricium esse; Sest 77. quasi in familiam patriciam

venerit, (Fibrenus) amittit nomen obscurius; leg II 6. ut spem imperii sibi a patriciis hominibus oblatam neglegerent; Catil III 22. si magistratus patricii creati non sint; dom 38. — B, I, 1. qui (M. Tullius) patricius cum Servio Sulpicio consul fuit Bru 62. — 2. (Papirii) fuerunt patricii minorum gentium; ep IX 21, 2. — II, 1. adoptatum patricium a plebeio; A VII 7, 6. — 2. cur, si cuiquam novo civi potuerit adimi civitas, non omnibus patriciis possit; Caccin 101.

patrimonium, väterliches Erbqut, Vermögen: I, 1. qui (asoti) consumptis patrimoniis egeant; fin II 23. lege Sempronia patrimonium publicum dissipari; Tusc III 48. patrimonium suum effudit; Phil III 3. patrimonium domestici praedones vi ereptum possident; Sex Rose 15. patrimonia sua profuderunt; Catil II 10. filio meo satis amplum patrimonium relinquam in memoria || memoriam || nominis mei; ep II 16, 5. — 2. patrimoniis multos male uti; nat III 70. — II. gurges ac vorago patrimonii; Sest 111. ille Mucius, paterni iuris defensor et quasi patrimonii propugnator sui; de or I 244. vorago; f. gurges. — III, 1. ut (plebem) tribus suis patrimoniis deleniret; Milo 95. — 2. ut sit non minus in populi Romani patrimonio nepos quam in suo; agr I 2.

patrimus, mit lebendem Vater: puer ille patrimus et matrimus si tensam non tenuit, si lorum omisit; har resp 23.

patritus, väterlich; haec pulchritudo etiam in terris „patritam“ illam „et avitam“, ut ait Theophrastus, philosophiam excitavit; Tusc I 45.

patrius, väterlich, väterländisch, heimisch; bonis patriis fortunisque omnibus spoliatus; Ver I 152. deos patrios, quos a maioribus acceperunt, colendos sibi diligenter esse; Ver IV 132. fortunas patrias recuperare; Phil XIII 12. f. bona. te neque absens pater de indulgentia patria commonebat? Ver V 109. ut nihil possit in patriis institutis manere integrum; rep II 7. ut sensum iam percipere possit ex maerore patrio; Flac 106. hic mos erat patrius Academiae, adversari semper omnibus in disputando; de or I 84. qui patria potestate tribuniciam potestatem infirmat; inv II 52. regem spoliatum regno patrio atque avito; imp Pomp 21. se sedes patrias relicturum; Phil XII 14. cui de tanto patrimonio ne iter quidem ad sepulchrum patrium reliquisset; Sex Rose 24. cur in gravissimis rebus non delectet eos sermo patrius; fin I 4. patria virtute praeditus filius; Sest 48.

patro, vollbringen, pater patratus, Bundespriester: „cas (ferias) in famulis operibus patratibus habent; leg II 19. cum (C. Mancinus) || eum || pater patratus ex S. C. Numantinis dedidisset; de or I 181. Τεῦχος promissa patravit; A I 14, 7.

patrocinium, Vertretung, Verteidigung, Schutz: I. hominis multorum causas defendentis beneficia et patrocinia late patent; of II 66. — II, 1. non adripuisti patrocinium aequitatis; de or I 242. cum patrocinium pacis exclusum est aut errore hominum aut timore; Bru 7. suscipiunt pacis patrocinium; Phil VII 3. — 2. patrocinio se usos aut clientes appellari mortis instar putant; of II 69. — 3. ut intellegat illa civitas sibi in Neronis patrocinio summum esse praesidium; ep XIII 64, 1. — III, 1. ut non ulla (causa) esset, quae non digna nostro patrocinio videretur; Bru 312. — 2. hoc dicendi genus ad patrocinia mediocriter aptum videbatur; Bru 112. — IV, 1. quae (voluptas) plurimorum patrocinii defenditur; par 15. — 2. in patrocinio Siciliensi maxime in certamen veni designatus aedilis cum designato consule Hortensio; Bru 319.

patrona, Beschützerin, Vertreterin, Gebieterin: I. cum lex ipsa de pecuniis repetundis sociorum atque amicorum populi Romani patrona sit; div

Caec 65. — II. neque provocationem, patronam illam civitatis ac vindicem libertatis, populo Romano dari sine nobilium dissensione potuisse; de or II 199. qui patronam suffocabat; Scaur 11.

patronus, Schutzherr, Patron, Vertreter, Verteidiger: I, 1. (iuris consulti) patronis diligentibus ad eorum prudentiam confugientibus hastas ministrant; Top 65. ne quis illi causae patronum defuisse arbitraretur; Cluent 51. cum Cn. Lentulus, Temnitarum patronus, litteras misisset; Flac 45. — 2. populi Romani igitur est patronus L. Antonius; Phil VI 12. lege orationes Gracchi, patronum aerarii esse dices; Tusc III 48. — 3. hanc tu igitur, patrone foederum, condicionem status Gaditanus? Balb 25. — II, 1. qui patronum adhibet; de or III 49. qui me unum patronum adoptavit; Sest 9. cui (Siculo) praetor Scipio patronum causae dabat hospitem suum; de or II 280. cum multis veteres a maioribus Roscii patronos hospitesque haberent; Sex Rose 106. — 2. non defuit illis patronis eloquentia neque dicendi ratio aut copia, sed iuris civilis scientia; de or I 167. ministro: §. I, 1. confugiunt. — 3. tu quam causam ad patronos tuos adferes? Vatin 5. si se ad aliquem quasi patronum applicavisset; de or I 177. clientelam auferre a certissimis antiquissimisque patronis; Ver IV 90. Siculos auxilium a patronis, ab consulibus, ab senatu petivisse; Ver III 72. — III. erat Romae summa copia patronorum; Cluent 109. — IV. ab his sex patronis causae illustres agebantur; Bru 207. apud patronos de suis miseriis deplorarunt; Ver II 10.

patruelis, von des Vaters Bruder abstammend: Lucius Cicero, frater noster cognatione patruelis, amore germanus; fin V 1.

patruus, Bruder des Vaters, Oheim: I. qui sunt tales, qualis pater tuus, qualis Q. Metellus, patruus matris tuae; Sest 101. (teste) L. Cicerone patruo; de or II 2. — II, 1. quae (Caecilia) cum patrem clarissimum, amplissimos patruos, ornatissimum fratrem haberet; Sex Rose 147. patruum in ea || eam ||, quantum poteris, mitigato; A XI 9, 3. — 2. qui se solet anteferre patruo sororis tuae filii; A VI 8, 3. — 3. qui cum sororis tuae filii patruo certarit || certarat, al. ||; A V 19, 3. — III. nunc de clarissimi patris tui morte dicemus; Rabir 18. hunc de patris et patruis parricidio cogitasse; Phil III 18.

patulus, offen, offen stehend, breit: quae in concha patula pina dicitur; fin III 63. pina duabus grandibus patula conchis; nat II 123. quae (platanus) patulis est diffusa ramis; de or I 28.

paucitas, geringe Anzahl, Beschränkung: I, 1. paucitas in partitione servatur, si genera ipsa rerum ponuntur neque permixte cum partibus implicentur; inv I 32. — 2. quae de paucitate aratorum alio loco dicam; Ver III 80. illud quoque pertinet ad paucitatem, ne plura, quam satis est, demonstraturos nos dicamus; inv I 33. — II. mihi in hac paucitate militum animus certe non deerit; ep XV 1, 6.

pauculus, sehr wenig: ut (Q. Volusius) ibi pauculos dies esset; A V 21, 6. pauculis mensibus furta praetoris exportata sunt; Ver II 185.

paucus, wenig, wenige, einige, Oligarchen: A. regis causa si qui sunt qui velint, qui pauci sunt; ep I 1, 1. tria pauca sint ante multa; Ac II 93. paucis annis ante; Phil II 102. || in || his paucis diebus; de or I 168. paucis interpositis diebus iterum Laelium dixisse; Bru 86. varia iudicium genera: nummarii pauci, sed omnes irati; Cluent 75. vidimus paucis post mensibus consulem spoliatum; Ver III 177. paucis notis inventis; rep III 3. non modo plura, sed etiam pauciora divine praesensa et praedicta reperiri; div I 124. ut rem perspicuam quam paucissimis verbis agam; Tul 55. — B, a, I. pauci

ista tua lutulenta vitia noramus, pauci tarditatem ingenii; Piso 1. — II, 1. paucos ex multis ad ignominiam sortiere? Cluent 129. — 2. dolor ad pauciores pertinet, quam si. . .; par 20. quae (virtus) cum in paucis est, tum a paucis iudicatur et cernitur; rep I 51. — III. illi Massiliensium paucorum et principum administrationi civitatis finitimus est, qui fuit consensus. . .; rep I 44. omitto laetitiam paucorum in luctu omnium; Sest 54. non est passus rem publicam everti scelere paucorum; Sest 67. — IV. neque hoc agitur ab omnibus, sed a paucis; Cluent 152. §. II, 2. sum in. cum paucissimis alicubi occultabor; A X 10, 3. — b, I. pauca ipsa multum saepe prosunt; Tusc II 2. — II. pro me ipso pauca dicam; Muren 2. non pauca suis adiutoribus donabat; Sex Rose 23. ut in libero populo pauca per populum gererentur; rep II 56. — III. hoc fateris, neque ultimum te paucorum neque primum multorum respondere posse; Ac II 93. — IV. quae paucis demonstrari potuerint; Cluent 160. (philosophari) non paucis; Tusc II 1. — V. sed prius pauca cum Antiocho; Ac II 69.

paveo, beben: »noctem paventes navitae«; Tusc II 23.

pavimentatus, mit einem Estrich versehen: quod summam dignitatem pavimentata porticus habebat; Q fr III 1, 1.

pavimentum, Estrich: I. natabant pavimenta vino; Phil II 105. — II. pavimenta marmorea contemno; leg II 2.

pavio, schlagen: quia, cum (pulli) pascuntur, necesse est aliquid ex ore cadere et terram pavire (terripavium dictum est); div II 72.

paulatim, allmählich: si paulatim haec consuetudo serpere ac prodire coeperit; div Caec 68.

paulisper, kurze Zeit, ein wenig: I. commoratus essem paulisper; A XI 1, 2. quae ego paulisper in te desideravi; ep VII 18, 1. ab omni societate rei publicae paulisper facessant rogemus; leg I 39. intuemini paulisper animis inventutem; dom 47. — II. nec minus laetabor, cum te semper sordidum, quam si paulisper sordidatum viderem; Piso 99.

paululum, ein wenig: I. ait (Epicurus) atomum declinare paululum; nat I 69. cum (Scipio) paululum inambulavisset in porticu; rep I 18. paululum a mea causa recesserunt; sen 7. — II. ut paululum tu compendii facias; Q Rose 49.

paulum, wenig, ein wenig, etwas: A, I, 1. huc paulumne ad beatam vitam deesse dicemus? Tusc V 23. — 2. paulum huc aliquid poterit addere; de or I 95. paulum ante dicendum est; Ac II 128. — II. si (mercatura) in maximis lucris paulum aliquid damni contraxerit; fin V 91. ut paulum loci mihi dares; fin IV 62. dixisti paulum tibi esse etiam nunc morae; Catil I 9. si paulum adsumpserint vetustatis ac roboris; agr II 97. — B. aetate paulum his antecedens Ser. Galba; Bru 82. eorum definitiones paulum oppido inter se differunt; fin III 33. haec tantam habent vim, paulum ut immutata cohaerere non possint; de or III 179. quod, si Pompeius paulum modo ostenderit sibi placere, faciet; ep I 5, b, 2. cum (animal) processit paulum; fin V 24. — C, I. verbis effervescentibus et paulo nimium redundantibus; de or II 88. — II. repetam paulo altius; Cluent 66. de quibus (hominibus) paulo ante dixisti; de or I 81. quem (Apollinem) paulo antea e Vulcano natum esse dixi; nat III 57. est finitimus oratori poeta, numeris astrictior paulo; de or I 70. nemo est paulo ad facinus audacior, qui. . .; Catil II 9. quaedam etiam paulo hilariora; orat 108. hoc ornamento liberius paulo quam ceteris utetur hic summissus; orat 82. paulo liberiores litteras; A I 13, 1. videtur libenter verbis etiam uti paulo magis praeis Laelius; Bru 83. ne ego haud paulo

hunc animum malim quam eorum omnium fortunas, qui . . .; Tusc I 99. una in re paulo minus consideratus; Quinct 11. quod pluris est || sit || haud paulo; fin V 60. de quibus (partibus) paulo post pauca dicemus; de or II 310. (membra) paulo secus a me atque ab illo partita ac tributa; de or III 119. ostium adiunctum paulo supra, quam ad linguam stomachus adnectitur; nat II 136.

pavo. Pflanzl. I. 1. plures iam pavones confeci quam tu pullos columbinos; ep IX 18, 3. — 2. membrorum alia videntur a natura esse donata ad quendam ornatum, ut cauda pavoni; fin III 18. — II. etiam Hirtio cenam dedi, sine pavone tamen; ep IX 20, 2.

pavor. Angst, Entsetzen: I. in quem metus (cadit), in eundem formido, timiditas, pavor, ignavia; Tusc V 52. — II. pavorem metum mentem loco moventem (definiunt); Tusc IV 19. sub metum subiecta sunt timor, pavor, exanimatio . . .; Tusc IV 16.

pauper. arm, unbemittelt: A. si quis aegre ferat se pauperem esse; Tusc IV 59. homo nunc istius avaritia pauperrimus; Ver II 35. utrum bono viro pauperi an minus probato diviti filiam collocaret; of II 71. — B. I. 1. multi patientes pauperes commemorantur; Tusc III 57. — 2. sine ex pauperrimo dives factus; Vatin 29. — II. qui pauperum sanguinem concupisset; Phil V 22.

paupertas. Armut: I. paupertatem malum non esse; Tusc IV 59. — II. 1. (Ennius) ita ferebat duo, quae maxima putantur, onera, paupertatem et senectutem, ut eis paene delectari videretur; Cato 14. qui paupertatem, qui ignominiam timerent; Tusc IV 46. — 2. sunt certa, quae de paupertate dici soleant; Tusc III 81. — III. quodam modo etiam paupertatis malum tollitur; Tusc IV 59. cum haberet haec res publica homines patientia paupertatis ornatos; agr II 64. — IV. delectari: f. II, 1. fero. te „orationis paupertate“ (sic enim appellas) isdem verbis epistulas saepius mittere; ep IV 4, 1.

pax. Frieden, Ruhe, Vergleich, Gunst, Gnade: I. 1. quantum (vilitatem) vix diuturna pax efficere potuisset; imp Pomp 44. cum hoc quae pax potest esse? Phil XIII 5. quae (pax) vel iniusta utilior est quam iustissimum bellum cum civibus; A VII 14, 3. pacem esse non in armis positam, sed in abiecto armorum metu; ep X 6, 3. — 2. cum iis facta pax non erit pax, sed pactio servitutis; Phil XII 14. — II. 1. cum vel iniquissimam pacem iustissimo bello anteferebam; ep VI 6, 5. pacis inter cives conciliandae tunc cupidum esse laetor; ep X 27, 1. pacem maritimum confecit; Flac 29. cum pacis constituendae rationem solus habeat; Sex Rose 22. in qua (epistula) pacem non desperas; A VIII 15, 3. tibi data est summa pax, summa tranquillitas; Q fr I 1, 5. non modo non expetere pacem istam, sed etiam timere (Pompeius) visus est; A XII 8, 5. cum sententia senatus inclinaret ad pacem cum Pyrrho foedusque faciendum; Cato 16. f. I, 2. si pacem stabilem nobis habere licuisset; Phil XIII 2. victoria pax, non pactione parienda est; ep X 6, 1. ab Iove optimo maximo pacem ac veniam peto; Rabir 5. qui positam pacem petere debent; ep X 6, 1. ut pax Samnitum repudiaretur; of III 109. cum his pacem servabit Antonius? Phil VII 21. virum fortem audiens πολιτικός de pacis simulatae periculis disserentem; A VII 8, 4. timeo: f. expeto. pacem vult M. Antonius; Phil V 3. — 2. ut otio, ut paci consulatis; Muren 86. — 3. quorum gratia in suffragiis consistit, res familiaris in pace; agr II 102. equidem ad pacem hortari non desino; A VII 14, 3. inter pacem et servitutem plurimum interest; Phil II 113. quoniam huic (arti locus est) in pace atque otio; Quir 20. ut in perpetua pace esse possitis; Catil III 29. — III. 1. pacis isti scilicet amatores;

A XIV 10, 2. amorem eis (civibus) otii et pacis iniecit; rep II 26. pacis auctor eras; ep X 6, 1. pacis est comes otiique socia eloquentia; Bru 45. quamvis iniqua condicione pacis; Phil II 37. in universo belli iure atque pacis; Balb 15. nomen pacis dulce est; Phil II 113. et pacis ornamenta et subsidia belli requiretis; imp Pomp 6. pericula: f. II, 1. simulo. nos perpetuae pacis habere oportere rationem; prov 30. tu, procella patriae, turbo ac tempestas pacis atque otii; dom 137. — 2. dispersu || discessu || illorum actio de pace sublata est; A IX 9, 2. — IV. 1. hoc pace dicam tua; Marcel 4. vix ut se possit (Macedonia) diuturna pace recreare; prov 5. — 2. quem (regem) L. Sulla cum pace dimisit; Muren 32. nos illud cum pace agemus; Tusc V 83. nostri sensus ut in pace semper, sic tum etiam in bello congruebant; Marcel 16. „togam“ pro pace; de or III 167.

paxillus. Pflanzl, Pflod: quam litteram etiam e „paxillo“ et „vexillo“ consuetudo elegans Latini sermonis evellit; orat 153.

peccatum. Vergehen, Fehler, Irrtum, Vergehen, Sünde: I. 1. omnia peccata esse paria; Muren 61. in quo peccatum videbatur esse fratris tui et Tullii; ep V 20, 8. quod alia peccata plures, alia pauciores quasi numeros officii praeterirent; fin IV 56. oratoris peccatum si quod est animadversum, stultitiae peccatum videtur; de or I 124. — 2. ut peccatum est patriam prodere, parentes violare; fin III 32. videor: f. I. videtur. — II. 1. animadverto: f. I, 1. videtur. concessio peccato; inv II 104. explicare omnia vitia atque peccata filii; Sex Rose 53. nec peccata rerum eventis, sed vitii hominum metienda sunt; par 20. quod in alterum peccatum reus transferat; inv II 80. ut peccata homines peccatis et iniuriis ulciscantur; inv II 81. — 2. eos qui secus, quam decuit, vixerunt, peccatorum suorum tum maxime paenitent; div I 63. — III. illum in iure metu conscientiae peccati mutum relinquo; Ver II 189. vitiorum peccatorumque nostrorum omnis a philosophia petenda correctio est; Tusc V 5. omnia sunt faciliora quam peccati dolor, qui et maximus est et aeternus; A XI 15, 2. nulla est excusatio peccati, si amici causa peccaveris; Lael 37. supplicium est poena peccati; Piso 43. qui peccatorum vindex esse debet; inv II 104. — IV. id quantis nostris peccatis vitisque evenerit, non possum sine molestia cogitare; A VIII 13, 2. plus exemplo quam peccato (vitiosi principes) nocent; leg III 32. ulcisci: f. II, 1. ulciscor.

peccatus. Vergehen: nemo ita in manifesto peccato || peccato || tenebatur, ut . . .; Ver II 191.

pecco. fehlen, sündigen, vergehen, sich vergehen: I. 1. a. ipsum illud peccare, quoquo verteris, unum est; par 20. — b. cum permagna praemia sunt, est causa peccandi; of III 79. o consuetudo peccandi, quantum habes iucunditatem improbis et audacibus! Ver III 176. quis ignorat maximam inlecebram esse peccandi impunitatis spem? Milo 42. — 2. a. impletum est a consuetudine, ut peccare suavitatis causa liceret; orat 157. huius (decori) ignoracione non modo in vita, sed saepissime et in poematis et in oratione peccatur; orat 70. in quibus si pecceturi distortione et depravacione quadam ac motu statue deformi; fin V 35. — b. qui semel in gestu peccavit; de or I 125. quoniam mihi pro coniunctione nostra vel peccare apud te in scribendo licet; ep XIII 18, 2. nec mihi fore necesse peccare in re publica aliquando; A VII 1, 3. non deorum natura, sed hominum coniectura peccavit; nat II 12. ut gubernator aequo peccat, si palearum navem evertit et si auri, item aequo peccat, qui parentem et qui servum iniuria verberat; fin IV 76. natura: f. coniectura. ut diceret opinaturum, id est peccaturum, esse sapientem; Ac II 59. — II. Empedocles multa alia peccans; nat I 29. quo in genere etiam

in re publica multa peccantur; of I 33. ut ipsum, quod maneam in vita, peccare me existimem, ep IV 13, 2. si quid in te peccavi ac potius quoniam peccavi, ignosce; in me enim ipsum peccavi vehementius; A III 15, 4.

pecto, fämnen: quos pexo capillo videtis; Catil II 22.

pectus, Brust, Herz, Sinn: I, 1. in qua (amicitia) nisi, ut dicitur, a pertum pectus videas tuumque ostendas; Lael 97. onerandum complendumque (est) pectus maximarum rerum et plurimarum suavitate, copia, varietate; de or III 121. ostendo, video: §. aperio. — 2. depulso de pectore et in omne corpus diviso cibo; div II 57. (Plato) iram in pectore locavit; Tusc I 20. — II. illa genera lugendi, pectoris, feminum percusiones; Tusc III 62. — III, 1. ubi illa sancta amicitia, si non ipse amicus per se amatur toto pectore, ut dicitur? leg I 49. de Scalpulanis hortis toto pectore cogitemus; A XIII 12, 4. incumbere toto pectore ad laudem; ep X 10, 2. Hectorem toto pectore tremementem; Tusc IV 49. — 2. ne denudetur a pectore; Ver V 32.

pecuaria, Viehzucht: pecuaria relinquuntur || pecua relinquuntur, al. ||, agri cultura describitur; imp Pomp 15.

pecuarius, das Vieh betreffend, Viehzüchter: A. erat ei pecuaria res ampla; Quint 12. — B, I. omnes illius provinciae pecuarii M. Fonteium defendunt; Font 46. — II. ut diligentissimus agricola et pecuarius haberetur; Deiot 27.

peculator, Raubendieb: neque de furibus, peculatoribus hoc loco disserendum est; of III 73.

peculatus, Unterdiebst: I. hinc furta, peculatus (nascuntur); of III 36. — II, 1. testatur litteris tuum impudentissimum furtum certissimumque peculatum; Ver III 168. — 2. de sicariis, de veneficiis, de peculatu infitiri necesse est; de or II 105. — III. non intellegis haec ad peculatus iudicium pertinere? Ver III 83. quaestio peculatus; Muren 42.

peculiaris, eigenartig, verschieden, außerordentlich: hoc mihi peculiare fuerit, hic etiam isto frui; Q fr II 8 (10), 3. exoritur peculiare edictum repentinum; Ver III 36. venio ad Lysaniam, peculiarem tuum testem; Flac 51.

peculium, Vermögen: I. peculia omnium vicariique retinentur; Ver I 93. — II. qui cupiditate peculii nullam condicionem recusant durissimae servitutis; par 39.

pecunia, Geld, Geldsumme, Vermögen: I. abitur: 1. ut non sit pecunia populo Romano defutura; Phil V 12. illa fuit pecunia immanis, haec parvula, illa honesta, haec sordida, illa iucunda, haec acerba, illa propria, haec in causa et in iudicio conlocata; Q Rose 23. ubi pecunias exterarum nationum esse arbitramini? Ver V 127. pecunia omnium dignitatem exaequat; A IV 15, 7. quo modo tibi tanta pecunia extraordinaria iacet? Q Rose 4. quidam, quos parva (pecunia) movere non potuit, cognoscuntur in magna; Lael 63. versatam esse in iudicio pecuniam constat: ea quaeritur unde profecta sit; Cluent 81. me omnem pecuniam, quae ad me salvis legibus pervenisset, Ephesi apud publicanos deposuisse; ep V 20, 9. hinc illae extraordinariae pecuniae, quas investigamus, redundarunt; Ver I 100. numerata pecunia nomen argenti retinet; Top 13. versatur: §. proficiscitur. — 2. non esse cupidum pecunia est, non esse emacem vectigal est; par 51.

II. nach Verben: 1. accepisse pecuniam iudices, ut innocentem reum condemnarent; Cluent 77. cogit quaestorem suum pecuniam, quam ex Agonidis bonis redegisset, eam mulieri omnem adnumerare et reddere; div Caec 56. utrum tandem plaris aestimeamus pecuniam Pyrrhi, quam Fabricio dabat, an continentiam Fabricii, qui illam pecuniam repudiabat?

par 48. omnem te hanc pecuniam domum tuam avertisse; Ver III 164. pecunia ablata; Cluent 181. non exactas pecunias, non captas, non imperatas (commemoro); Piso 38. ita aperte cepit pecunias ob rem iudicandam, ut . . ; fin II 54. utrum tibi pecuniae coactae conciliatae videntur adversus leges? Ver III 194. ut equites Scaptio ad pecuniam cogendam darem; A VI 2, 8. concilio: §. cogit. qui pecunias creditas debitoribus condonandas putant; of II 78. qui tibi ad statuas pecunias contulerunt; Ver III 180. ut illi pecuniam conficere possent; Sest 94. de quaerenda, de conlocanda pecunia disputatur; of II 87. §. I, 1. est. minuetur eius pecuniae invidia; consumetur enim in agrorum emptionibus; agr I 14. ad innumerabilem pecuniam corripiendam; Ver II 30. ne pecunias creditas solverent; Piso 86. §. condono. erat curata nobis pecunia Valerii mancipis nomine; ep V 20, 3. ante petitam esse pecuniam, quam esset coepta deberi; de or I 168. ut ea pecunia ex stipulatione debeatur; leg II 53. invita solverat Castricio pecuniam iam diu debitam; Flac 54. decerno: §. faeneror. qui apud te pecuniam deposuerit; of III 95. §. I, 1. pervenit. pecuniae maximae describuntur; ep XII 1, 1. cum innumerabilem Magio praefecto pecuniam dixisset datam; de or II 265. cui magnam dedimus pecuniam mutuam; A XI 3, 3. §. aestimo, posco, 5. audio de. ut pecunia omnis a Staiano extorta atque erepta sit; Cluent 78. nemo est, a quo pecunia cellae nomine non sit exacta; Ver III 224. §. capio. in quibus (tabulis) sibi expensa pecunia lata sit; Caecin 17. extorqueo: §. eripio. innumerabilem pecuniam facere cum posset; Ver III 211. si te tuam pecuniam faeneratum docerem, tamen effugere non posses; sed publicam, sed ob frumentum decretam; Ver III 169. fero: §. expendo. si propter inopiam in egestate estis, pecuniam non habetis; inv I 88. pecuniam Domitio satis grandem, quam is Cornificii habuerit, non esse redditam; A VIII 14, 3. impero: §. capio. investigo: §. I, 1. redundant. numero: §. I, 1. retinet. se (Bibulus) ait curasse, ut cum quaestu populi pecunia permutaretur; ep II 17, 7. si ista omnis pecunia reddita est, si petita, si redacta; Flac 89. §. debeo. quantam pecuniam militibus pollicitus sit; Phil V 53. si sibi pecuniam, quantam poposcerat, non dedisset; Milo 75. quorum uterque in pecunia maxima tractanda procurandaque versatus est; Font 5. quaero: §. conloco. reddo, redigo: §. adnumero, habeo, peto. I. Piso tribunus plebis legem primus de pecuniis repetundis Censorino et Manilio consulibus tulit; Bru 106. repudio: §. aestimo. unum nummum illum (M. Fonteium) ex ea pecunia, quae pro aerario solveretur, detraxisse; Font 3. ut quam plurimum pecuniae || primum pecunia || Pinnio solvatur Nicaeensis nomine; ep XIII 61. pro eo (libro) tibi praesentem pecuniam solvi imperavi; A II 4, 1. §. credo, debeo. IV, 2. deductio ex. omnis pecunia ita tractatur, ut praeda a praefectis; ep II 17, 4. §. procuro. — 2. pecuniae publicae est condemnatus; Flac 43. — 3. terruncium adicere Croesi pecuniae; fin IV 29. qui illi pecuniae spe iam atque animo incubaret; Cluent 72. frustra se aut pecuniae studuisse aut imperiis; fin I 60. — 4. opus esse ad eam rem constituendam pecunia; of II 82. pecunia mea utitur P. Quinctius; Quinct 42. — 5. qui profecto de tanta pecunia, si esset data, nihil audisse non possent; Flac 93. detraho ex: §. 1. solvo. haec ratio pecuniarum implicata est cum illis pecuniis Asiaticis; imp Pomp 19. qui omnia in pecunia posuisset; Vatin 38. paucis annis te ad maximas pecunias esse venturum; de or II 269.

III. nach Adjectiven: 1. quod ceteri pecuniae cupidiores esse solent; Cluent 28. — 2. (animus) satius est aut contentus etiam pecunia; par 43. primus annus erat provinciae iam refertus pecunia

Ver IV 41. — 3. non fuisse insolentem in pecunia; de or II 342.

IV. **nach Substantiven:** 1. alqd: f. II, 1. solvo. quod incredibiles angustiae pecuniae publicae; ep XII 30, 4. cum extraordinariae pecuniae crimen subterfugere velles; Ver I 102. pecuniae fugienda cupiditas; of I 68. dissimilis est pecuniae debitio et gratiae; Plane 68. diem pecuniae Idus Novembr. esse; A X 5, 3. vocabula tantum pecuniarum et genera mutabas; Piso 90. possintne eiusdem pecuniae plures dissimilibus generibus heredes esse? inv II 64. invidia: f. II, 1. consumo. magnitudinem pecuniae plus habuisse momenti; Ver pr 52. si pecuniae modus statuendus fuit feminis; rep III 17. huius pecuniae permutatione fidem nostram facile tuebere; A XI 1, 2. ratio: f. II, 5. implicio cum. quod et omnes vias pecuniae norunt et omnia pecuniae causa faciunt; Q fr I 1, 15. vocabula: f. genera. — 2. quid ita de hac pecunia compromissum feceris; Q Rosc 12. ex omni pecunia, quam aratoribus solvere debuisti, certis nominibus deductiones fieri solebant; Ver III 181.

V. **Umstand:** 1. mihi pecunia publica aedificandam domum censuerunt; Piso 52. quos pecunia corrupisses; of II 53. hac pecunia iubet agros emi; agr II 63. tu civem scleratum pecunia instrues? Phil V 6. posteaquam (Deiotarus rex) a Caesare tetrarchia et regno pecuniae multatus est; div I 27. cetera parare, quae parantur pecunia, equos, famulos; Lael 55. adolescens et equitatu et peditatu et pecunia paratus; ep XV 4, 6. satiari: f. III, 2. contentus. quis tum posset arguere ab Oppianico temptatum esse iudicium pecunia? Cluent 80. — 2. causa: f. IV, 1. viae. cum innumerabili pecunia vagari; agr II 54. quidam saepe in parva pecunia perspicuntur quam sint leves; Lael 63. f. I, 1. movet. ille propter pecuniam liberos amittere iucundum esse duxit; Cluent 28.

pecuniarius, Geld betreffend: propter utriusque difficultatem pecuniariam; A X 14, 1. facultates considerantur, cum aliquod pecuniarium || pecuniarum || praemium postulatur; inv II 115. cum esset de re pecuniaria controversia; Tul 5.

pecuniosus, bemittelt, reich: pecuniosus (sit) an tennis; inv I 35. ex quo pecuniosi et locupletes vocabantur; rep II 16. hominem pecuniosissimum electum ad tam incredibile crimen; Ver V 24. praesto est mulier audax, pecuniosa; Cluent 18.

pecus (pecoris), Vieh: I, 1. pecus abegerunt; Piso 84. — 2. quod tum erat res in pecore et locorum possessionibus; rep II 16. — II. voluptatem illam Epicuri solis inter se pecoribus esse communem; A fr 20 (3. 18). — III. caedit greges armentorum reliquique pecoris; Phil III 31. — IV, 1. fortunas eius ita constitutas fuisse familia, pecore; Ver V 20. — 2. qui a pecore eius (Luculli) depasci agros publicos dicerent; de or II 284.

pecus (pecudis, pecuda: f. II, 2), Vieh, Tier: I. quod (pecus) erat ad vescendum hominibus apta; nat II 160. quae (pecudes) dispulsa sui generis sequuntur greges; A VII 7, 7. II, 1. si cum honestate voluptatem tamquam cum homine pecudem copulavissent; of III 119. dispello: f. I. sequuntur. — 2. cum adhibent in pecuda pastores; rep IV 1. — III. nec summum pecudis bonum et hominis idem mihi videri postest; fin II 111. idem casus illum istius impurissimae atque intemperantissimae pecudis caeno et sordibus inquinavit; Piso 72. pecudum greges diliguntur isto modo; nat II 122. cernes pecudum pastus; nat II 161. stuporem hominis vel dicam pecudis attendite; Phil II 30. sordes: f. caenum.

pedalis, einen Fuß breit: quantulus (sol) nobis videtur! mihi quidem quasi pedalis; Ac II 82.

pedarius. Senator zweiten Ranges: I. raptim in eam sententiam pedarii cucurrerunt; A I 20, 4. — II. est illud senatus consultum summa pedariorum voluntate factum; A I 19, 9.

pedes, Fußsoldat: ut eo tueri magna equitum ac peditum auxilia possis; par 45. cum equitum peditumque descriptio divinitus esset constituta; Tusc IV 1.

pedester, zu Fuß, zu Lande: tantis equestribus et pedestribus copiis; fin II 112. ut pedestres navalesve pugnas recorderentur; Cato 13. pedestrem ex aere statuum decerno; Phil IX 13.

pedetemptim, allmählich, bedächtig: I. sensim erit pedetemptimque (mutatio) facienda; of I 120. ingredi pedetemptim in defensionem; inv I 24. — II. ita pedetemptim et gradatim tum accessus a te ad causam facti, tum recessus, ut . . .; ep IX 14, 7. — III. quod me mones, ut pedetemptim, adsentior; A XVI 14, 2.

pedisequa, Dienerin: istam iuris scientiam eloquentiae tamquam ancillulam pedisequamque adiunxisti; de or I 236.

pedisequus, Diener: I. quae (vicensima) mihi videtur una contiuncula clamore pedisequorum nostrorum esse peritura; A II 16, 1. — II. cum hunc clarissimum virum a pedisequis conculcari iuberes; dom 110.

peditatus, Fußvolk: quid delectationis habent sescenti muli in „Clytaemestra“ aut armatura varia peditatus et equitatus in aliqua pugna? ep VII 1, 2. peditatus amplissimae copiae e Gallia; Font 8.

pegma, Bücherfach: nihil venustius quam illa tua pegmata; A IV 8, 2.

peiero, (periuro), einen Meineid schwören: quem ego, ut mentiar, inducere possum, ut peieret, exorare facile potero; Q Rosc 46. illum verbis conceptis peierasse; Cluent 134. non falsum inrare periurare est, sed quod EX ANIMI TUI SENTENTIA iuraris, sicut verbis concipitur more nostro, id non facere periurium est; of III 108.

pelagus, Meer: »supero navi pelagoque vacato mense, Sagittipotens Solis cum sustinet orbem«; fr H IV, a, 310.

pelex, Nebenweib, Nebenbuhlerin: etiam nomina necessitudinum mutavit: uxor generi, noverca filii, filiae pelex; Cluent 199.

pellicatus, Konfubinat: ab ea (coniuge Alexander Phraeus) est propter pellicatus || pael. || suspicionem interfectus; of II 25.

pellectio, Durchsehung: nisi eam (epistulam) pellectione relevarit; A I 13, 1.

pellego f. perlego.

pellicio, anlocken, für sich einnehmen, auf seine Seite bringen: multo maiorem partem sententiarum salē tuo et lepore et politissimis facetiis pellexisti; de or I 243. huius socrum pellexit Decianus ad sese; Flac 72.

pellicula, fleisches Fell: stravit pelliculis haedinis lectulos Punicanos; Muren 75.

pellis, Fell, Löwenhaut, Zelt: I. videto, ne in istis duobus generibus hydra tibi sit et pellis; de or II 71. — II. cum omni pecore compulso pellium nomine omnem quaestum illum renovasti; Piso 87. — III. ut non multum imperatori sub ipsis pellibus otii relinquatur; Ac II 4.

pellitus, mit Fellen bekleidet: postulabis, ut M. Aemilius vanissimae genti ac prope dicam pellitis testibus condonetur? Scaur 45.

pello, stoßen, schlagen, treffen, berühren, Einbruch machen, erregen, verdrängen, vertreiben, abbringen, abwenden: cum (Thucydides) in exsilium pulsus esset; de or II 56. pulsus e rostris in comitio iacuit; Sest 76. ego pulsus deis || dis. diis || penatibus; Sest 145. te patria vi pulsum

esse; div I 59. quamquam nulla me ipsum privatim pepulit insignis iniuria; ep IV 13, 2. j. tyrannum. species utilitatis animus pepulit eius (regis); of III 41. j. aures. non atomus ab atomo pulsa declinat; fat 22. quod cum animos hominum auresque pepulisset; orat 177. si vitiosus est dicere ornate, pellatur omnino e civitate eloquentia; orat 142. ego exercitus maximos saepe pulsos et fugatos esse dico terrore ipso impetuque hostium; Caecin 41. hoc deliberantium genus pellatur e medio; of III 37. longi sermonis initium pepulisti; Bru 297. quo illi (patres) a se invidiam interitus Romuli pellerent; rep II 0. sapientia est una, quae maestitiam pellat ex animis; fin I 43. ut ex nervorum sono in fidibus, quam scienter ei pulsati sint, intellegi solet; Bru 199. cum (Dionysius tyrannus) Syracusis pulsus esset; ep IX 18, 1. quibus (tectis) frigorum vis pelleretur; of II 13. omnes voces, ut nervi in fidibus, ita sonant, ut [a] motu animi quoque sunt pulsae; de or III 216.

pelluceo f. **perluceo**.

penarius, für Borräte bestimmt: ille M. Cato Sapiens cellam penariam rei publicae nostrae Siciliam nominabat; Ver II 5. boni domini referta cella penaria est; Cato 56.

penates, Hausgötter: I. nec longe absunt ab hac vi di Penates sive a penu ducto nomine sive ab eo, quod penitus insident; ex quo etiam „penetrales“ a poetis vocantur; nat II 68. — II. 1. cum domum ac deos penates suos defenderet; Milo 38. — 2. ego pulsus deis || diis, diis || penatibus; Sest 145. — 3. si ad deos penates redire properaret; prov 35. — III. non dubitavit illud insigne penatium hospitaliumque deorum tollere; Ver IV 48.

pendeo, hängen, schweben, ungewiß, unentschieden sein, beruhen, abhängen: I. laudem sapientiae esse maximam non aliunde pendere; ep V 13, 1. — II. qui (tui) de || ex || te pendet; ep VI 22, 2. quoniam ex iis (comitiis) pendes; ep X 26, 3. promissis iis non valde pendeo; Q fr III 5, 3. ne diutius pendeas; A IV 15, 6. quam animi pendeam, cum a te absim, et de te et de me; A XVI 12. tam diu pependit in arbore socius amicusque populi Romani; Ver III 57. ex quo verbo lege Appuleia tota illa causa pendebat; de or II 107. non ex iis (personis), sed ex genere quaestionis pendere causas; de or II 139. ex hoc genere causarum ex aeternitate penduntium fatum a Stoicis necitur; Top 59. quia genus eius modi fuit criminum, quod non totum penderet ex teste; Scatur 14. somniasse se ovum pendere ex fascea lecti sui cubicularis; div II 134. qui rem publicam putem pendere Bruto; A XIV 20, 3. quae (salus) spe exigua extremaque pendet; Flac 4. neque (sapiens) pendet ex futuris, sed expectat illa; fin I 62. socius: f. amicus.

pendo, abwägen, beurteilen, schätzen, zählen, erleiden: qui te non ex fortuna, sed ex virtute tua pendimus semperque pendemus; ep V 17, 5. huius domi inter quasilla pendebatur aurum; Phil III 10. maximas poenas pendo temeritatis meae; A XI 8, 1. poenas illum (Myrtillum) pependisse audivi; A XV 13, 6. pro qua (familia Vedius) HS centenos pendat necesse est; A VI 1, 25. nobis ut potius vectigal quam Rhodiis penderent; Q fr I 1, 33. ubi res spectatur, non verba penduntur; orat 51. reliquae pecuniae vel usuram Silio pendemus; A XII 25, 1.

penes, bei, im Besitz: quod omnis frumenti copia penes istum esset redacta; Ver III 171. locutionem emendatam et Latinam, cuius penes quos laus adhuc fuit. . .; Bru 258. penes quos (eloquentia) est; orat 142. quos penes (γέγοντας) summam consilii voluit esse; rep II 50. penes quem est potestas; ep IV 7, 3. quem penes est omnis potestas; ep IX 16, 3.

penetralis, innere: di: f. penates, I. abditos ac penetrales focos pervertit; har resp 57.

penetro, eindringen, durchziehen, durchdringen: uter definiendo describendoque verbo magis ad sensum iudicis opinionemque penetrarit; part or 123. necesse est (animus) ita feratur, ut penetret et dividat omne caelum hoc; Tusc I 43. cum (animus) ad sui simile penetravit; Tusc I 43. (astra) per caelum penetrantia; Tim 34. eodem gloriam famamque penetrare; Arch 23. nulla res magis penetrat in animos; Bru 142.

penicillus, Pinsel: I. est: f. penis, I. quoniam summum illum luctum penecillo (pictor) non posset imitari; orat 74. quam (Britanniam) pingam coloribus tuis, penicillo meo; Q fr II 13, 2.

penis, Schwanz, Glied: I. caudam antiqui „penem“ vocabant, ex quo est propter similitudinem „penicillus“; at hodie „penis“ est in obscenis; ep IX 22, 2. — II. quod tu in epistula appellas suo nomine, ille tectius „penem“; ep IX 22, 2. voco: f. I.

penitus, tief, gänzlich, völlig, ganz und gar: res occultas et penitus abditas; nat I 49. ut eas (res) non penitus acri vir ingenio cernat, si modo aspexerit; de or III 124. qui habeream a Furnio nostro tua penitus consilia cognita; ep X 12, 1. eum (L. Genucilium) tibi penitus commendo atque trado; ep XIII 53, 1. eos (Etruscos) penitus contempserat; Milo 74. rationes a te collectae vetabant me rei publicae penitus diffidere; ep V 13, 3. eas (res) penitus ex ea causa, quaecumque agitur, effloruisse; de or II 319. (haec) evelli penitus nec posse nec . . .; Tusc IV 46. cum penitus ignoretur Cato; Bru 68. amorem illum penitus insitum; Sex Rose 53. explicari mihi tuum consilium plane volo, ut penitus intellegam; A VIII 12, 1. hunc si acerbe et penitus oderat; Cluent 171. omnes animorum motus penitus pernoscenti (sunt); de or I 17. perscrutamini penitus naturam criminum; Flac 19. ex rebus penitus perspectis planeque cognitis; de or I 108. hoc velim tibi penitus persuadeas; A XIV 13, B, 5. penitus, quid ea (rerum natura) postulet, pervidendum (est); fin V 44. trado: f. commendo. ut penitus in eam ipsam disputationem paene intimam veniretis; de or I 96. si penitus rerum naturam videas; fin V 21.

penna, Feder (vgl. pinna): pennarum contextu corpori tegumenta (Philoctetes) faciebat; fin V 32.

pensio, Zahlung, Rate: I. nihil debetur ei (Hortensio) nisi ex tertia pensione, quae est Kal. Sext.; A XVI 2, 1. — II. 1. tua coniux nimium diu debet tertiam pensionem; Phil II 113. dum a Dolabellae procuratoribus exigam primam pensionem; ep VI 18, 5. ut expedita sit pensio K. Ian.; ep XVI 24, 1. (gener) petet fortasse tertiam pensionem; A XI 23, 3. cum altera pensio solvenda esset; Q Rose 57. — 2. de pensione altera considera quid faciendum sit; A XI 4, 2. — III. ex: f. I.

pensito, zahlen, bezahlen: I. immunia (praedia) commodiore || meliore || condicione sunt quam illa, quae pensitant; agr III 8. — II. qui vectigalia nobis pensitant; imp Pomp 16.

pensum, Aufgabe: 1. meae diligentiae pensum magis in Leontino agro est exigendum; Ver III 109. — 2. me ad meum munus pensumque revocabo; de or III 119.

penuria, Mangel: I. utrum copiane sit agri, vectigalium, pecuniae, an penuria; inv II 115. scribit Metellus aratorum esse „penuriam“; Ver III 127. quod tanta penuria est in omni vel honoris vel aetatis gradu; ep III 11, 3. magna sapientium civium bonorumque penuria; Bru 2. — II. imperatorum penuriam commemorabit; Ver V 2. — III. mores ipsi interiorunt virorum penuria; rep V 2.

penus, Mundvorrat: est omne, quo vescuntur homines, penus; nat II 68.

per, durch, hindurch, über, über — hin, umher, während, mit, unter, vermittelst, wegen, aus, bei: I. nach Verben: per quas (vias) cadit cibus a iecore dilapsus; nat II 137. ut per eas (membranas) cerni posset; nat II 142. greges ducebant per forum; Phil V 18. quae (natura) per omnem mundum omnia mente et ratione conficiens funditur; nat II 115. iurarem per Iovem deosque penates me ardere studio veri reperiendi; Ac II 65. cum id per leges non liceret; de or II 134. per me vel stertas licet; Ac II 93. si mihi per eiusdem amicitiam licebit; ep I 8, 3. cum (atomus) per inane moveatur gravitate; fat 24. obsecravit per fratris sui mortui cinerem, per nomen propinquitatis, per ipsius coniugem et liberos, ut . . . ; Quinct 97. succus permanat ad iecur per quasdam vias; nat II 137. in oratione Crassi divitias atque ornamenta eius ingenii per quaedam involuera atque integumenta perspexi; de or I 161. Neptunum esse dicis animum cum intelligentia per mare pertinentem; nat III 64. per omnes partes provinciae te pervasisse; Ver I 96. ut homines fusi per agros ac dispersi vagarentur; Sest 91. ipse vero quem ad modum passim per forum volitet, videtis; Sex Rosc 135.

II. nach Substantiven: (Dionysius) per agrum Leontinum iter faciens; div I 73. quae (via) per Macedoniam est usque ad Hellespontum militaris; prov 4.

III. zum ganzen Satz gehörige Bestimmungen: 1. ut nemo per tuum latus, quod soles dicere, saucietur; Vatin 13. revocarem animos vestros ad illam universorum civium Romanorum per tot urbes uno puncto temporis miseram caedem; Flac 60. — 2. quod nullam partem per aetatem sanae et salvae rei publicae gustare potuisti; ep XII 23, 3. tenuisti provinciam per annos decem non tibi a senatu, sed a te ipso per vim et per factionem datos; A VII 9, 4. per quos dies Iunium accusavit; Cluent 108. ne te tam longae navigationi per hiemem committas; ep XVI 8, 1. quibus epistulae per haec tempora molestae sunt; ep V 20, 8. innumerabilem frumenti numerum per triennium aversum ab re publica esse; Ver III 163. — 3. fit, ut multi per me tibi velint commendari; ep XIII 70. ego cum doctior per te tum etiam audacior factus ad iocandum; de or II 290. illud memento curare per te et per omnes nostros; A V 9, 2. si per alium hoc agere possem; A XV 15, 4. impulsio est, quae sine cogitatione per quandam adfectionem animi facere aliquid hortatur; inv II 17. ut is per aes et libram heredes testamenti solvat; leg II 51. ceterae fere artes se ipsae per se tuentur singulae; de or II 5. quos quia servare per compositionem volebat; Sex Rosc 33. admirationem (esse) per contentionem, qui fieri possit, ut . . . ; inv II 150. ab eis non modo per iniuriam, sed etiam per contumeliam tantum exprimi frumenti, quantum Apronius imperasset; Ver III 105. videt sine lege curiata nihil agi per decemviros posse; agr II 28. dolorem ipsum per se esse fugiendum; fin I 31. per exta inventa praesensio; Top 77. factionem: f. 2. annos. qui saepenumero nos per fidem fefellerunt; inv I 71. plura proferre possim detrimenta publicis rebus quam adiumenta per homines eloquentissimos importata; de or I 38. multos homines per se ipsos et moderatos et graves exstitisse; Arch 15. f. ordines. Roscium per imprudentiam deceptum esse; Q Rosc 21. f. negligentiam. cupiditas rapiendi et auferendi per iniuriam; of I 44. f. contumeliam. Cotta depulsus per invidiam tribunatu; de or III 11. paucos homines Q. Opimium per ludum et iocum fortunis omnibus evertisse; Ver I 155. id vix mihi videris per legem Iuliam facere posse; ep II 17, 2. nexum, quod per libram agitur;

de or III 159. f. aes. feci, ut ipse me per litteras consolaretur; A XII 14, 3. invito eum per litteras, ut apud me deversetur; A XIII 2, a, 2. primus locus est misericordiae, per quem ostenditur . . . ; inv I 107. ludum: f. iocum. tu saepe dare tabellariis publicanorum poteris per magistris scripturae et portus nostrarum dioecesium; A V 15, 3. si per imprudentiam vestram, negligentiam meam legem incognitam acceperitis; agr II 25. per quos homines ordinesque steterim; ep XIII 29, 7. cum omnia per populum geruntur quamvis iustum; rep I 43. (Dionysium) ferunt haec per praeconem vendidisse; nat III 84. cum studiose de absentibus detrahendi causa aut per ridiculum dicitur; of I 134. mors inlata per scelus, Milo 17. neminem posse omnes res per scripturam amplecti; inv II 152. duobus tribunis plebis per seditionem creatis; rep II 59. biduo per unum servum confecit totum negotium; A I 16, 5. translata (verba) dico, quae per similitudinem ab alia re transferuntur; orat 92. tempus: f. valetudinem. his (hostium ducibus) per triumphum ductis; Ver V 77. cum commode et per valetudinem et per anni tempus navigare poteris; ep XVI 7. cum unus in legem per vim latam iurare noluerat; Sest 37. timet, ne per vim perferatur; Q fr III 8, 6. f. 2. annos. — 4. nolite, iudices, per vos, per fortunas, per liberos vestros inimicis meis dare laetitiam; Planc 103. utrum tandem, per deos atque homines! magis veri simile est . . . ? div II 114. per fortunas miseras nostras, vide, ne . . . ; ep XIV 1, 5. ad quae recuperanda, per fortunas! incumbere; A III 20, 1. f. alqm. homines: f. deos. liberos: f. alqm. **perabsurdus**, sehr abgeſchmackt, ungerneint: haec quia videntur perabsurda; part or 54. sunt perabsurdi ii (philosophi); fin III 31.

peraccommodatus, sehr bequem: per fore accommodatum tibi, si . . . ; ep III 5, 3.

peracer, sehr ſcharf: orator ingenio peracri; de or III 230. Caesar habet peracre iudicium; ep IX 16, 4.

peracerbus, sehr herb: quae (uva) primo est peracerba gustatu; Cato 53.

peractio, Schlußact: senectus aetatis est peractio tamquam fabulae; Cato 85.

peracuta, sehr ſcharffinnig: simul peracute querebare, quod . . . ; ep III 7, 2.

peracutus, sehr ſcharf, hell, ſcharffinnig: qui (Cn. Lentulus) cum esset nec peracutus; Bru 234. fingenda mihi fuit videlicet causa peracuta; Planc 72. quas (sententiolas) videtur ille peracutas putare; Phil III 21. erat P. Autronius voce peracuta atque magna; Bru 241.

peradulescens, ganz jung: quid tam praeter consuetudinem quam homini peradulescenti exercitum dari? imp Pomp 61.

peraeque, ebenſo, völlig gleich: peraeque (floruerunt) perpauci in omnibus (generibus); orat 20. peraeque narrabat incensam esse iuventutem; A II 8, 1. hoc peraeque in omni agro decumano reperietis; Ver III 121.

perago, durchſühren, beenden: Graechus cum comitia nihilo minus peregisset; nat II 10. ita est a me consulatus peractus; Piso 7. neque histrioni, ut placeat, peragenda fabula est; Cato 70.

peragratio, Durchwanderung, Wandern: I. quae fuit eius peragratio itinerum! Phil II 57. — II. partim (bestiae) cursu et peragratiōne laetantur; fin II 109.

peragro, durchziehen, durchwandern, durchziehen, durchdringen: I. (orator) ita peragrat per animos, ut . . . ; de I 222. — II. cui (Dario) cum peragranti Aegyptum cibarius in casa panis datus esset, nihil visum est illo pane incundius; Tusc V 97. hanc Matrem magnam agros et nemora peragrarē; har resp 24. post a me Asia tota peragrata

est; Bru 315. cuius res gestae omnes gentes cum clarissima victoria terra marique peragrassent; Balb 16. (eloquentia) omnes peragravit insulas; Bru 51. possum omnes latebras suspicionum peragrare dicendo; Cael 53. sapientem non, ut illum (Xerxem), maria pedibus peragrante, classibus montes; fin II 112. nemora: j. agros. ubi sol suum totum confecit et peragravit orbem; Tim 32. cum Asellus omnes se provincias stipendia merentem peragrasse gloriaretur; de or II 258.

peramans, sehr liebevoll: homo peramans semper nostri fuit; A IV 8, a, 3.

peramanter, sehr liebevoll: qui (victores) me quidem perofficose et peramanter observant; ep IX 20, 3.

peramice, sehr freundlich: nobiscum hic perhonorifice et peramice || amice || Octavius; A XIV 12, 2.

peramplus, sehr groß: sunt ea (simulacra) perampla; Ver IV 109.

peranguste, sehr eng: quae (Crassus) coartavit et peranguste refersit in oratione sua; de or I 163.

perangustus, sehr schmal: ut perangusto fretu divisa servitutis ac libertatis iura cognosceret; Ver V 169.

perantiquus, sehr alt: Themistocles, ut apud nos, perantiquus, ut apud Athenienses, non ita sane vetus; Bru 41. signum fuit Cereris perantiquum; Ver IV 99. utrorum neque perantiquis neque inhumanis testibus; rep I 58.

perappositus, sehr passend: illa non modo || solum || mimis perapposita, sed etiam quodam modo nobis; de or II 274.

perarduus, sehr schwierig: mihi hoc perarduum est demonstrare; Ver III 166.

perargutus, sehr geistreich: L. Afranius poeta, homo perargutus; Bru 167.

perattente, sehr aufmerksam: animadverti audiri a vobis meum familiarem, L. Herennium, perattente; Cael 25.

perattentus, sehr aufmerksam: perattentos vestros animos habuimus; Ver III 10.

perbacchor, durchschwärmen: quam multos dies in ea villa turpissime es perbacchatus! Phil II 104.

perbeatus, sehr glücklich: mihi perbeati fuisse illi videri solent, qui . . .; de or I 1.

perbelle, sehr gut, sehr fein: perbelle feceris, si . . .; A IV 4, a, 1. quod aut facis aut perbelle simulas; ep XVI 18, 1.

perbene, sehr gut: perbene || + per me, al. || existimare coepi; ep XIII 16, 1. L. Furius Philus perbene Latine loqui putabatur; Bru 108.

perbenigne, sehr guttig: per mihi benigne respondit; Q fr II 7, 2.

perbenivolus, sehr wohlwollend: Pescennius est perbenivolus nobis; ep XIV 4, 6.

perblandus, sehr einnehmend: + huic || aliqui || perblandus reperendus fuit; Rab Post 21. successorem habes perblandum; Q fr I 2, 8.

perbonus, sehr gut: perbono loco res erat; A VI 1, 3. habere eum perbona toreumata; Ver IV 38.

perbrevis, sehr kurz: A. idem (Crassus) et perornatus et perbrevis; Bru 158. altera pars per mihi brevis fore videtur; Cluent 2. perbrevi tempore ad primos pervenit comoedos; Q Rosc 30. — B. fore ut perbrevis (Eudemus) convalesceret; div I 53.

perbreviter, sehr kurz: quae ego nunc perbreviter attingo; dom 40. de omni isto genere quid sentiam, perbreviter exponam; de or II 235.

percallesco, unempfindlich, fädtig werden: si modo usu rerum percallueris; de or II 147. iam usu obdurnerat et percalluerat civitatis incredibilis patientia; Milo 76.

percarus, sehr teuer: qui eis vicissim percarus et incunus fuit; Scaur 39.

percautus, sehr vorsichtig: delectus || dil. || in familiaritatibus percautus et diligens; Q fr I 1, 18.

percelebro, oft im Munde führen: audita et percelebrata sermonibus res est; Cael 69.

perceler, sehr schnell: cuius perceleri interitu esse ab hoc comprobatur venenum; Cael 58.

perceleriter, sehr schnell: perceleriter se ablatum diploma; ep IV 12, 3. haec perceleriter confecit; rep II 12.

percello, erschüttern, niederwerfen, stürzen, erschrecken: quem (C. Carbonem) tu adulescentulus perculisti; de or I 40. — qui quondam Hectoreo percussus concidit ense; fr H I, a, 3. ita percussa et prostrata foedissimo bello iacent omnia, ut . . .; ep IV 4, 2. ne adulescentiam plenam spei maximae percussisse atque adfixisse videamini; Cael 80. sum animo percusso et abiecto; A III 2. quae (Graecia) iam diu suis consiliis percussa et adficta est; Flac 16. bonorum animos recreatos Romae, improbos quasi percussos (esse); A VII 23, 1.

percenseo, berechnen, durchgehen: quo in genere percensere poterit plerosque inveniendi locos; part or 127. quod (potest existere) genus orationis, quo quisquam possit vestra in nos universa promerita percensere numerando? sen 1.

perceptio, Einsammeln, Erfassen, Begreifen, Erkenntnis, Begriff: I. nulla est apud deos cognitio, nulla perceptio; nat I 80. — II, 1. quas (rerum cognitiones) vel comprehensiones vel perceptiones appellemus licet; fin III 17. quorum patrocinio maxime cultus agrorum perceptioque frugum defenditur; rep II 26. — 2. cognitioni et perceptioni ad-sensionem approbationemque praecurrere; Ac I 45.

percio, erregen: sive illud animo irato ac percito fecisset; Milo 63.

percipio, einsammeln, empfangen, vernehmen, empfinden, wahrnehmen, auffassen, erfassen, begreifen: I. ut ei (sapienti) vera multa videantur, neque tamen habere insiniam illam et propriam percipiendi notam; Ac II 101. percipiendi signum nullum habemus; Ac II 111. — II, 1. percipite diligenter, quae dicam; Catil I 27. — 2. sapiens num comprehensum animo habet atque perceptum se ex sententia navigaturum? Ac II 100. — III. id posse percipere animo et memoria custodire; de or I 127. quod neque oculis neque auribus neque ullo sensu percipi potest; orat 8. cum idem illud auribus percipias; ep IV 9, 1. nullam artem litteris sine interprete et sine aliqua exercitatione percipi posse; ep VII 19. nec quisquam rex Persarum potest esse, qui non ante magorum disciplinam scientiamque perceperit; div I 91. (Cicero) acerbissimos dolores miseriaeque percepit; ep XIV 1, 1. qui (fructus) ex perpetua oratione percipi potuit; Ver pr 33. reliqua tempora demetendis fructibus et percipiendis accommodata sunt; Cato 70. in virtute atque humanitate percipienda; Q fr I 1, 29. miseriae: j. dolores. quamvis artis praecepta perceperint; of I 60. si memoria perceptarum comprensarumque rerum est; Ac II 106. scientiam: j. disciplinam. ut sensum iam percipere possit ex maerore patrio; Flac 106. ut eius (adversarii) non solum sententias, sed etiam verba omnia percipiamus || excip. ||; de or II 148. speciem dei percipi cogitatione, non sensu; nat I 105. verba: j. sententias. virtutem: j. humanitatem. alia visa esse, quae percipi possint, alia, quae percipi non possint; Ac II 99. cum (di) voluptates corpore percipere non possint; fin II 115. per quam (artem) illa utilitas percipi possit; div I 116.

percomis, sehr freundlich: qui (Q. Scaevola) percomis est habitus; Bru 212.

percommode, sehr gelegen, passend: percommode accidit, quod . . .; Caecin 77. quod mihi nihil relinquis, percommode facis; de or II 350.

percontatio, Frage, Erfundigung: I. rogatio atque huic finitima quasi percontatio expositioque sententiae suae; de or III 203. — II. primum tempus salutationis in percontatione consumpsimus; Tim 2. ille sermo ductus est || ducitur || e percontatione filii, quid in senatu esset actum; Bru 218.

percontor, fragen, sich erkundigen, forschen: I, 1, a. is (Socrates) percontando atque interrogando elicere solebat eorum opiniones, quibuscum disserebat; fin II 2. — b. (Crassum) doctoribus nostris ea ponere in percontando, ut . . .; de or II 2. — cum interrogamus nosmet ipsos aut percontamur; part or 47. quod negent te percontantibus respondere; ep VII 16, 3. — II. cum (Theophrastus) percontaretur ex ancilla quadam, quanti aliquid venderet; Bru 172. — III. numquam mihi percontanti aut quaerenti aliquid defuisti; de or I 97. nisi omnia, quae percontati erimus, explicaris; de or I 100. solebat ex me Deiotarus percontari nostri augurii disciplinam; div II 76. — IV, 1. ille me de nostra re publica percontatus est; rep VI 9. — 2. percontare ipse te, perpetuisne malis voluptatibus perfruens degere . . .; fin II 118.

percoquo, erhöhen: nullo modo facilius arbitror posse terram ab sole percoqui; fr F I 12

percrebro, sich verbreiten: I. cum hoc percrebrescit, plurimos nostros amicos inveniri; A I 1, 1. — II. alqd: f. I. quae (fama) de tua voluntate percrebruit; ep X 10, 1. si eius hoc tantum scelus percrebruisse; A XI 9, 2. cum illius nefarii gladiatoris voces percrebruisse || percrebruisse ||; Muren 50.

percrepo, laut ertönen: locum illum litoris percrepare totum mulierum vocibus cantuque symphoniae; Ver V 31.

percupidus, sehr geneigt: cognovi Hortensium percupidum tui; ep I 7, 2.

percuriosus, sehr neugierig: Nicostratus quidam percuriosus et minime mendax; Cluent 175.

percurro, eifen, durchlaufen, anführen: I. per omnes civitates percurrit oratio mea; Ver III 100. — II. quae valde breviter a te de ipsa arte percursa sunt; de or I 205. ut sit boni oratoris multa animo et cogitatione, multa etiam legendo percucurrisse; de or I 218. haec ut properans percurro; de or II 178. faciet hic noster, ut percurrat omnes (locos); orat 47. quas (partes) modo percurri; de or III 52. eas (quaestiones) percursas animo et prope dicam decantatas habere; de or II 140.

percursatio, Durchreise: Italiae rursus percursatio eadem comite mina; Phil II 62.

percursio, Durchreisen: I. huic (commorationi) contraria saepe percursio est; de or III 202. — II. propter animi multarum rerum brevi tempore percursionem; Tusc IV 31.

percussio, Schlägen, Taft: I. sunt insignes percussiones eorum numerorum et minuti pedes; de or III 182. ex hac opinione sunt illa genera lugendi, pectoris, feminum, capitis percussiones; Tusc III 62. — II. non sunt in ea (oratione) tamquam tibicini percussio modum; orat 198. — III. ut (M. Crassus) digitorum percussione heres posset scriptus esse; of III 75.

percussor, Mörder: Caesaris percussor ab isto missus; Phil II 74. quos qui leviori nomine appellant, percussores vocant; Sex Rose 93.

percutio, stoßen, schlagen, treffen, töten, ergreifen, erschrecken: M. Aemilium lapide percussus esse constabat; de or II 197. cum Cato percussus esset ab eo, qui arcam ferebat; de or II 279. me cupidissimum audiendi primus dolor percussit; Bru 305. (M. Fadius) repente percussus est atrocissimis litteris; ep IX 25, 3. percussisti me de oratione prolata; A III 12, 2. percussus vehementer nec magis, quam debui; A VI 9, 1. civem Romanum

securi esse percussum; Ver V 74. „frons non percussa, non femur“; Bru 278. homines percussi Sullani temporis calamitate; Muren 49. quamvis murum aries percusserit; of I 35. complures in Capitolio res de caelo esse percussas; Catil III 19. cum pede terram percussisset; Tusc II 60.

perdifficilis, sehr schwierig: quae perdifficilia sunt; part or 84. quod eorum (signorum) demolitio atque asportatio perdifficilis videbatur; Ver IV 110. perdifficilis et perobscura quaestio est de natura deorum; nat I 1.

perdifficiliter, sehr schwer: quae (visa) perdifficiliter, internoscantur tamen; Ac II 47.

perdignus, sehr würdig: hominem perdignum esse tua amicitia; ep XIII 6, 4.

perdiligens, sehr sorgfältig: res est hominis perdiligentis; Q fr III 5, 6.

perdiligenter, sehr sorgfältig: quo (libro) iste omnem rerum memoriam perdiligenter complexus est; Bru 14.

perdisco, gründlich erlernen, auswendig lernen, genau verstehen: I, 1. praemiis ad perdiscendum amplioribus commoveri; de or I 13. — 2. ut voluntatem discendi simul cum spe perdiscendi abiceremus; de or II 142. — II. qui hominum || hominis unius || speciem pingere perdidicerit; de or II 69. — III. ut, nisi quod quisque cito poterit, numquam omnino possit perdiscere; de or III 89. me desperare ista posse perdiscere; de or III 147. perdiscendum ius civile; de or I 159. si tu maluisse benivolentiae quam litium iura perdiscere; ep VII 14, 2. num Magonis Carthaginiensis sunt libri perdiscendi? de or I 249. hic locus de vita et moribus totus est oratori perdiscendus; de or I 69. contortas res et saepe difficiles necessario perdiscimus; de or I 250.

perdiserte, sehr beredt: Philonem perdiserte populo rationem reddidisse; de or I 62.

perdite, maßlos, schledht: qui hic (Caesar) potest se gerere non perdit? A IX 2, a, 2.

perditor, Verderber: si ego te perditorem et vexatorem rei publicae fero; Vatini 7. senatus odit te adfectorem ac perditorem non modo dignitatis et auctoritatis, sed omnino ordinis ac nominis sui; Piso 64.

perdiu, sehr lange: quod perdiu nihil eram auditorus; A III 22, 4. cum boni perdiu nulli oratores invenirentur; de or I 8.

perdives, sehr reich: amici regis duo tresve perdivites sunt; A VI 1, 3. mulier est Segestana perdives et nobilis; Ver IV 59.

perdiuturnus, sehr lange dauernd: quae (coniunctio) aut sempiterna sit necesse est hoc eodem ornato aut certe perdiuturna; nat II 85.

perdo, verderben, vernichten, zu Grunde richten, vergeuden, verlieren, part. verworfen, ruchlos (perduint: f. II. alqm): I. mavult commemorari se, cum posset perdere, pepercisse quam, cum parcere potuerit, perdidisse; Quinct 51. — II. reliquis egestate et fame perditis; Ver V 100. ne me perditum illi adfectumque offerrem; A III 10, 2. quem di mortuum perduint! A XV 4, 3. quae ego si non profundere ac perdere videbor; ep V 5, 3. nihil est perditius his hominibus; Q fr III 9, 1. hoc perditius fieri nihil potest; A XI 18, 2. nihil perditius; A XIV 1, 1. dixit de adolescente perditio ac dissolutio; Ver IV 55. neque ego umquam bona perdidisse dicam, si quis pecus aut supellectilem amiserit; par 8. cum tam aequo animo bona perdas; ep IX 16, 7. ex nefaria spe perditissimorum civium; Phil V 32. ut levarem miseris perditas civitates et perditas maxime per magistratus suos; ep III 8, 5. ut P. Claudius eiusque conlega L. Iunius classes maximas perdidit; div I 29. novi perditas consilia amicorum; Ver V 29. quamquam haec perditissima defensio est; Ver II 101. qui (M. Cato)

summa virtute filium perdidit; ep IV 6, 1. existimabam omnes me et industriae meae fructus et fortunae perdidisse; ep IV 6, 2. illos impetus perditorum hominum et ex maxima parte servorum; Phil II 91. §. virum. usque eo senatoria iudicia perditam profligataque esse arbitratur, ut . . . ; Ver pr 8. minus miseri, qui his temporibus (liberos) amiserunt, quam si eosdem bona re publica perdidissent; ep V 16, 3. tam flagitiosa et tam perditam libido; Cato 42. litem adversarium perditurum; de or I 167. vexatis ac perditis exteris nationibus; of II 28. non patiebatur eos operam apud sese perdere; de or I 126. quin quassata res publica multa perderet et ornamenta dignitatis et praesidia stabilitatis suae; Marcel 24. provincias univeras perdididisti; Phil II 92. pudorem cum pudicitia perdidisti; Phil II 15. vide, ne puerum perditum perdamus; ep XIV 1, 5. o rem perditam! A IX 18, 2. „numquam (Tarentum) recepissem, nisi tu perdidisses“; de or II 273. si non potuerim, tempus non perdere; de or III 146. haec perturbatio temporum perditorum; ep V 16, 3. aderit perditam valetudo; Tusc V 29. te vectigalia perdidisse; Ver III 128. (amor tuus) gratus et optatus (dicerem „iucundus“, nisi id verbum in omne tempus perdidissem); ep V 15, 1. vide, ne tu veteranos tamen eos, qui erant perditam, perdidideris; Phil XIII 31. virum bonum et magnum hominem perdidimus; A IV 6, 1. vita hominis perditissima ostendatur necesse est; Sex Rose 62.

perdoceo, ausführlich lehren: rem quaeris nec mihi difficilem ad perdocendum; Sest 96.

perdoctus, sehr unterrichtet: cum me praesertim rerum varietate atque usu ipso iam perdoctum viderent; Balb 60.

perdomo, völlig unterjochen: perditam cives redomiti || perdomiti || atque victi; Sulla 1.

perduco, hinführen, hinleiten, bringen, fortsetzen, bewegen: (Scaptius) rogat, ut eos ad ducenta (talenta) perducam; A V 21, 12. confieri atque ad exitum perduci potest; inv II 169. illam Campanam adrogantiam || adrogantem || atque intolerandam ferociam ad otium perduxerunt; agr II 91. cum (natura fruges) ad spicam perduxerit ab herba; fin IV 37. dum ad te legiones eae perducantur, quas audio duci; ep XII 19, 2. usque ad assum vitulinum opera perducitur; ep IX 20, 1. res ad centena perducitur; A XIV 11, 2. quae (res publica) si ad tuum tempus perducitur; ep X 1, 2. (Octavianus) veteranos perduxit ad suam sententiam; A XVI 8, 1. nec absolvi beata vita sapientis neque ad exitum perduci poterit, si . . . ; fin II 105.

perductor, Stuppler: perductorum nulla mentio fiat; Ver I 33.

perduellio, Hochverrat: de perduellionis iudicio meum crimen est; Rabir 10. ego in C. Rabirio perduellionis reo interpositam senatus auctoritatem sustinui; Piso 4.

perduellis, Feind: I. quod, qui proprio nomine perduellis esset, is hostis vocaretur; of I 37. — II. pirata non est ex perduellium numero definitus || [def.] ||, sed communis hostis omnium; of III 107.

peregre, im Auslande: Lucius frater eius, utpote qui peregre depugnarit, familiam ducit; Phil V 30.

peregrinatio, Reise, Aufenthalt im Auslande: I. quam nobilis est tua illa peregrinatio! Phil II 101. omnis peregrinatio obscura et sordida est iis, quorum industria Romae potest illustris esse; ep II 12, 2. — II. quod temporis in praediolis nostris consumi potuit, in peregrinatione consumimus; A XVI 3, 4. exsilium quantum tandem a perpetua peregrinatione differt? Tusc V 107.

peregrinator, Freund des Reisens: et mehercule non tam sum peregrinator iam, quam solebam; ep VI 18, 5.

peregrinitas, ausländische Sitte: cum in urbem nostram est infusa peregrinitas; ep IX 15, 2.

peregrinor, in der Fremde wandern, hinauswandern, sich als Fremder aufhalten: nos in nostra urbe peregrinantes errantesque tui libri reduxerunt; Ac I 9. animus ita late longueque peregrinatur, ut . . . ; nat I 54. an vero vestrae peregrinantur aures? Milo 33. eloquentia ita peregrinata tota Asia est, ut . . . ; Bru 51. quae (philosophia) adhuc peregrinari Romae videbatur; fin III 40.

peregrinus, ausländisch, fremd, in der Fremde: A. qui peregrinam manum facinerosorum concitavit; Sest 95. excipit bellicam peregrinamque mortem; leg II 60. ut deos immortales scientia peregrina et externa, mente domestica et civili precaretur; Balb 55. — B. I. 1. lex peregrinum vetat in murum descendere || asc. ||; de or II 100. — 2. nec (oratore) peregrinum atque hospitem in agendo esse debere; de or I 218. — II. hostis apud maiores nostros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus; of I 37. qua (lege) peregrini Roma eiciuntur; agr I 13. usu urbis prohibere peregrinos sane inhumanum est; of III 47. — III. peregrini atque incolae officium est nihil praeter suum negotium agere; of I 125. ne peregrinorum suffragiis obnuare; Sulla 24.

perelegans, sehr fein, geschmackvoll: genus est perelegans et cum gravitate salsum; de or II 270. quoniam tua fuit perelegans et subtilis oratio; Plane 58.

pereleganter, sehr geschmackvoll: quae cum satis ornate et pereleganter diceret; Bru 197.

pereloquens, sehr beredt: Cn. Lentulus Marcellinus pereloquens visus est; Bru 247.

perennis, bei einem Flußübergange: nulla (auspicia) perennis servantur; nat II 9.

peremo §. **perimo**.

perendie, übermorgen: scies fortasse cras, summum perendie; A XII 44, 3. ego hinc perendie mane cogito; ep XVI 17, 2.

perendinus, übermorgend: utrum „diem tertium“ an „perendinum“ dici oporteret; Muren 27.

perennis, dauernd, beständig: quo in summo (loco) est aequata agri planities et aquae perennes; Ver IV 107. earum (stellarum) perennes cursus atque perpetui; nat II 55. ille perennis inimicus amicorum suorum; ep I 9, 2. illa sine intervallis loquacitas perennis et profluens; de or III 185. tu contine te in tuis perennibus studiis; Bru 332.

perennitas, Beständigkeit, Unverfälgbarkeit: adde huc fontium gelidas perennitates; nat II 98.

perero, unkommen, verloren gehen, abkommen, aufhören, zu Grunde gehen, sterben: I. non mihi perire est melius quam . . . ? Phil II 112. — II. quo illi crimine peccatoque perierunt? Cael 71. ut naufragio pereat Atrous; Tusc I 107. si Daphitae fatum fuit ex equo cadere atque ita perire; fat 5. Scipio, Afranius foede perierunt; ep IX 18, 2. iam pridem perieramus; A XIV 10, 1. eum aegrotum statim periturum; nat III 78. Siculi causam suam perisse querentur; Ver V 173. ne et opera et oleum philologiae nostae perierit; A II 17, 1. tantam pecuniam perire potuisse; Phil V 11. praeda perierit; dom 65. nec res perisset; A XI 23, 3. dolebam rem publicam brevi tempore esse perituram; Phil II 37. subsiciva quaedam tempora incurrunt, quae ego perire non patior; leg I 9. ex quo in prociuctu testamenta perierunt; nat II 9. non dubitat, quin brevi sit Troia peritura; Cato 31.

pereruditus, sehr gebildet: homo pereruditus, ut aiunt, Pituanius; A IV 15, 2. bonos illos quidem viros, sed certe non pereruditos; fin II 12.

perexcelsus, sehr emporragend: Henna est loco perexcelso; Ver IV 107.

perexigue, sehr färglich: Xenonem perexigue et γλαρρος praebere; A XVI 1, 5.

perexiguus, sehr flein, sehr gering, sehr kurz: ut omnia praeterea, quae bona corporis et fortunae putantur, perexigua et minuta videantur; Tusc II 30. illa eorum perexigua oratio est; Tusc IV 9. quamquam (semen) sit perexiguum; nat II 81. uno atque eo perexiguo tempore; Ver pr 24.

perexpeditus, ganz unbehindert: haec est perfacilis et perexpedita defensio; fin III 36.

perfacete, sehr witzig: neque perfacete dicta sunt; Ver I 121.

perfacetus, sehr witzig, geistreich: quia exit aliquando aliquid si non perfacetum, at tamen . . ; Planc 35. hunc (Carbonem L. Gellius) oratorem valde dulcem et perfacetum fuisse dicebat; Bru 105.

perfacile, sehr leicht: nos nostram (causam) perfacile cuius probaturos statuebamus; Quinct 92. perfacile hunc hominem de medio tolli posse; Sex Rose 20.

perfacilis, sehr leicht: me sibi perfacilem in audiendo esse visum; de or I 93. sacrorum ipsorum diligentiam difficilem, apparatus perfacilem esse voluit; rep II 27. res in perfacili cognitione versantur || ars . . versatur ||; orat 122. perfacilis mihi reliquus cursus ostenditur; Cael 51. perfacile iudicium est; of III 32.

perfamiliaris, Vertrauter: I. doctus Graecis litteris propinquus noster M. Gradius, M. Antonii perfamiliaris; Bru 168. — II, 1. P. Messienum, meum perfamiliaris, tibi commendo; ep XIII 51. — 2. Eupolemo, Lucullorum hospiti ac perfamiliari, non idem fecit? Ver IV 49.

perfecte, vollkommen, völlig: I. omnis honestas perfecte absoluta est; fin IV 18. erat perfecte planeque eruditus; Bru 282. videtisne, quam nihil ab eo nisi perfecte, nihil nisi cum summa venustate fiat? de or I 130. — II. his (perturbationibus) vacuus animus perfecte atque absolute beatus efficit; Tusc IV 38. (mundos) undique perfecte et absolute ita ||ita|| pares, ut . . ; Ac II 55.

perfectio, Hervollkommung, Vollendung, Vollkommenheit: I. quam in omnibus rebus difficilis optimi perfectio atque absolutio (fuerit); Bru 137. quibus tantum praestat mentis excellens perfectio, ut . . ; fin V 60. — II, 1. „oportere“ perfectionem declarat officii, „decere“ quasi aptum esse consentaneumque tempori et personae; orat 74. hanc ego absolute perfectionem in oratore desiderans; de or I 130. si erit perspecta omnis humanae naturae figura atque perfectio; nat II 133. — 2. tantum abes a perfectione maximorum operum, ut . . ; Marcel 25. — III. perfici beatam vitam perfectione virtutis; fin II 88.

perfector, Vollender: quem (stilum) tu vere dixisti perfectorem dicendi esse ac magistrum; de or I 257. huius operis maximi inter homines illum (moderatorem) esse perfectorem volo; rep V 8.

perfero, hintragen, übergeben, überbringen, versündigen, durchsetzen, ertragen, erdulden: I, 1. si (sapiens) fortis est in perferendo, officio satis est; Tusc II 18. — 2. si quae te forte res aliquando offenderit, cum ille tardior tibi erit visus, perfero et ultima expectato; ep VII 17, 2. perfer, si me amas; A V 21, 7. — II. et litteris multorum et sermone omnium perferitur ad me incredibilem tuam virtutem esse; ep XIV 1, 1. — III, 1. horum exprimere mores oratione timidos, perferentes iniuriarum mirum quiddam valet; de or II 184. — 2. facile omnes perperet et perfero; de or II 77. ut omnes acerbitates, omnes dolores cruciatusque perferrem; Catil IV 1. pertuli crudelitatem inimicorum; Sest 145. curas, sollicitudines, vigilias perferunt;

fin V 57. perfer hunc dolorem commemorationis necessariae; Cluent 168. f. acerbitates. frigore et fame et siti et vigiliis perferendis fortis ab istis praedicabatur; Catil II 9. ut etiam iniurias nostrorum hominum perferendas putarent; Ver II 8. laus tua, quae ad nos clarissima et una omnium voce perferitur; ep II 5, 1. Pompeius ad voluntatem perferendae legis incubuerat; A I 19, 4. cum has quam primum ad te perferri litteras magnopere vellemus; ep II 6, 1. perfer istam militiam; ep VII 11, 2. Caucasi nives hiemalemque vim perferunt sine dolore; Tusc V 77. nolite hunc illi nuntium velle perferri; Balb 64. gladiatores quas plagas perferunt! Tusc II 41. omnes acerbissimas impiorum poenas pertulerunt; agr II 92. regno, quod pertuleramus, sublato; Phil I 4. quorum iniqui sermones cum ad me per homines honestissimos perferrentur; ep I 9, 20. sitim: f. famem. sollicitudines: f. curas. quem (tyrannum) armis oppressa pertulit civitas; of II 23. vigilias: f. curas, famem. vim: f. nives.

perficio, ausführen, vollenden, durchsetzen, erlangen, erreichen, bewirken, part. vollkommen: I. pertinere putavit ad perficiendi facultatem animum Caesaris a causa non abhorrere; Sest 71. — II, 1. ne ignobilitas obiceretur, meo labore esse perfectum; Muren 17. — 2. in Gallia ut nostri homines desperatas iam pecunias exigerent, aequitate diligentiaque perfecit; Muren 42. callide perfecit, ut, quodcumque accidisset, praedictum videretur; div II 110. — 3. perfecto et concluso neque virtutibus neque amicitii usquam locum esse, si . . ; fin II 85. — III. (Rutilius) prope perfectus in Stoicis; Bru 114. C. Memmius perfectus litteris, sed Graecis; Bru 247. quod nihil simplici in genere omnibus ex partibus perfectum natura expolivit; inv II 3. quis ab ista summa atque in omni genere perfecta potest pervenire? de or I 131. nihil est simul et inventum et perfectum; Bru 71. manus extrema non accessit operibus eius (C. Gracchi); praeclare inchoata multa, perfecta non plane; Bru 126. illud, quo nihil addi possit, quod ego summum et perfectissimum iudicem; orat 3. vides perfectio illum (Demosthenem) multa perficere, nos multa conari; orat 105. unum est genus perfecti; opt gen 3. eo die nihil perfectum est; Q fr II 3, 3. meae (aures) perfecto completoque verborum ambitu gaudent; orat 168. animum ipsum mentemque hominis, rationem, consilium, prudentiam qui non divina cura perfecta esse perspicit; nat II 147. absolute perfectoque numero temporis absolutum annum perfectumque tum compleri denique, cum . . ; Tim 33. quae libido, quae avaritia, quod facinus sine animi motu et cogitatione, id est ratione, perficitur? nat III 71. Verresne habebit domi suae candelabrum Iovis e gemmis auroque perfectum? Ver IV 71. si omnia perfectis et principalibus causis fieri diceremus; fat 41. ut ibi cogitata perficeret; Deiot 21. Latinum (commentarium) si perfecero, ad te mittam; A I 19, 10. consilium: f. animum. exactis regibus, tametsi ipsam exactio-nem mente, non lingua perfectam L. Bruti esse cernimus; de or I 37. facinus: f. avaritiam. nullam partem corporis sine aliqua necessitate adfectam ||adfectam|| totamque formam quasi perfectam reperietis arte, non casu; de or III 179. quia videbam Italici belli et civilis historiam iam a te paene esse perfectam; ep V 12, 2. si instituta perfecero; div II 6. quorum ad aetatem laus eloquentiae perfecta nondum fuit; Bru 333. ego interea admonitu tuo perfecti sane argutulos libros ad Varronem; A XIII 18, 2. libidinem: f. avaritiam. mentem: f. animum. est virtus nihil aliud nisi perfecta et ad summum perducta natura; leg I 25. numerum: f. annum. illud officium, quod rectum idem (Stoici) appellant, perfectum atque absolutum est; of III 14. perfectum sibi opus esse, si . . ; de or I 204. spero paucis

mensibus opus Diphili perfectum fore; Q fr III 1, 2. vgl. alqd; Bru 126. oratorem plenum atque perfectum esse eum, qui . . .; de or I 59. prudentiam, rationem: s. animum. in quo erit perfecta sapientia; Tusc II 51. neque (deorum mentes) ad scelus perficiendum caesis hostiis posse placari; Cluent 194. valvas ex auro atque ebore perfectiores nullas fuisse; Ver IV 124. in perfecto et spectato viro; Lael 9. Athenas, in quibus summa dicendi vis et inventa est et perfecta; de or I 13. quae coniuncta cum honestis vitam beatam perficiunt et absolvunt; fin IV 58.

perfidelis, ganz zuverlässig; si perfidelem habeo, cui dem, scribam plane omnia; A II 19, 5.

perfidia, Wortbrüchigkeit, Treulosigkeit, Unredlichkeit: I. nullum (esse) ius tam sanctum, quod nou eius (Capitonis) scelus atque perfidia violarit et imminuerit; Sex Rose 109. — II, 1. non nostram is perfidiam coarguit, sed indicat suam; ep III 8, 7. cum illius (Pompei) in me perfidiam increparet; Q fr II 3, 3. indicat: s. coarguit. multorum in nos perfidiam, insidias, proditorem notabis; ep V 12, 4. — 2. quod est aut perfidiae aut negligentiae; Cluent 51. — 3. quanta fuerit uterque vestrum perfidia in Dolabellam; Phil II 79. — III. perfidiae suspicionem fugiens; A VIII 12, 2. — IV, 1. fides huius cognita ne perfidia Sex. Naevii derogetur, laborant; Quinct 75. — 2. is per summam fraudem et malitiam et perfidiam HS 1000 appetiit? Q Rose 23.

perfidiose, treulos, unredlich; ubi multa perfidiose facta videbitis; Sex Rose 118.

perfidiosus, wortbrüchig, treulos, unredlich; omnium perfidiosissimus, C. Marius; nat III 80. aequae perfidiosum est fidem frangere; Q Rose 16. nihil in me perfidiosum debes agnoscere; ep III 10, 7. ad quam spem tam perfidiosum, tam importunum animal reservetis? Ver I 42. illud improbi esse hominis et perfidiosi; de or II 297.

perfidus, treulos; omnes alius agentes, alius simulates perfidi, improbi, malitiosi; of III 60. perfidos amicos (ulciscar) nihil credendo; Quir 21.

perflabilis, durchweßbar; deos iocandi causa induxit Epicurus perlicidos et perflabiles; div II 40.

perflagitiosus, sehr lasterhaft; cum hac (muliere) aliquid adolescentem hominem habuisse rationis num tibi perturpe aut perflagitiosum esse videatur? Cael 50.

perflo, durchweßen; colles sunt, qui cum perflantur ipsi, tum adferunt umbram vallibus; rep II 11.

perfoedio, durchgraben; Hellesponto iuncto, Athone perfosso; fin II 112.

perforo, durchlöchern, durchbrechen; ut etiam navem perforet, in qua ipse naviget; Scaur 45. ex quo (cubiculo) tibi Stabianum perforasti et patefecisti sinum || Misenum ||; ep VII 1, 1. viae quasi quaedam sunt ad oculos, ad aures, ad nares a sede animi perforatae; Tusc I 46.

perfrico, reiben, fassen, das Schamgefühl ablegen; caput sinistra manu perfricans; Piso 61. quam (voluptatem) tu idem, cum os perfricui, soles dicere; Tusc III 41.

perfrigidus, sehr kalt; erat hiems summa, tempestas perfrigida; Ver IV 86.

perfringo, zerbrechen, zerstückeln, ergreifen, durchbrechen, verlegen; ut des operam, ut uno impetu perfringantur || perfringatur ||; A III 23, 5. qua (suavitate) perfunderet animos, non qua perfringeret; Bru 38. qui potest leges ac iudicia perfringere; Sest 134. ut omnia repagula pudoris offiicii perfringeres; Ver V 39. perfracto saxo sortes erupisse; div II 85.

perfrnor, vollständig genießen, sich erquiden; I. expetuntur divitiae ad perfruendas voluptates; of I 25. — II. amoenitate summa perfructus est;

fr F V 77. quibus cum auctoritate rerumque gestarum gloria tum etiam sapientiae laude perfrui licuit; Bru 9. ut vel auctoritate testimonii tui vel iudicio benivolentiae vel suavitate ingenii vivi perfruemur; ep V 12, 1. patiantur virorum fortium labore se otio suo perfrui; Sest 138. regno paterno atque avito regali otio perfruebatur; Sest 57. suavitate: s. auctoritate. perfrui maximis et animi et corporis voluptatibus; fin I 57.

perfuga, flucht; 1. perfuga ab eo (rege) venit in castra Fabricii eique est pollicitus se eum veneno necaturum; of III 86. — 2. qui initio proditor fuit, deinde perfuga; Sex Rose 117.

perfugio, übergeben, seine Zuflucht nehmen; alter in tribunatus portum perfugerat; Sest 18. qui ad otium perfugerint; of I 69. qui hostes ad nostros imperatores perfugissent; Balb 24.

perfugium, Zuflucht, Zufluchtsort, Ausflucht; I, 1. senectuti celebrandae et ornandae quod honestus potest esse perfugium quam iuris interpretatio? de or I 199. quod esse poterat mihi perfugium? ep V 15, 3. — 2. exsilium non supplicium est, sed perfugium portusque supplicii; Caecin 100. — II, 1. illa perfugia, quae sumunt sibi ad excusationem, quo facilius otio perfruantur, certe minime sunt audienda; rep I 9. in primis opportunum videtur habere perfugium eorum urbem, quibus carus sis; ep VII 20, 2. obstruite perfugia improborum; Sulla 79. cum paratum sit illud ex hesternis disputatione perfugium; Tusc II 66. omne perfugium bonorum in te et Bruto esse positum; ep XII 6, 2. sumo: s. audio. quanto hoc durius, te perfugium misericordiae tollere! Ligar 14. — 2. ad omnia confugi remedia ac perfugia causarum; Cluent 51.

perfunctio, verrichtung, verwaltung; I. neque laborum perfunctio per se ipsa adicit; fin I 49. — II. annus primus ab honorum perfunctione; de or III 7.

perfuno, überfließen, begießen, überfließen, erfüllen; nos iudicio perfundere; Sex Rose 80. aqua ferventi Philodamus perfunditur; Ver I 67. di immortales, qui me horror perfudit! A VIII 6, 3. qua (suavitate) perfunderet animos, non qua perfringeret; Bru 38. ut eos (deos) profundas voluptatibus; nat I 112. multitudo quasi voluptate quadam perfunditur; Bru 188. quam (voluptatem) sensus accipiens movetur et iucunditate quadam perfunditur; fin II 6.

perfungor, völlig verrichten, fertig werden, durchmachen, übersehen; I. quod se perfunctos iam esse arbitrantur, cum de reo indicantur; Cluent 116. — II, 1. ut mihi tam multa pro se perpeso atque perfuncto concederet, ut . . .; ep I 9, 10. recito memoriam perfuncti periculi; Sest 10. — 2. perfuncta res publica est hoc misero fatalique bello; Marcel 31. cum et honoribus amplissimis et laboribus maximis perfuncti essemus; ep I 8, 3. honoribus et rei publicae muneribus perfunctum senem; de or I 199. ceteris nulla perfunctis propria molestia; ep V 12, 5. iucundum nobis perfunctis muneribus humanis occasum fore; fr F V 97. s. honoribus. actas nostra perfuncta rebus amplissimis; Bru 8.

pergaudeo, sich sehr freuen; Trebonium a te amari pergaudeo; Q fr III 1, 9.

pergo, aufbrechen, fortfahren, vordringen, sich begeben, eilen, fortsetzen; I. pergamus ad reliqua; Bru 158. Italiam percensuisti; perge in Siciliam; agr II 48. sed perge, ut coepas; leg III 1. te hortor et rogo, ut Romam protinus pergas et properes; Q fr I 3, 4. nunc pergam ad cetera; A IV 16, 2. Antonium cum legione Alaudarum ad urbem pergere; A XVI 8, 2. pergite, ut facitis, adolescentes; de or J 34. video iam, quo pergat oratio; rep III 44. ut ad eas (virtutes) cursum perrectura beata vita videatur; Tusc V 13. — II, 1.

sed perge, Pomponi, de Caesare; Bru 258. — 2. ut iter reliquum conficere pergas; de or II 290. perge ordine quattuor mihi istas partes explicare; part or 28. — III. perge reliqua; A IV 11, 1. pergit in me || in mea || maledicta; Phil XIII 40.

pergrandis, sehr groß: ex una gemma pergrandi trulla excavata; Ver IV 62. ea erat pergrandis pecunia; Ver II 19. iubet decemviros pergrande vectigal imponere; agr I 10.

pergratus, sehr angenehm: A. per mihi gratum est; A I 4, 3. XIV 11, 2. per mihi gratum erit, si . . .; A V 10, 4. quod ei pergratum erat; A V 11, 6. cum Scipioni eorum adventus pericundus et pergratus fuisset; rep I 18. pergrata mihi || mihi fuit || oratio tua; fin V 96. omnes artes pergratam utilitatem debent habere; Muren 23. — B. pergratum mihi feceris, si . . .; ep XIII 60, 2. per mihi, per, inquam, gratum feceris, si . . .; A I 20, 7.

pergravis, sehr gewichtig: non dubito, quin sint pergraves (testes); Cael 63.

pergraviter, sehr heftig, sehr empfindlich: id M. Fadius pergraviter tulit; ep IX 25, 3. pergraviter illum esse offensum; A I 10, 2. Servium Galbam pergraviter reprehendere solebat; de or I 227.

perhibeo, angeben, sagen, nennen, anführen: I. qui (Tyndaridae fratres) nuntii (victoriae) fuisse perhibentur; Tusc I 28. — II. nec minus est Spartiatis Agesilaus ille perhibendus; ep V 12, 7. quem Caecilius suo nomine perhiberet; A I 1, 4. — III. »hunc (aethera) perhibeto Iovem«; nat II 65. »bene qui coniciet, vatem hunc perhibebo optimum«; div II 12.

perhonorifice, auf sehr ehrenvolle Art: nobiscum hic perhonorifice et peramice || amice || Octavius; A XIV 12, 2.

perhonorificus, sehr ehrenvoll, sehr ehrerbietig: quod ei perhonorificum videbatur . . .; ep XV 2, 5. consalutatio forensis perhonorifica; A II 18, 1. eius (consulis) conlega in me perhonorificus; A I 13, 2.

perhorresco, schauern, erbeben, zittern, sich entsetzen: I. toto corpore perhorresco; div Caec 41. — II. is, ne quod accipiat famae vulnus, perhorrescit || † perhorrescit ||; Rabir 36. — III. quid est tandem, quod perhorrescas? A XIII 25, 3. rumorem, fabulam falsam, fictam, levem perhorrescimus; Milo 42. tum lamentationes matrum familias, tum fugam virginum ac vexationem virginum Vestalium perhorresco; Catil IV 12. genus belli crudelissimi perhorru; A IX 10, 2. lamentationes, al.: f. fugam: nomen exsulis non perhorrescis? par 32. rumorem: f. fabulam.

perhumaniter, sehr freundlich: scripsit ad me Caesar perhumaniter; ep VII 8, 1.

perhumanus, sehr freundlich: quia (Oppii epistula) perhumana erat; A XVI 12. M. Aemilius Avianus, vir cum bonus tum perhumanus; ep XIII 21, 1.

periclitatio, Versuch: quarum (stirpium, herbarum) utilitates longinqui temporis usu et periclitatione percipimus; nat II 161.

periclitator, wagen, gefährden, versuchen, erproben: I. ut mihi non sit difficile periclitari; de or III 146. — II. homines in proeliis belli fortunam periclitari solent; Ver V 132. periclitatis moribus amicorum; Lael 63. in periclitandis experiendisque pueris; div II 97. non est saepius in uno homine summa salus periclitanda rei publicae; Catil I 11. periclitandae (sunt) vires ingenii; de or I 157.

periculose, mit Gefahr, gefährlich: hominis periculose aegrotantis; A VIII 2, 3. periculose dico; Phil VII 8. ne periculose hieme naviges; ep

XVI 11, 1. cum tempestate pugnem periculose potius quam . . .? Plane 94.

periculosus, gefährlich, Gefahr bringend: fuisset in nosmet ipsos, si illum (Caesarem) offensus fuimus, paene periculosi; A XIII 27, 1. quibus periculosa et calida consilia quietis et cogitatis splendidiora videantur; of I 82. si me huic itineri tam infesto tamque periculoso commisero; Phil XII 25. paucis additis (ea ars) venit ad soritas, lubricum sane et periculosum locum; Ac II 92. gravi periculosoque morbo adfectus; Phil IX 15. offensionem esse periculosam propter interpositam auctoritatem religionemque video; ep I 7, 5. quae (simulatio desiderii) inveterata verebar ne periculosa nostris tyrannoctonis esset; A XIV 15, 1 (2). illis ipsis rei publicae periculosissimis temporibus; Quir 15. duobus periculosus vulneribus acceptis; Phil XIV 26.

periculum, Versuch, Gefahr, Prozeß, Anflage, Protokoll: I. Subject: si impendens patriae periculum me necessario de hac animi lenitate deduxerit; Catil II 28. nullum est periculum, ne quid tu eloquere nisi ita prudenter, ut . . .; de or I 209. curia res, cuius periculum sit || periculum ||; Ver I 142. nullum externum periculum est; agr I 26. sive vos existimationis illius periculum sive irris dubitatio tardiores fecit adhuc ad indicandum; Caecin 9. impendet: f. deducit. periculum residebit et erit inclusum penitus in visceribus rei publicae; Catil I 31.

II. nach Verben: 1. magnum periculum non adhibet; orat 98. adiunguntur pericula vitae; rep I 4. quod eorum hominum fidei tabulae publicae pericula magistratum committuntur; Ver III 183. quod hic sua pericula cum meis coniunxit; Flac 101. si mihi periculum crearetur ab eo, quem ipse armasset; A II 22, 2. in hominum periculis defendendis; Cluent 157. Clodius adhuc mihi denuntiat periculum; A II 20, 1. multa etiam pericula depulsa sunt; nat II 163. ne innocenti periculum faceris; div Caec 45. eos velle meae fidei diligentiaeque periculum facere, qui innocentiae abstinentiaeque fecissent; Ver pr 34. includo: f. I. residet. quod optimis civibus periculum inferre conantur; Sest 2. ab aqua aut ab igni pericula (haruspices) moment; div II 32. qui (Flaccus) periculum fortunarum et capitis sui prae mea salute neglexit; ep XIV 4, 2. cui non hoc periculum paratum esse videatis; Cluent 157. huic hominum generi fateor multa proponi pericula; Sest 138. f. vito. omnes ad pericula propulsanda concurrimus; Mureu 45. qui ad pericula pro patria subeunda adhortantur; sen 14. uti propositum vitae periculum vitaret; Cluent 20. — 2. rem maximam fuisse summique periculi; dom 18. — 3. quis navigavit, qui non se aut mortis aut servitutis periculo committeret? imp Pomp 31. quae (oratio et facultas) nunquam amicorum periculis defuit; Arch 13. ille corpus suum periculo obiecit; Deiot 14. quod essent urbes maritimae non solum multis periculis oppositae, sed etiam caecis; rep II 6. — 4. liberatus periculo caedis senatus; Phil I 5. ne quo periculo te proprio existimares esse. in magno omnes, sed tamen in communi sumus; ep IV 15, 2. — 5. qui habitus et quae figura non procul abesse putatur a vitae periculo; Bru 313. dubia spe impulsus certum in periculum se committere; inv II 27. coniungo cum: f. 1. coniungo. cum a gravissimis periculis populus Romanus defensus sit; Phil III 38. qui ex summis periculis eriperim urbem; Sulla 27. quod ille gemitus provinciae ad tui capitis periculum pertinebat; Ver III 129. a quo periculo prohibete rem publicam; imp Pomp 19. si extra periculum esset; inv II 134. cuius extra periculum huius belli fortuna sit; A XI 24, 2. in: f. 4. sum. (ea) pro periculo potius quam contra salutem valere debere; part or 120. Platonem in

maximis periculis insidiisque esse versatum accepi-
mus; Rab Post 23. quis tam esset amens, qui sem-
per in laboribus et periculis viveret? Tusc I 33.

III. **nach Adjectiven:** te omnium periculorum video
expertem fore; ep IV 14, 4. vita insidiarum periculorumque plenissima; of III 84. — 2. cui non haec
sedes honoris [sella curulis] umquam vacua mortis
periculo atque insidiis fuit; Catil IV 2. — 3. procul
a: f. II, 5. absum a. provinciam Siciliam a belli
periculis tutam esse servatam; Ver V 1. omnia alia
esse nobis vacua ab omni periculo; prov 30.

IV. **nach Substantiven:** 1. deprecatores huius
periculi missos videtis; Balb 41. quid periculi
magnitudo postulet; Sest 119. ut animi communis
periculi metu concitarentur; Ver V 163. qui neque
periculi neque pietatis rationem habuisset; Ver II
97. T. Agusius et comes meus fuit illo miserrimo
tempore et omnium periculorum meorum socius; ep
XIII 71. cum alii me suspicione periculi sui non
defenderent; Sest 46. — 2. te patris lacrimae de
innocentis filii periculo non movebant; Ver V 109.

V. **Umsat:** 1. huius repentino periculo commoti
huic adsident; Planc 28. qui suo labore et periculo
nostram rem publicam defendunt; Balb 51. † quid
quidem tibi nummi? meo periculo sint; A IV 7, 2.
meo semper periculo peccet Antonius; Phil XII 16.
quamvis ea (res publica) prematur periculis; rep I
10. non sum nescius, quanto periculo vivam; Sulla
28. — 2. quod suam, quod amicorum pecuniam regi
crediderit cum tanto fortunarum suarum periculo;
Rab Post 25. ne hoc in amicorum periculis accidere
miremur; de or II 192. propter ignis periculum;
leg II 58. ut inermes sine periculo possent esse;
Tul 49.

perimbecillus, sehr schwach: quod est natum,
perimbecillum est; A X 18, 1.

perimo, vernichten, zerstören, töten, vereiteln,
hintertreiben: I. sin autem (supremus dies) perim-
it || peremit || ac delet omnino; Tusc I 117. — II.
nisi aliqui casus aut occupatio eius (Panaetii) con-
siliium peremisisset; of III 33. sin aut vitam mihi
fors ademisset aut vis aliqua maior redditum per-
misisset; Planc 101. nec potest esse miser quisquam
sensu perempto; Tusc I 89.

perincommode, sehr ungelegen: accidit
perincommode, quod eum (Quintum fratrem) nus-
quam vidisti; A I 17, 2.

perinde, ebenso, auf gleiche Weise: I. an ille
vivendi artem tantam tamque operosam et perinde
fructuosam relinqueret? fin I 72. — II. quod ego
perinde tuebar, ac si usus essem; A XIII 49, 1.
vereor, ut hoc perinde intellegi possit auditum, atque
ipse cogitans sentio; Marcel 12. sed perinde valebit,
quasi armatissimi fuerint; Caecin 61. perinde stultissi-
mum regem in luctu capillum sibi evellere, quasi
calvitio maeror levaretur; Tusc III 62. me haec
perinde, ut dicam discenda esse, didicisse; de or III
74. haec perinde accidunt, ut eorum mentes trac-
tantur; Bru 188. non perinde, ut est reapse, ex
litteris perspicere potuisti; ep IX 15, 1.

perindulgens, sehr nachsichtig: qui (vir)
perindulgens in patrem, idem acerbe severus in
filium; of III 112.

perinfirmus, sehr schwach: sunt levia et
perinfirmia, quae dicebantur a te; fin II 53.

peringeniosus, sehr scharfsinnig: quod
peringeniosus hominibus neque satis doctis plerumque
contingit; Bru 92.

periniquus, sehr unbillig, unruhig: videant,
ne sit periniquum et non ferendum; imp Pomp 63.
etsi periniquo patiebar animo te a me digredi; ep
XII 18, 1.

perinlustres, sehr geehrt: ibi morati biduum
perinlustres fuimus; A V 20, 1.

perinsignis, sehr auffallend: si (corporis
pravitates) erunt perinsignes; leg I 51.

perinvisus, sehr verhaßt: hominem dis ac
nobilitati perinvisum, Cn. Pompeium; fr A VII 53.

perinivitus, sehr ungerne: (litteras) legi
perinivitus; ep III 9, 1.

peripetasma, Leppich: ut sibi mitteret Agri-
gentum peripetasma; Ver IV 27.

periratus, sehr zornig: erant nobis perirati;
ep IX 6, 3.

peristroma, Decke, Leppich: conchyliatis Cn.
Pompei peristromatis servorum in cellis lectos stratos
videres; Phil II 67.

peristylum, Säulengang: porticum concu-
pierat, amplissimum peristylum; dom 116.

perite, kunstgemäß, mit Einsicht, verständig:
bene dicere, quod est scienter et perite et ornate
dicere; de or II 5. nihil peritius de foederibus
(dici); Balb 2. (haec) sunt concinne distributa; sed
tamen non perite; de or II 81. scripsit perite et
diligenter; leg III 49. istius litteras peritissime
venditabat; Ver II 135. neque in iis ipsis rebus
satis callide versari et perite potest; de or I 48.

peritus, erfahren, fundig, sachkundig: A.
(Cato) nonne fuit iuris civilis omnium peritissimus?
de or I 171. qui legum et consuetudinis eius et ad
respondendum et ad agendum et ad cavendum peritus
esset; de or I 212. Ser. Fabius Pictor et iuris
et litterarum et antiquitatis bene peritus; Bru 81.
fuit is (L. Aelius) antiquitatis nostrae et in
inventis rebus et in actis scriptorumque veterum
litterate peritus; Bru 205. duobus Graecis vel
peritissimis rerum civilium; rep I 34. te tam
peritum esse rei militaris; ep IX 25, 1. hominem
prudenter et peritissimum in iis ipsis rebus;
de or I 66. ut inter homines peritos constare video;
de or I 104. haec ab hominibus callidis ac peritis
animadversa sunt; de or I 109. ab homine perito
definiendi; of III 60. quam (urbem) iam peritus
metator diviserat; Phil XIV 10. quid tulit legum
scriptor peritus? dom 47. — B, I. hic apud maiores
nostros adhibebatur peritus, nunc quilibet. peritum
autem esse necesse est eum, qui, silentium quid
sit, intellegat; div II 71. — II, 1. adhibeo: f. I.
— 2. sin peritis non putat esse obtemperandum;
Caecin 70. — III. a peritissimis sunt istis de rebus
et responsa et scripta multa; leg II 46. quod (ius)
ambigitur inter peritissimos; de or I 242.

periuende, mit Befagen, in guter
Stimmung: (hospes) fuit periuende; A XIII 52, 1.
qui in hac suavitate humanitatis versari periuende
soleret; Cael 25.

periuendus, sehr angenehm: nobis ista
sunt pergrata perque iucunda; de or I 205. fuit ea
(gratiarum actio) mihi periuenda; ep X 19, 1.
cum Scipioni eorum adventus periuendus et per-
gratus fuisset; rep I 18. quamquam ista mihi tua
fuit periuenda a proposita oratione digressio;
Bru 292. quae (dissimulatio) est periuenda; de or
III 203. cui (Pompeio) litterae tuae periuendae
fuerunt; ep I 7, 3.

periuurium, Meineid: I. quod EX ANIMI
TUI SENTENTIA iuraris, id non facere periuurium
est; of III 108. — II, 1. non agam cum expresso
et coacto sollicitatoque periuurio subtiliter; Scaur 20.
— 2. ago eum: f. I. de tuorum iudicum manifesto
periuurio dici; hac resp 36. — III. »periuurii poena
divina exitium, humana dedecus«; leg II 22. — IV.
omnia corrupta libidine, pretio, periuurio reperientur;
Flac 26. videant, ne quaeratur latebra periuurio; of
III 106.

periuuro f. **peiero**.

periurus, meineidig: A. si (Regulus) domi
periurus consularis remansisset; of III 100.
Ballionem illum periurissimum lenonem cum agit;

Q Rosc 20. — B. quid interest inter periuurum et mendacem? Q Rosc 46.

perlabor, durchbringen, gefangen: inde perlapsus ad nos et usque ad Oceanum Hercules; Tusc I 28. per eam (venam) ad cor confectus (cibus) perlabitur; nat II 137.

perlate, sehr weit: id in sermonis nostri consuetudine perlate patet; de or II 17.

perlego, (pellego), durchlesen: I. quando (Varro) pelleget || perleget ||? A XIII 44, 2. — II. perlegi tuum paulo ante tertium de natura deorum; div I 8. perlegi omnes tuas (litteras); A IX 10, 10.

perlevis, sehr gering: an ignoratis vetera vectigalia perlevis saepe momento fortunae pendere? agr II 80.

perleviter, sehr leicht, sehr wenig: quod (Quintus) perleviter commotus fuerat; Q fr II 5, 2 (6, 1). ut eos perleviter pungat animi dolor; Tusc III 61.

perlibens (perlubens), sehr gern sehend: in quibus (inimicis) me perlubente Sevius adlisus est; Q fr II 4, 6 (6, 6).

perlibenter, sehr gern: illud perlibenter audivi; ep VII 14, 2. tecum perlibenter loquor; A VIII 14, 2.

perliberaliter, sehr göttig: ut perliberaliter ageretur; Sex Rosc 108. hoc loco multa perliberaliter; A X 4, 10.

perlongus, sehr lang: perlongo intervallo prope memoriae temporumque nostrorum; agr II 3. eas (litteras) Philogenes curavit perlonga via perferendas; A V 20, 8.

perluceo (pelluceo), hervorleuchten, durchsichtig sein: illud ipsum, quod honestum decorumque dicimus, quia maxime quasi perlucet ex iis virtutibus; of II 32. tenuis ac perlucens aether; nat II 54. mollis et pellucens oratio; Bru 274.

perlucidus, durchsichtig, hell: ut deum fingeret exilem quendam atque perlucidum; nat I 123. adde huc liquores perlucidus annium; nat II 98. tota (sidera) sunt calida atque perlucida; nat II 39.

perluctuosus, sehr traurig: Serrani Domestici filii funus perluctuosum; Q fr III 8, 5.

perlustro, übersehen: perlustrandae animo partes erunt omnes; part or 38.

permagnus, sehr groß: A. haec est non verborum parva, sed rerum permagna dissensio; nat I 16. cum permagno equitatu Parthico; ep XV 1, 2. permagnam initis a nobis gratiam; Caecin 79. tenuit permagnam Sextilius hereditatem; fin II 55. permagnam pecuniam poposcit; Cluent 69. — B. I. per enim magni aestimo tibi factum nostrum probari; A X 1, 1. permagni interest, quo tibi haec tempore epistula reddita sit; ep XI 16, 1. permagni eius (Caesaris) interest rem ad interregnum non venire; A IX 9, 3. — II. tu ista permagno aestimas? Ver IV 13. permagno decumas eius agri vendidisti; Ver III 90.

permaneo, fortbauern, fortbestehen, verbleiben, verharren, ausdauern: I. ut mundus quam aptissimus sit ad permanendum; nat II 58. — II. in omnibus meis sententiis de re publica pristinis permanebam; ep I 9, 6. ut in mea erga te voluntate etiam desertus ab officiis tuis permanerem; ep V 2, 10. molestia (est) aegritudo permanens; Tusc IV 18. permanere animos; Tusc I 36. multa monumenta vestri in me beneficii permanebunt; Quir 24. in eo magistra vitae philosophia tot saecula permanet; Tusc II 16. tam permanet (beata vita) quam ipsa illa effectrix beatae vitae sapientia; fin II 87. vox permanens, verum subrauca natura; Bru 141. — III. qui (animus) si permanet incorruptus sui que similis; Tusc I 43. ut (arx) etiam

in illa tempestate horribili Gallici adventus incolumis atque intacta permanserit; rep II 11. cuius nomen invictum in navalibus pugnis permanserit; imp Pomp 54.

permano, durchströmen, sich ergießen, hindringen, einbringen: Pythagorae doctrina permanavisse mihi videtur in hanc civitatem; Tusc IV 2. permanat in venas et inhaeret in visceribus illud malum; Tusc IV 24. ut aliqui sermones etiam ad vestras aures permanent; Balb 56. ex intestinis secretus a reliquo cibo sucus is, quo alimur, permanat ad iecur; nat II 137.

permansio, Verbleiben, Verharren: I. perseverantia est in ratione bene considerata stabilis et perpetua permansio; inv II 164. — II. numquam laudata est in una sententia perpetua permansio; ep I 9, 21. — III. quodvis supplicium levius est hac permansione; A XI 18, 1.

permediocris, sehr mäßig: permediocres ac potius leves motus debere esse; de or I 220.

permetior, durchmessen, ausmessen: cum eos (ambitus) permensus est idem orbis; Tim 33. solis magnitudinem quasi decempera permensi; Ac II 126.

permirus, sehr wunderbar: per mihi mirum visum est; de or I 214. ut mihi permirum saepe videatur; de or III 49. illud mihi permirum accidit; ep III 10, 5.

permisceo, vermischen, vermengen, verwirren: cuius acerbitas morum immanitasque naturae ne vino quidem permixta temperari solet; Phil XII 26. permixti cum corpore animi; div I 129. ut illa excellens opinione fortuna cum laboribus et miseriis permixta [esse] videatur; de or II 210. quod (genus rei publicae) est ex his, quae prima dixi, moderatum et permixtum tribus; rep I 45. numquam permiscere Graeciam dictus esset; orat 29. immanitatem: f. acerbiter. sit (oratio) permixta et temperata numeris; orat 196. sentio omnes in oratione esse quasi permixtos et confusos pedes; orat 195. eius pecuniae rationem cum damnatione Dolabellae permiscuit; Ver III 177.

permissio, Anheimgaben, Erlaubnis: est etiam permissio; de or III 207. quod tibi mea permissio mansionis tuae grata est; Q fr III 1, 9.

permissus, Erlaubnis: omne servitium permissu magistratus liberatum; har resp 25. intellexistis, quot res et quantas decemviri legis permissu vendituri sint; agr II 47.

permitto, überlassen, zulassen, einräumen, erlauben: I. neque (T. Agninus) hoc tempore discessisset a me, nisi ego ei permissem; ep XIII 71. — II. 1. ipsi (Ciceroni) permittam de tempore; A XII 27, 2. — 2. tibi permitto, respondere mihi malis an audire; nat III 4. — 3. quis Antonio permisit, ut partes faceret? de or II 366. cum tibi permissurus essem, ut faceres, quod velles; Q fr II 14 (15, b), 2. quibus (consulibus) et lege et senatus consulto permissum erat, ut de Caesaris actis cognoscerent; A XVI 16, B, 8. — 4. ut iam ipsis iudicibus coniecturam facere permittam; Ver V 22. — III. ultra lex iubeat aliquid, ultra permittat; inv II 145. quoniam, quid tibi permittatur, cognosti; ep VI 8, 1. hoc vel maxime tuae curae benivolentiaeque permitto et illius consilio et voluntati; A XI 3, 1. primum quaero, num tu senatui causam tuam permittas; Vatn 15. ut (homo) commissus sit fidei, permissus potestati; Font 40. eas (inimicitias) se patribus conscriptis dixit et temporibus rei publicae permissurum; Sest 72. qui eandem licentiam scribendi sibi permitti volunt; Tusc I 6. totum ei negotium permisi; Q fr II 7 (9), 2. ne censoribus in posterum potestatem regiam permittatis; Cluent 123. quam (potestatem) tu ad dignitatem permisisses; Q fr I 1, 11. ut Sex. Roscii vita sententiis iudicium permetteretur; Sex Rosc 149.

permixte, vermisch: si genera ipsa rerum ponuntur neque permixte cum partibus implicantur; inv I 32.

permixtim, vermisch: in praesentia tantum modo numeros et modos et partes argumentandi confuse et permixtim dispersimus; inv I 49.

permixtio, Vermischung: superioris permixtionis reliquias fundens aequabat eodem modo ferme; Tim 42.

permodestus, sehr bescheiden, schüchtern: (Fabius Luscus) satis acutus et permodestus ac bonae frugi; A IV 8, a, 3. homo permodestus vocem consulis ferre non potuit; Catil II 12.

permoleste, mit großem Verdruß: vos non satis moveri permoleste fero; Phil I 36.

permolestus, sehr lästig: hi non sunt permolesti, sed tamen insident et urgent; A I 18, 2. permolestum est, nisi fit; rep I 32.

permotio, Erregung, Aufregung, Begeisterung: I. quia animi permotio perturbata saepe ita est, ut obscuretur ac paene obruatur; de or III 215. — II, 1. quod provisione aut permotione mentis magis quam natura ipsa sentiamus; div II 9. — 2. quae aut conciliationis causa leniter aut permotionis vehementer aguntur; de or II 216.

permovo, bewegen, erregen, aufregen, beunruhigen: quin ipse in commovendis iudiciis his ipsis sensibus, ad quos illos adducere vellem, permoverer; de or II 189. haec sive iracundia sive dolore sive metu permotus gravius scripsi; A X 4, 6. f. equites. optimus est orator, qui dicendo animos audientium et docet et delectat et permovet; opt gen 3. equites Romanos proscriptionis, municipia vastitatis, omnes caedis metu esse permotos; sen 33. vita mors, divitiae paupertas omnes homines vehementissime permovet; of II 37. nec miseratione solum mens iudicium permovenda est; orat 131. municipia: f. equites.

permulceo, umfächeln, schmächeln, beruhigen: quae (commendatio) eum, qui audit, permulcere atque adlicere debet; de or II 315. »quam (Aram) flatu permulcet spiritus Austri«; nat II 114. qui (status) permulcet sensum voluptate; fin II 32. permulsa atque recreata est; fr A XII 2.

permultus, sehr viel: A. permultis annis ante Homerum fuisse quam Romulum; rep II 19. permultis civitatibus pro frumento nihil solvit omnino; Ver III 165. permultorum exemplorum est plena res publica; leg II 33. permulti locupletes homines; Ver III 120. qualia (signa) permulta historia tradidit; div I 121. ceteras urbes Ponti et Cappadociae permultas esse captas; imp Pomp 21. — B. a. maiestatis absoluti sunt permulti; Cluent 116. — b. sunt permulta, quibus erit medendum; ep XII 10, 4. veniunt in mentem mihi permulta; Caecin 55. — c. I. permultum interest, utrum . . . ; of I 27. qui permultum classe valuerunt; imp Pomp 54. — II. permulto clariora et certiora esse, quae . . . ; div II 126.

permutatio, Veränderung, Tausch, Umsatz: I. magna rerum permutatione impendente; Sest 73. — II. rationem Philogeni permutationis eius, quam tecum feci, edidi; A V 13, 2. — III. ratio: f. II. — IV. quae (pecunia) mihi ex publica permutatione debetur; ep III 5, 4.

permuto, verändern, umsetzen, auf Wechsel nehmen: quaero, quod illi (Ciceroni) opus erit, Athenis permutare possit; A XII 24, 1. nummorum quantum opus erit, ut permutetur, tu videbis; A XII 27, 2. ut permutetur Athenas, quod sit in annum sumptum ei (Ciceroni); A XV 15, 4. ut cum quaestu populi pecunia permutaretur; ep II 17, 7. scripseras, ut HS XII permutarem; A XI 24, 3. C. Gracchi || tribunatus || nonne omnem rei publicae statum permutavit? leg III 20.

pernecessarius, sehr dringend, eng verbunden, innig befreundet: A. te pro homine pernecessario, quaestore tuo, [dicere]! de or II 202. pro homine mihi pernecessario; ep XIII 69, 1. te non esse Romae meo tempore pernecessario; A V 21, 1. — B. I. C. Subernius Calenus est Leptae pernecessarius; ep IX 13, 1. (C. Flavius) fuit generi mei pernecessarius; ep XIII 31, 1. — II, 1. sciebam Corfidium pernecessarium Ligiorum; A XIII 44, 3. — 2. Cn. Pompeium contendisse a D. Laelio, paterno amico ac pernecessario; Flac 14.

pernecessse, durchaus notwendig: quam noluerint maiores nostri, nisi cum pernecessse esset, hominem occidi; Tul 49.

pernego, hartnäckig leugnen: I. saepe appellati pernegaverunt; Ver I 106. — II. a se illam pyxidem traditam pernegaret; Cael 65.

perniciēs, Verderben, Untergang: I. clamitasse magos pestem ac perniciem Asiae proxima nocte natam; div I 47. — II, 1. cum a patria perniciem depuli; dom 93. eorum castrorum imperatorem videmus intestinam aliquam perniciem rei publicae molientem; Catil I 5. — 2. ut nihil nisi de pernicie populi Romani cogitaret; Phil IV 4. spe dubiae salutis in apertam perniciem incurere; nat III 69. si ad perniciem patriae res spectabit; of III 90. eadem facultate et fraus hominum ad perniciem et integritas ad salutem vocatur; de or II 35. — III. nisi intra parietes meos de mea pernicie consilia inirentur; A III 10, 2. — IV. erup-turum illud malum ad perniciem civitatis; har resp 4. nedum emori cum pernicie rei publicae vellem; Plane 90. in hac pernicie rei publicae; of II 79.

perniciose, verderblich, gefährlich, unheilvoll: I. quo perniciosius de re publica merentur vitiosi principes; leg III 32. quid, quod multa perniciose, multa pestifere sciscuntur in populis? leg II 13. — II. sapientis civis fuit causam perniciose populari civi non relinquere; leg III 26.

perniciosus, verderblich, gefährlich, unheilvoll: sine civili perniciosissimo bello; A VIII 11, D, 6. leves hos semper nostri homines et audaces et malos et perniciosos cives putaverunt; Sest 139. exitum iudicii foedum et perniciosum levissime tuli; Q fr III 9, 1. in aliqua perniciosissima flamma; Cluent 4. morbi perniciosiores pluresque sunt animi quam corporis; Tusc III 5. inveteravit iam opinio perniciosa rei publicae; Ver pr 1. (rei publicae genus) inclinatum et quasi primum ad perniciosissimum statum; rep II 47. intonuit vox perniciosa designati tribuni; Muren 81.

pernicitas, Beendigkeit: adde etiam pernicitatem et velocitatem; Tusc V 45.

pernobilis, sehr bekannt: epigramma Graecum pernobile incisum est in basi; Ver IV 127.

pernocto, die Nacht zubringen, übernachten: sapientis animum cum his habitantem pernoctantemque curis; Tusc V 69. matres miserae pernoctabant ad ostium carceris; Ver V 118. haec studia pernoctant nobiscum; Arch 16.

pernosco, erkennen: qui (Zopyrus physiognomon) se profitebatur hominum mores naturasque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoscere; fat 10. omnes amicorum motus penitus pernoscenti; de or I 17. »aeternum volens mundi pernoscere motum«; fr H IV, a, 468. naturas: f. mores.

perobscurus, sehr dunkel: quae (natura deorum) eum mihi videretur perobscura; nat I 17. perdifficilis et perobscura quaestio est de natura deorum; nat I 1.

perodiosus, sehr widerlich, ärgerlich: de Bruto nostro perodiosum; A XIII 22, 4. crebro refricat lippitudo non illa quidem perodiosa. sed tamen . . . ; A X 17, 2.

perofficose, sehr gefällig: qui (victores) me quidem perofficose et peramanter observant; ep IX 20, 3.

peroportune, sehr gelegen: hoc cecidit mihi peroportune; de or II 15. peroportune venis; nat I 15.

peroportunus, sehr gelegen, willkommen: requiescam in Caesaris sermone quasi in aliquo peroportuno deversorio; de or II 234. peroportunam et rebus domesticis et cupiditatibus suis illius belli victoriam fore; ep VI 6, 6.

peroptato, sehr erwünscht: quod (otium) nunc peroptato nobis datum est; de or II 20.

peroptatus, sehr erwünscht: qui hic inluxit dies mihi quidem peroptatus, ut . . .! Piso fr 1.

peroratio, Schlußrede, Schluß: I. post omnia perorationem inflammantem restinguentemve concludere; orat 122. omnium causarum unum est naturale principium, una peroratio; Bru 209. exstat eius (Galbae) peroratio, qui epilogus dicitur; Bru 127. peroratio habet amplificationem; Top 98. inflammat, restinguit; f. concludit. — II. perorationes ad misericordiam conferendae; part or 15. tum alii conclusionem orationis et quasi perorationem collocant; de or II 80. (peroratio) est divisa in duas partes, amplificationem et enumerationem; part or 52. quod perorationem mihi omnes relinquebant; orat 130. — III. is (motus animi) est initiis et perorationibus concitandus; part or 27.

perornatus, sehr schön: idem (Crassus) et perornatus et perbrevis; Bru 158.

peroro, vortragen, beendigen, schließen: I, 1. a. nunc quoniam ad perorandum spectare videtur sermo tuus; Bru 292. — b. perorandi locum, ubi plurimum pollet oratio, semper tibi relinquebat; Bru 190. — 2. a. alii iubent, antequam peroretur, ornandi aut augendi causa digredi, deinde concludere ac perorare; de or II 80. quibus dictis intellegat fore peroratum; inv I 31. — b. ut puerum infantem in manibus perorantes tenuerimus; orat 131. cum ad arbitrium tuum perorasset; Vatin 26. odio et strepitu senatus coactus est aliquando perorare; A IV 2, 4. — II. restat, ut doceam atque aliquando perorem omnia hominum causa facta esse; nat II 154. — III. haec tum laudamus, cum erunt perorata; A V 10, 2. causa sero perorata; Q fr II 1, 1. omnem orationem eius (Platonis) de legibus peroratam esse uno aestivo die; leg II 69. res illo die non peroratur; Ver II 70.

perparvulus, sehr klein: duo sigilla perparvula tollunt; Ver IV 95.

perparvus, sehr klein, unbedeutend: A. perparvam amicitiae culpam relinquebas; Deiot 10. — B. perparvum ex illis magnis lucris ad se pervenire; Ver III 130.

perpauculus, sehr wenig: qui me deduxit in Academiam perpauculis passibus; leg I 54.

perpaucus, sehr wenig: A. perpaucis ante diebus; ep IV 9, 1. duodecim tabulae cum perpaucas res capite sanxissent; rep IV 12. condemnatur perpaucis sententiis Philodamus; Ver I 75. — B. a. qua (calliditate) perpauci bene utuntur, innumerabiles autem improbe utuntur; nat III 75. — b. cum essent perpauci inter se conlocuti; rep I 18. de Aetnensibus perpauca dicam; Ver III 105.

perpaulum, sehr wenig: A. I. simul ac perpaulum gustaris; de or II 234. — II. perpaulum || perpaulum || loci reliquum est; de or II 150. — B. declinare dixit atomum perpaulum, quo nihil posset fieri minus; fin I 19.

perpauper, sehr arm: erat rex perpauper; A VI 3, 5.

perpendicularum, Pfeil: I. aliquando perpendicularo et linea (Diphilus) discet uti; Q fr III 1, 2. — II. ad perpendicularum columnas exigere;

Ver I 133. si gravitate feruntur ad perpendicularum corpora individua rectis lineis; fat 22.

perpendo, abwägen, untersuchen, erwägen: non arte aliqua perpenditur; de or III 151. aequitas aratorum commodo et voluntate perpenditur; Ver III 214. quae (amicitia) tota veritate perpenditur; Lael 97.

perperam, unrichtig, falsch: res perperam constitutas; inv I 102. seu recte seu perperam facere coeperunt; Quinct 31. cum sciens perperam iudicavit; Caecin 71.

perpressio, Erdulden: I. fortitudo est considerata periculorum susceptio et laborum perpressio; inv II 163. — II. consuetudo laborum perpressionem dolorum efficit faciliorem; Tusc II 35.

perpetior, standhaft, erdulden, zulassen, zugeben: I. si eum (dolorem) asperum et difficilem perpressu dixerō; fin IV 72. — II. haec tu numquam perpetere; non, inquam, perpetere, ut homines iniuriae tuae remedium morte quaerent; Ver III 129. — III. facile omnes perpetior et perfero; de or II 77. quidvis me potius perpressurum quam . . .; ep II 16, 3. f. II. sicut in foro non bonos oratores, item in teatro actores malos perpeti; de or I 118. Sicilia, tot hominum antea furta, rapinas, iniquitates ignominiasque perpressa; Ver III 64. in perpetiendis laboribus; fin II 113. oratores: f. actores. rapinas: f. furta. multorum stultitiam perpressus est; Muren 19.

perpetuitas, Fortdauer, Dauer, Stetigkeit, Fortgang, Zusammenhang: I. cui (nocti) si similis futura est perpetuitas omnis consequentis temporis, quis me beator? Tusc I 97. — II. 1. magis eius voluntatis perpetuitatem quam promissorum exitum exspecto; Q fr III 5, 3. — 2. neque semper utendum est perpetuitate et quasi conversione verborum; de or III 190. — 3. quod in perpetuitate dicendi non saepe eluceat; orat 7. non ex singulis vocibus philosophi spectandi sunt, sed ex perpetuitate atque constantia; Tusc V 31. quod (genus leporis) in perpetuitate sermonis est; de or II 220. — III. ut constare in perpetuitate vitae possimus nobismet ipsis; of I 119.

perpetuo, beständig, ununterbrochen: I. ut abesse perpetuo malles; ep IV 7, 4. facies perpetuo, quae fecisti; Q fr I 1, 45. (ea sidera) suis sedibus inhaerent et perpetuo manent; Tim 36. — II. praefuisse classi populi Romani Siculum, perpetuo sociis atque amicis Syracusanum; Ver V 131.

perpetuo, ununterbrochen fortbauern lassen, fortsetzen: iudicium potestatem perpetuandam putavit; Sulla 64. ut eum perpetuare verba nolimus; de or III 181.

perpetuus, beständig, ununterbrochen, dauernd, ewig, allgemein gültig: A. nec solum perpetuae actiones, sed etiam partes orationis isdem locis adiuvantur; Top 97. cum eam (gravitatem Cato) ipse perpetua constantia roboravisset; of I 112. reliqua meae perpetuae consuetudini naturaeque debentur; Sulla 87. quorum adsidua et perpetua cura salutis tuae; ep VI 13, 2. C. Caesari, dictatori perpetuo, M. Antonium regnum detulisse; Phil II 87. ut centesimae perpetuo faenore ducerentur; A V 21, 13. cum illo in genere perpetuae festivitatis ars non desideretur; de or II 219. in quibus (scriptis) perpetuum rerum gestarum historiam complecteris; ep V 12, 6. perpetuum hostem ex eo monte tollere; ep XV 4, 8. quae (immortalitas) poterat esse perpetua; rep III 41. perpetui iuris et universi generis quaestio; de or II 141. ut unius perpetua potestate et iustitia omnique sapientia regatur salus civium; rep II 43. uti oratione perpetua malo quam interrogare aut interrogari; fin I 29. cum res publica (non) solum parentibus perpetuis, verum etiam tutoribus annuis esset orbata; sen 4. perseverantia est in ratione bene considerata

stabilis et perpetua permansio; inv II 164. potestas: f. iustitia. quaestiones perpetuae constitutae sunt; Bru 106. quamquam tempus est nos de illa perpetua iam, non de hac exigua vita cogitare; A X 8, 8. ut testem rei publicae relinquerem meae perpetuae erga se voluntatis; Phil I 10. perpetuas et contextas voluptates in sapiente fore semper; Tusc V 96. — B. ut nemo in perpetuum esse posset expertus mali; Tusc III 59.

perplacoo, sehr gefallen: ea (lex) mihi placet; A III 23, 4.

perpolio, glätten, vervollkommen, verfeinern: qui non sit omnibus iis artibus perpolitus; de or I 72. Latine ea tradi ac perpoliri; de or III 95. ea, quae habes instituta, perpolies; ep V 12, 10. librum meum nondum, ut volui, perpolivi; A XIV 17, 6. neque (Coelius) verborum conlocatione et tractu orationis leni et aequabili perpolivit illud opus; de or II 54. quae (partes orationis) minime praeceptis artium sunt perpolitae; de or II 201. inter hanc vitam perpolitam humanitate et illam immanem nihil interest; Sest 92.

perpotatio, Trüffelage: quid intemperantissimas perpotationes praedicem? Piso 22.

perpoto, fortsetzen: praetore tot dies perpotante; Ver V 100. *v. Klotz Lex. s. v.*

perpropinquus, naher Verwandter: A. Aurius, M. illius Auri perpropinquus; Cluent 23.

perpugnax, sehr streitsüchtig: te perpugnacem in disputando esse visum; de or I 93.

perpurgo, reinigen, ins reine bringen, widerlegen: I. de dote tanto magis perpurga; A XII 12, 1. — II. cervae paulo ante partum perpurgant se quadam herbula, quae seselis dicitur; nat II 127. non perpurkata sunt (crimina), non refutata? Scaur 14. perpurgatus est is locus a nobis quinque libris; div II 2.

perpusillus, sehr klein, sehr wenig: hic ille (Philippus): „perpusillum rogabo“; de or II 245.

perquam, gar sehr: I. Carneadi vis dicendi perquam esset optanda nobis; de or II 161. — II. per quam (conquestionem) || perquam || miserum facinus esse et indignum demonstrabitur; inv II 36. quod mihi quidem perquam puerile videri solet; de or II 108. — III. perquam breviter perstrinxi atque attigi; de or II 201. perquam diligenter videndum est; de or II 237.

perquiro, sich genau erkundigen, durchforschen: I. perquiritur a coactoribus; Cluent 180. — II. non perquiris, cui dixerit Apronius...? Ver III 133. III. ipsa cognitio rei scientiaque perquiritur; de or III 112. nosti diligentiam Capitonis in rebus novis perquirendis; A XIII 33, a, 1 (4). scientiam: f. cognitionem. ut ea vasa perquirant; Ver IV 39.

perquisite, vielseitig: ea nos perquisitius et diligentius conscripsisse pollicemur; inv I 77.

perraro, sehr selten: id quod perraro evenit; Ver III 113. si quando id efficit, quod perraro potest; rep II 67. quia perraro grati homines reperiantur; Planc 4.

perreconditus, sehr versteckt: exponam vobis non quandam perreconditam rationem consuetudinis meae; de or I 135.

perridicule, sehr lächerlich: cum ex nomine istius, quid iste in provincia facturus esset, perridicule homines augurabantur; Ver II 18.

perridiculus, sehr lächerlich: est eorum doctrina perridicula; de or II 77.

perrogatio, Durchsetzung, Beschluß: perrogationem legis Maniliae (flagitasti); Muren 47.

perrumpo, durchbrechen, überwinden, durchbohren, unwirksam machen: necesse est ab iis (dnobis generibus) perrumpatur et dividatur crassus hic aër; Tusc I 42. perrupi Appennium; Phil XII

26. „hos ille (Muciber) cuneos fabrica crudeli inserens perrupit artus“; Tusc II 23. negleget leges easque perrumpet; leg I 42. cum opinione perrumpendi periculi; part or 112. quam (poenam legum) saepe perrumpunt; of III 36.

persaepe, sehr oft: I. quod memineram persaepe te cum Panaetio disserere solitum; rep I 34. persaepe etiam privati cives morte multaverunt; Catil I 28. lapidationes persaepe vidimus; Sest 77. — II. ubi (iudicia) sunt, tamen persaepe falsa sunt; leg I 40.

persalse, sehr wichtig: persalse et humaniter etiam gratias mihi agit; Q fr II 13, 3.

persalsus, sehr wichtig: persalsum illud est apud Novium; de or II 279.

persalutatio, Umhergrüßen: non placet mihi denuntiatio || declamatio || potius quam persalutatio; Muren 44.

persaluto, allseitig begrüßen: ut omnes vos nosque cotidie persalutet; Flac 42.

persapiens, sehr weise: si hoc magni cuiusdam hominis et persapientis videtur; prov 44.

persapienter, sehr weise: etsi persapienter dat ipsa lex potestatem defendendi; Milo 11.

perscianter, sehr klug: (Cotta) perscianter contentionem omnem remisit; Bru 202.

perscitus, sehr fein, treffend: per mihi scitum videtur, C. Publicium solitum esse dicere...; de or II 271.

perscribo, niederschreiben, aufzeichnen, eintragen, anweisen: I. ut perscripsi ad te antea; ep I 7, 2. — II. I. perscribere, quae causa sit Myrtilo; A XV 13, 6. — 2. quis ad me non perscripsit te nullum enus officii cuiquam reliquum fecisse? ep III 13, 1. — III. ut ad me omnia quam diligentissime perscribas; ep II 10, 4. quibus (litteris) accurate perscripsisti omnia; A XI 7, 1. acta ad te omnia arbitror perscribi ab aliis; ep XII 22, 1. ut artem dicendi perscriberemus; inv II 4. senatus auctoritas est perscripta; ep I 2, 4. ad te tota comitia perscribam; A IV 15, 8. in quo (libello) istius furta Syracusana perscripta erant; Ver III 149. omnium rerum publicarum rectionis genera, status, mutationes, leges etiam et instituta ac mores civitatum perscripsimus; fin IV 61. Demochares historiam perscripsit; Bru 286. instituta, al.: f. genera. perscribere mihi totum negotium; A XV 29, 3. mihi Quintus frater tuam orationem perscripsit; ep V 4, 1. multas pecunias isti erogatas in operum locationes falsas atque inanes esse perscriptas; Ver V 48. ut nemini sit triumphus honorificentius quam mihi salus restitutioque perscripta; Piso 35. status: f. genera. viri boni usuras perscribunt; A IX 12, 3.

perscriptio, Niederschreibung, Protokollierung, Eintragung, Anweisung: I. perscriptionem tibi placere; A XII 51, 3. — II. illud senatus consultum ea perscriptione est, ut...; ep V 2, 4. — III. si de tabulis et perscriptionibus controversia est; de or I 250. — IV. per quam (dissipationem) sesterium septiens miliens falsis perscriptionibus donationibusque avertit; Phil V 11. haec pactio non verbis, sed nominibus et perscriptionibus multorum tabulis cum esse facta diceretur; A IV 17 (18), 2.

perscriptor, Eintrager: scribam tuum dicit huius perscriptorem faenerationis fuisse; Ver III 168.

perscrutor, durchsuchen, erforschen, ergründen: desinite litteras legis perscrutari; inv I 69. perscrutamini penitus naturam rationemque criminum; Flac 19. qui sententiam scriptoris domesticis suspicionibus perscrutetur; inv II 128.

perseco, durchschneiden, zerschneiden: I. da te in sermonem et perseca et confice; A XIII 23, 3. — II. equid nos eodem modo rerum naturas persecare, aperire, dividere possumus? Ac II 122.

persecutio, Verfolgung: cum in altera (iuris scientia) persecutionum || praescriptionum || cautionumque praeceptio (esset); orat 141.

persequor, nachfolgen nachgehen aufsuchen, erreichen, anhängen, verfolgen, rächen, durchgehen, durchforschen, behandeln, fortsetzen, durchführen, einziehen: I. aliud tempus est petendi, aliud persequendi; Muren 44. — II. non persequeris, non perseveras, non perquiris, cui dixerit Apronius . . ? Ver III 133. quos (viros) sciebam memoria, scientia, celeritate scribendi facillime, quae dicerentur, persequi posse; Sulla 42. — III. cum senatus P. Dolabella bello persequendum censuerit; Phil XI 29. eo discessisti, quo ego te ne persequi quidem possem triginta diebus; ep III 6, 3. quem (Pompeium) persequi Caesar dicitur; A VII 23, 1. ut ea, quae sentitis de omni genere dicendi, subtiliter persequamini; de or I 98. vgl. II. qui (Atticus) me inflammavit studio inlustrium hominum aetates et tempora persequendi; Bru 74. (L. Cotta) persequeretur atque imitabatur antiquitatem; Bru 137. utramque (artem) persequi cogitamus; Top 6. quarta legio C. Caesaris auctoritatem atque exercitum persequuta est; Phil III 7. persequutus est Aristoteles animantium omnium ortus, victus, figuras, Theophrastus autem stirpium naturas omniumque fere rerum, quae e terra gignerentur, causas atque rationes; fin V 10. temperata oratione ornandi copiam persequenti sumus; orat 102. quem ad modum inimicorum iniurias crudelitatemque persequar; Quir 22. exercitum: f. auctoritatem. figuras: f. causas. qui eius modi hominum furta odore persequerentur; Ver IV 53. verborum ratio et genus orationis fuscum atque tractum persequendum est; de or II 64. qui legatione hereditates aut syngraphas suas persequuntur; leg III 18. quibus persuasum sit foedissimum hostem iustissimo bello persequi; Phil XIII 35. qui iniurias suas persequi volunt; div Caec 64. f. crudelitatem. horum nos hominum sectam atque instituta persequimur; Ver V 181. ut omnes suum ius persequantur; Caecin 97. ut mea mandata digeris, persequare, conficias; Q fr II 12 (14), 3. consilium hoc est illorum, ut mortem Caesaris persequantur; ep XII 3, 2. naturas, ortus: f. causas. quod accusator rerum ordinem persequitur; part or 14. cum tribunus plebis poenas a seditioso civi per bonos viros iudicio persequi vellet; ep I 9, 15. qui non notam apponas, sed poetam armis persequare; Piso 73. rationem: f. causas, genus. est ars in iis, qui novas res coniectura persequuntur; div I 34. sectam: f. instituta. illud etiam notandum mihi videtur ad studium persequendae suavitatis in vocibus; orat 58. syngraphas: f. hereditates. tempora: f. aetates. victus: f. causas. ut vitam inopem et vagam persequamur; Phil XII 15. quod (luxuriosi) ita viverent, ut persequerentur cuiusque modi voluptates; fin II 22.

perseverantia, Beharrlichkeit, Ausdauer: I. perseverantia est in ratione bene considerata stabilis et perpetua permansio; inv II 164. eius (fortitudinis) partes magnificentia, fidentia, patientia, perseverantia; inv II 163. aliud an idem sit, ut pertinacia [et] perseverantia; part or 65. — II. cum perseverantiam sententiae suae, non salutem rei publicae retinisset; Planc 89.

persevero, verharren, beharren, fortsetzen: I. in quo perseveravi; A VI 3, 5. (homines) non tanto opere in vitiis perseverarent; inv II 5. — II. 1. quod, ad urbem ut non accederem, perseveravi; A IX 19, 4. — 2. iniuriam facere fortissime perseverat; Quinct 31. quodsi perseveras me ad matris tuae cenam revocare; ep IX 16, 8. — 3. cum Orestes Orestem se esse perseveraret; Lael 24. — III. neque te ipsum id, quod turpissime suscepisses, perseverare et transigere potuisses; Quinct 76.

persimilis, sehr ähnlich: quae (memoria) est in dissimili genere persimilis; part or 26. illi statum istius persimilem deturbant; Piso 93.

persolvo, bezahlen, abzahlen, erweisen, einlösen, büßen: I. persolvi primae epistulae, venio ad secundam; A XIV 20, 2. — II. idem ego ille persolvi patriae, quod debui; Sulla 87. velim, reliquum quod est promissi ac muneris tui, mihi persolvas; ep III 9, 3. cum ab eo merces tui beneficii pretiumque provinciae meo sanguine tibi esset persolutum; dom 23. gloriae munus monumenti honore persolvitur; Phil XIV 34. f. alqd. ab omnibus esse ei poenas persolutas; orat 214. his praemia sunt promissa, illis persoluta; Phil XI 39. promissum: f. alqd. stipendium eis (militibus) persolutum; A V 14, 1. votum patris Capitolii aedificatione persolvit; rep II 44. si hoc mihi ζήτημα persolveris, magna me molestia liberaris; A VII 3, 10.

persona, Maske, Rolle, Stellung, Rang, Charakter, Person: I. parumne foeda persona est ipsius senectutis? A XV 1, 4. neque obscuris personis res agetur; ep III 5, 2. exsultabat gaudio persona de mimo; Phil II 65. ut mea persona semper ad improborum civium impetus aliquid videretur habere populare; A VIII 11, D, 7. ne pertineat || nihil pertinet || ad oratoris locos Opimii persona; de or II 134. — II. 1. illam gravitatis severitatisque personam non appetivi, sed ab re publica mihi impositam sustinui; Muren 6. Medea modo et Atrous commemorabantur a nobis, heroicae personae; nat III 71. mihi iudicatum est deponere illam iam personam, in qua me saepe illi ipsi (Caesari) probavi; ep VII 33, 2. eequae pacifica persona desideretur; A VIII 12, 4. imponatur honestae civitati turpissima persona calumniae? Ver II 43. f. appeto. ponit (vir bonus) personam amici, cum induit iudicis; of III 43. qui supposita persona falsum testamentum obsignandum curaverit; Cluent 125. qui hanc personam susceperit, ut amicorum controversias causasque tueatur; de or I 169. tres personas unus sustineo summa animi aequitate, meam, adversarii, iudicis; de or II 102. f. appeto. L. Paulus, Africani pater, personam principis civis facile dicendo tuebatur; Bru 80. — 2. personis has res attributas putamus: nomen, naturam, victum, fortunam, habitum, adfectionem, studia, consilia, facta, casus, orationes; inv I 34. f. 3. capio ex. — 3. neque oratio abhorrens a persona hominis gravissimi; rep I 24. ex persona coniectura capiatur, si eae res, quae personis attributae sunt, diligenter considerabuntur; inv II 28. ex tua persona enumerare possis; inv I 99. quae ad personam pertinent; inv II 22. qui (histriones) in dissimillimis personis satis faciebant, cum tamen in suis versarentur; orat 109. — III. 1. cum id, quod quaque persona dignum est, et fit et dicitur; of I 97. — 2. non in hominum innumerabilibus personis, sed in generum causis atque naturis omnia sita esse; de or II 145. — IV. qui neque actor sum || sim || alienae personae, sed auctor meae; de or II 194. qui idem ita moderantur, ut rerum, ut personarum dignitates ferunt; de or III 53. poetae in magna varietate personarum, quid deceat, videbunt; of I 98. — V. ut ex persona mihi ardere oculi hominis histrionis viderentur; de or II 193. in eius (Pompei) persona multa fecit asperius; ep VI 6, 10. f. II. 1. depono. 3. versor in.

personatus, maschiert: qui (senes) personatum ne Roscium quidem magnopere laudabant; de or III 221. »quid est, cur ego personatus ambulem?« || quid . . ambulem? || A XV 1, 4.

persono, erzhallen, ertönen, erzhallen lassen, laut rufen: I. personare aures eius (Leptae) huius modi vocibus non est inutile; ep VI 18, 4. ut cotidiano cantu tota vicinitas personet; Sex Rosc 134.

— II. furialis illa vox secum et illos et consules facere acerbissime personabat; Plane 86. — III. quas (res) isti in angulis personant; rep I 2.

perspargo, bestreuen: quo (lepore) tamquam sale perspargatur omnis oratio; de or I 159.

perspicax, einſichtspoll: sequemur id, quod acutum et perspicax natura est; of I 100.

perspicientia, Einſicht, Erkenntnis: (honestum) in perspicientia veri sollertiaque versatur; of I 15.

perspicio, deutlich ſehen, durchſchauen, beſchauen, muſtern, erkennen, wahrnehmen: I. cum satis iam perspexisse videretur; Ver IV 65. — II, 1. qui illorum prudentiam non dicam adsequi, sed, quanta fuerit, perspicere possint; har resp 18. nollem accidisset tempus, in quo perspicere posses, quanti te facerem; ep III 10, 2. — 2. quae (res) inesse in homine perspicantur ab iis, qui se ipsi velint nosse; leg I 62. — 3. erit ei perspectrum nihil ambigi posse, in quo . . . ; orat 121. — III. si te ipse et tuas cogitationes et studia perspexeris; fin II 69. si ex iis, quae scripsimus tanta, etiam a me non scripta perspicis; A I 18, 8. fac, ut omnia ad me perspecta et explorata perscribas; A III 15, 8. cuius animum egregium ex Bruti litteris perspicere potuisti; Phil X 13. postea, quam M. Antonii non solum audaciam et scelus, sed etiam insolentiam superbiamque perspeximus; Phil VIII 21. in tua erga me mihi perspectissima benivolentia; A XI 1, 1. tota causa pertemptata atque perspecta; de or II 318. cogitationes: f. alqm. cum (sapientis animus) totius mundi motus conversionesque perspexerit; Tusc V 69. ut nostrum cursum perspicere possis; Bru 307. cuius virtutem hostes, misericordiam victi, fidem ceteri perspexerunt; Ver II 4. et furto et scelere perspecto; Ver I 43. ut perspicerent rerum humanarum imbecillitatem varietatemque fortunae; of I 90. insolentiam: f. audaciam. tibi perspectrum esse iudicium de te meum laetor; A I 20, 1. vidi penitusque perspexi in meis variis temporibus et sollicitudinibus et laetitiis tuas; A I 17, 6. populi Romani perspicunt eandem mentem et voluntatem; Flac 96. misericordiam: f. fidem. qui rerum omnium naturam, mores hominum atque rationes penitus perspexerit; de or I 219. motus: f. conversiones. ea scientia et verborum vis et natura orationis et consequentium repugnantiumve ratio potest perspicere; fin I 63. qui (Zopyrus) se naturam cuiusque ex forma perspicere profitebatur; Tusc IV 80. f. mores. quam (observantiam) penitus perspexi; ep XIII 50, 1. rationem: f. mores, naturam. ut (animus) rem perspicere cum consilio et cura non potuerit; inv II 17. si ars ita definitur, ex rebus penitus perspectis planeque cognitis; de or I 108. scelus: f. audaciam, furtum. ex his sententia scriptoris maxime perspicitur; inv II 121. sollicitudines: f. laetitiis. studia: f. alqm. superbiam: f. audaciam. varietatem: f. imbecillitatem. virtutem: f. fidem. vim: f. naturam. perspecta vestra voluntate; sen 25. f. mentem.

perspicue, offenbar, deutlich: I. quod ad exsilium attinet, perspicue intellegi potest, quale sit; Caecin 100. divinatio perspicue tollitur; div II 41. — II. in perspicue falsis; part or 44. aperte iam et perspicue nulla esse iudicia; Ver pr 20. hoc quia perspicue verum est; inv I 63. — III. falsum est, in quo perspicue mendacium est; inv I 90.

perspicuitas, Augenſcheinlichkeit, Deutlichkeit: I. perspicuitas illa, quam diximus, satis magnam habet vim, ut ipsa per sese ea, quae sint, nobis, ita ut sint, indicet; Ac II 45. — II, 1. dico: f. I. quod nihil esset clarius *εναγγελία*, ut Graeci, perspicuitatem aut evidentiam nos, si placet, nominemus; Ac II 17. — 2. sapientis esse opinionem a perspicuitate seiungere; Ac II 45.

perspicuus, augenſcheinlich, deutlich, offenbar: A. ex hisce omnibus illud perspicuum est, approbationem tum adiungi, tum non adiungi; inv I 66. perspicua sunt haec quidem et in vulgari prudentia sita; de or II 132. argumenti ratione conclusi caput esse faciunt ea, quae perspicua dicunt; fin IV 8. perspicuum est iam, quid mihi videatur; of III 92. hic et propositio et adsumptio perspicua est; inv I 66. ut omnibus istius furta, illius flagitium, utriusque audacia perspicua esset posset; Ver I 189. perspicua sua consilia omnibus fecit; Ver pr 5. flagitia, furta: f. audacia. perspicuum (genus argumentationis) est, de quo non est controversia; inv I 92. sunt etiam clara vel plane perspicua minimeque dubitanda indicia naturae; fin V 55. clarissimos viros se in medios hostes ad ad perspicuam mortem inicisse; dom 64. propositio: f. adsumptio. permultas ita atroces et perspicuas res esse, ut . . . ; inv II 85. — B. I. cum convicio veritatis coacti perspicua a perceptis volunt distinguere; Ac II 34. vos cum perspicuis dubia debeatis illustrare, dubiis perspicua conamini tollere; fin IV 67. — II. illustrare: f. I. tollo.

persto, beharren, verharren: I. perstat in sententia Saturius; Q Rosc 56. tamenne in ista pravitate perstabitis? Ac II 26. — II. si perstiteris ad corpus ea, quae dixi, referre; fin II 107.

perstringo, streifen, durchpflügen, berühren, unangenehm berühren, tadeln: qui consulatus meus illum (Hortensium) primo leviter perstrinxerat; Bru 323. quod esse in arte positum videbatur, perquam breviter perstrinxi atque attingi; de or II 201. vomere portam paene perstrinxisti; Phil II 102. quod solum tam exile est, quod aratro perstringi non possit? agr II 67. ille M. Antonii voluntatem asperioribus factiis saepe perstrinxit impune; Plane 33.

perstudiose, sehr eifrig: cum eum (Aelium) audire perstudiose solem; Bru 207.

perstudiosus, eifrig treibend, sehr ergeben: quarum (litterarum Graecarum) constat eum (M. Catonem) perstudiosum fuisse in senectute; Cato 3. (Thermum) intellexi esse perstudiosum tui; A V 20, 10.

persuadeo, überreden, überzeugen, bestimmen: I, 1. quae (rationes) nullam adhibent persuadendi necessitatem; Ac II 116. — 2, a. si tibi persuasum est; nat III 7. — b. geometrae provideant, qui se profitentur non persuadere, sed cogere; Ac II 116. — II, 1. si forte de paupertate non persuaseris; Tusc IV 59. — 2. si iam persuasum erat Cluvio, ut mentiretur; Q Rosc 51. si tibi, ut id lubenter facias, ante persuaseris; ep XIII 1, 2. — 3. quibus persuasum sit foedissimum hostem iustissimo bello persequi; Phil XIII 35. — 4. persuade tibi me petere praeturum; ep XI 16, 3. tibi persuade maximam rei publicae spem in te esse; ep XII 9, 2. nisi illud mihi persuadeo, te nihil temere fecisse; ep XIII 73, 2. illud erat persuasum, Pompeium iter fecisse; A X 9, 1. — III. nisi homines ea, quae ratione invenissent, eloquentia persuadere potuissent; inv I 3. si ab iis, qui ante dixerunt, iam quiddam auditori persuasum videtur; inv I 23. quod ipse tibi suaseris, idem mihi persuasum putato; A XIII 38, 2. hoc cum (Quintus) mihi non modo confirmasset, sed etiam persuasisset; A XVI 5, 2. f. II, 4. illa opinio mali, quo viso atque persuaso aegritudo insequitur necessario; Tusc III 72.

persuasio, überredung, überzeugung: I. officium eius facultatis videtur esse dicere apposite ad persuasionem; inv I 6. — II. quae clam, palam, vi, persuasionem fecerit; inv I 41.

persuasus, überredung: utrum velitis casu illo itinere Varenum usum esse an huius persuasu et inductu; fr A II 14.

persubtilis, sehr fein: quoniam tua fuit perelegans et persubtilis oratio; Plane 58.

pertaesum est. Gefel empfinden: quidam „pertisum“ etiam volunt, quod eadem consuetudo non probavit; orat 159. pertaesum est levitatis. adsentationis, animorum non officiis, sed temporibus servientium; Q fr I 2, 4.

pertempto. prüfen, erforschen: I. his ex partibus iuris elicere pertemptando unam quamque iuris partem oportebit; inv II 68. — II. si totius administratio negotii ex omnibus partibus pertemptabitur; inv II 38. tota causa pertemptata atque perspecta; de or II 218. scripturam totam omnibus ex partibus pertemptare; inv II 117.

pertenuis, sehr gering, sehr schwach: quae res pertenui nobis argumento indicioque patefacta est; Ver pr 17. mihi dicendi aut nullam artem aut pertenuem videri; de or I 107. indicium: f. argumentum. spes salutis pertenuis ostenditur; ep XIV 3, 2.

perterebro, durchbohren: Hannibalem Coelius scribit (columnam auream) perterebravisse; div I 48.

perterreo, erschrecken, einschüchtern: metu perterriti repente diffugimus; Phil II 108. eum perterritum somnio surrexisse; div I 57. me contemnisse timore perterritum; div I 58. metu perterritis nostris advocatis; Caecin 44. cuius animus sit perterritus; Caecin 42. illum (bubulcum) perterritum fugisse; div I 57. his ille clamat omnium mortalium mentes esse perterritas; nat I 86.

pertexto, ausführen, vollenden: pertexe modo, quod exorsus es; de or II 145. totum hunc locum (Crassus) valde graviter pertexit; A I 14, 3.

pertimesco, in Furcht geraten, fürchten: I. 1. vehementius arbitrator pertimescendum, si . . . ; prov 39. — 2. testimoniiis Furiorum recitatis homo audacissimus pertimuit; Flac 48. — II. 1. de re publica debui pertimescere; div II 59. — 2. tanta legum contemptio nonne quem habitura sit exitum pertimescit? Sest 134. — 3. pertimuit (Epicurus), ne alterutrum fieret necessarium; nat I 70. — III. Siculi Siculo non tam pertimescebant; Ver III 78. cuius conscientiam nihil est quod quisquam timeat, si non pertimescat suam; Rab Post 11. quid est cur nos crimen hoc pertimescamus? Cael 50. neque est, quod illam exceptionem in interdico pertimescas: „QUOD TU PRIOR VI HOMINIBUS ARMATIS NON VENERIS“; ep VII 13, 2. non putavi famam inconstantiae mihi pertimescendam; ep I 9, 11. cum scelera consiliorum vestrorum fraudemque legis et insidias pertimescam; agr I 25. non rex, non gens ulla, non natio pertimescenda est; agr I 26. qui hostium impetum vimque pertimuit; Cluent 128. insidias: f. fraudem. te hortor, ut maneat in sententia neve cuiusquam vim aut minas pertimescas; imp Pomp 69. pertimescenda est multitudo causarum; de or II 140. nationem: f. gentem. ut legum poenas pertimescas; Catil I 22. cum secundas etiam res nostras, non modo adversas pertimescebam; ep IV 14, 2. regem: f. gentem. ne tum quidem fortunae rotam pertimescebat; Piso 22. scelera: f. fraudem. vim: f. impetum, minas. — IV. quos hostes haec familia contempsit, numquam eosdem testes pertimescet; Flac 58.

pertinacia, Beharrlichkeit, Hartnäckigkeit: I. pertinacia, quae perseverantiae finitima est; inv II 165. — II. 1. si in minimis rebus pertinacia reprehenditur; Ac II 65. — 2. nec cum iracundia aut pertinacia recte disputari potest; fin I 28. ex pertinacia aut constantia oritur saepe seditio; Sest 77. — III. sua pertinacia vitam amiserunt; Marcel 21.

pertinax, beharrlich, hartnäckig: A. aut pertinacissimus fueris aut . . . ; fin II 107. etsi (Arce-silas) fuit in disserendo pertinacior; fin V 94. contentiones concertationesque in disputando pertinaces; fin I 27. sit hic sermo lenis minimeque pertinax; of I 134. — B. ea omnia, quae proborum,

demissorum, non acrium, non pertinacium sunt; de or II 182.

perfino, sich ausdehnen, sich erstrecken, sich beziehen, angehen, betreffen, Einfluß haben: I. 1. quid fieret, non cur fieret, ad rem pertinere; div II 46. — 2. quod plures a me nominati sunt, eo pertinuit, quod intellegi volui . . . ; Bru 299. eodem pertinet, quod causam eius probo; A VIII 9, 1. — 3. quod ut demonstraret, neque ad hoc nostrum institutum pertinet et . . . ; inv II 164. ad famam Ser. Sulpicii filii arbitrator pertinere, ut videatur honorem debitum patri praestitisse; Phil IX 12. — 4. rectum esse et aequum et ad officium pertinere aegre ferre, quod sapiens non sis; Tusc III 68. — 5. cum ad rem publicam pertineret viam Domitiam muniri; Font 18. ad fidem bonam statuit pertinere notum esse emptori vitium; of III 67. — II. quae pertinere ad dicendum putamus; inv I 77. quae ad faciendam fidem pertinent; part or 33. quod ad vestram famam pertinet; Ver I 22. id ad multa pertinuit; A III 6. (ista ars) ad multos pertinet; de or I 235. a pulmonibus arteria usque ad os intimum pertinet; nat II 149. quae (beneficia) ad universos quaeque ad rem publicam pertinent; of II 72. quae potest contagio ex infinito paene intervallo pertinere ad lunam vel potius ad terram? div II 92. ad plures homines, ad plures provincias crimen hoc pertinere; Ver III 217. quod (decorum) ad omnem honestatem pertinet; of I 98. etiamne urbis natalis dies ad vim stellarum et lunae pertinebat? div II 99. omnes animi et voluptates et dolores ad corporis voluptates ac dolores pertinere; fin II 107. unum genus est, quod pertinet ad finem bonorum; of I 7. iustitia quid pertinet ad deos? nat III 38. si ad hunc maleficium istud pertinet; Sex Rosc 79. ea (officia) quamquam pertinent ad finem bonorum; of I 7. quorsum igitur haec oratio pertinet? dom 116. rationem quandam per omnem naturam rerum pertinentem vi divina esse adfectam; nat I 36. regnum Aegypti ad se et ad Selenen, matrem suam, pertinere; Ver IV 61. quae (res) ad dicendum pertinerent; de or I 94. quae (res) ad tantam prudentiam pertinerent; de or II 6. cum testimonia creditorum existuntur ad rem maxime pertinere; Quinct 88. quae (viae) pertinent ad securaeque adhaerent; nat II 137. quae (vis) ad caput ac vitam pertineret; Caecin 63. voluptates: f. dolores.

pertractatio, Behandlung, Beschäftigung: I. omnia dispersa et dissipata quondam fuerunt; ut in grammaticis poetarum pertractatio; de or I 187. — II. sine multa pertractatione omnium rerum publicarum; de or I 48.

pertracto, betasten, befühlen, behandeln, durchdenken, unterjuden: qui cursum rerum diurnitate pertractata notaverunt; div I 128. (orator) ita sensus hominum mentesque pertractat, ut . . . ; de or I 222. aliquem barbatulos mullos exceptantem de piscina et pertractantem; par 38. si (animus) gesti negotii et suam et adversarii narrationem saepe et diligenter pertractabit; inv II 45. si me ad totam philosophiam pertractandam dedissem; nat I 9. sensus: f. mentes.

pertristis, sehr traurig: »saepe etiam pertriste canit carmen acredula«; div I 14. fuit (L. Herennius) in hac causa pertristis quidam patruus, censor, magister; Cael 25.

perturnultuose, sehr beunruhigend: legati perturnultuose Parthos in Syriam transisse nuntiaverunt; ep XV 4, 3.

perturbate, verworren: ne quid perturbate dicatur; inv I 29.

perturbatio, Verwirrung, Unordnung, Störung, Umwälzung, Aufruhr, Unruhe, Leidenschaft, Erregung, Gemüts-erregung: I. 1. cadunt etiam

in ignoracionem atque || in || imprudentiam perturbaciones animi; Top 64. cum perturbaciones animi miseriam, sedationes autem vitam efficiant beatam; Tusc V 43. omnes eae (perturbaciones) sunt genere quattuor, partibus plures, aegritudo, formido, libido, quamque Stoici ἡδονῆς appellat, ego malo laetitiam appellare; fin III 35. sic quattuor perturbaciones sunt, tres constantiae, quoniam aegritudini nulla constantia opponitur; Tusc IV 14. si doceas ipsas perturbaciones per se esse vitiosas; Tusc IV 60. quorum (animorum) omnes morbi et perturbaciones ex aspernatione rationis eveniunt; Tusc IV 31. quibus (sanctitate, religione) sublatis perturbatio vitae sequitur et magna confusio; nat I 3. videtur: f. II, 1. declaro. hac perturbacione animorum atque rerum; agr I 24. — 2. aegritudo perturbatio est animi; Tusc III 15. — II, 1. quoniam, quae Graeci πάθη vocant, nobis perturbaciones appellari magis placet quam morbos; Tusc IV 10. quae (perturbatio) nomine ipso vitiosa declarari videtur; fin III 35. utamur in his perturbacionibus describendis Stoicorum definitionibus et partitionibus; Tusc IV 11. neque vero illa popularia sunt existimanda, iudiciorum perturbaciones. . .; agr II 10. et aegritudines et metus et reliquae perturbaciones omnes gignuntur ex ea (intemperantia); Tusc IV 22. remove perturbaciones maximeque iracundiam; Tusc IV 54. — 2. hominem nulli neque perturbacioni animi nec fortunae succumbere (oportere); of I 66. — 3. vacare omni animi perturbacione sapientem; Tusc V 17. — 4. ab hac perturbacione religionum advolas; Phil II 103. illa duo, morbus et aegrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione et perturbacione gignuntur; Tusc IV 29. — III, 1. illum (sapientem) putas omni perturbacione esse liberum, te vis; Tusc IV 58. — 2. ut sit alius ad alios motus perturbacionesque proclivior; Tusc IV 81. — IV. cognita iam causa perturbacionum; Tusc IV 82. earum perturbacionum variae sunt curationes; Tusc IV 59. omnium perturbacionum fontem esse dicunt intemperantiam; Tusc IV 22. partes perturbacionum volunt ex duobus opinatis bonis nasci et ex duobus opinatis malis; Tusc IV 11. — V, 1. miraris me tanta perturbacione valetudinis tuae tam graviter exanimatum fuisse? ep IX 15, 2. utrum perturbacione aliqua animi an consulto et cogitata fiat iniuria; of I 27. ut impetu quodam animi et perturbacione magis quam iudicio aut consilio regatur; de or II 178. — 2. in tanta perturbacione rei publicae; Phil XIII 33. an quisquam potest sine perturbacione mentis irasci; Tusc IV 54.

perturbatrix, Verwirrerin; perturbatricem harum omnium rerum Academiam exoremus, ut sileat; leg I 39.

perturbo, verwirren, stören, beunruhigen, aufregen, bestürzt machen: quod me magno animi motu perturbatum putas; A VIII 11, 1. alterum, quo perturbantur animi et concitantur; orat 128. quia fieri potest, ut tu ea perturbacione animo cogites; ep VI 5, 2. quid est, quod tantam gravitatem constantiamque perturbet? Tusc IV 57. nostras contiones plerumque perturbant; Flac 17. perturbari exercitum nostrum religione et metu; rep I 23. gravitatem: f. constantiam. numquam vidi hominem perturbacionem metu; A X 14, 1. morbos hos perturbatos motus philosophi appellant; Tusc III 10. ut in his perturbem aetatum ordinem; Bru 223. qui (Ti. Gracchus) otium perturbaret; Ac II 15. num perturbare rem publicam seditionibus velles; dom 35. onusti cibo et vino perturbata et confusa (somnia) cernimus; div I 60. vectigalia nostra perturbant; Piso 84. quae (somnia) multa etiam perturbatoria sunt; div II 122.

perturpis, sehr unanständig; cum hac (muliere) aliquid adolescentem hominem habuisse rationis num

tibi perturpe aut perflagitiosum esse videatur? Cael 50.

pervado, durchdringen, hindringen, erreichen, gelangen: I. per omnes partes provinciae te pervasisse; Ver I 96. ne quid in eas (nares), quod noceat, possit pervadere; nat II 145. quo non illius diei fama pervaserit; imp Pomp 44. quantum incendium non solum per agros, sed etiam per reliquas fortunas aratorum pervaserit; Ver III 66. — II. quae (opinio) animos gentium barbararum pervaserat; imp Pomp 23.

pervagor, sich ausdehnen, sich verbreiten, durchziehen, part. allgemein, sehr bekannt: I. si de istis communibus et pervagatis vix huic aetati audiendum putas; de or I 165. quae sunt et re faciliora et praeceptis pervagata; de or II 127. ut longe et late pervagata (bona anteponantur) angustis; Top 69. quae (causa) apud Graecos est pervagata; inv I 55. hic praedonum naviculae pervagatae sunt; Ver V 98. pars (argumentorum) est pervagator; inv II 47. pervulgatissimus || pervagatissimus || ille versus; orat 147. — II. de quo in exteris nationibus usque ad ultimas terras pervagatum est; Ver IV 64. — III. molestiae laetitiae, cupiditates timores similiter omnium mentes pervagantur; leg I 32.

pervarie, sehr mannigfaltig; reliqua pervarie iucundeque narrantur; de or II 327.

pervehor, hinführen, hinfommen: cum prospero flatu eius (fortunae) utimur, ad exitus pervehimur optatos; of II 19. navis in portum pervehitur; inv II 154.

pervello, rütteln, erfassen, scharf mitnehmen: si te forte dolor aliquis pervellerit; Tusc II 46. quod ius nostrum civile pervellit; de or I 265.

pervenio, ankommen, hinfommen, gelangen, erreichen: I, 1. studia nihil perveniendi alio; de or I 135. — 2. ad quem (Catonem) propter diei brevitatem perventum non est; A I 17, 9. — II. efferri hoc foras et ad populi Romani aures pervenire, ei neminem adsensum; Phil X 6. — III. Cotta alia quasi inculta et silvestri via ad eandem laudem pervenerat; Bru 259. si quidem potuissemus, quo contendimus, pervenire in ea urbe, in qua . . .; orat 105. illum studeo quam facillime ad suum pervenire; ep XIII 26, 4. nihil ad tuas aures de infamia tua pervenisse; Ver III 132. f. II. quodsi posset ager iste ad vos pervenire; agr II 80. tum (animus) ad notionem boni pervenit; fin III 33. sine ad alios potestatem, ad te gratiam beneficii tui pervenire; agr II 22. a quo ad alios pervenisse putetur humanitas; Q fr I 1, 27. nullus unquam de Sulla nuntius ad me, nullum indicium, nullae litterae pervenerunt, nulla suspicio; Sulla 14. ut libertus Strabonis negotium conficiat ad nummosque perveniat; ep XIII 14, 2. litterae: f. indicium. prudentiam quoque et mentem a deis ad homines pervenisse; nat II 79. ut in vite, ut in pecude videmus naturam suo quodam itinere ad ultimum pervenire, sic . . .; nat II 35. nuntius: f. indicium. ad quos ea pecunia pervenerit; Rab Post 8. potestas: f. gratia. nisi omnis ea praeda ad istum ipsum perveniret; Ver III 89. prudentia: f. mens. qui (pupillus) in tutelam pervenit; Q Rose 16. eadem ratio perfecta his gradibus ad sapientiam pervenit; Ac II 30. summum esse periculum, ne culpa senatus his decretis res ad tabulas novas perveniat; A V 21, 13. invenitur ea serrula ad Stratonem pervenisse; Cluent 180. suspicio: f. indicium.

perverse, verkehrt, falsch; perverse dicere homines perverse dicendo facillime consequi; de or I 150. quam (comprehensionem) perverse fugiens Hegesias; orat 226. fuit stulta calliditas perverse imitata prudentiam; of III 113. quae (providentia)

rationem dederit iis, quos scierit ea perverse et improbe usuros; nat III 78.

perversitas, Verfehrtheit: I. cum te alicuius improbitas perversitasque commoverit; Q fr I, 1, 38. quae est in hominibus tanta perversitas, ut inventis frugibus glande vescantur? orat 31. quamquam est incredibilis hominum perversitas; ep I 7, 7. — II, 1. nisi illius (Sestii) perversitatem quibusdam in rebus quam humanissime ferremus; Q fr II 4, 1. — 2. in omni continuo pravitate et in summa opinionum perversitate versamur; Tusc III 2. — III. si qua offensuscula facta est animi tui perversitate aliquorum; ep XIII 1, 4.

perversus, verfehrt, unrecht, schieflend: quod est ita perversum, ut ridiculum sit; agr II 28. quis ista tam aperte perspicueque et perversa et falsa secutus esset, nisi...? Ac II 60. quo nihil potest esse perversius; fin IV 40. erat (Roscius) perversissimis oculis; nat I 79. quis perversam atque impiam religionem recordatur, qui...? Sulla 70. graviter tulit populus Romanus hanc perversam sapientiam; Muren 75.

perverto, umstößen, umstürzen, vernichten, verderben: hic cecidit, posteaquam eos imitari coepit, quos ipse perverterat; Bru 273. visam beluam omnia arbusta, virgulta, tecta || tesca || pervertere; div I 49. deorum ignes, solia, mensas, focos, sacra inexpiabili scelere pervertit; har resp 57. nisi omnem historiam perverterimus; div I 38. ignes, al.: f. focos. umquam ausus esset ius libertatemque pervertere? Sest 30. tecta, virgulta: f. arbusta. (rex) hostium vim se perversurum putavit, pervertit autem suam; div II 115.

pervesperi, spät abend: cum (Caninius) ad me pervesperi venisset; ep IX 2, 1.

pervestigatio, Forſchung: qui omnia scientiae pervestigatione comprehenderint; de or I 9.

pervestigo, aufspüren, erforschen: I. misi Puteolos pueros, qui pervestigarent; A IX 11, 1. — II. qui (homo) sagaciter pervestiget, quid sui cives cogitent; de or I 223. — III. ita odorabantur omnia et pervestigabant, ut...; Ver IV 31. cum pervestigare argumentum aliquod volumus; Top 7. natura omnium rerum pervestiganda; rep I 56.

pervetus, sehr alt. uralt: A. eum (Catonem) nos ut perveterem habemus; Bru 61. amicitia pervetus mihi cum eo est; ep XIII 17, 1. Segesta est oppidum pervetus in Sicilia; Ver IV 72. ille furor ductus ex non nullis perveterum temporum exemplis; dom 123. — B. me saepe nova videri dicere intellego, cum pervetera dicam; orat 12.

pervetustus, sehr alt: ut raro (utamur verbis) pervetustis; de or III 201.

pervicacia, Eigenſinn: aegrotationi talia quaedam subiecta sunt: pervicacia, ligurritio; Tusc IV 26.

pervideo, genau betrachten, erkennen: I. penitus, quid ea (rerum natura) postulet, pervidendum (est); fin V 44. — II. oportere pervideri iam animi mei firmitatem; A XII 38, a, 1 (3).

pervigilatio, Nachtwache: in his (deis) colendis nocturnas pervigiliones sic Aristophanes vexat, ut...; leg II 37.

pervigilo, durchwachen: non orat, ut eam noctem pervigilet? Sex Rosc 98.

pervinco, den völligen Sieg davontragen: restitit et pervicit Cato; A II 1, 8.

pervius, offen: ex quo transitiones perviae „iani“ nominantur; nat II 67.

perula, fleiner Kranz: aliae in perula solent ferre? fr G, b, 11.

perungo, falben: iuvenes ii corpora oleo perungerunt; Tusc I 113.

pervolo, durchfliegen, hinfliegen: I. animus velocius in hanc sedem et domum suam pervolabit;

rep VI 29. — II. sex et quinquaginta milia passuum cisius pervolavit; Sex Rosc 19.

pervolo, gern wollen: 1. Othonem convenias pervelim; A XII 37, 2. tu mihi pervelim scribas...; A XIII 13, 1. — 2. scire pervelim; A XIII 13, 1. ibi te quam primum per videre || pervidere || velim; A XV 4, 2.

pervolvo, einführen: ut in iis locis revolvatur || pervolvatur || animus; de or II 149.

pervoluto, genau studieren: omnium bonarum artium doctores atque scriptores eligendi || legendi || et pervolutandi; de or I 158.

perurbanus, sehr fein, fein gebildet, überhöflich: A. L. Torquatus toto genere perurbanus; Bru 239. homo et doctus et perurbanus; de or I 72. — B. cum rusticis potius quam cum his perurbanis; A II 15, 3.

peruro, entzündend: hominem perustum etiamnum gloria volunt incendere; ep XIII 15, 2.

perutilis, sehr nützlich: grati animi signa proferre perutile est; de or II 182. perutilis eius (Tironis) et opera et fidelitas esset; A IX 17, 2. multas ad res perutiles Xenophontis libri sunt; Cato 59. opera: f. fidelitas.

pervulgo, bekannt machen, verbreiten, preisgeben, part. gewöhnlich: tu vero pervulga Hirtium; A XII 45, 2 (3). est consolatio pervulgata quidem illa maxime; ep V 16, 2. epistolam meam quod pervulgatam scribis esse, non fero moleste; A VIII 9, 1. ne is honos nimium pervulgetur; inv II 113. quorum ad populares inlustresque laudes has etiam minus notas minusque pervulgatas adiungimus; Ac II 6. quae (mulier) se omnibus pervulgaret; Cael 38. minus homines virtutis cupidos fore virtutis praemio pervulgato; inv II 114. pervulgatissimus || pervagatissimus || ille versus; orat 147.

pes, Fuß, Versfuß, Versglied, Schiffstau: I. „altae sunt geminae, quibus“ — hi tres [heroi] pedes in principia continuandorum verborum satis decore cadunt; de or III 182. idem hi tres pedes male concludunt, si quis eorum in extremo locatus est; orat 217. nihil dolet nisi pes; Tusc II 44. ne illi sunt pedes faceti ac delicatius ingredienti molles; fr E XVIII 2. si res suum nomen et vocabulum non habet, ut pes in navi; de or III 159. si primi et postremi [illi] pedes sunt hac ratione servati, medii possunt latere; de or III 191. — II, 1. Anticlea Ulixi pedes abluens; Tusc V 46. pes, qui adhibetur ad numeros, partitur in tria, ut necesse sit partem pedis aut aequalem esse alteri parti aut altero tanto aut sesqui esse maiorem; orat 188. unde ille licentior et divitior fluxit dithyrambus, cuius membra et pedes sunt in omni locupletis oratione diffusa; de or III 185. qui pedem porta non extulerit; A VII 2, 6. brevis facit ipsa liberiores pedes; orat 224. iam paeon, quod plures habeat syllabas quam tres, numerus a quibusdam, non pes habetur; orat 218. loco: f. I. concludunt. syllabis metiendos pedes, non intervallis (Ephorus) existimat; orat 194. nec multitudo pedes novit nec ullos numeros tenet; orat 173. duo aut tres fere sunt extremi servandi et notandi pedes; de or III 193. partior: f. adhibeo. pedem ubi ponat in suo, (Ariarathes) non habet; A XIII 2, a, 2. servo: f. noto, I. latent. pedem nemo in illo iudicio supposit; de or I 230. — 2. signum illud sex pedum esse; Ac II 128. — 3. cui tali in re libenter me ad pedes abiecissem; A VIII 9, 1. ante pedes Pythii pisces abiciebantur; de III 58. quorum ad pedes iacuit stratus; Quinct 96. cum alii saepe, quod ante pedes esset, non viderent; Tusc V 114. — III. (calcei Sicyonii) quamvis essent habiles atque apti ad pedem; de or I 231. — IV, 1. (Balbus) tantis pedum doloribus adficitur, ut se conveniri nolit; ep VI 19, 2. pedis offensio nobis et sternumenta erunt observanda; div II 84. pars:

ī. II, 1. adhibeo. (spondens) paucitatem pedum gravitate compensat; orat 216. suppositio pedis in contentionibus aut incipiendis aut finiendis; de or III 220. — 2. Pollicem servum a pedibus meum Romam misi; A VIII 5, 1. — V, 1. pedem e villa adhuc egressi non sumus; A XIII 16, 1. in quo impune progredi licet duo dumtaxat pedes aut paulo plus, ne plane in versum incidamus; de or III 182. a Chrysippo pedem numquam; Ac II 143. — 2. Actio malivum iter facere pedibus, qui incommodissime navigassemus; A V 9, 1. cum pede terram percussisset; Tusc II 60. per me isti pedibus trahantur; A IV 18, 2 (16, 10). utrumque (sinum) pedibus aequis tramisimus; A XVI 6, 1. — 3. eos ante pedes suos uxorisque suae iugulari coegit; Phil V 22. nec adhibetur ulla sine anapaestis pedibus hortatio; Tusc II 37.

pessum do, zu Grunde richten: hoc miror, hoc queror, quemquam hominem ita pessum dare alterum velle, ut etiam navem perforet, in qua ipse naviget; fr B 13.

pestifer, unheilvoll, verderblich: cum (Pompeius) tam pestiferum bellum pararet; A IX 13, 3. qui ab illo pestifero ac perditio civi rei publicae sanguine sagmantur; Sest 78. aegritudo ceteraque perturbationes, amplificatae certe, pestiferae sunt; Tusc IV 42. capitalem et pestiferum reditum timeamus; Phil IV 3. nisi ad alias res pestiferas aditus sibi compararent; A II 17, 1. qui trium pestiferorum vitiorum magister fuit; fin III 75. — B. ut altero (sensu beluae) discernere pestifera a salutaribus; nat II 122.

pestifere, unheilvoll: quid, quod multa perniciosa, multa pestifere sciscuntur in populis? leg II 13.

pestilens, der Gesundheit schädlich, ungesund, verderblich: (aedes) pestilentes sint et habeantur salubres; of III 54. hoc gravissimo et pestilentissimo anno; ep V 16, 4. non ferre hominem pestilentiorum patria sua; ep VII 24, 1. sunt partes agrorum aliae pestilentes, aliae salubres; div I 79.

pestilentia, ansteckende Krankheit, Pest, ungesunde Luft, Gegend: I. iam abiit pestilentia, sed, quam diu fuit, me non attigit; ep XIV 1, 3. — II. salubritatem etiam aut pestilentiam extis significari putat; div II 30. — III. ut locupletatis aut invidiae aut pestilentiae possessoribus agri tamen emanantur; agr I 15. — IV. exercitus nostri interitus frigore, pestilentia; Piso 40.

pestis, Pest, Verderben, Unheil, Untergang, Unhold, Geißel: I, 1. quaedam pestes hominum laude aliena dolentium et te non nunquam a me alienarunt et me aliquando immutarunt tibi; ep V 8, 2. nulla tam detestabilis pestis est, quae non homini ab homine nascatur; of II 16. immutant: ī. alienant. nascitur: ī. est. cum tu ceteraque rei publicae pestes armorum causam quaereretis; Vatīn 6. — 2. hunc tu etiam, portentosa pestis, exsulem appellare ausus es? dom 72. — 3. o scelus, o pestis, o labes! Piso 56. — II, 1. avertunt (ibes) pestem ab Aegypto; nat I 101. ad illam pestem comprimendam, extinguendam, funditus delendam natus esse videtur; har resp 6. exstinguetur atque delebitur haec tam adulta rei publicae pestis; Catil I 30. quod (urbs) tantam pestem evomuerit; Catil II 2. tibi pestem exoptant, te execrantur; Piso 96. exstinguo; ī. comprimo, deleo. pestem suam ac patris sui se dicit videre; Sest 146. malam quidem illi pestem! Phil VI 12. — 2. qua peste rem publicam Caesar liberavit; Phil III 5. — 3. eloquentiam ad bonorum pestem pernicemque convertere; of II 51. qui (fluctus) per nos a communi peste depulsi in nosmet ipsos redundarent; de or I 3. tyranni interitus declarat, quantum odium hominum valeat ad pestem; of II 23. — III. post abitum huius

importunissimae pestis; Ver III 125. tunc ausus es cum A. Gabinio consociare consilia pestis meae? sen 16. — IV. producti in contentione ab illa furia ac peste patriae; Sest 33.

petasatus, mit dem Reichthum: (tabellarii) petasati veniunt; ep XV 17, 1.

petesso, erstreben, durchdringen: »mente divina (Iuppiter) caelum terrasque petessit; div I 17. qui hanc (laudem) petessunt; Tusc II 62. terras: ī. caelum.

petitio, Angriff, Anspruch, Bewerbung: I. orationis ipsius tamquam armorum est vel ad usum comminatio et quasi petitio vel . . .; de or III 206. nisi prius a te cavero amplius eo nomine neminem, cuius petitio sit, petiturum; Bru 18. orator || oratio || nec plagam gravem facit, nisi petitio fuit apta; orat 228. — II, 1. quot ego tuas petitiones ita coniectas, ut vitari posse non viderentur, effugi! Catil I 15. novi omnes hominis petitiones rationesque dicendi; div Caec 44. vito: ī. conicio. — 2. ad consulatus petitionem adgredi; Muren 15. — III. ad cenam petitionis causa si quis vocat, condemnatur; Muren 74. tu a me auctus in petitione quaesturae; Phil II 49. si omnibus tuis opibus, omni studio Lamiam in petitione iuveris; ep XI 17, 2. fuit et mihi et Quinto fratri magno usui in nostris petitionibus; A I 1, 3.

petitor, Bewerber, Kläger: I, 1. petitor rursus cum peteret (pecuniam); de or I 168. — 2. cum in his rebus omnibus publicanus petitor ac pignerator soleat esse; Ver III 27. — II. equo modo petitorum condemnare possent; Ver III 31. petitorum ego, praesertim consulatus, magna spe in campum deduci volo; Muren 44. — III. petitorum haec est adhuc informata cogitatio; A I 1, 2. his levioribus comitiis diligentia et gratia petitorum honos paritur; Plane 7. — IV. accusatorem pro omni actore et petitore appello; part or 110.

petituro, sich bewerben wollen: video hominem valde petiturum; A I 14, 7.

peto, angreifen, bedrohen, hineinrennen, auffuchen, bitten, verlangen, herholen, entnehmen, Anspruch machen, klagen, sich bewerben, trachten, streben: I, 1. a. aliud tempus est petendi, aliud persequendi; Muren 44. — b. ut athletas videmus nihil nec vitando facere caute nec petendo vehementer, in quo non . . .; orat 228. — 2. tribunicii candidati compromiserunt petere eius (Catonis) arbitratu; Q fr II 14, 4. utrum est aequius decumanum petere an aratorem repetere? Ver III 27. ut heres sibi soli, non coheredibus petit, sic socius sibi soli, non sociis petit; Q Rosc 55. — II, 1. petii ab eo (Dolabella) de mulis vecturae; A XV 18, 1. — 2. magnoque opere abs te peto, cures, ut . . .; ep XIII 34. id cum tua tum mea causa facias, a te peto; ep XVI 14, 2. — 3. qui peterent, ne ad Sullam adirent; Sex Rosc 25. — 4. ab Habito petiverunt, ut eam causam susciperet; Cluent 43. a te maximo opere pro nostra summa coniunctione tuaque singulari humanitate etiam atque etiam quaeso et peto, ut consulas rationibus meis; ep III 2, 1. a te maiorem in modum peto, ut recipias . . .; ep XIII 49. — 5. tantum peto, ut, si qua est invidia communis, ne huic aliena peccata noceant; Cael 30. — III. cum omnes scelerali me unum petunt; Phil XII 24. ab eo (Talna) nuper petitam Cornificiam, Q. filiam; A XIII 28, 4 (29, 1). remotum est, quod ultra, quam satis est, petitur; inv I 91. quod a te petii litteris iis; ep III 3, 1. cum te ipsum obiurgabam, quod ministratorem peteres, non adversarium; de or II 305. qui Romae tribunatum pl. peteret, cum in Sicilia aedilitatem se petere dicitasset; A II 1, 5. nec argumentum hoc Epicurus a parvis petivit aut etiam a bestiis; fin II 32. petita est auctoritas vestra, gravitas amplissimorum ordinum,

consensio bonorum omnium, totus denique civitatis status; har resp 45. de reliquo tempore auxilium petii; ep V 4, 1. consensionem: f. auctoritatem. C. Marius cum neque petiturus umquam consulatum videretur; of III 79. Crotonem petemus aut Thurius; A IX 19, 3. unde pudoris pudicitiaeque exempla peterentur; Deiot 28. filiam: f. alqm. ut illic alii corporibus exercitatis gloriam et nobilitatem coronae peterent, alii . . ; Tusc V 9. gravitatem: f. auctoritatem. ut item palaestritae Bidini peterent ab Epicrate hereditatem; Ver II 54. si sua studia ad honores peten os conferre voluissent; Cluent 153. cum per aetatem magistratus petere posset; Cael 18. sic litteris utor, non ut ab iis medicinam perpetuam, sed ut exiguam oblivionem doloris petam; ep V 15, 4. ministratorem: f. adversarium. cum ab L. Sabellio multam lege Aquilia [de iustitia] petivisset; Bru 131. nobilitatem: f. gloriam. oblivionem: f. medicinam. unde omnes opem petere solebant; ep XIV 2, 2. ultimas Hadriani maris oras petivit; Piso 92 (93). ut pecuniam non ex tuis tabulis, sed ex adversariis petas; Q Rosc 5. f. sanguinem. cum ipse praeturam petisset; Ver pr 23. qui eloquentiae principatum petet; orat 56. a te rationem totius haruspinae peto; div II 46. se non pecuniam, sed vitam et sanguinem petere; Quinct 46. si summo opere sapientia petenda est, summo opere stultitia vitanda est; inv I 66. statum: f. auctoritatem. Thurius: f. Crotonem. tribunatum: f. aeditatem. qui hanc a Laelio veniam petit; orat 230. quae (verba) docti a Graecis petere malent; Ac I 5. vitam: f. sanguinem.

petulans, leichtfertig, ausgelassen, frech: A. ex quo illud adsequor, ut, si quis mihi male dicat, petulans, ut plane insanus esse videatur; de or II 305. ut eius nullum petulans dictum proferatur; Muren 14. fervido quodam et petulanti et furioso genere dicendi; Bru 241. homo petulans et audax valde perturbatus discessit; Q fr II 4, 1. si (libido) petulans fuisset in aliqua nobili virgine; par 20. ex petulanti atque improbo scurra; Cluent 39. — B. libidinosis, petulantibus servire, ea summa miseria est; Phil III 35.

petulanter, leichtfertig, frech: cum (ea) petulantissime fiant; A IX 19, 1. quae (contumelia) si petulantius iactatur; Cael 6. Diphilus tragoedus in nostrum Pompeium petulanter invectus est; A II 19, 3. si vidua libere, proterva petulanter viveret; Cael 38.

petulantia, Leichtfertigkeit, Ausgelassenheit, Frechheit: I. tarditate modorum illorum (adulescentium) furentem petulantiam consedissem || resedissem ||; fr F X 3. ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia; Catil II 25. — II, 1. qui abiecti hominis ac semivivi furorem petulantiamque fregistis; Piso 31. a petendo petulantia nominata est; rep IV 6. — 2. quibus liberos ab istius petulantia conservare non licitum est; Ver pr 14.

phalerae, Pferdegeschmuck: I. phaleras pulcherrime factas, quae regis Hieronis fuisse dicuntur, utrum tandem abstulisti an emisti? Ver IV 29. — II. aufero, al. f. I. — III, 1. Q. Rubrium corona et phaleris et torque donasti; Ver III 185. — 2. Plancum se vidisse demissum, sine phaleris; A XV 29, 3.

pharmacopola, Arzneihändler: L. Clodium, pharmacopolam circumforaneum || [circ.], adgreditur; Cluent 40.

phaselus, Boot: conscendens ab hortis Cluvianis in phaselum epicopum has dedi litteras; A XIV 16, 1. quam (epistolam) de phaselo dedisti; A I 13, 1.

philitia, gemeinfame Maßzeiten: victum Lacedaemoniorum in philitiis nonne videmus? Tusc V 98.

philologia, wissenschaftliches Streben: ne et opera et oleum philologiae nostrae perierit; A II 17, 1.

philologus, wissenschaftlich, gelehrt: A. nos ita philologi sumus, ut vel cum fabris habitare possumus; Q fr II 8, 3. homines, nobiles illi quidem, sed nullo modo philologi; A XIII 12, 3. — B. cum quasi alias res quaererem de philologis e Nicia; A XIII 28, 4 (29, 1). *44, 15, 15, 2*

philosophe, philosophisch: † philosophie || philosophie, philosophice || scribere volumus; Ac I 8.

philosophia, Philosophie, philosophisches System: I, 1. quae (philosophia) me non modo ab sollicitudine abducit, sed etiam contra omnes fortunae impetus armat; ep XII 23, 4. ea philosophia, quae suscipit patrocinium voluptatis, procul abest ab eo viro, quem quaerimus; de or III 63. armat: f. abducit. eadem (philosophia) ab animo tamquam ab oculis caliginem dispulit; Tusc I 64. tum philosophia non illa de natura, quae fuerat antiquior, sed haec, in qua de bonis rebus et malis deque hominum vita et moribus disputatur, inventa dicitur; Bru 31. a quo (Socrate) haec omnis, quae est de vita et de moribus, philosophia manavit; Tusc III 8. philosophiam veram illam et antiquam, quae quibusdam otii esse ac desidia videtur, in forum atque in rem publicam atque in ipsam aciem paene deduximus; ep XV 4, 16. philosophia iacuit usque ad hanc aetatem nec ullum habuit lumen litterarum Latinarum; Tusc I 5. ab Aristippo Cyrenaica philosophia manavit; de or III 62. f. est; Tusc III 8. quod multi nihil prodesse philosophiam, plerique etiam obesse arbitratur; inv I 65. in eo magistra vitae philosophia tot saecula permanet; Tusc II 16. prodest: f. obest. talem medicinam philosophia profitetur; Tusc II 43. suscipit: f. abest. videtur: f. est; ep XV 4, 16. — 2. o vitae philosophia dux! o virtutum indagatrix expultrixque vitiorum! Tusc V 5. — II, 1. de universa philosophia, quanto opere et expetenda esset et colenda, satis dictum est in Hortensio; Tusc III 6. nemo (erat), qui philosophiam complexus esset, matrem omnium bene factorum beneque dictorum; Bru 322. deduco: f. I, 1. est; ep XV 4, 16. haec pulchritudo etiam in terris „patritam“ illam „et avitam“, ut ait Theophrastus, philosophiam cognitionis cupiditate incensam excitavit; Tusc I 45. expeto: f. colo. cum tantis laudibus philosophiam extuleris; Ac II 61. invenio: f. I, 1. est; Bru 31. quod omnis rerum optimarum cognitio atque in iis exercitatio „philosophia“ nominaretur; de or III 60. quam (philosophiam) qui profitetur; Piso 71. quoniam philosophia in tres partes est tributa, in naturae obscuritatem, in disserendi subtilitatem, in vitam atque mores; de or I 68. — 2. miror, cur philosophiae, sicut Zethus ille Pacuvianus, prope bellum indixeris; de or II 155. ego philosophiae semper vaco; div I 11. — 3. cum rem non magnopere philosophia egere videamus; Tusc I 89. quibus (verbis) instituto veterum utimur pro Latinis, ut ipsa philosophia, ut rhetorica; fin III 5. — 4. admirabili quodam ad philosophiam studio concitatus; Bru 306. me omnem meam curam atque operam ad philosophiam contulisse; ep IV 3, 4. dico de: f. I. colo. penitus ex intima philosophia hauriendam iuris disciplinam putas; leg I 17. haec, quae sunt in philosophia, ingeniis eruuntur acutis; de or III 79. duo esse haec maxima in philosophia, iudicium veri et finem bonorum; Ac II 29. — III, 1. nos cum te, M. Cato, studiosissimum philosophiae, audiremus; fin IV 61. — 2. quod non modo philosophia dignum esset, sed mediocri prudentia; nat I 61. — 3. (Aristotelem) meo iudicio in philosophia prope singularem; Ac II 132. — IV, 1. ita facta est, quod minime Socrates probabat, ars

quaedam philosophiae; Ac I 17. si quisquam ullam disciplinam philosophiae probaret praeter eam, quam ipse sequeretur; Ac II 7. habeat omnes philosophiae notos ac tractatos locos; orat 118. interdum vereor, ne quibusdam bonis viris philosophiae nomen sit inuisum; of II 2. qui (Socrates) parens philosophiae iure dici potest; fin II 1. Carneades nullius philosophiae partis ignarus; Ac I 46. si omnia philosophiae praecepta referuntur ad vitam; nat I 7. philosophiae quidem praecepta noscenda, vivendum autem esse civiliter; fr E IX 4. sic princeps ille philosophiae disserebat; Tusc V 47. cohortati sumus ad philosophiae studium eo libro, qui est inscriptus Hortensius; div II 1. quoniam omnis summa philosophiae ad beate vivendum refertur; fin II 86. nos universae philosophiae vituperatoribus respondimus in Hortensio; Tusc II 4. — 2. ut hos de philosophia libros studiose legas; of I 3. ut dignum est tua erga me et philosophiam voluntate ab adolescentulo suscepta; fin II 96. — V, 1. quoniam philosophia vir bonus efficitur et fortis; div II 3. — 2. aliis quoque rationibus tractari argumentationes in philosophia multis et obscuris; inv I 77. cum multa sint in philosophia et gravia et utilia accurate copioseque a philosophis disputata; of I 4. §. I, 1. est; Bru 31. nec latius atque copiosius de magnis variisque rebus sine philosophia potest quisquam dicere; orat 14.

philosophice §. **philosophe.**

philosophor. φιλοσοφῶν: 1. quod genus philosophandi minime adrogans maximeque et constans et elegans arbitraremur, quattuor Academicis libris ostendimus; div II 1. — 2. sic decrevi philosophari potius, ut Neoptolemus apud Ennium „paucis: nam omnino haud placet“; de or II 156. sophistes. sic enim appellabantur ii, qui ostentationis aut quaestus causa philosophabantur; Ac II 72. qui una secum philosophati sint; fin II 101. qui quavis lingua philosophari possint; fin III 40.

philosophus. φιλοσοφῆς, Φηλοσοφῆς: A. ea villa tamquam philosopha videtur esse; Q fr III 1, 5. — B, I, 1. eos (philosophos) ne ad rem publicam quidem accessuros putat nisi coactos; of I 28. hoc ne philosophi quidem ipsi, qui omnia sicut propria sua esse atque a se possideri volunt, dicere audent, geometriam aut musicam philosophi esse; de or I 217. sin mortuus, ut quidam minuti philosophi censent, nihil sentiam; Cato 85. licet concurrant omnes plebei philosophi (sic enim ii, qui a Platone et Socrate et ab ea familia dissident, appellandi videntur); Tusc I 55. philosophi eloquentiam despexerunt, oratores sapientiam; de or III 72. e quibus (philosophis) Colophonius Xenophanes unus, qui deos esse diceret, divinationem funditus sustulit; div I 5. §. audent. qui (philosophus) sit ita moratus, ita animo ac vita constitutus, ut ratio postulat; Tusc II 11. an Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere, nostrates philosophi facere non poterunt || potuerunt ||? Tusc V 90. ante, quam in iis (gymnasiis) philosophi garrive coeperunt; de or II 21. philosophi quancumque rem habent in manibus; Tusc V 18. aliter homines, aliter philosophos loqui putas oportere? fin V 89. ab Aristippo Cyrenaeici atque Annicerii philosophi nominati omne bonum in voluptate posuerunt; of III 116. reliqui omnes (philosophi) divinationem probaverunt, sed non uno modo; div I 5. qui (philosophus) de sua vi ac sapientia unus omnia paene proficitur; de or I 212. nisi somniorum patrociniis philosophi suscepissent, nec ii quidem contemptissimi, sed in primis aenti; div II 150. tollit: §. dicit. quosdam perfectos philosophos turpiter vivere; Tusc II 12. volunt: §. audent. — 2. nos philosophi esse volumus, rerum auctores, non fabularum; nat III 77. — II, 1. apello: §. I, 1. concurrunt. cogo: §. I, 1. accedunt.

constituo: §. I, 1. est. contemno: §. I, 1. suscipiunt. in philosophos vestros si quando incidi, verbum prorsus nullum intellego; ita sunt angustis et concisis disputationibus inligati; de or II 61. quod ita iudico, (Antiochum) politissimum et acutissimum omnium nostrae memoriae philosophorum; Ac II 113. hanc (sapientiam) qui expetunt, philosophi nominantur; of II 5. qui (Pythagorei) essent Italici philosophi quondam nominati; Cato 78. §. I, 1. ponunt. perficio: §. I, 1. vivunt. polio: §. iudico. — 2. est tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere; fin II 28. §. I, 1. audent. — 3. philosopho cum operam daret; de or III 87. — 4. quod quoniam fere constat inter omnes non philosophos solum, sed etiam indoctos; nat I 44. ut, quid a quoque, et quid contra quemque philosophum diceretur, intellegi posset; div II 2. — III, 1. haec quaestio communis est omnium philosophorum; of I 5. totus hic locus philosophorum proprius videtur; de or I 54. — 2. omnia philosopho digna, sed cum voluptate pugnantia; Tusc III 49. 3. unus ex: §. I, 1. dicit. — IV, 1. philosophorum exquisita quaedam argumenta, cur esset vera divinatio, conlecta sunt; div I 5. nec sine philosophorum disciplina genus et speciem cuiusque rei cernere neque eam definiendo explicare nec tribuere in partes possumus; orat 16. ut iam oratio tua non multum a philosophorum lenitate absit; leg I 11. cum summi philosophi Platonis graviter et ornate scriptum librum de morte legisset; Scaur 3, 4. vexatur idem Theophractus et libris et scholis omnium philosophorum; Tusc V 25. oratio: §. vita. disces tu quidem a principe huius aetatis philosophorum; of I 2. e philosophorum scholis tales fere evadunt; orat 95. fuisti saepe, credo, in scholis philosophorum; Tusc II 26. §. liber. quod orationes declarant refertae philosophorum sententiis; nat I 6. ut eum eorum (philosophorum) vita mirabiliter pugnet oratio; Tusc II 12. — 2. cum quibus (philosophis) omnis fere nobis disceptatio contentioque est; div II 150. de eo est inter philosophos omnis dissensio; fin V 17. — V. admissarius iste simul atque audivit voluptatem a philosopho tanto opere laudari; Piso 69. §. II, 4. dico contra. apud ceteros philosophos, qui quaesivit aliquid, tacet; fin II 2. quod ne in ipsis quidem philosophis magnopere unquam probavi; fin II 1.

phreneticus. γεῖστροφρανς: haud scio an nec cardiacis hoctribuendum sit nec phreneticis; div I 81.

phylarchus. Φύλαρχος, Φυλάρχος: ab Iamblichio, phylarcho Arabum, litterae mihi redditae sunt; ep XV 1, 2.

physica. Φυσική, Naturlehre: 1. ad eas virtutes dialecticam etiam adiungunt et physicam, easque ambas virtutum nomine appellant; fin III 72. — 2. physicae quoque non sine causa tributus idem est honos; fin III 73.

physice. nach Art der Naturforschung: ut fatum sit non id, quod superstitione, sed id, quod physice dicitur; div I 126.

physicus. φυσικός, φυσικατικός, Φυσικός, Naturfundiger, Naturphilosoph: A. physica ratio non inelegans inclusa est in impiis fabulis; nat II 64. physica disputandi subtilitate; div I 110. — B, a, I. si ornate locutus est physicus ille Democritus; de or I 49. agerent tecum lege Democriti ceterique in iure sua physici vindicarent; de or I 42. — II, 1. confugis ad physicos eos, qui maxime in Academia inridentur; Ac II 55. Antisthenes in eo libro, qui physicus inscribitur, tollit vim et naturam deorum; nat I 32. non pudet physicum, id est speculatorem venatoremque naturae, ab animis consuetudine imbutis petere testimonium veritatis? nat I 83. — 2. materies illa fuit physici, de qua dixit; de or I 49. — 3. quibus (physicis) inane esse nihil placet; fat 24. — 4. confugio ad: §. I. inrideo.

— III. quo nihil turpius physico, quam fieri quicquam sine causa dicere; fin I 19. — IV. physicorum est ista prudentia; div II 11. — V. quod dilucide docetur a politioribus physicis; Ac II 56. — **b**, I. quae vos videlicet, si physica non didicissetis, timeretis; Tusc I 48. — II. 1. quem (oratore) ne physicorum quidem ignarum esse volo; orat 119. — 2. in physicis, quibus (Epicurus) maxime gloriatur, primum totus est alienus; fin I 17. — III. 1. gloriari: f. II, 2. — 2. quid est in physicis Epicuri non a Democrito? nat I 73.

physiognomon, Physiognom: Socraten nonne legimus quem ad modum notarit Zopyrus physiognomon? fat 10.

physiologia, Naturkunde, Naturphilosophie: hunc censes primis, ut dicitur, labris gustasse physiologiam, id est naturae rationem? nat I 20. dum haruspiciam veram esse vultis, physiologiam totam pervertitis; div II 37.

piaculum, Sühnopfer: porco femina piaculum † pati || faciendum ||; si in mari mortuus esset, eadem praeter piaculum et ferias; leg II 57.

picaria, Pechhütte: familia societatis eius, quae picarias de P. Cornelio L. Mummio censoribus remisisset; Bru 85.

pictor, Maler: I. pictoris cuiusdam summi ratione et modo formarum varietate locos distinguentis, de or II 358. quam multa vident pictores in umbris et in eminentia! Ac II 20. a parvis deos ea facie novimus, qua pictores fictioresque voluerunt; nat I 81. — II. qui (Zeuxis) tum longe ceteris excellere pictoribus existimabatur; inv II 1. — III. quae (imagines) non solum pictorum artificio delectant; Ver IV 123.

pictura, Malerei, Gemälde, Bild, Stickeri: I. si antiquissima illa pictura paucorum colorum magis quam haec iam perfecta delectet; orat 169. nego ullam picturam neque in tabula neque in textili (fuisse), quin conquiescit; Ver IV 1. f. evanescit. nostra aetas cum rem publicam sicut picturam accepisset egregiam, sed iam evanescentem vetustate, non modo eam coloribus eisdem, quibus fuerat, renovare neglexit, sed . . .; rep V 2. — II. 1. accipio, al. f. I. evanescit. conquire: f. I. est. perficio: f. I. delectat. — 2. similis in pictura ratio est; Bru 70. — III. 1. delectari: f. 2. orat 36. quae (domicilia) essent ornata signis atque picturis; nat II 95. — 2. ut in pictura, qui hominum speciem pingere perdidicerit, posse eum cuiusvis vel formae vel aetatis pingere; de or II 69. quanto colorum pulcritudine et varietate floridiora sunt in picturis novis pleraque quam in veteribus! de or III 98. in picturis alius horrida, inculca, abdita et opaca, contra alius nitida, laeta, conlustrata delectatur || alios . . . delectant ||; orat 36.

pie, fromm, pflichtmäßig, liebevoll: pie sancteque colimus naturam excellentem; nat I 56. me, quod faciam, et grate et pie facere; Planc 98. cum Q. Metellum tam pie lugere videatis; de or I 167. Quintus filius pie sane currentem animum patris sui sorori tuae reconciliavit; A VI 7, 1.

pietas, Frömmigkeit, Liebe, Dankbarkeit, Anhänglichkeit, Pflichtgefühl: I. pietas (est), per quam sanguine coniunctis patriaeque benivolum officium et diligens tribuitur cultus; inv II 161. meo iudicio pietas fundamentum est omnium virtutum; Planc 29. pietatem (eam appellant), quae erga patriam aut parentes aut alios sanguine coniunctos officium conservare moneat; inv II 66. — II. 1. appello: f. I. monet, ut auferent pietatem in deos; leg II 26. maximam pietatem conservatione patriae contineri; Phil XIII 46. ea (iustitia) erga parentes pietas nominatur; part or 78. omisit hic (rex) et pietatem et humanitatem; of III 41. utinam (C. Gracchus) non tam fratri pietatem quam patriae praestare vo-

luisset! Bru 126. — 2. si pietati summa tribuenda laus est; de or II 167. — 3. qua sanctissimi homines pietate erga deos immortales esse solent; Quir 18. — 4. etiam de sanctitate, de pietate adversus deos libros scripsit Epicurus; nat I 115. — III. est pietatis plena defensio; Phil II 44. — IV. 1. gravissimum et sanctissimum nomen pietatis; ep I 9. 1. quod tibi nullum pietatis officium defuit; Milo 100. — 2. singulari pietate adulescens; Phil XIII 46. — V. 1. qua pietate colat religiones; leg II 15. tui omnes summa pietate te desiderant et diligunt et colunt; ep VI 20. 3. qui in me pietate filius inventus est; sen 37. ego omni officio ac potius pietate erga te ceteris satis facio omnibus; ep I 1, 1. — 2. cum qua (pietate) simul sanctitatem et religionem tolli necesse est; nat I 3.

piger, träge: quod mihi interdum piger videbare; ep VII 17, 1.

piget, es verbrieht: I. (audiens multitudinem) ad misericordiam inducitur, ad pudendum, ad pigendum; Bru 188. — II. cuius (Caesaris) in cupiditatem te auctore incubui, nec me piget; A V 13, 3. — III. ut me pigeat stultitiae meae; dom 29.

pigmentarius, Farbenhändler: Attius pigmentarius valde (gaudebat) se adversarium perdidisse; ep XV 17, 2.

pigmentum, Farbe, Schminke: I. aspersa temere pigmenta in tabula oris liniamenta efficere possunt; div I 23. — II. 1. aspergo: f. I. meus liber non nihil etiam Aristotelia pigmenta consumpsit; A II 1, 1. intelleges nihil illius (Catonis) liniamentis nisi eorum pigmentorum, quae inventa nondum erant, florem et colorem defuisse; Bru 298. — 2. tam sine pigmentis fucoque puerili (sententiae sunt); de or II 188. — III. color, flos: f. II, 1. invenio.

pignerator, Pfandnehmer: cum in his rebus omnibus publicanus petitor ac pignerator soleat esse; Ver III 27.

pigneror, beanspruchen, sich aneignen: Mars ipse ex acie fortissimum quemque pignerari solet; Phil XIV 32. ut (patria) plurimas nostri animi partes ipsa sibi ad utilitatem suam pigneraretur; rep I 8.

pignus, Pfand, Unterpfand: I. ut quam primum illud pignus libertatis aspicere possim; Phil XII 22. pigneribus ablati Crassum instituit coercere; de or III 4. minus multa dederant illi rei publicae pignora; A VIII 9, 3. ut nos duo quasi pignora rei publicae retineri videremur; A I 19, 3. — II. 1. coercere: f. I. aufero. magnis et multis pigneribus M. Lepidum res publica inligatum tenet; Phil XIII 8. — 2. quid est ultra pignus aut multam? Phil I 12.

pigritia, Trägheit, Bequemlichkeit: I. pigritiam metum consequentis laboris (definiunt); Tusc IV 18 (19). — II. noli putare pigritiam me facere, quod non mea manu scribam, sed mehercule pigritiam; A XVI 15, 1.

pignor, säumen: tu, quaeso, quicquid novi, scribere ne pigrere; A XIV 1, 2.

pila, Ball, Ballspiel: I. tamquam pilam rapiunt inter se rei publicae statum tyranni ab regibus; rep I 68. iste „claudus“, quem ad modum aiunt, „pilam“ || retinere ||; Piso 69. — II. si qui ineunte aetate venandi aut pilae studiosi fuerunt; Lael 74. — III. Titius pila (delectatur); de or III 88. pila bene et duodecim scriptis ludere; de or I 217.

pilosus, behaart: non nos pilosae genae deceperunt; Piso 1.

pilum, Wurfspeer: I. id (caput) adfixum gestari inssit in pilo; Phil XI 5. — II. pilorum multitudo deprehendi posse indicabatur; Milo 64.

pilus, Manipel der Triarier: cum Aquilae primi pili nummos aureos daret; Phil XII 20. ille

(Bibulus) cohortem primam totam perdidit centurionemque primi pili; A V 20, 4.

pilus, Haar: I. ne ullum pilum viri boni habere dicatur; Q Rose 20. e Cappadocia ne pilum quidem; A V 20, 6. — II. munitae sunt palpebrae tamquam vallo pilorum; nat II 143. — III. ego ne pilo quidem minus me || te || amabo; Q fr II 15, 5.

pina, Stedmuschel: I. pina (sic enim Graece dicitur) duabus grandibus patula conchis cum parva squilla quasi societatem eoit comparandi cibi; nat II 123. — II. qui, quod eam (pinam) custodit, pinoteres vocatur; fin III 63. dico: j. I.

pingo, malen, ausmalen, schilbern, stüden, schmüden: I. 1. ad pingendum, ad fingendum apta manus est; nat II 150. — 2. cum pauci pingere egregie possint aut fingere; Bru 257. — II. Alexander ab Apelle potissimum pingi volebat; ep V 12, 7. quo (Lysia) nihil potest esse pictius; Bru 293. bibliothecam mihi tui pinxerunt constructione et sillybis || constrictione et sittybis ||; A IV 5, 3. quam (Britanniam) pingam coloribus tuis, penicillo meo; Q fr II 13 (15, a), 2. muliebri in corpore pingendo; inv II 1. orationis pictum et expolitum genus; orat 96. quem (locum) ego varie meis orationibus soleo pingere; A I 14, 3. qui numquam philosophum pictum, ut dicitur, viderunt; fin V 80. pugna erat equestris in tabulis picta; Ver IV 122. is (Zeuxis) et ceteras complures tabulas pinxit et Helenae se pingere simulacrum velle dixit; inv II 1. stragulo magnificis operibus picto; Tusc I 61. signa, tabulae pictae Graecos homines nimio opere delectant; Ver IV 132. j. simulacrum. ea (σηματα) non tam in verbis pingendis habent pondus quam in inluminandis sententiis; Bru 141.

pinguis, fett, dick, plump, schwülstig: pingues Thebani et valentes; fat 7. poëtis pingue quiddam sonantibus; Arch 26. pingue et concretum esse caelum; div I 130. agamus pingui, et aiunt, Minerva; Lael 19.

pinna, Feder, Fittich (vgl. penna): I. illi, qui mihi pinnas inciderant, nolunt easdem renasci; A IV 2, 5. — II. incido: j. I. — III. cui (Minervae) pinnarum talaria adfigunt; nat III 59. — IV. ut (pullos) pinnis foveant; nat II 129. sensim ab utroque latere, tamquam remis, ita pinnis cursus avium levatur; nat II 125.

pinnatus, befiedert, geflügelt: quae (Diana) pinnatum Cupidinem genuisse dicitur; nat III 58. »Iovis pinnata satelles«; div I 106.

pinniger, geflügelt: alterum (animantium genus) pinnigerum et aërium; Tim 35.

pinnula, Federchen: cum pulli pinnulis uti possunt; nat II 129.

pinoteres, Binnenhüter: is, qui enat e concha, qui, quod eam custodit, pinoteres vocatur; fin III 63.

pio, süßnen: si quid tibi piandum fuisset; dom 132. »(haruspices) fulgora || fulgura || atque obstita pianto«; leg II 21.

pirata, Seeräuber: I. asciverunt sibi illud oppidum piratae; Ver IV 21. pirata non est ex perduellium numero definitus || definitus ||, sed communis hostis omnium; of III 107. in urbis intimam partem venisse piratas; Ver V 96. — II. 1. si ille semel verus pirata securi percussus esset; Ver V 79. — 2. piratam vivum tenuisti; Ver V 75. — 3. haec civitas isti praedoni ac piratae Siciliensi Phaselis fuit; Ver IV 23. — III. piratarum melior fides quam senatus; of III 87. ad homines a piratarum metu et suspicione alienissimos; Ver V 70. — IV. quae (classis) contra piratas aedificata sit; Ver I 90.

piratica, Seeräuberei: piraticam ipse fecisset; sen 11.

piraticus, mit Seeräubern, den Seeräubern gehörig: nisi rogationem de piratico bello tulisset; sen 11. inter illos piraticos myoparones; Ver V 89.

piscator, Fischer: I. Pythius piscatores ad se convocavit et ab iis petivit, ut ante suos hortulos postridie piscarentur; of III 58. — II. convoco: j. I. — III. quaerit, num feriae quaedam piscatorum essent; of III 59.

piscatus, Fischfang: piscatu, aucupio, venatione vitantes cruditatem; fin II 23.

pisciculus, Fischchen: cum pisciculi parvi in concham hiantem innataverunt; nat II 123.

piscina, Fischteich: I. ut amissa re publica piscinas suas fore salvas sperare videantur; A I 18, 6. — II. 1. piscina et salientibus additis; Q fr III 1, 3. — 2. duos conservos occidit in piscinamque deiecit; Cluent 179. si nulli barbati in piscinis sint, qui ad manum accedant; A II 1, 7. — III. magna vis aquae usque ad piscinam publicam; Q fr III 7, 1. — IV. non modo de Cynico consulari, sed ne de istis quidem piscinarum Tritonibus poterit se iactare; A II 9, 1.

piscinarius, Fischteichbesitzer: I. mihi ut invideant piscinarii nostri; A I 20, 3. — II. hos piscinarios dico amicos tuos; A I 19, 6.

piscis, Fisch: I. 1. etsi pisces, ut aiunt, ova cum genuerunt, relinquunt; nat II 129. — 2. qui (aucupenser) est piscis, ut ferunt, in primis nobilis; fat fr 5. — II. quod ea (voluptate) videlicet homines capiantur ut pisces; Cato 44. piscem Syri venerantur; nat III 39. — III. fons plenissimus piscium; Ver IV 118. — IV. quid multitudinem suavitatemque piscium dicam? nat II 160. cum is ipse anulus in praecordiis piscis inventus est; fin V 92. suavitas: j. multitudo.

piscor, fischen: ab iis (piscatoribus) petivit, ut ante suos hortulos postridie piscarentur; of III 58.

pistor, Bäcker: I. pistor domi nullus, nulla cella; Piso 67. — II. optimis cocis, pistoribus vitantes cruditatem; fin II 23.

pistrinum, Stampfmühle: a quibus oratorem in iudicia et contumelias tamquam in aliquid pistrinum detrudi et compingi videbam; de or I 46. in publicam (custodiam hominem tradiderit) an in pistrinum; Q fr I 2, 14. tibi mecum in eodem est pistrino, Crasse, vivendum; de or II 144.

Pistrix, Walfisch: »Andromedam explorans fera quaerere Pistrix pergit«; fr H IV, a, 384. »fera Pistrix labitur horribiles epulas funesta requirens«; fr H IV, a, 661.

pituita, Schleim: bilem, pituitam, ossa videor posse dicere, unde concreta et quo modo facta sint; Tusc I 56. cum pituita redundat ant bilis; Tusc IV 23.

pituitosus, verjchleimt: in aliis (locis) esse pituitosus et quasi redundantes, in aliis exsiccatus atque aridos; fat 7.

pius, fromm, liebevoll, gewissenhaft, pflichtgetreu: A. patriae conducit pius habere cives in parentes; of III 90. quae (religio) deorum cultu pio continetur; nat I 117. si iusto, si pio dolore me esse adfectum viderent; de or II 201. o conservandus civis cum tam pio iustoque foedere! Phil XIII 37. ut »PIA ET AETERNA PAX« sit; Balb 35. — B. I. ubi dixerat ipse Cicero piissimus; fr E XVIII 3. — II. tu porro ne pius quidem, sed »piissimos« quaeris et, quod verbum omnino nullum in lingua Latina est, id inducis; Phil XIII 43. — III. piorum et impiorum (deos) habere rationem; leg II 15.

pix, Pech: ut M. Tullius »picem« dicere non turpe ducit; fr K 4.

placabilis, verjöhnlid: cui (Dionysio) placabilem me praeberissem; A X 16, 1. qui omnia habuisset placabiliora quam animum praetoris; Ver II 95.

placabilitas, Verjöhnlidheit: nihil magno et

praeclaro viro dignius placabilitate atque clementia; of I 88.

placate, ruhig, gelassen: omnia humana placate et moderate feramus; ep VI 1, 4. hoc ipsum intellegimus eum cotidie remissius et placatius ferre; ep VI 13, 3.

placatio, Verjöhnung, Beruhigung: I. quae tam subito facta est deorum tanta placatio? div II 36. — II. perturbatio animi placatione abluatur; Tusc IV 60.

placere, gefallen, beliebt, der Meinung sein, beschließen, verordnen: I. venio ad comitia, sive magistratum placet sive legum; Sest 109. sed, si placet, in hunc diem hactenus; rep II 70. — II. 1. mihi placuit, ut summorum oratorum Graecas orationes explicarem; de or I 155. placuit nobis, ut statim ad Cornutum, praetorem urbanum, litteras deferremus; ep X 12, 3. — 2. placuit Caecinae de amicorum sententia constituere; Caecin 20. placet ante definire, quid sit officium; of I 7. — 3. placet oportet demonstrationem et deliberationem non esse constitutionem nec partem constitutionis; inv I 13. quoniam tuis placuit te habere meas litteras; ep VI 8, 3. — III. ego numquam mihi minus quam hesternum die placui; de or II 15. velim tibi eum (Marcellum) placere quam maxime; Bru 249. (Longilius) fidem mihi faciebat se velle nobis placere; Q fr II 5, 3 (6, 2). nego in Sicilia tota nullum argenteum vas fuisse, signum ullum, nego ullam picturam, quin conquisierit, quod placitum sit, abstulerit; Ver IV 1. meum mihi placebat, illi suum; A XIV 20, 3. sibi illud, quod mihi placeret, non probari; A XIV 20, 3. mihi caligae eius (Epicratis) et fasciae cretae non placebant; A II 3, 1. omen magis patribus conscriptis quam causa placuit; Ver I 99. semper mihi et doctrina et eruditi homines et tua ista studia placuerunt; rep I 29. fasciae: f. caligae. homines: f. doctrina. non placet mihi inquisitio candidati; Muren 44. omen: f. causa. illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturae; nat III 28. studia: f. doctrina. cum ea (vita) non placeat; fin I 49. — exspecto, quid istis placeat de epistula ad Caesarem; A XIII 1, 3.

placide, sanft, ruhig, friedlich, still: leniter atque placide fides, non vi et impetu, concuti debere*; rep fr 9. hospitis (iniurias) placide ferendas arbitrabatur; Ver II 84. cuius (Demetrii) oratio sedate placideque liquitur || loquitur, al. ||; orat 92. cum ratione animus movetur placide atque constanter; Tusc IV 13.

placidus, sanft, ruhig, friedlich: ita eum placidum mollemque reddidi, ut...; Caecin 28. tranquillitatem, id est placidam quietamque constantiam; Tusc IV 10. dicendi placidum et sanum genus; Bru 276. non semper fortis oratio quaeritur, sed saepe placida, summissa, lenis; de or II 183. semper in animo eius (sapientis) esse placidissimam pacem; Tusc V 48.

placo, beruhigen, besänftigen, verjöhnen: conseris, ut eos ipsos, quos contra statuas, aequos placatosque dimittas; orat 34. uti te sibi placarem; ep XIII 1, 3. nihil tam vidi mite, nihil tam placatum, quam tum meus frater erat in sororem tuam; A V 1, 3. tibi de nostro amico placando aut etiam plane restituendo polliceor; A I 10, 2. Peripatetici ad placandos animos multa adferunt; Tusc IV 9. deos placandos esse; Font 31. nostrae nobis sunt inter nos irae discordiaeque placandae; har resp 63. fratrem: f. alqd. iras: f. discordias. cum plebem numeribus placarit; Milo 95. qui (sognus) non numquam placatissimam quietem adfert; Tusc I 97. de rebus placatis ac minime turbulentis; orat 63. ut omnes bene sanos in viam placatae, tranquillae, quietae, beatae vitae deduceret; fin I 71. nostrum est populi voluntates placare turbatas; Planc 11.

plaga, Schlag, Hieb, Stoß, Wunde: I. haec levior est plaga ab amico quam a debitore; ep IX 16, 7. — II. accipienda plaga est; A VII 15, 3. quam (impulsionem) plagam ille (Democritus) appellat; fat 46. orator nec plagam gravem facit, nisi petitio fuit apta; orat 228. si ad cetera vulnera hanc quoque mortiferam plagam infixisses auguratus tui; Vatin 20. illa plaga est iniecta petitioni tuae maxima; Muren 48. gladiatores quas plagas perferunt! Tusc II 41. — III, 1. Phrygem plagis fieri solere meliorem; Flac 65. — 2. tertius quidam motus oritur extra pondus et plagam; fat 22.

plaga, Netz, Schlinge, Gegend, Gebiet: I. hanc plagam effugi; A VII 1, 5. sic tu aedes proscribas, tabulam tanquam plagam ponas, in eam aliquis incurrat imprudens? of III 68. suntne insidiae tendere plagas? of III 68. quas plagas ipsi contra se Stoici texerunt; Ae II 147. — 2. »haec (dextra) e Tartarea tenebrica abstractum plaga tricripitem eduxit canem? ||; Tusc II 22. quem ego rucantem et nauseantem conieci in Caesaris Octavianii plagas; ep XII 25, 4. in illas tibi maiores plagas incidendum est; Ver V 151. incurro in: f. 1. pono.

plagiarius, Dieb, Räuber: »Licinium plagiarium cum suo pullo milvino tributa exigere«; Q fr I 2, 6.

plane, deutlich, klar, ausdrücklich, geradezu, völlig: I. quo planius accipiatur (forma generis); Top 14. plane adsentior; de or II 50. ex rebus penitus perspectis planeque cognitis; de or I 108. Asclapo medicus plane confirmat...; ep XVI 9, 2. neque cuiquam bono oratori rem ullam ex illis quinque partibus plane atque omnino defuisse; Bru 215. ut planius dicam; de or II 303. plane iracundia elatum Caesarem; A X 4, 8. erat perfecte planeque eruditus; Bru 282. in perditam et plane eversam provinciam; A V 16, 2. ut plane et dilucide (loquamur); de or I 144. antequam me plane salutavit; ep IX 14, 3. de Ocella parum ad me plane scripseras; ep II 15, 5. ut quam planissime ad me scribas; A III 21. cui (Pompeio) plane suscensui; A IX 5, 2. plane valere Atticam; A XIII 27, 2. causam armorum quaeri plane video; A XIV 20, 4. explicari mihi tuum consilium plane volo, ut penitus intellegam; A VIII 12, 1. — II. homines plane frugi ac sobrii; Ver III 67. tu vis (geminos) eosdem plane esse, non similes; Ac II 55 (54). bene plane magnus mihi quidem videtur (Philoctetae dolor), sed tamen non summus; Tusc II 44. sobrius: f. frugi. — III. modo plane annis cxi ante me consulem; Bru 60. — IV. primo respondisti plane ferociter; Phil II 72. non dicis igitur: »miser est M. Crassus«, sed tantum »miser M. Crassus«? ita plane; Tusc I 13. illud plane moleste tuli, quod...; ep III 10, 1. — V. is si non plane artem, at quasi artem quandam invenerit; de or II 32. eum plane eversorem rei publicae fore; Sest 129. vidi Mytilenis nuper virum atque, ut dixi, vidi plane virum; Bru 250. Trebatius erat mecum, vir plane et civis bonus; A X 11, 4. — VI. ut (cives) plane sine ullo domino sint; rep I 67. — VII. ut plane nihil intersit; Ac II 48. plane illic te ire nolo; A XIII 27, 2. aenigma [Opiorum ex Velia] plane non intellexi; A VII 13, 5. quas (res) sustinere vix possum vel plane nullo modo possum; A XI 9, 3.

plango, schlagen: qui multis inspectantibus caput feriebas, femina plangebans; fr A XIV 8.

plangor, Wehklagen: 1. ut plangere et lamentatione complerimus forum; orat 131. — 2. tu diadema imponebas cum plangere populi; Phil II 85.

planitia, planities, Ebene, Fläche: I. quo in summo (loco) est aequata agri planities; Ver IV 107. — II. propter planitiam magnitudinemque regionum, quas (Assyrii) incolabant; div I 2.

planta, Segling, Fußjohle: I. malleoli, plantae nonne efficiunt, ut quemvis delectent? Cato 52. — II. »(Nixus) laevum genus atque industrem linquit in alto plantam«; H IV, a, 621. — III. »Orionis sub laeva planta«; fr H IV, a, 393.

planus, eben, flar, deufflich: si de pecunia testibus planum facere non possem; Ver II 81. si planum fit hoc ita esse factum; Ver II 178. quid tam planum videtur quam mare? Ac fr 2. cum duae formae praestantes sint, ex solidis globus, ex planis autem circulus aut orbis; nat II 47. planissimo in loco; agr II 96. mere: f. alqd. ut (narrationes) planae sint, ut breves, ut evidentes; Top 97. brevior est altera (considerandi via), eadem etiam planior; orat 180.

planus, Abenteuerer, Ränfemacher: hic ille planus improbissimus contrahit frontem; Cluent 72.

platalea, Weifan: legi etiam scriptum esse avem quandam, quae platalea nominaretur; eam sibi cibum quaerere advolantem ad eas aves, quae se in mari mergerent; quae cum emersissent piscemque cepissent, usque eo premere earum capita mordicus, dum illae captum amitterent, in quod ipsa invaderet; nat II 124.

platanus, Platane, morgenländischer Ahorn: me haec tua platanus admonuit, quae patulis est difusa ramis; de or I 28. quid, si platanum fiducias ferret numerose sonantes? idem || item || scilicet censeret in platanis inesse musicam; nat II 22.

plaudo (plodo), Weifall flatjhen: I. huic (Curioni) ita plausum est, ut salva re publica Pompeio plaudī solebat; A II 19, 3. quod ne Victoriae quidem ploditur; A XIII 44, 1. — 2. Vatinium arbitrato nostro concidimus dis hominibusque plaudentibus; Q fr II 4, 1. qui (equites) Curioni stantes plauserant; A II 19, 3.

plausibilis, des Weifalls würdig; quod asperius ante populo videri solebat, id iam populare et plausibile factum est; div Caec 8. quoniam haec plausibilia non sunt; Tusc III 51.

plaustrum, Lastwagen: I. se interfectum in plaustrum esse coniectum; div I 57. quid esset in plaustro; div I 57. — II. omnia (signa) plaustris evecta exportataque esse; Ver I 53.

plausus, flatjhen, Lärm, Weifall: I. Caesar cum venisset mortuo plausu; A II 19, 3. tantis plausibus, tanta approbatione infimorum; A XIV 16, 2. plausus L. Cassio datus etiam facetus mihi quidem visus est; A XIV 2, 1. — II. inania sunt ista, captare plausus, veli per urbem; Piso 60. is sum, qui istos plausus semper contempserim; Phil I 37. cum *populus* more hoc insolito et novo plausum meo nomine recitando dedisset || dedissent ||; A IV 1, 6. f. I. videtur. levitate non nullorum emptos plausus exiles et raros excitare; Sest 115. huic plausus maximi a bonis impertiuntur; A II 18, 1. alterum plausus in foedissima causa quaerere, alterum offensiones in optima; A VIII 9, 3. — III. cum *populus Romanus* maximo clamore et plausu Bruti memoriam prosequeretur; Phil X 81. a qua (plebe) plausu maximo cum esset mihi gratulatio significata; A IV 1, 5.

plebecula, Böbel: I. quod misera ac ieiuna plebecula putat . . ; A I 16, 11. — II. (Octavianus) videtur plebeculam urbanam secum habiturus; A XVI 8, 2.

plebeius, bürgerlich, niedrig, gemein: A. qui sive patricius sive plebeius esset; Scour 34. de plebeia faece sellulariorum; fr K 11. sin autem sunt amplae et honestae familiae plebeiae; Muren 15. cum his (ludis) plebeios esse coniunctos; Ver pr 31. licet concurrant omnes plebeii philosophi; Tusc I 55. nonne (videor) plebeio sermone agere tecum? ep IX 21, 1. — B. cum ille, qui id egerat, plebeius est lege curiata factus; prov 45.

plebicola, Volksfreund: I. ut plebicola videretur, libertinam duxit uxorem; Sest 110. — II. quod genus hominum ab hoc plebicola tribuno plebis funditus eicitur; agr II 84.

plebiscitum f. plebs, IV, 1.

plebs, plebes, Bürgerstand, Plebejer, Volk, Menge: I. cum plebes prope ripam Anionis ad tertium miliarium consedisset; Bru 54. cum plebes publica calamitate impendiis debilitata deficeret; rep II 59. haec nisi plebes iussisset; dom 128. — II, I. Gracchos plebem in agris publicis constituitur; agr II 10. exturbari et expelli plebem ex agris, non constitui et conlocari; agr II 84. debilito: f. I. deficit. cum plebem muneribus placarit; Milo 95. »quod ii (tribuni) plebem rogassint, ratum esto«; leg III 9. iis (legibus) nec *populum* nec plebem teneri; Phil XII 12. — 2. haecine plebi Romanae est constituta condicio? Ver V 157. — 3. te cum plebe iure agere potuisse; dom 42. fero ad: f. IV, 1. tribunus. eam legem pro plebe, non in plebem tulit; Cluent 151. is (C. Herennius) ad plebem P. Clodium traducit; A I 18, 4. — III. frumentariam legem C. Gracchus ferebat; iucunda res plebei; Sest 103. »optimatibus (suffragia) nota, plebi libera sunt«; leg III 38. — IV, 1. plebis libertatem et commoda tueri voluerunt; Sest 137. ille M. Cato Sapiens nutricem plebis Romanae Siciliam nominabat; Ver II 5. neque plebis scitis totiens consularem potestatem minui potuisse; de or II 199. hoc plebei scitum est? dom 44. nec nostras duodecim tabulas nec plebiscita desidero; leg I 57. tum secessiones plebei; rep I 62. ut anno proximo P. Scaevola tribunus plebis ferret ad plebem, vellentne . . ; fin II 54. — 2. ad plebem transitiones (scriptae sunt); Bru 62. — V. totus ager Campanus colitur et possidetur a plebe, et a plebe optima et modestissima; agr II 84.

plecto, flechten: »Scorpius posteriori trahens plexum || flexum || vi corporis arcum«; nat II 113.

plecto, strafen: »quid ergo?« inquit Scourus; »Aemilius fecit, plectitur Rutilius«; de or II 280. ut in suo vitio quisque plectatur; leg III 46. ut sine invidia culpa plectatur; Cluent 5.

plectrum, Stiel, Schlagstäbchen: plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes; nat II 149.

plene, völlig, vollständig: plene et perfecte sic dici existimato; nat II 74. si hoc plene vitare non potes; Q fr I 1, 38.

plenus, voll, träftig, reichlich versehen, reich, vollzählig, vollständig, stark, fräftig, volltönend: A. qui Antonium ieiuniorum aut Crassum pleniorum fuisse putet; de or III 16. noli putare quemquam pleniorum aut uberiorum ad dicendum fuisse; Bru 125. pleni enectine simus; div II 142. tu tibi desse noli; serius potius ad nos, dum plenior; ep VII 9, 2. ex tuis litteris plenus sum expectatione de Pompeio; A III 14, 1. omnia nonne plena consiliorum, inania verborum videmus? de or I 37. »sient« plenum est, »sint« imminutum; orat 157. plena timoris et erroris omnia; A VII 12, 2. plenum est forum, plena templa circum forum, pleni omnes aditus huius templi ac loci; Catil IV 14. ut haberet ad praeturam gerendam plenum annum atque integrum; Milo 24. divitiae, nomen, opes vacuae consilio dedecoris plenae sunt et insolentis superbiae; rep I 51. plena domus caelati argenti optimi; Ver II 35. cuius (Cottae) tu illa lata, Sulpici, non numquam imitaris, ut Iota litteram tollas et E plenissimum dicas; de or III 46. tres accipi epistulas, unam brevem, duas pleniores; ep XI 12, 1. bonorum virorum plenum forum; de or II 198. f. aditus. (voci genus) flexibile, plenum, interruptum; de or III 217. peracutum et artis plenum orationis genus; Bru 114. plena exemplorum est historia, tum referta

vita communis; div I 50. homo plenus officii; ep XI 27, 1. si eadem hora aliae pecudis iecur nitidum atque plenum est, aliae horridum et exile; div II 30. hilaritatis plenum iudicium ac laetitiae fuit; de or I 243. plenus est sextus liber de officiis Hecatonis talium quaestionum; of III 89. litteras plenas et amoris et officii; ep III 1, 2. erat ea navis plena iuventutis formosissimae, plena argenti facti atque signati; Ver V 63. nomen: f. divitiae. habui noctem plenam timoris ac miseriae; ep XVI 14, 1. vultus erat ipsius plenus furoris, oculi sceleris, sermo adrogantiae; Muren 49. opes: f. divitiae. in laudibus ea nescio quo modo quasi pleniore ore laudamus; of I 61. simplex causa, constans ratio, plena consensionis omnium, plena concordiae; Sest 87. plena exemplorum est nostra res publica; of III 47. reticulum ad nares sibi admovebat plenum rosae; Ver V 27. sermo: f. oculi. cum solitudo et vita sine amicis insidiarum et metus plena sit; fin I 66. ut suae plena procuratio fieret; div I 101. templa: f. aditus. medicamentorum salutarium plenissimae terrae; nat II 132. quod illa tropaea plena decore et risu te commentatum esse declarant; Piso 97. vita: f. solitudo. subsellia grandiore et plenior vocem desiderant; Bru 289. vultus: f. oculi. — B. I. Leucippus plenum et inane (dixit esse); Ac II 118. — II. „quibus vinum defusum e pleno sit“; fin II 23.

plerumque, gewöhnlich, meistens: I. quae (sententia) cum aptis constricta verbis est, cadit etiam plerumque numerose; Bru 34. ut quaeram omnia, dubitans plerumque et mihi ipse diffidens; div II 8. animi discessus a corpore fit plerumque sine sensu, non numquam etiam cum voluptate; Tusc I 82. in tabernaculo manere plerumque; A V 16, 3. non comitiis indicat semper populus, sed movetur plerumque gratia; Planc 9. interpuncta argumentorum plerumque ocellas; de or II 177. — II. quae (perturbatio animi) plerumque brevis est et ad tempus; of I 27. — III. illa inconsiderata et plerumque peccatorum vitiorumque laudatrix, fama popularis; Tusc III 4.

plerisque, ein großer Teil, sehr viele, die meisten: A. est magni laboris, quem plerique fugimus; de or I 150. plerisque aratoribus nihil omnino superfuisse; Ver III 103. percensere poterit plerisque inveniendi locos; part or 127. officia media omnia aut pleraque servantem vivere; fin IV 15. convenire videntur genera earum (rerum) omnia, partes generum pleraeque; inv II 38. quae (promissa) pleraque iure praetorio liberantur, non nulla legibus; of I 32. ex maiore parte plerasque res nominari; Tusc V 22. cum forum armatis hominibus ac servis plerisque occupavissent; Sest 75. — B. haec pleraque sunt prudenter disserentium; Tusc IV 48. pleraque illa Solonis sunt; leg II 64. — C. a. I. ut non nulli patriam, plerique autem se ipsos penitus perdiderunt; fin I 49. plerosque in magistratibus ignorantia iuris sui tantum sapere, quantum apparitores velint; leg III 48. sicuti plerique vestrum sciunt; Cluent 117. — II. quod plerisque contingeret; nat I 27. — III. quod mihi cum plerisque eorum magnum usum esse sciebat; Cluent 49. — IV. ut (philosophia) a plerisque neglecta a multis etiam vituperetur; Tusc V 6. cum plerisque eorum, quibuscum vivo necessario; ep V 21, 1. — b. I. sunt pleraque apta huius oratoris parsimoniae; orat 84. — II. 1. si forte temere casu aut pleraque fierent aut omnia; fat 6. — 2. Theophrastum adhibeamus ad pleraque; fin V 12. — III. cum in plerisque essent iudicia contraria; of III 70.

plodo f. **plando**.

ploratus, Wehflagen: audivimus civitatum gemitus, ploratus; A V 16, 2. rudem illum (vide-

mus) quamvis levi ictu ploratus turpissimos edere; Tusc II 38.

ploro, laut weinen, wehflagen: I. plorando fessus sum; A XV 9, 1. — II. cum concursum plorantium ferre non posses; Piso 89. nec verbis solum, sed etiam verberibus (pueros) plorare cogunt; Tusc III 64.

pluma, Flaumfeder, Flaum: I. ut plumae versicolore (donatae) columbis; fin III 18. — II. pluma alias (animantes), alias squama videmus obductas; nat II 121. nec me consules movent, qui ipsi pluma aut folio facilius moventur; A VIII 15, 2.

plumatus, befiedert: „plumato corpore Corvus“; nat II 114.

plumbeus, bleiern, stumpfsinnig: nisi plane in physicis plumbei sumus; Tusc I 71. cum illum plumbeo gladio iugulatum iri diceret; A I 16, 2.

plumbum, Blei: statuas plumbo inhaerentes; rep VI 8.

plumeus, aus Flaumfedern: conlocemus (hunc) in culcita plumea; Tusc III 46.

pluo, regnen: I. quia coniugata || iugata || verba essent „pluvia“ et „pluendo“; Top 38. quae (aqua) pluendo crevisset; Top 38. — 2. sanguine pluisse senatui nuntiatum est; div II 58.

plusculus, etwas mehr: I. ut plusculum sibi iuris populus ascisceret; rep II 57. in quibus (causis) plusculum negotii est, iudiciorum atque litium; de or II 99. — II. ut amori nostro plusculum etiam, quam concedet veritas, largiari; ep V 12, 3.

pluvia, Regen (f. **pluo**): equidem etiam pluvias metuo, si Prognostica nostra vera sunt; A XV 16, a.

pluvius, des Regens: si aquam pluviam eam modo intellegeremus, quam imbri collectam videremus; Top 38. aqua pluvia ultimo genere ea est, quae de caelo veniens crescit imbri; Top 39.

poculum, Becher, Giftbecher: I. 1. poetae comparant aut Inventatem aut Ganymedem pocula ministrantem; nat I 112. quae (pocula) Thericlia nominantur; Ver IV 38. Socrates paene in manu iam mortiferum illud tenens poculum; Tusc I 71. — 2. reliquum (venenum Theramenes) sic e poculo eiecit, ut id resonaret; Tusc I 96. cuius (Epicuri) imaginem nostri familiares in poculis et in anulis habent; fin V 3. — II. iste unus totam Asiam magnitudine poculorum superavit; Flac 92. — III. 1. cum maximis poculis ministraretur; Ver III 105. — 2. si inter cenam in ipsis tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidisset; Phil II 63.

podagra, Fußgicht: I. si quod constitutum cum podagra habes, fac, ut in alium diem differas; ep VII 4. — II. is (Arcesilas) cum arderet podagrae doloribus; fin V 94.

poëma, Gedicht: I. 1. poëma reconditum paucorum approbationem, oratio popularis adsensum vulgi debet movere; Bru 191. — 2. o poëma tenerum et moratum atque molle! div I 66. — II. 1. ut audirem Laberii et Publii poëmata; ep XII 18, 2. Lucullis quoniam (Archias) Graecum poëma condidit; A I 16, 15. varium poëma dici solet; fin II 10. quoniam Empedocles physicus egregium poëma fecerit; de or I 217. poëma ad Caesarem, quod composueram || institueram ||, incidi; Q fr III 1, 11. quod me institutum ad illum (Caesarem) poëma iubes perficere; Q fr III 8, 3. poëma ab eo nostrum probari; Q fr II 13 (15, a), 2. recóndo: f. I, 1. — 2. opus est ad poëma quadam animi alacritate; Q fr III 5, 4. — III. poëmatis tragici, comici, epici, melici etiam ac dithyrambici suum cuiusque (genus) est; opt gen 1.

poena, Strafe, Bestrafung, Buße, Rache, Rachegöttin: poenam iam diu improbitati debitam aut instare iam plane aut certe appropinquare; Catil II 11. quoniam ea poena damnationem necessario consequatur; inv II 59. non fuit in me poena

ulla peccati; dom 77. ut, qui non discessissent, ea poena, quae est de vi, tenerentur; Q fr II 3, 5. clamant inexpressibiles poenas impendere iis, a quibus violatum sit animal; rep III 19. instat: f. appropinquat. ab dis manibus innocentium Poenas scelerumque Furias in tuum iudicium esse venturas; Ver V 113. — 2. supplicium est poena peccati; Piso 43. »periurii poena divina exitium, humana dedecus»; leg II 22. — 3. Aetoliam, o Poena et Furia sociorum! decedens miseram perdidisti; Piso 91. — II, 1. tot viri fortes poenam octupli sine ulla dubitatione commissam non persequabantur? Ver III 30. a iuris consultis etiam reticentiae poena est constituta; of III 65. debeo: f. I, 1. appropinquat. qui me ea poena multaverit, quam sine mutatione possem dissolvere; Tusc I 100. nisi in facinore manifesto deprehensus poenas legibus et iudicio dedisset; Bru 241. ut expetantur eae poenae a liberis; nat III 90. qui poenam hanc maternae temeritatis tulit; dom 134. cum ei ante iniusta poena luenda sit quam iusta repetenda; Milo 10 (11). maximas poenas pendo temeritatis meae; A XI 8, 1. persequor: f. committo. (C. Blossius) poenas rei publicae graves iustasque persolvit; Lael 37. ut ab ea (matre) poenas liberi sui potissimum petere debuerint; inv I 19. se clivi Capitolini poenas ab equitibus Romanis repetiturum; sen 32. f. luo. summi amoris in patriam vicissim nos poenas sufferamus; Flac 96. qui ne de damnata quidem poenas sumere ipse potuisset, de ea supplicium sumpsisse, quae ne adducta quidem sit in iudicium; inv II 82. quorum lege perfectum est, ne ego indemnatus damnatorum poenam sustinerem; dom 9. — 2. his poenis, egestate, exsilio, vinculis, verberibus, elabuntur saepe privati; rep III 34. ingenii praesidium innocentiam iudiciorum poena liberare; de or I 202. — 3. ut scelus imperatoris in poenam exercitus expiatum esse videatur; prov 5. restat nunc, ut de praemio et de poena explicemus; inv II 110. vincula sempiterna ad singularem poenam nefarii sceleris inventa sunt; Catil IV 7. est illa mors non in poena putanda; Piso 44. ut videretur ad hanc insignem poenam reservatus; Milo 86. quae (mors) videtur a poena singulos vindicare; rep III 34. — III. unum ob hoc factum dignum illum omni poena putarem; Phil XIII 17. — IV. erat Athenis reo damnato, si fraus capitalis non esset, quasi poenae aestimatio; de or I 232. defensor poenae commutationem ex translato genere inducendo totam infirmabit accusationem; inv II 59. praesentis poenae metu religio confirmari videtur; leg II 25. est verendum, ne remissione poenae crudeles in patriam fuisse videamur; Catil IV 13. — V, 1. ea poena si adfici || adficere || reum non oporteat; inv II 59. num poena videatur esse adficiendus, qui . . . ; de or II 134. multare: f. II, 1. dissolvo. saepe etiam legum iudiciorumque poenis obligantur; fin I 47. teneri: f. I, 1. est. — 2. illum a fratris, a liberum Poenis actum esse praecipitem in sceleratorum scelerem; Cluent 171. Carbonem propter recentem poenam Tib. Gracchi sustinimus; Lael 41.

poenio, poenior f. punio.

poenitio. Bestrafung: quod in beneficio gratia, in iniuria poenitio || punitio || nominatur; part or 130.

poenitor, Rächter: fuit ultor iniuriae, poenitor doloris sui; Milo 35.

poësis. Dichtung: I. Anacreontis tota poësis est amatoria; Tusc IV 71. — II. quamvis claris sit coloribus picta vel poësis vel oratio; de or III 100.

poëta, Dichter: I, 1. quidnam esset illud, quo ipsi (poëtae) differrent ab oratoribus; orat 66. est finitimus oratori poëta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia liberior, multis vero orandi generibus socius ac paene par; de or I 70. nec dubitari debet quin fuerint ante Homerum poëtae; Bru 71. etsi (poëta) est eo laudabilior, quod virtutes

oratoris persequitur, cum versu sit astrictior; orat 67. poëtam bonum neminem sine inflammatione animorum existere posse et sine quodam adflatu quasi furoris; de or II 194. qui (poëtae) cum magnam speciem doctrinae sapientiaeque prae se tulerunt, audiuntur, leguntur, ediscuntur et inhaerescunt penitus in mentibus; Tusc III 3. dedecere; quod si poëta fugit ut maximum vitium; orat 74. quos (poëtas) necessitas cogit et ipsi numeri ac modi sic verba versu includere, ut . . . ; de or III 184. inhaerescunt: f. ferunt. poëtas omnino quasi alia quadam lingua locutos non conor attingere; de or II 61. ut etiam Cordubae natis poëtis aures suas dederet; Arch 26. persequitur: f. est; orat 67. ut poëtae tragici prodiderunt; of III 97. qui (poëtae) res Romanas scribunt; imp Pomp 25. poëtae in magna varietate personarum, quid deceat, videbunt; of I 98. — 2. musici, qui erant quondam eidem poëtae; de or III 174. negat sine furore Democritus quemquam poëtam magnum esse posse; div I 80. existo: pgl. 1. existit. — 3. o poëtam egregium! quamquam ab his cantoribus Euphorionis contemnitur; Tusc III 45. — II, 1. suo iure noster ille Ennius sanctos appellat poëtas; Arch 18. astringo: f. I, 1. est. attingo: f. I, 1. loquuntur. audio: f. I, 1. ferunt. cogo: f. I, 1. includunt. contemno: f. I, 3. edisco: f. I, 1. ferunt. recte a Platone (poëtae) eiciuntur ex ea civitate, quam finxit ille; Tusc II 27. lego: f. I, 1. ferunt. qui (poëtae) *λυγιστοὶ* a Graecis nominantur; orat 183. — 2. dedo: f. I, 1. nascuntur. quibus (poëtis) est proxima cognatio cum oratoribus; de or III 27. quo minus honoris erat poëtis, eo minora studia fuerunt; Tusc I 3. — 3. studiose equidem ut or nostris poëtis; Tusc II 26. — 4. in quibus (poëtis) nulla solida utilitas omnique puerilis est delectatio; fin I 72. — III, 1. cum iam plena Graecia poëtarum et musicorum esset; rep II 18. — 2. rudem esse omnino in nostris poëtis aut inertissimae segnitiae est aut fastidii delicatissimi; fin I 5. — IV. ex omnibus iis minimam copiam poëtarum egregiorum exstitisse; de or I 11. num te ad fabulas revoco vel nostrorum vel Graecorum poëtarum? div I 40. quae (verba) sunt poëtarum licentiae liberiora quam nostrae; de or III 153. Platonis et Democriti locutionem potius poëma putandum quam comicorum poëtarum; orat 67. ut Homerus propter excellentiam coram poëtarum nomen efficit apud Graecos suum; Top 55. sit sanctum apud vos hoc poëtae nomen; Arch 19. qui sedulitatem mali poëtae duxerit aliquo praemio dignam; Arch 25. nullius agricolae cultu stirps tam diuturna quam poëtae versu seminari potest; leg I 1. etiamsi quorundam grandis et ornata vox est poëtarum; orat 68. — V. a qua (natura) non veri simile est extremum actum tamquam a b inerti poëta esse neglectum; Cato 5.

poëtica, Dichtkunst: I, 1. serius poëtica nos accepimus; Tusc I 3. — 2. haec duo, vocis dico moderationem et verborum conclusionem, a poëtica ad eloquentiam traducenda duxerunt; de or III 174. — II. studium est animi adsidua occupatio, ut philosophiae, poëticae; inv I 36. ut poëticae versus inventus est terminatione aurium, observatione prudentium, sic . . . ; orat 178.

poëtice, dichtertich: ut poëtice loquar || [ut p. 1.] ||; fin V 9.

poëticus, dichtertich: cursu corrigam tarditatem cum equis tum vero quadrigis poëticus; Q fr II 13 (15, a), 2. de rebus rusticis Nicandrum poëtica quadam facultate, non rustica scripsisse praeclare; de or I 69. conlocatio verborum perficitur in scribendo, non poëtico, sed quodam oratorio numero et modo; de or I 151. e poëtice numeris (sit) an . . . ; orat 180. quadrigae: f. equi. raro habet etiam in oratione poëticum aliquod verbum dignitatem; de or III 153.

poëtria, Dichterin: haec tota fabella veteris et plurimarum fabularum poëtriae quam est sine argumento! Cael 64.

polio, glätten, bilden, verfeinern: Phalereus ille Demetrius omnium istorum mea sententia politissimus; de or II 95. non tulit ullos haec civitas humanitate politiores P. Africano, C. Laelio; de or II 154. est (Pomponius Atticus) omni liberali doctrina politissimus; ep XIII 1, 5. vis aliquid isdem de rebus politus a nobis perfectiusque proferri; de or I 5. ut Apelles Veneris caput politissima arte perfecit; ep I 9, 15. Theodectes, politus scriptor atque artifex; orat 172. posteaquam columnae politae sunt; Q fr III 1, 1. »quas sideribus claris natura polivit formas«; fr H IV, a, 405. oratorem politum esse hominem; de or II 236. homini nec communium litterarum et politioris humanitatis experti; de or II 72. opus est huc limatulo et polito tuo iudicio; ep VII 33, 2. verbis ornata oratio et polita; de or I 31. si ignarus sit faciendae ac politae orationis; de or I 63. »rogum asceca ne polito«; leg II 59. scriptor: s. artifex. scripta sane et multa et polita; fin V 13.

polite, fein, geschmackvoll: ut id polite eloqui non possit; Tusc I 6. quae limantur a me politius; Ac I 2. luculente scripserunt, etiamsi minus quam tu polite; Bru 76.

Politia, Staatsverfassung: quod Platonis Politian nuper apud me mures corroserunt; div II 59.

politicus, staatswissenschaftlich, politisch: qui olim propter eximiam rerum maximarum scientiam a Graecis politici philosophi appellati universarum rerum publicarum nomine vocabantur; de or III 109.

polleo, stark, mächtig, wirksam sein, vermögen: I. sapientia iubet pollere, regnare, dominari; rep III 24. — II. quantum in hac urbe polleat multorum obaedire tempori; Bru 242. — III. ad fidem faciendam iustitia plus pollet; of II 34. quam (laudem) plurimum pollere diximus; Bru 276. perorandi locum, ubi plurimum pollet oratio; Bru 190. quae sapientia appellatur, haec scientia pollet una; part or 76.

pollex, Daumen: I. Pollex praesto fuit, sed plane pollex, non index; A XIII 46, 1. — II. ut Aeginetis pollices praeciderentur; of III 46.

pollicitor, versprechen, versprechen, zusagen: I. nihil cumulatus fieri potest, quam polliceris; ep XIII 18, 1. tametsi (Thermus) liberalissime erat pollicitus tuis omnibus; A V 13, 2. possitne nobis hoc ratio philosophorum dare. pollicetur certe; fin V 87. — II. 1. neque mehercule minus ei prolixae de tua voluntate promisi, quam eram solitus de mea polliceri; ep VII 5, 1. quoniam de aestate polliceris vel potius recipis; A XIII 1, 2. s. 3. — 2. est nobis ille hoc pollicitus ius civile in certa genera coacturum; de or II 142. — 3. pollicenti cuidam se artem ei memoriae traditurum; Ac II 2. de Alexandrina re causaque regia tantum habeo polliceri, me tibi satis facturum; ep I 5, a, 3. — III. expectabo ea, quae polliceris; Bru 17. te statim procuratoribus suis pollicitum esse omnia, multo vero plura et maiora fecisse; ep XIII 28, a, 1. neque auxilium modo defensionis meae, verum etiam silentium pollicentur; Milo 3. ut tibi omnia mea officia, studia, curas, cogitationes pollicear; ep XI 5, 3. nos libertatem nostris militibus, leges, iura, iudicia, imperium orbis terrae, dignitatem, pacem, otium pollicemur; Phil VIII 10. me ei (regi) praesidium meum et fidem et diligentiam polliceri (debere); ep XV 2, 4. velle Siculos senatui polliceri frumentum in cellam gratis; Ver III 200. imperium, al.: s. dignitatem. officia, studia: s. cogitationes. praesidium: s. diligentiam. scientiam pollicentur; fin V 49. silentium: s. auxilium. — IV. Q. filius mihi pollicetur se Catonem; A XVI 1, 6.

polluo, befudeln, verfehen, entweihen: qui perfidia legationis ipsius caerimoniam polluerit; Sex Rosc 113. cum omnia divina atque humana iura scelere nefario polluisset; Sex Rosc 65. ludos esse pollutos significastis; har resp 25. polluerat stupro sanctissimas religiones; Milo 87.

polus, Pol: »extremus adeo duplici de cardine vertex dicitur esse polus«; nat II 105.

polypus, Polyp: volo videre animum, qui mihi audeat apponere polypum miniati Iovis similem; ep IX 16, 8.

pomarium, Obstgarten: res rusticae lactae sunt hortis etiam et pomariis; Cato 54.

pomerium, Stadtgrenze: I. quod (Ti. Gracchus) inauspicato pomerium transgressus esset; div I 33. — II. quid scire Etrusci haruspices de pomerii iure potuerunt? div II 75.

pompa, feierlicher Aufzug, Festzug, Prunk, Gepränge: I. accedit etiam molesta haec pompa lietorum meorum; ep II 16, 2. — II. 1. adhibere quandam in dicendo speciem atque pompam; de or II 294. — 2. tu P. Clodii eruentum cadaver spoliatum imaginibus, exsequiis, pompa canibus dilaniandum reliquisti; Milo 33. — III. (epidicticum genus) pompae quam pugnae aptius; orat 42. — IV. 1. haec ludorum atque pompae; nos autem iam in aciem dimicationemque veniamus; orat 42. — 2. hunc de pompa Quirini contubernalem; A XIII 28, 3. — V. eorum partim in pompa, partim in acie illustres esse voluerunt; de or II 94. in pompa cum magna vis auri argentique ferretur; Tusc V 91.

pomum, Baumfrucht, Obst: I. quasi poma ex arboribus, cruda si sunt, vix evelluntur || avell. ||, si matura et cocta, decidunt, sic . . ; Cato 71. — II. evello: s. I. — III. tanta ubertas et varietas pomorum; nat II 158.

pondero, wägen, abwägen, erwägen, beurteilen: I. non quantum quisque prosit, sed quanti quisque sit, ponderandum est; Bru 257. — II. et in verbis et in actione causa erit ponderanda; part or 54. is (dilectus verborum) aurium quodam iudicio ponderandus est; de or III 150. non esse ex fortuna fidem ponderandam; part or 117. factis cuiusque fortunam ponderari; Piso 98. morte aut dolore corporis aut luctu animi aut offensione iudicii hominum miserias ponderamus; leg II 43. — III. si mea in te essent officia solum tanta, quanta magis a te ipso praedicari quam a me ponderari solent; ep II 6, 1.

ponderosus, gewichtig, schwer: puero da ponderosam aliquam epistulam; A II 11, 1.

pondo, Pfund: expensum est auri pondo centum; Flac 68. cum lucrari impune posset auri pondo decem; par 21.

pondus, Gewicht, Schwere, Schwerkraft, Bedeutung, Eindruck, Nachdruck, Ansehen: I. magnum pondus accessit ad tollendam dubitationem iudicium et consilium tuum; ep XI 29, 1. est pondus apud rusticos in patris memoria; A IV 16, 6 (17, 2). illum motum naturalem omnium ponderum e regione inferiorem locum petentium; fin I 19. — II. 1. mihi dubitanti, quid me facere par sit, permagnum pondus adfert benivolentia erga illum; A IX 9, 2. adulescentes ut senum sibi pondus adsument; rep I 67. in hoc diligenter examinante verborum pondera; orat 26. in eam (tellurem) feruntur omnia nutu suo pondera; rep VI 17. persona non, qualiscumque est, testimonii pondus habet; Top 73. cum sententiae nostrae magnum in senatu pondus haberent; ep I 9, 12. ceteris, qui pondus habeant, factum nostrum probari; A XI 6, 1. alterum haurire cotidie ex opulentissimis Syriae gazis innumerabile pondus auri; Sest 93. in libram || libra || ponderibus impositis; Ac II 38. — 2. tuae litterae de tua praesertim dignitate et de nostra coniunctione

maximi sunt apud me ponderis; ep II 19, 2. — 3. eius filius eodem est apud me pondere, quo fuit ille; A X 1, 1. omnium sententiarum gravitate, omnium verborum ponderibus est utendum; de or II 73. — III. accepi tuas (litteras) et magni quidem ponderis; A XIV 14, 1. motus: f. I. petunt. animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum; Tusc II 54. — IV. si atomi ferrentur in locum inferiorem suo sponte pondere; nat I 69. ipsius individui hanc esse naturam, ut pondere et gravitate moveatur; fat 25. eam (rem) suo, non nominis pondere penditote; Ver IV 1.

pone, hinter, hinten: I. eorum || eos || (deorum) qui prope copulenter contrariaque regione et pone quos aut ante labantur; Tim 37. — II. et ante et pone; Tim 48.

pono, legen, setzen, stellen, hinlegen, aufstellen, feststellen, bestimmen, behaupten, anrechnen, weihen, errichten, verwenden, zubringen, ablegen, niederlegen, pass. beruhen, part. gelegen (posiverunt: f. III. fines): I. de omni animi, ut ego posui, perturbatione, morbo, ut Graeci volunt, explicabo; Tusc III 13. — II. 1. ponere iubebam, de quo quis audire vellet; Tusc I 7. — 2. in te positum est, ut nostrae sollicitudinis finem quam primum facere possimus; A XVI 16, B, 8. — 3. etsi non fuit in oratorum numero, tamen pono satis in eo fuisse orationis; Bru 165. — III. hic et sese ipsum nobis et eos, qui ante fuerunt, in medio posuit; inv II 7. cum in eiusdem anni custodia te atque L. Murenam fortuna posuisset; Muren 64. hortuli ipsum (Platonem) videntur in conspectu meo ponere; fin V 2. cum in mentem venit, ponor ad scribendum; ep IX 15, 4. te apud eum (Caelium) quanta in gratia posui! A VI 6, 4. ut certum quiddam et breve exempli causa ponamus; inv I 66. id si est difficile nobis, sit tamen in re positum atque natura; de or I 94. omnia sunt posita ante oculos, conlocata in usu cotidiano; de or I 192. non id C. Norbano in nefario crimine atque in fraude capitali esse ponendum; de or II 199. tantam vim esse virtutis, ut omnia, si ex altera parte ponantur, ne appareant quidem; fin V 90. in quo omnia mea posita esse decevi; ep II 6, 3. id te apud eos praeclare positurum confirmo; ep XIII 41, 2. plura ponuntur in spe, quam petimus; Q fr III 8, 1. omnia posita putamus in Planci tui liberalitate; A XVI 16, F, 18. ipsum Latine loqui est illud quidem in magna laude ponendum; Bru 140. quod negavit in ea (virtute) sola positum esse beate vivere; Ac I 33. ponendus est ille ambitus, non abiectus; orat 199. mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus; Cluent 146. f. cogitationem. sicut argumentum, simul atque positum est, adripitur; de or II 214. scriberem, quam id beneficium bene apud Mescinium positurus esses; ep XIII 26, 4. qui bonum omne in virtute ponit; fin II 88. ut in Capitolio ponerent (candelabrum); Ver IV 64. quod maximas centumvirales causas in iure positas protulisti; de or I 238. totum ut animum, curam cogitationemque tuam ponas in omnium laude undique conligenda; Q fr I 1, 41. consilium: f. animum. erat (Corinthus) posita in angustiis atque in faucibus Graeciae sic, ut . . .; agr II 87. se coronam habuisse honoris Caesaris causa, posuisse lectus gratia; A XIV 19, 3. quod (cubicula) et ampla erant et loco posita; Q fr III 1, 2. curam: f. cogitationem. quem totum (diem) Galbam in consideranda causa componendaque posuisse; Bru 87. unum tecum diem libentius posuerim quam hoc omne tempus cum plerisque eorum, quibuscum vivo necessario; ep V 21, 1. quid est, quod plus valeat ad ponendum dolorem, quam cum est intellectum . . .? Tusc III 66. qui ponunt in orationis celeritate eloquentiam; orat 53. grandi vitio praeditum posuimus exemplum;

inv I 88. si Stoici fines bonorum recte posiverunt; Tusc V 83. firmamenta ad fidem posita; part or 15. his fundamentis positus consulatus tui; Piso 9. quarum causarum genus est positum in iure civili; part or 100. ratione utentium duo genera ponunt, deorum unum, alterum hominum; of II 11. Hermathena tua posita ita belle est, ut . . .; A I 1, 5. quos (homines) in eodem genere praedatorum pono; Catil II 20. animi magnitudo honestum illud in factis positum, non in gloria iudicat; of I 65. non *olivera* industria tua, sed praeclare ponitur; A VI 1, 1. incitatore potius ponam; ep VII 2, 1. eius vitae a me insidias apud me domi positas esse dixerunt; Sest 41. quod (ius) est in legibus publicis positum; Balb 27. cum posui librum; Tusc I 24. malitia mala bonis ponit ante; of III 71. mentem: f. animum. sunt rebus novis nova ponenda nomina; nat I 44. apud optimum virum quam bene positurus sis studium tuum atque officium; ep XIII 55, 2. centum et octo annis postquam Lycurgus leges scribere instituit, prima posita est Olympias; rep II 18. operam in Faberio ponamus; A XIII 27, 2. si in fundo pedem posuisses; Caecin 31. cum aut voluptatem aut vacuitatem doloris aut prima naturae in summis bonis ponerent; fin III 30. harum causarum principia suspiciosa ad acerbiter ab accusatore ponentur; part or 121. mihi vos nunc quaestiuiculam, de qua loquar, ponitis? de or I 102. dicendi omnis ratio in medio posita; de or I 12. erat tuae virtutis in minimis tuas res ponere; ep IV 9, 3. Romam in montibus positam continent; agr II 96. sententiam: f. animum. Libertatis signum posuisti; dom 131. ut in uno C. Mario spes imperii poneretur; imp Pomp 60. quae (statuae) Romae ponerentur; Ver II 145. stellae aureae Delphis posita deciderunt; div I 75. studium: f. officium. ut non arbitrer subsidium senectutis in eorum, qui consultum veniant, multitudine esse ponendum; de or I 255. omne illud tempus meridianum Crassum in acerrima cogitatione posuisse; de or III 17. f. diem. vacuitatem: f. prima. ne quod minus moderate positum verbum esse videatur; Font 28. virtus in usu sui tota posita est; rep I 2. quorum in alterius manu vita posita est; Quinct 6. in una virtute esse positam beatam vitam; Ac I 22. multa hic hodie vitia ponemus; de or III 46. voluptatem: f. prima. — IV. quod extremum posui; fin III 33. ut illud in curia positum monumentum scelerum videretur; Ver IV 139. virtutibus rectissime mihi videris vitia posuisse contraria; fin III 40.

pons, Brücke, Steg: 1. pontes etiam lex Maria fecit angustos; leg III 58. ut pontem interscindi iuberet; leg II 10. — 2. illi occulte ad pontem Mulvium pervenerunt; Catil III 5. cum venissem diluculo ad pontem Tirennum, qui est Menturnis; A XVI 13 (a) 1.

ponticulus, kleine Brücke, Steg: I. ab eo ponticulo, qui est ad Furinae, Satricum versus; Q fr III 1, 4. — II. 1. cum (Dionysius) eius fossae transitum ponticulo ligneo coniunxisset; Tusc V 59. — 2. ab: f. I.

pontifex, Prieſter, Oberprieſter: I. 1. non te pudet, cum apud pontifices res agatur, pontificem dicere et non conlegium pontificum adfuisse? dom 117. quos (urbis muros) vos, pontifices, sanctos esse dicitis; nat III 94. effert: f. mandat. religionis iudices pontifices fuisse, legis esse senatum; A IV 2, 4. f. II. adhibeo. ut pontifices veteres propter sacrificiorum multitudinem tres viros epulones esse voluerunt, cum essent ipsi a Numa, ut etiam illud ludorum epulare sacrificium facerent, instituti; de or III 73. res omnes singulorum annorum mandabat litteris pontifex maximus efferebatque || referebatque || in album et proponebat tabulam domi; de or II 52. censorem simulacrum Concordiae dedicare pontifices

in templo inaugurato prohibuerunt; dom 137. proponit: §. mandat. si postem tenuerit pontifex; dom 123. volunt: §. faciunt. — 2. qui bis consul et pontifex maximus fuit; prov 20. — 3. §. 1. dicunt. II. obtestor. — II. adhibentur omnes pontifices, qui erant senatores; A IV 2, 4. qui (P. Scipio) his paucis diebus pontifex maximus factus est; Cato 50. instituo: §. I, 1. faciunt. quaeso obtestorque vos, pontifices; dom 147. — III. senatus consecratam iam aram tollendam ex auctoritate pontificum censuit; dom 137. conlegium: §. I, 1. adest. illud ex institutis pontificum et haruspicum non mutandum est; leg II 29. domum meam iudicio pontificum religione liberatam videri; har resp 13. plurima est in pontificum libris antiquitatis effigies; de or I 193. quam simpuvia || simpula, al. || pontificum dis immortalibus grata sint; rep VI 2. — IV. religionis explanatio vel ab uno pontifice perito recte fieri potest; har resp 13. cum domum eius per pontificem alicum dedicasset; dom 122.

pontificalis, oberprieſterlich: pontificalis maneret auctoritas; leg II 52. eum morem ius pontificale confirmat; leg II 57.

pontificatus, Oberprieſtertum: I. quod illum in pontificatus petitione memineral fuisse patricium; Scaur 34. — II. qui stas sollemnesque caerimonias pontificatu contineri putaverunt; har resp 18.

pontificius, oberprieſterlich: A. fore testem senatorem, qui se pontificis comitiis pulsatum a Caelio diceret; Cae 19. (ius) pontificum nemo discit; de or III 136. cum ex eo (Servio) ius nostrum pontificum, qua ex parte cum iure civili coniunctum esset, vellem cognoscere; Bru 156. provocacionem etiam a regibus fuisse declarant pontificii libri; rep II 54. — B. nominum non magnus numerus ne in pontificiis quidem nostris; nat I 84.

pontus, Meer: I. »cana fulx itidem fugiens e gurgite ponti«; div I 14. »hoc motu radiantis etesiae in vada ponti«; orat 152. — II. citius is in Euxino ponto Argonautarum navim gubernarit; de or I 174.

popa, Opferdiener: etiam fuit audiendus popa Licinius nescio qui; Milo 65.

popina, Gaſtſtelle, Speiſen aus der Gaſtſtelle: I. huius in sedibus pro conclavibus popinae sunt; Phil II 69. — II, 1. cum isto ore foetido taeterrimam nobis popinam in halasses; Piso 13. si illae epulae potius quam popinae nominandae sunt; Phil III 20. — 2. tu, ex tenebrosa popina consul extractus; Piso 18.

popes, Knieſtehle: tuus deus abundat poplitibus, manibus; nat I 99.

popularis, landsmännlich, einheimisch, volkstümlich, gemeinverständlich, beim Volke beliebt, volksfreundlich, Landsmann, Gefährte, Volksmann: A. qui ea, quae faciebant quaeque dicebant, multitudini iucunda volebant esse. populares habebantur; Sest 96. facti iam in re salutari populares sumus; ep XII 4, 1. populare nunc nihil tam est quam odium popularium; A II 20, 4. quae (rhetorum artes) sunt totae forenses atque populares; fin III 4. Sulpicium longius, quam voluit, popularis aura prorexit; har resp 43. futilis || facilis, al. || est illa occurratio et blanditia popularis; Planc 29. quid intersit inter popularem, id est adsentatorem et levem civem, et inter constantem, severum || et severum, al. || et gravem; Lael 95. popularem esse clementiam; A X 4, 8. popularem me futurum esse consulem; agr II 6. huic facinori tanto tua domus popularis ministra esse non debuit; Cael 52. illa temeraria et plerumque peccatorum laudatrix, fama popularis; Tusc III 4. Sp. Thorius satis valuit in populari genere dicendi; Bru 136. nec gloriam popularem ipsam per sese expetendam; Tusc V 104.

quod ille (Pericles) contra populares homines diceret; de or III 138. homo non liberalitate, sed ipsa tristitia et severitate popularis; Bru 97. neque erant illae lacrimae populares magis quam nostrae; Ver I 153. cum sint populares multi varique lapsus; de or II 339. qui leges populares de provocacionibus tulerint; Ac II 13. num popularis offensio sapientem beatum esse prohibebit? Tusc V 103. qui ita se in populari ratione iactarat; Sest 114. ad vulgarem popularemque sensum accommodata genera huius forensis dictionis; de or I 108. oratio nec sententiis nec verbis instructa popularibus; orat 64. ut summa severitas animadversionis non modo non invidiosa, sed etiam popularis esset; ep IX 14, 7. quae (insidiae) ipsi populo Romano a popularibus tribunis plebis fiant; agr I 25. verba: §. sententiae. volebam uti populari vita; A IX 6, 7. — B, I. ex te quaero, equis istorum popularium tuos ludos aspexerit; Sest 116. — II, 1. cum (animus) sese non popularem alicuius definiti loci, sed civem totius mundi agnoverit; leg I 61. — 2. hoc Anaximandro, populari et sodali suo, non persuasit; Ac II 118. — Solonis, popularis tui, legem neglegam; A X 1, 2. odium: §. A. alqd.

populariter, volkstümlich, gemeinverständlich, volksfreundlich, aufſührerisch: me populariter agere; Ver I 151. praeter contiones populariter concitatas; Cluent 93. contra quorum potentiam populariter tum dicendum fuit; Bru 164. homines populariter annum tantum modo solis reditu metiuntur; rep VI 24. unum (genus librorum) populariter scriptum, quod ἑξωτερικόν appellabant, alterum limatias; fin V 12.

populer, verwüſten, plündern: qui (Siculi) nunc populati atque vexati cuncti ad me publice saepe venerunt, ut . . .; div Caec 2. qui noctu populabatur agros; of I 33. populatae, vexatae, funditus eversae provinciae solacium exitii quaerunt; div Caec 7.

populus, Volk, Gemeinde, Staat, Völkerverein, Volkspartei, Demokratie: I. absolut: 1. ut plusculum sibi iuris populus ascisceret liberatus a regibus; rep II 57. quod (foedus) populus Romanus sententiis suis comprobat; Balb 35. mortuo rege Pompilio Tullum Hostilium populus regem interrege rogante comitiis curiatis creavit; rep II 31. populus Romanus consuli Crasso bellum gerendum dedit; Phil XI 18. omnes honores populus Romanus mihi ipsi detulit; Piso 2. videtis populum ipsum iam non esse popularem; Sest 114. nolo eundem populum imperatorem et portitorem esse terrarum; rep IV 7. me cum quaestorem in primis, aedilem priorem, praetorem primum cunctis suffragiis populus Romanus faciebat; Piso 2. de quo foedere populus Romanus sententiam non tulit; Balb 34. a nobis multos obsides habet populus Romanus; div Caec 72. quamquam populus curiatis eum comitiis regem esse iusserat; rep II 25. populus Romanus indicabit de eo homine; Ver V 178. quod populus sacerdotia mandare non poterat; agr II 18. si populus plurimum potest, dicitur illa libertas, est vero licentia; rep III 23. quem liberi populi, quem stipendiarii omni cruciata dignissimum putent; Piso 98. sacrosanctum esse nihil potest, nisi quod populus plebesve sanxit; Balb 33. ut aequo animo populus Romanus visurus sit nostri honoris insignia; Phil VIII 33. ut populus Romanus suam maiestatem esse salvam velit; Balb 37. — 2. populum Romanum esse putas illum? dom 89. cum nec (esset) consensus ac societas coetus, quod est populus; rep III 43. — 3. o nationes, urbes, populi testes Cn. Pompei religionis in pace! Balb 13.

II. nach Verben: 1. appellavi populum tributum; Planc 24. qui nulla iam largitione populum Romanum concitare possunt; Sest 104. cum ille servorum eludentium multitudini populum Romanum vincitum

ipso consensu et constrictum spectaculis atque impeditum turba et angustiis tradidisset; har resp 22. Tarquinio sepulto populum de se ipse consuluit; rep II 38. ut fundi populi beneficio nostro, non suo iure fiant; Balb 21. quem tu populum nisi tabernis clausis frequentare non poteris, cui populo duces Lentidios, Sergios praefeceris; dom 89. impedio: f. constringo. libero: f. I. l. asciscit. qui (rex) exercitu populi Romani populum ipsum Romanum oppressisset; of III 84. tum vero isto bello non recreatus neque restitutus, sed subactus oppressusque populus Romanus est; Sex Rosc 137. ut lege eadem is populus teneretur; Balb 20. trado: f. constringo. quae (virtus) etiam populos universos tueri eisque optime consulere soleat; Lael 50. vincio f. constringo. — 2. regnum illud populi Romani esse factum; agr I 1. populi grati est praemiis adficere bene meritos de re publica cives; Milo 82. quaestor navem populi vocat; inv II 98. — 3. neque se populo solum, sed etiam senatui commisit; Milo 61. consulo: f. 1. tueor. in quo populo potestas honeste bonis gratificandi datur; leg III 39. nullus (est) rex, qui bellum populo Romano facere possit; Catil II 11. si senatui, si populo Romano non licebit propositis praemiis elicere ex civitatibus sociorum atque amicorum fortissimum atque optimum quemque ad subeunda pro salute nostra pericula; Balb 22. si qui agros populo Romano pollicentur; agr II 10. praeficio: f. l. frequento. ut magistratibus leges, ita populo praesunt magistratus; leg III 2. illud, quod populo non probatur, ne intellegenti quidem auditori probari potest; Bru 199. probatum illum esse populo Romano; Phil I 37. quae (legio) praesidio consulibus, senatui populoque Romano reique publicae esset; Phil V 52. Q. Metellum Pium populo Romano supplicasse; Planc 69. — 4. cum adiutore populo, quo utebamur antea, nunc minime nos uti posse videamus; Tusc II 4 (3). — 5. indicabit Alexandriam regis esse, a populo Romano abiudicabit; agr II 43. quod a populo Romano accepisset; Ver III 171. apud populum haec et per populum agi convenire; inv II 134. Iove fulgente cum populo agi nefas esse; Vatin 20. nihil omnino unquam de isto foedere ad populum, nihil ad plebem latum esse dico; Balb 33. videmus universi repente examina tanta servorum immissa in populum Romanum saeptum atque inclusum; har resp 25. omnes potestates, imperia, curationes ab universo populo Romano proficisci convenit; agr II 17. ut et potestatis satis in magistratibus et auctoritatis in principum consilio et libertatis in populo sit; rep II 57.

III. **nach** **Adjectiven**: 1. populi Romani est propria libertas; Phil VI 19. — 2. obicitur contra istorum impetus Macedonia, fidelis et amica populo Romano provincia; Cat 44. optimorum civium salutem populo Romano caram esse universo; Sest 125. grata erat (lex) populo; Sest 103. qui pro me patres conscriptos populo supplices esse vetarent; dom 113. — 3. qui hoc dignum populo Romano arbitraretur; Ver II 86. — 4. hoc triplex rerum publicarum genus videtur mihi commune nobis cum illis populis fuisse; rep II 42.

IV. **nach** **Substantiven**: 1. (Deiotarus) fidem secutus amicitiam que populi Romani; div II 78. a praetore populi Romani eiectum socium populi Romani atque amicum; Ver IV 68. omnes, in Gallia qui sunt socii populi Romani atque amici; Font 32. populi Romani auctoritatem improbari; imp Pomp 63. qui beneficio populi Romani fascies et securas haberet; Ver V 163. nec in hac dissensione suscepi populi causam, sed bonorum; rep IV 8. praefuisse classi populi Romani Siculum; Ver V 131. qui ante sequi populi consensum solebant; Phil I 37. cui (classi) consul populi Romani praepositus esset; imp Pomp 33. dignitas populi Romani violabatur; agr I 2.

omitto epulum populi Romani; Vatin 31. error et temeritas populorum (rem) a multitudine ad paucos transtulit; rep I 52. quae est spes, qui imperatorem populi Romani exercitumque oppugnant, iis pacem cum populo Romano esse posse? Phil VII 22. f. II. 1. opprimo. cum virgo Vestalis populi Romani fidem imploret; Font 46. f. amicitia. qui sanguinem pro vita, libertate, fortunae populi Romani profudissent; Phil XIV 38. est fragilis ea fortuna populi; rep II 50. honoribus populi Romani mihi tributis; har resp 61. populi Romani hostis privati hominis custodiis adservabitur? Ver V 77. imperator: f. exercitus. qua fines imperii populi Romani sunt; Milo 98. Servius Tullius primus iniussu populi regnavisse traditur; rep II 37. si universi populi iudicium verum et incorruptum expressero; Sest 119. iure alter (consul) populi iudicio damnatus est; div II 71. quod (ius) ipsi pontifices semper ad populi iussa accommodaverunt; dom 136. qui legatum populi Romani omni supplicio exercitatum necavit; imp Pomp 11. quod C. Caesar milites veteranos ad libertatem populi Romani cohortatus sit; Phil V 46. f. fortuna. in nostris libris vides eum (dictatorem) magistrum populi appellari; rep I 63. ut maiestatem populi Romani communiter conservent; Balb 37. quae (macula) nimis inveteravit in populi Romani nomine; imp Pomp 7. cum per populum agi dicuntur et esse in populi potestate omnia; rep III 45. praetor: f. amicus. ut saluti populi Romani provideret; Phil VIII 1. cum loquar apud senatores populi Romani; Ver V 171. socius: f. amicus. lex popularis suffragiis populi repudiata est; Lael 96. equitum magno numero ex omni populi summa separato; rep II 39. temeritas: f. error. admovent manus vectigalibus populi Romani; agr I 11. vita: f. fortuna. ut ipsi inimici nostri voluntatem universi populi viderent; Sest 124. — 2. ut is hoc iudicio probatus cum populo Romano et in laude et in gratia esse possit; Ver pr 51. pax cum: f. 1. exercitus. qui soli in populos perpetuam potestatem habent; rep II 49. non provocatione ad populum contra necem et verbera relicta; rep II 62.

V. **Umstand**: 1. Puteolos novo populo atque adventiciis copiis occupabunt; agr II 86. — 2. qui (praetores) apud illos a populo creantur; Flac 44. benigne sibi a populo Romano esse factum; Deiot 36. quaecumque mutatio morum in principibus extiterit, eandem in populo secutam; leg III 31. quae ne per populum quidem sine seditione se adsequi arbitrabantur; ep I 7, 10. f. II, 5. ago apud. IV, 1. potestas.

populus. **Pappel**: nos inter has procerissimas populos in viridi ripa inambulantes; leg I 15.

porca, **Schwein**, **Sau**: quae in porca contracta iura sint; leg II 55.

porcus, **Schwein**: I, 1. nec tamen eorum ante sepulcrum est, quam iusta facta et porcus caesus est || sit ||; leg II 57. in eo foedere quidam adolescens nobilis porcum || porcam || sustinuit iussu imperatoris; inv II 91. eum, qui porcum || porcam || tenuerit, dedi oportere; inv II 91. — 2. boni domini villa abundat porco, haedo; Cato 56. — II. porco femina piaculum † pati || faciendum ||; leg II 57.

porrectio, **Ausstrecken**: digitorum contractio facilis facilisque porrectio nullo in motu laborat; nat II 150.

porricio, **hinlegen**, **opfern**: ne quid inter caesa et porrecta, ut aiunt, oneris mihi addatur aut temporis; A V 18, 1.

porrigo (**porgo**), **ausstrecken**, **darreichen**, **darbiehen**, **gewähren**: »hic (Centaurus) dextram porgens«; nat II 114. qui mihi primus adfecto et iacenti consularem fidem dextramque porrexit; sen 24. detracta utilitate ne digitum quidem eius (bonae famae) causa porrigendum esse dicebant; fin III 57. fidem

f. dextram. praesidium clientibus atque opem amicis et prope cunctis civibus lucem ingenii et consilii sui porrigenem atque tendentem; de or I 184. hucine an illuc manum porrexerit; orat 27. opem, praesidium: f. lucem.

porro, ferner, sodann, nun aber, andrerseits: I. est porro quiddam ex horum partibus iunctum, quod . . ; inv II 157. non est porro tuum uno sensu solum oculorum moveri, cum . . ; ep IV 9, 1. — II, 1. quid est tam admirabile . . ? quid tam porro regium? de or I 32. — 2. quid sit porro ipse animus, magna dissensio est; Tusc I 18. — III. quam turpe porro legiones ad senatum legatos mittere! Phil VII 14. — IV. sed perge porro; de or II 39. age porro, Iovem et Neptunum deum numeras; nat III 43.

porta, Tor, Eingang: I. quasi vero ad rem pertineat, qua tu porta introieris, modo ne triumphali, quae porta Macedonicis semper consulibus ante te patuit; Piso 56. — II, 1. cum lex aperiri portas noctu vetaret; inv II 123. cum L. Flacco consuli portas tota Asia claudebat; Flac 61. qui urbis portas occuparent; Phil XIV 15. — 2. qui (Socrates), cum xxx tyranni essent, pedem porta non extulit; A VIII 2, 4. — 3. reliqua ad easdem portas icoriorum confluunt, ad quas omnes eius viae pertinent; nat II 137. Hannibal erat ad portas; Phil I 11. est ad portas Agraginas || Aragianas, al. || magna frequentia sepulcrorum; Tusc V 65. — III, 1. introire: f. I. — 2. petasati veniunt, comites ad portam expectare dicunt; ep XV 17, 1.

portendo, zeigen, anfündigen, prophezeien: I. quia ostendunt, portendunt, monstrant, praedicunt || prodicunt ||, ostenta, portenta, monstra, prodigia dicuntur; div I 93. — II. ex triplici appetitione solis triginta annos Cyrum regnaturum esse portendi; div I 46. — III. hominibus ea ostendi, monstrari, portendi, praedici; ex quo illa „ostenta, monstra, portenta, prodigia“ dicuntur; nat II 7. cum magnorum periculis metus ex ostentis portendebatur; Ver IV 108. ex quo periculum portenditur; har resp 26. quae (signa) a dis hominibus portenduntur; div II 130.

portentosus, unnatürlich: A. tu, portentosa pestis; dom 72. — B. si quando aliqua portentosa nata dicuntur; div II 60.

portentum, Vorzeichen, Wunderzeichen, Wunder, Ungeheuer, Scheusal, Abenteuerlichkeit: I. 1. quos optimos viros interemit propudium illud et portentum, L. Antonius; Phil XIV 8. — 2. monstra quaedam ista et portenta sunt || prodigia || rei publicae; Phil XIII 49. quod clipeos Lanuvii mures rosissent, maximum id portentum haruspices esse dixerunt; div II 59. — II. quae quondam credebantur apud inferos portenta; nat II 5. dico: f. **portendo**. Gabinium et Pisonem, duo rei publicae portenta, verborum gravitate esse notandos putavit; prov 2. — III. cui portenti simile esse visum est posse aliquem inveniri oratorem, qui . . ; de or II 298. — IV. huic (Dionysii matri) interpretes portentorum, qui Galeotae tum in Sicilia nominabantur, responderunt eum clarissimum fore; div I 39. — V. sive prodigiis atque portentis di immortales nobis futura praedicunt; Phil IV 10. quae portentis, quae astris praesentiuntur; div I 109.

porticula, kleine Halle: exhedria quaedam mihi nova sunt instituta in porticula Tusculani; ep VII 23, 3.

porticus, Säulengang, Halle: I. porticus haec ipsa, ubi nunc ambulamus, disputationum memoriam (commo vet); de or II 20. in qua (urbe) pulcherrimae porticus (sunt); Ver IV 119. quod summam dignitatem pavimentata porticus habebat; Q fr III, 1, 1. quae (porticus) Palatio responderet; har resp 49. —

II, 1. in qua (domo) porticum Q. Catulus de manibus Cimbricis fecit; dom 102. qui (Chrysippus) fulcire putatur porticum Stoicorum; Ac II 75. cum consules ex senatus consulto porticum Catuli restituendam locassent; A IV 2, 3. — 2. ut in porticu Pompei potius quam in campo ambulemus; fat 8. — III. I. (saepta) cingemus excelsa porticu, ut mille passuum conficiatur; A IV 17, 7 (16, 14). — 2. quod in porticu Minucia fecit; Phil II 84.

portio, Anteil, Verhältnis: oportet causis principia pro portione rerum praeponere; de or II 320.

portitor, Zollnehmer: I. nolo eundem populum imperatorem et portitorem esse terrarum; rep IV 7. — II. hos decemviros portitores omnibus omnium pecuniis constitui; agr II 61. — III. qui (cives) de non nullis iniuriis portitorum querebantur; Q fr I 1, 33. qui (quaestus) in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut faeneratorum; of I 150.

porto, forttschaffen, bringen, tragen, fahren: I. instituerunt in difficillima ad portandum loca frumentum imperare; Ver III 190. — omnia mecum porto mea; par 8. aurum paleamne (navis) portet; fin IV 76. Romae domum ad Antonium frumentum omne portari; A XIV 3, 1. cum hominem portaret ad Baias Neapoli octaphoro Asciano; Q fr II 8 (10), 2. inter quos (lictos) aperta lectica mima portabatur; Phil II 58. paleam: f. aurum. ad hostem scilicet portari (viaticum); ep XII 3, 2.

portorium, Zoll, Abgabe: I, 1. si Rhodiis turpe non est portorium locare, ne Hermocreonem quidem turpe est conducere; inv I 47. — portorii Italiae sublatis; A II 16, 1. f. 2. queror de. — 2. qui (cives) nuper in portoriis Italiae tollendis non tam de portorio quam de non nullis iniuriis portitorum querebantur; Q fr I 1, 33. — II. Titurium Tolosae quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine exegisse; Font 19. — III. illud, quod scribis || scribit ||, animadvertas velim de portorio circumvectionis; A II 16, 4.

portuosus, reich an Säfen: in superum mare Graecum quoddam et portuosum; de or III 69. navigationis minime portuosae periculum; ep VI 20, 1.

portus, Hafen, Zuflucht: I, 1. qui (portus) cum diversos inter se aditus habeant; Ver IV 117. portum Syracusanorum Cilicum myoparoni praedonibusque patuisse; Ver IV 116. — 2. regum, populorum, nationum portus erat et refugium senatus; of II 26. quoniam (A. Caecina) tutissimum sibi portum provinciam istam duxit esse; ep XIII 66, 2. — II, 1. ignoratis portum Caietae a praedonibus esse directum? imp Pomp 33. portus habet (urbs) prope in aedificatione aspectuque urbis inclusos; Ver IV 117. portum potius paratum nobis et perfugium putemus; Tusc I 118. etiamsi portum tenere non queas; ep I 9, 21. — 2. nos oris Italiae maritimis ac portubus nostris carebamus; imp Pomp 55. — 3. vis ventorum invitis nautis in Rhodiorum portum navem coëgit; inv II 98. nisi me in philosophiae portum contulissem; ep VII 30, 2. quo tempore aetas nostra tamquam in portum confugere deberet non inertiae neque desidia, sed otii moderati atque honesti; Bru 8. in eundem portum, ex quo eram egressi, magna iactati tempestate confugimus; Tusc V 5. qui in maximis fluctibus rei publicae navem gubernassem salvamque in portu conlocassem; Piso 20. rostrata navis in portu deprehensa est; inv II 98. nos quasi e portu egredientes paululum remigare; Tusc IV 9. f. confugio in. quas (familias habent) in portibus atque custodiis; imp Pomp 16. quam multi votis in portum salvi pervenerint; nat III 89. nomen productum, ut Portunus a portu, sic . . ; nat II 66. nostra classis erat in portu Pachyni; Ver V 87. — III. quod est litus propter ipsum introitum atque ostium portus; Ver V 80.

per magistros scripturae et portus; A V 15, 3. ostium: *ſ. introitus.* — IV. in hoc portu Athenienſium nobilitatis naufragium factum exiſtimatur; Ver V 98.

posco, *ſich auſſuchen, verlangen, fordern, vor Gericht fordern:* I. poſcunt maioribus poculis; Ver I 66. ut ipſius dignitas poſcit; Quinct 28. — II. accuſant ii, quos populus poſcit; Sex Roſc 13. quorum poſcebatur argentum; Ver IV 31. alterum et tertium (argumentum) poſcitur; de or II 214. ſi ſibi pecuniam, quantam popoſcerat, non dedisset; Milo 75. quam (tribuniciam poteſtatem populus Romanus) cum poſcebat, verbo illam poſcere videbatur, re vera iudicia poſcebat; Ver pr 44. Crasſum pulvinos popoſciſſe; de or I 29. primus eſt auſus Leontinus Gorgias in conventu poſcere quaſtionem, id eſt iubere dicere, qua de re quis vellet audire; fin II 1. — III. quos nunc populus iudices poſcit; Ver II 174. — IV. Milesios navem popoſcit; Ver I 86. C. Iulius hominem nobilem, L. Sestium, vades popoſcit; rep II 61.

posmeridianus *ſ. postm.*

possessio, *Beſitz, Beſitztum, Gut, Grundſtück, Beſitzergreifung:* I. noſtra eſt omnis iſta prudentiae doctrinae poſſeſſio, in quam homines quaſi caducam atque vacuam abundantes otio involaverunt; de or III 122. amicitiarum ſua cuique permanet ſtabilis et certa poſſeſſio; Lael 55. — II. 1. quoniam nulla poſſeſſio pluris quam virtus aeſtimanda eſt; par 48. non ut iure aut iudicio, vi denique recuperare amiſſam poſſeſſionem, ſed ut [iure civili] ſurculo defringendo uſurpare videantur; de or III 110. a me Sullanis poſſeſſiones defendi; agr III 10. ut ſecundum ſervorum tabulas poſſeſſio videatur ex edicto dari; Top 18. is (C. Curtius) habet in Volaterrano poſſeſſionem; ep XIII 5, 2. voluptarias poſſeſſiones nolet Silius; A XII 25, 1. poſſeſſiones notabat et urbanas et ruſticas; Phil V 20. recuperō: *ſ. amitto.* retinet iſtam poſſeſſionem gratiae; agr II 71. ſi me audies, has paternas poſſeſſiones tenebis; ep VII 20, 1. vendit Italiae poſſeſſiones ex ordine omnes; agr I 4. uſurpo: *ſ. amitto.* — 2. ne que ſolum ſpe, ſed certa re iam et poſſeſſione deſturbatus eſt meo iuſtiſſimo convicio; ep XII 25, 2. cum locupletes poſſeſſionibus diuturnis moverentur; Sest 103. — 3. me in poſſeſſionem iudicii ac deſenſionis meae conſtituiſſe; de or II 200. qui Appium fratrem abſentem de poſſeſſione fundi deiecit; Milo 75. quoniam de noſtra poſſeſſione depulſi in parvo praediolo relictis ſumus; de or III 108. non de hereditatum poſſeſſionibus (eſſe aliter edicendum); Ver I 118. dicebat iſte in poſſeſſionem ſe ire inſurum; Ver I 125. quod in alienas poſſeſſiones tam temere inruiffes; de or I 41. iſte in poſſeſſionem bonorum mulieris intrat; div Caec 56. involo in: *ſ. I. eſt.* Sex. Naevium diebus compluribus ante in poſſeſſionem miſiſſe, quam poſtulare, uti ei liceret bona poſſidere; Quinct 88. ſin iſta pax perditum hominem in poſſeſſionem impotentiffimi dominatus reſtitutura eſt; ep X 27, 1. in poſſeſſione bonorum cum eſſet; Caecin 19. quod tum erat res in pecore et locorum poſſeſſionibus; rep II 16. me vi conari in poſſeſſionem venire; A IV 2, 3. — III. 1. cuius praetura urbana fuit poſſeſſionum contra omnium inſtituta addictio et condonatio; Ver pr 12. quae diligentiffime deſcripta a maioribus iura finium, poſſeſſionum, aquarum itinerumque ſunt; Caecin 74. — 2. de quorum urbis poſſeſſione inter deos certamen fuiſſe proditum eſt; Flac 62.

poſſeſſionucula, *keine Beſitzung:* mihi maiori offenſioni eſſe quam delectationi poſſeſſionuculae meae; A XIII 23, 3.

poſſeſſor, *Beſitzer, Grundbeſitzer:* I. 1. iſte homo acerrimus, bonorum poſſeſſor, nihil petit; Quinct 30. — 2. Memmius, „vide“, inquit, „ſcaure,

mortuus rapitur, ſi potes eſſe poſſeſſor“; de or II 283. — II. 1. locupletatis aut invidiae aut peſtilentiae poſſeſſoribus; agr I 15. — 2. ut agros a Sullanis poſſeſſoribus emptos, quanti velletis, populo Romano induceretis; agr II 98.

poſſideo, *beſitzen, im Beſitz haben, inne haben:* I. in quo conſtitit Naevium ex edicto non poſſeſſiſſe; Quinct 89. dubium eſt, quin, ſi Caesennia tum poſſidebat, cum erat colonus in fundo, poſt eius mortem heres eodem iure poſſederit? Caecin 94. — II. qui (philophi) omnia ſicut propria ſua eſſe atque a ſe poſſideri volunt; de or I 217. neque (ſit boni oratoris) ea ut ſua poſſeſſiſſe, ſed ut aliena libaſſe; de or I 218. qui agros publicos poſſident; agr II 68. ex edicto praetoris bona P. Quinctii poſſideri nullo modo potuiſſe; Quinct 60. tres nobiſſimos fundos eum video poſſidere; Sex Roſc 99. qui ullam agri glebam poſſiderent; Ver III 28. unum globum poſſidet illa (ſtella), quam in terris Saturniam nominant; rep VI 17. Ligus hereditatem adiit; poſſedit Sacerdote praetore ſine ulla controverſia; Ver I 125. magnam vim, magnam neceſſitatem, magnam poſſidet religionem paternus materuſque ſanguis; Sex Roſc 66. qui (ſapiens) vere omnia iſta nomina poſſideat; fin III 75. alterum tria huiuſce praedia poſſidere audio; Sex Roſc 17. religionem, vim: *ſ. neceſſitatem.*

poſſido, *in Beſitz nehmen, Beſitz ergreifen, ſich bemächtigen:* a g r u m multis annis aut etiam ſaeculis ante poſſeſſum; of II 79. quod bona ſine teſtamento poſſederat; de or II 283. uti ei liceret bona poſſidere; Quinct 88. non eſt auſus meam domum poſſidere; dom 107. medium optimates poſſederunt locum; rep I 52. mitto, quod (praedia) poſſeſſa per vim; Flac 79. regno poſſeſſo; Muren 34.

poſſum, *können, möglich ſein, vermögen, im ſtande ſein, auſrichten, bewirken (poſſiet: ſ. II tornare. potesſe: ſ. II cognoscere. vgl. potis):* I. 1. euperem equidem utrumque, ſi poſſet; Tusc I 23. dignitatem noſtram, ut poteſt in tanta hominum perfidia, retinebimus; ep I 2, 4. ſin nec continuo poterit; ep V 19, 2. ut, ſi ullo modo poterit, ne tu quidem (dolorem ſentias); A XII 23, 1. ne doleam? qui poteſt? A XII 40, 2. — 2. etiam temperantiam inducunt non facillime illi quidem, ſed tamen quoquo modo poſſunt; of III 118. ut, quibuſcumque rebus poteris (poteris autem plurimis), propicias et conſulas rationibus meis; ep III, 2, 1. quam potui maximis itineribus ad Amanum exercitum duxi; ep XV 4, 7. quid faciemus, ſi aliter non poſſumus? A II 1, 8. iam ſcrofa vellem haberet, ubi poſſet; A VI 1, 13. quoniam id non poſſet; Cluent 154. poterat utrumque praeclare; ep I 7, 7. Piſonis amor tantus eſt, ut nihil ſupra poſſit; ep XIV 1, 4. non poſſunt omnia ſimul; A XIV 15, 2 (3). gallinae avesque reliquae eos (nidos) quam poſſunt molliſſime ſubſternunt; nat II 129. frequentiffimus ſenatus dignitatem meam, quibus potuit, verbis ampliffimis ornavit; Quir 15. — II. cui ne iſta quidem ipſa calamitas iniuria potuit accidere; dom 126. ut nihil poſſit ex iis (litteris) ad communem adferre fructum; Arch 12. qui (lictores) mihi incolumi adimi non poſſunt; A XI 6, 2. coram me tecum agere poſſe; ep III 5, 4. cum ante illud facete dictum emiſſum haerere debeat, quam cogitari potuiſſe videatur; de or II 219. „vetera ſe cognoscere ſigna potesſe“; fr H IV, a, 347. (hic) profecto non poteſt eodem facto et communibus fortunis conſuluiſſe et legibus non obtemperare; inv I 69. ſe convinci non poſſe; inv II 101. eſſe; cui dare litteras poſſem; A I 5, 3. ita fit, ut Demotheſes certe poſſit ſummiſſe dicere, elate Lysias fortasſe non poſſit; opt gen 10. diſſimulare non poterō mihi, quae adhuc acta ſint, diſplicere; A

VIII 1, 4. hoc non posse in delectatione esse diuturna; de or III 100. omni in re posse, quod deceat, facere artis et naturae est; de or III 212. si eam (provinciam), quod eius facere poteris, quam expeditissimam mihi tradideris; ep III 2, 2. ut, quod eius fieri possit, praesentiae tuae desiderium meo labore minuatur; ep V 8, 5. tu velim ne intermittas, quod eius facere poteris, scribere ad me; A XI 12, 4. quibus (rebus) levare possent molestiae tuae; ep IV 3, 3. tota res Brundisina quo modo habeat se, diutius nescire non possum; A IX 3, 2. obtemperare; §. consulere. illud ipsum qui obtineri potest? fin II 107. te illa potuisse perdiscere; de or III 82. posse id populo nostro probari; leg I 12. si Appium Claudium res publica tenere potuisset; Phil XIII 29. »ut nemo tam tornare cate cortortos possiet orbes«; fr H IV, a, 550. — III. hoc amplius si quid poteris; de or I 44. res tantum potest in dicendo, ut ad vincendum nulla plus possit; de or II 180. vis illa summi imperii tantum potuit apud perpaucos homines, non civitates, ut . . .; Ver II 14. qui exercitu, qui armis, qui opibus plurimum poterant; Plane 86. ne memoria maneat domestici doloris, quae plus apud eum possit quam salus civitatis; Phil V 51. ego debeo profecto, quantumcumque possum, in eo quoque elaborare, ut . . .; fin I 10. cum (Dionysius) omnia se posse censebat; Tusc V 57. non modo, quod non possumus, sed ne quantum possumus quidem cogimur; Cato 34. cum hac exceptione, quantum valeam quantumque possim; ep VI 5, 1. cura, quod potes, ut valeas; ep XIV 4, 6. cum ego ne eum quidem multum posse, res publica certe nihil possit, unus ille omnia possit; Q fr III 4, 2. multum posse ad salutem alterius honori multis, parum potuisse ad exitum probo nemini unquam fuit; fr A III 5. alterum nihil posse unum contra multos; fr A VII 47. ego voluntatem tibi profecto emetiar, sed rem ipsam nondum posse video; Bru 16.

post. hinter, hinten, nach, nachher, seit (nachgefallt: f. A. II, 2: Tusc II 15), postquam, nachdem: A. **Fräpöstian:** I. cum Mamertini crucem fixissent post urbem in via Pompeia; Ver V 169. quod est litus in Insula Syracusis post Arethusae fontem; Ver V 80. — II, 1. ille rex post Alexandrum maximus; Ac II 3. — 2. qui post se rogati essent; Phil XI 15. hunc (Epicurum) post Rhodium Hieronymus dolore vacare summum bonum dixit; Tusc II 15. post omnia perorationem concludere; orat 122. — 3. hi tres post civitatem a L. Bruto liberatam plus potuerunt quam universa res publica; Phil V 17. cum post condiciones pacis adlatas cavi, ne . . .; A VIII 12, 2. post diem tertium gesta res est, quam dixerat; Milo 44. quibus Apollo se id daturum ostendit post eius diei diem tertium; Tusc I 114. cum paucis annis post hanc civitatis donationem acerrima quaestio venisset; Balb 48. homini post homines natos turpissimo; dom 23. post h. VIII in balneum; A XIII 52, 1. ut numquam post Kalendas Ianuarias idem senseris; Phil X 3. bellum post hominum memoriam crudelissimum; Catil II 28. ego eodem die post meridiem Vatinius eram defensurus; Q fr II 15 (16), 3. sermonem habitum paucis diebus post mortem Africani; Lael 3. numquam post populi Romani nomen ab Siculis auditum et cognitum Agyrinenses dixisse . . .; Ver III 74. quem locum apud ipsum Caesarem post eius ex Africa reditum obtinuisti? Phil II 71. me unum post urbem conditam diligentissime senatai paruisse; dom 50.

B. **Adverb:** I. post Lepus subsequitur; nat II 114. caedere incipiunt eius servos, qui post erant; Milo 29. — II, 1, a. in senatu post ea causa non agitur; Ver II 97. homines tibi arma alii in me, alii post in illum invictum civem dederunt; har resp 38. post e provincia litteras ad conlegium

misit; nat II 11. sequuntur fratrum coniunctiones, post consobrinorum; of I 54. cum fidem ac religionem tuam iam alteri addictam habueris, post eandem adversario tradideris; Ver II 78. quod quantae fuerit utilitati, post videro; rep II 16. — b. (caritas) serpit foras, cognationibus primum, tum adfinitatibus, deinde amicitiis, post vicinitatibus, tum civibus, deinde . . .; fin V 65. quo consilio redierim, initio audistis, post estis experti; Phil X 8. ut initio mea sponte, post autem invitatu tuo (Trebati) mittendum duxerim; ep VII 5, 2. conlega eius primo non adversante, post etiam adiuvante; Quir 15. primum est de honesto, tum pari ratione de utili, post de comparatione eorum disserendum; of I 10. quorum princeps Aristippus, post Epicurus; Ac II 131. — c. quae (ratio) neque Solonem fugerat neque post aliquanto nostrum senatum; rep II 59. quas (res) Caesar anno post et deinceps reliquis annis administravisset; Bru 218. si aliquot annis post idem ille liber captivus missus esset; Tusc III 54. repente paucis post diebus venit ad me Caninius mane; ep IX 2, 1. vidimus mensibus post paucis || paucis post mensibus || exercitum spoliatum; Ver III 177. Eudemum || [Eudemum] || quinquennio post domum esse rediturum; div I 53. qui (iudices) multis post saeculis de te iudicabunt; Marcel 29. ab eodem scelere illae triennio post habitae quaestiones; Cluent 191. — 2, a. postquam, qui tibi erant amici, non poterant vincere; Quinct 70. hoc postquam ceteri comprobant; Cluent 177. centum et octo annis postquam Lycurgus leges scribere instituit; rep II 18. Habonio opus in acceptum rettulit quadriennio postquam diem operi dixerat; Ver I 149. paucis post diebus, quam Luca discesserat; ep I 9, 9. undecimo die, postquam a te discesseram; A XII 1, 1. XIII die post, quam ille (Pompeius) Canusio moverat; A IX 1, 1. — b. etsi nihil habebam novi, quod post accidisset, quam dedissem litteras; A VI 3, 1. ut L. Flaminius et senatu eicerem septem annis post, quam consul fuisset; Cato 42.

postea. nachher, später, posteaquam, nachdem: I, 1. caruit foro postea Pompeius; Milo 18. censorem esse ipsum postea factum; Cluent 119. quod et ipse (Epicurus) et multi postea defensores eius sententiae fuerunt; fin II 44. non dolere istud quam vim habeat, postea videro; fin II 9. quid postea? agr II 29. — 2. nulla lex antea cum fuisset, at vero postea tot leges, ut . . .; of II 75. ut primum Marcelli ad Nolam proelio populus se Romanus erexit posteaque prosperae res deinceps multae consecutae sunt, sic . . .; Bru 12. dicam primum de ipso genere accusationis, postea de Sardis, tum etiam pauca de Scauro; Scaur 22. ego incolunitati civium primum, ut postea dignitati possemus, ille praesenti dignitati potius consulebat; Phil II 38. cum in iis (urbibus) primum ipsius Pythagorae, deinde postea Pythagoreorum tantum nomen esset; Tusc IV 2. — 3. postea aliquanto ipsos quoque tempestas vehementius iactare coepit; inv II 154. annis postea xx levis aestimatio pecudum constituta est; rep II 60. paucis postea mensibus alia vehemens erat in iudiciis invidia versata; Cluent 130. — II, 1. poteaquam in Formiano sum; A II 11, 1. quem posteaquam videt non adesse; Ver II 92. sed, posteaquam Pompei commoratio diuturnior erat, quam putaram; ep VII 5, 1. posteaquam modica temperatio accessit; leg III 17. qui (Epaminondas) tum denique sibi evelli iubet spiculum, posteaquam ei dictum est clipeum esse salvum; ep V 12, 5. posteaquam defensor eius consul est factus; Ver pr 20. postea vero quam profectus es, velim recordere . . .; ep V 2, 4. posteaquam bis consul et censor fuerat; div Caec 69. — 2. se praedonum duces domi suae, posteaquam Romam redierit, retinuisse; Ver I 12. posteaquam Tyrum venissent, tum (eos) adflicti coepisse; Tusc III 66.

posteritas. Zukunft, Nachwelt: I. quo minus (sapiens) posteritatem ipsam, cuius sensum habiturus non sit, ad se putet pertinere; Tusc I 91. — II. ius imaginis ad memoriam posteritatemque prodeundae; Ver V 36. — III. neque quisquam nostrum in rei publicae periculis cum laude versatur, quin spe posteritatis fructuque ducatur; Rabir 29. ut exstat ad memoriam posteritatis sempiternam militum divina virtus; Phil XIV 38. sermo ille oblivione posteritatis exstinguitur; rep VI 25. posteritatis otio consules; ep II 18, 3. spes: f. fructus. — IV. video, quanta tempestas invidiae nobis, si minus in praesens tempus, at in posteritatem impendat; Catil I 22. in omni mutatione dominorum, quae innumerabiles fieri possunt in infinita posteritate; A XII 19, 1.

posterus, nachfolgend, später, letzte, gering, Nachkomme, nachgeboren (postumus: f. A. liberi. B. a, I. nascitur): A. qui (Thucydides) paulo aetate posterior (erat); Bru 43. de firmissimis alia prima ponet, alia postrema; orat 50. in hoc posteriore || posteriori || vincere sponsonem; Tul 30. in annum posterum decemviros alios subrogaverunt; rep II 61. ut eadem a principibus civitatis postero die dicerentur; sen 26. quorum utriusque semper patriae salus et dignitas posterior sua dominatione et domesticis commodis fuit; A X 4, 4. ea pertinere ad superiorem divisionem, contra posteriorem nihil dici oportere; Ac II 99. ut homines postremi pecuniis alienis locupletarentur; Sex Rosc 137. etiamsi (liberi) postumi futuri sint; fin III 57. ut, qui pro capite diceret, is posteriore loco diceret; Quinct 33. postremam quamque navem piratae primam adoriebantur; Ver V 90. illi philosopho ordiri placet a superiore paeane, posteriore finire. est autem paean hic posterior aurium mensura par fere cretico; de or III 183. respondebo primum postremae tuae paginae; A VI 2, 1. quod institutum perite a Numa posteriorum pontificum negligentia dissolutum est; leg II 29. etiam postera saecula ad se pertinere; Tusc I 31. aut in provisione posteri temporis aut in praeteriti disceptatione; part or 69. — B. a, I. obstupescunt posteri certe imperia (tua) audientes et legentes; Marcel 28. horum posteri ita degenerant, ut . . ; fin V 13. qui esset secundum postumum et natum et mortuum heres institutus; de or I 180. — II. 1. dicendi genus quod fuerit in utroque, orationes utriusque etiam posteris nostris indicabunt; Bru 324. quid gloriosius meis posteris potui relinquere hoc? sen 25. — 2. ut expetantur eae poenae a liberis, a nepotibus, a posteris; nat III 90. esse apud vos posteros vestros in honore debebitis; Catil III 2. — III. qui mos cum a posterioribus non esset retentus; fin II 2. secundum: f. I. nascitur. — b, I. aut paria esse debent posteriora superioribus et extrema primis aut longiora; de or III 186. — II. 1. ita priori posterius, posteriori superius non iungitur; Ac II 44. — 2. res dilata est in posterum; ep X 12, 3. ab homine longe in posterum prospiciente; ep II 8, 1. ut haec non in posteris et in consequentibus, sed in primis continuo peccata sunt, sic . . ; fin III 32. — C. I. ne ipse posterius occideretur; Tul 56. ipse Thucydides si posterius fuisset; Bru 288. sed hoc posterius; nunc iuris principia videamus; leg I 18. — II. postremo Cn. Magius est mortuus; Cluent 21. omnes urbes, agri, regna denique, postremo etiam vectigalia vestra venierint; agr II 62. postremo quid simile habet passer annis? div II 65. primum nescio, deinde timeo, postremo non committam, ut . . ; agr I 16. quod Atheniensium (rem publicam) tum Theseus (constituisset legibus), tum Draco, tum Solo, tum Clisthenes, tum multi alii, postremo exsanguem iam doctus vir Phalereus sustentasset Demetrius; rep II 2. deinde postremo attendendum est, num . . ; inv

I 43. — III. ut vestigium illud ipsum, in quo [ipse] postremum institisset, contueremur; de or III 6. quo (die) postremum Asuvius visus erat; Cluent 38.

posthabeo, hintensetzen: quod hoc honore ex novis hominibus primum me multis post annis || posthabitis || adfecistis; agr II 4. omnibus rebus posthabitis; Tusc V 2.

posthac, künftig, später, von nun an: in hoc genere non accusabimur posthac, neque hercule antea neglegentes fuimus; A VII 3, 7. ne posthac tantas pecunias magistratibus nostris decerneremus; Ver III 200. utrum posthac amicitias clarorum virorum calamitati hominibus an ornamento esse malitis; Balb 65. nec erit alia lex Romae, alia Athenis, alia nunc, alia posthac; rep III 33. ut nihil posthac auctoritas senatus valeret; Rabir 2. posthac quam plurima, si videtur; ep IX 8, 2.

postilio, Forderung: quod Telluri postilio deberi dicitur; har resp 31.

postis, Pfosten, Türpfosten: 1. postem teneri in dedicatione oportere videor audisse templi; dom 121. — 2. qui columnis ac postibus meis hostificum quoddam bellum intulistis; dom 60. — 3. quoddam caput legis Clodium in curiae poste fixisse; A III 15, 6.

postliminium, Recht der Rückkehr: A. Servius nihil putat esse notandum, nisi „post“, et „liminium“ illud productionem esse verbi vult; Top 36. Scaevola iunctum putat esse verbum, ut sit in eo et „post“ et „limen“; ut, quae a nobis alienata, hinc cum ad hostem pervenerint, ex suo tamquam limine exierint, ea cum redierint post ad idem limen, postliminio redisse videantur; Top 37. — B. 1. quem pater suus aut populus vendidisset aut pater patris deditisset, ei nullum esse postliminium; de or I 181. videaturne ei, quem pater patris deditisset, si is non sit receptus, postliminium esse; de or II 137. cum quaeritur, „postliminium“ quid sit; Top 36. — II. num is ad suos postliminio redisset; de or I 182. f. A.

postmeridianus (posm., pom.), nachmittägig: ut ambulationem postmeridianam conficeremus in Academia; fin V 1. erunt fortasse alterae (litterae) posmeridianae || post., pom. ||; A XII 53. „posmeridianas quadrigas“ quam „postmeridianas quadriungas“ lubentius dixerim; orat 157. non est hoc munus huius ambulationis antemeridianae aut nostrae posmeridianae sessionis; de or III 121. inclinatio iam in posmeridianum || postm. || tempus die; de or III 17.

postquam f. post, B. II, 2.

postridie, am folgenden Tage: tres epistulas tuas accepi postridie Idus; A IX 9, 1. iste postridie mane indices citari iubet; Ver II 41. Lupus noster cum Romam sexto die Mutina venisset, postridie me mane convenit; ep XI 6, 1. postridie iens ad Brutum; A XVI 1, 1. invitatur Canius postridie familiares suos; of III 59. postridie Idus Lanuvii constitui manere; A XII 41, 1. quem pridie hora tertia animum efflantem reliquisset, eum mortuum postridie hora decima denique ei nuntiabatur? Milo 48. Pythius piscatores ad se convocavit et ab iis petivit, ut ante suos hortulos postridie piscarentur; of III 58. inde postridie mane proficiscens; A XVI 13 (a) 2. haec scripsi postridie eius diei, cum . . ; ep III 8, 10. quae (venatio) postridie ludos Apollinarios futura est; A XVI 4, 1. postridie, quam tu es profectus, multa nocte veni ad Pompeium; Q fr II 7 (9), 2. postridie Idus Paulum Caietae vidi; A XIV 7, 1. exin senatus postridie Idus; A IV 3, 3. ego hinc postridie Idus Lanuvii || Lanuvium ||; A XII 44, 3.

postulatio, Forderung, Verlangen, Gesuch, Anliegen, Einreichung der Klage: I. non ulla unquam intercessit postulatio, mitto aequa, verum

ante hoc tempus ne fando quidem audita; Quinct 71. ex tua praetura primum haec est nata postulatio; Ver II 148. magis in hoc ignoscendi quam cognoscendi postulatio valuit; inv II 105. — II, 1. audio: f. I. intercedit. deprecatio est, in qua ignoscendi postulatio continetur; inv II 104. aequa postulatio pretio superabatur; Ver I 125. — 2. cum te unum dicerent postulationi L. Sestii Pansae restitisse; Q fr II 9 (11), 2. — III. quae (crimina) omnia novas iniurias habent, sed postulationum formulas usitatas; Ver II 147. — IV. ut quaeque res ad consilium primis postulationibus referebatur; A I 16, 4.

postulatum. Forderung: I. hoc postulatum de status ridiculum esse videatur ei, qui rem non perspiciat; Ver II 148. — II. reliquum est, ut et accipiantur et remittantur postulata per litteras; Phil XII 28. hoc commoti dolore postulata consulibus ediderunt; Ver II 10. postulata haec ab eo interposita esse, quo minus . . .; A VII 15, 3. (legati) ultro ab illo (Antonio) ad nos intolerabilia postulata rettulerunt; ep XII 4, 1. remitto: f. accipio. — III. huiusce novi postulati genus atque principium tua praetura attulit; Ver II 146.

postulo. fordern, verlangen, beanspruchen, auffordern, erfordern, vor Gericht fordern: I. neque quisquam divinare poterat te postulaturum; Quinct 60. ut nos ita tueare, ut amicitia nostra et tua fides postulat; ep II 16, 7. haec gravius scripsi, quam aut tuus in illum amor aut meus postulabat; A X 4, 6. fides: f. amicitia. supplicatio postulanti nostris imperatoribus deneganda est; Phil XIV 24. cum tempus necessitasque postulat, decertandum manu est; of I 81. ne in huius modi rebus diutius, quam ratio praecipienda postulat, commoremur; inv I 61. non loco (narratio) dicitur, cum non in ea parte orationis collocatur, in qua res postulat; inv I 30. tempus: f. necessitas. — II, 1. qui primo de vi postulavit; sen 19. Geditani M. Lepido Q. Catulo consulibus a senatu de foedere postulaverunt; Balb 34. — 2. a te potius postulant, ne amplius quam singulas, quam ab Apronio, ut ne plus quam ternas decumas darent; Ver III 115. ratio hoc postulat, ne quid insidiose, ne quid simulate, ne quid fallaciter; of III 68. — 3. postulatum est, ut Bibuli sententia divideretur; ep I 2, 1. ut plane (me occupationibus) exsolvam, non postulo; ep VII 1, 5. nec iam recusat, sed quodam modo postulat, ut appelleret tyrannus; A X 4, 2. — 4. ut ne: f. 2. — 5. ut ratio postulet agere aliquid et facere eorum; fin III 58. — 6. ostendi, quam multa ante fieri conveniret, quam hominis propinqui bona possideri postularentur; Quinct 86. — 7. nam ex quo postulabimus nobis illud, quod dubium est, concedi, dubium esse id ipsum non oportebit; inv I 53. qui postulet ibi de tua existimatione iudicium fieri; Ver III 139. — III. Gabinium tres adhuc factiones postulant; Q fr III 1, 15. quod haec causa maxime postulat; Flac 36. qui quidvis ab amico auderent postulare; Lael 35. me de isto sumptu decrevisse nil, nisi quod principes civitatum a me postulassent; ep III 8, 5. f. II, 2. of III 68. nomine heredis arbitrum familiae heriscundae postulavit; Caecin 19. postulat contionem; Flac 18. deliberandi sibi unum diem postulavit; nat I 60. ut omnes boni omnem a nobis diligentiam virtutemque et postulent et expectent; Q fr I 1, 41. postulat is, quicum agitur, a praetore exceptionem: EXTRA QUAM IN REUM CAPITIS PRAEJUDICIUM FIAT; inv II 59. (Vettius) statim fidem publicam postulavit; A II 24, 2. nec debes tu aut praecipuam aliquam fortunam postulare aut communem recusare; ep VI 1, 1. impudentem esse, qui pro beneficio non gratiam, verum mercedem postulet; inv II 115. in eum iudicium de professione iugerum postulabatur; Ver

III 39. intellego equidem a me istum laborem iam diu postulari; leg I 8. memoriam: f. monumentum. mercedem: f. gratiam. a vobis nullum monumentum laudis postulo praeterquam huius diei memoriam sempiternam; Catil III 26. si nullum aliud mihi praemium ab senatu populoque Romano nisi honestum otium postularem; Sulla 26. servum illum Nicostratum ab hoc adulescente Oppianico in quaestionem postulavit; Cluent 176. cum ab eo tabulas postulerem; Ver I 60. triumphum ab senatu postulat; inv II 111. a non nullis veritas a te postulat; leg I 4. virtutem: f. diligentiam. — IV, 1. qui (Lentulus Gabinium) iam de maiestate postulavit; Q fr III 1, 15. (Gabinus) adhuc de pecuniis repetendis non erat postulatus; Q fr III 1, 15. — 2. haec cum praetorem postulabas; Tul 39.

potatio. Trinfgefage: videbar mihi videre alios hesternae ex potatione oscitantes; fr A VI 1.

pote f. **potis.**

potens. mächtig, einflussreich: A. si propter partium studium potens erat Alfenus, potentissimus Naevius; Quinct 70. qui potentissimorum hominum contumaciam numquam tulerim, ferrem huius adseculae? A VI 3, 6. omnes potentissimorum populorum res gestas; Marcel 5. cuius currum rex potentissimus quondam honestavit; Catil IV 21. qui potentes viros tradunt post mortem ad deos pervenisse; nat I 119. cum floreret in Italia Graecia potentissimis et maximis urbibus; Tusc IV 2. — B, I, 1. suffragandi nimia libido in non bonis causis eripienda fuit potentibus; leg III 34. — 2. ne quid temere dicam aut faciam contra potentes; ep IX 16, 5. — II, 1. ego inimicitias potentium pro te appetivi; Milo 160. — 2. quasi pactio fit inter populum et potentes; rep III 23.

potentatus. Macht, Herrschaft: cum ad eum (Romulum) dominatus || potentatus || omnis recidisset; rep II 14.

potentia. Macht, Übermacht, Gewalt, Einfluss, Ansehen: potentia est ad sua conservanda et alterius attinenda || acquirenda, al. || idonearum rerum facultas; inv II 169. nimiam gratiam potentiamque Chrysogoni dicimus et nobis ob stare et perferri nullo modo posse et a vobis, quoniam potestas data est, non modo infirmari, verum etiam vindicari oportere; Sex Rosc 122. ut potentia senatus atque auctoritas minueretur; quae tamen gravis et magna remanebat; rep II 59. — II, 1. credo vos non populo Romano minime ferendam potentiam concupivisse; Phil I 29. dum modo potentiam consequantur; of III 82. hominum eius modi perniciosam atque intolerandam potentiam extinguere atque opprimere debetis; Sex Rosc 36. si quidam homines patientiam eorum potentiam ferre potuerint; ep I 8, 4. f. concupisco. infirmo, al.: f. I. obstat. minuo: f. I. remanet. opprimo: f. exstinguo. hanc rerum tantam potentiam non ferme facilius ulla in parte Italiae posita urbs tenere potuisset; rep II 10. — 2. de sua potentia dimicant homines hoc tempore periculo civitatis; A VII 3, 4. — III. Caesar Vopiscus ille summo ingenio, summa potentia solvatur legibus; Phil XI 11. — IV, 1. populus oppressus dominatu ac potentia principum; leg III 34. — 2. ut contra periculosas hominum potentias condicioni omnium civium providisse videamini; Cael 22.

potestas. Macht, Gewalt, Herrschaft, Befugnis, Amt, Beamter, Behörde, Erlaubnis, Gelegenheit, Möglichkeit: I, 1. sin fuisse aliis quoque causa faciendi videbitur, aut potestas defuisse aliis demonstranda est aut facultas aut voluntas, potestas, si aut nescisse aut non adfuisse aut conficere aliquid non potuisse dicentur. facultas, si . . .; inv II 24. quod potestas humana efficere non possit; nat II 16. de quo ut potestas esset saepe optarint, in eum ob potestatem || potestate || non uti summam esse stultitiam;

inv II 109. cui eligendi potestas esset; Bru 189. quotiens mihi certorum hominum potestas erit; ep I 7, 1. quocumque tempore mihi potestas praesentis tui fuerit; ep I 9, 22. »imperia, potestates, legationes, quom senatus creverit populusve iusserit, ex urbe exeant, duella iusta iuste gerunt, sociis parcunt«; leg III 9. ista potestate nata gravitas optimatum cecidit; leg III 17. parcunt: ꝑ. exeunt. omnes potestates, imperia, curationes ab universo populo Romano proficisci convenit; agr II 17. — 2. quid est libertas? potestas vivendi, ut velis; par 34. — II, 1. qui (Sulla) tribunis plebis sua lege iniuriae faciendae potestatem ademerit, auxilii ferendi reliquerit; leg III 22. qui eandem potestatem adepti sunt; Cluent 122. qui non modo rerum, verum etiam verborum potestatem sibi adrogare conetur, cum et faciat, quod velit, et id, quod fecerit, quo velit nomine appellet; inv II 55. ut primum potestas data est augendae dignitatis tuae; ep X 13, 1. quod Innio defendendi sui potestas erepta sit; Cluent 93. cum neque praetores diebus aliquot adiri possent vel potestatem sui facerent; Q fr I 2, 15. scripsi ad librarios, ut fieret tuis describendi potestas; A XIII 21, a, 1 (21, 4). ut is in ea (provincia) summam potestatem haberet, cui . . . ; Q fr I 1, 29. prudentissimi viri, quibus senatus legum dicendarum in locandis vectigalibus omnem potestatem permiserat populusque iusserat; Ver III 19. permittitur infinita potestas innumerabilis pecuniae conficiendae; agr II 33. esse etiam fortunae potestatem in nos prorogata; Q fr I 1, 4. relinquo: ꝑ. adimo. ostendit se tribuniciam potestatem restitutum; Ver pr 45. quae (lex) sancit eam tribunorum plebis potestatem; leg III 19. earum rerum omnium potestatem ad decemviros esse translata; agr II 54 — 2. quod fortunas suas potestati regiae commiserit; Rab Post 1. si isdem imperiis et potestatibus parent; leg I 23. confirmationem auctoritatis suae vestrae potestati permissam esse sentit; Flac 4. — 3. me abeuntem magistratu contionis habendae potestate privavit; ep V 2, 7. in qua re publica est unus aliquis perpetua potestate, praesertim regia; rep II 43. si quis ea potestate temere est usus; agr II 30. — 4. cadendum est in unius potestatem; A VIII 3, 2. ut in superiore exemplo reus ab suo officio et a potestate factum demovebat; inv II 93. quod ei dicendi in posterum de extraordinariis potestatibus libertatem ademisses; dom 22. cum „exisse ex potestate“ dicimus eos, qui effrenati feruntur aut libidine aut iracundia; Tusc III 11. ut oppidum in sua potestate posset habere; Sulla 60. cum duodecim secures in praedonum potestatem pervenerint; imp Pomp 32. ut in potestatem meam pervenirent; ep XV 4, 10. frugi hominem videtis positum in vestra fide ac potestate; Font 40. quo edicto omnia iudicia redegerat in suam potestatem; Ver II 33. privatus (sit) an cum potestate; inv I 35. ut summum bonum in eo genere ponant, quod sit extra nostram potestatem; fin IV 36. quod in eorum potestatem portum futurum intellegebant; Ver V 98. nihil tam tenerum quam illius comprehensio verborum, ut nullius oratoris aequae in potestate fuerit; Bru 274. eum (Lentulum) totum esse in illius (Pompei) potestate; A III 22, 2. tenere in sua potestate motum animi et dolorem; Q fr I 1, 38. — III, 1. cum conlegas tuos, summa potestate praeditos, negares liberos esse; dom 110. — 2. sitne ea (beata vita) tota sita in potestate sapientis; fin V 12. — IV, 1. videte, quam diligenter retineat ius tribuniciae potestatis; agr II 30. — 2. ut xviri maxima potestate sine provocatione crearentur; rep II 61. — V, 1. is qui multos in istum testes imperio et potestate deterruit; Ver III 122. potestate regia tum melius gubernari et regi civitates, si . . . ; rep II 15. — 2. vir sapiens tamquam a magistratu aut ab aliqua potestate legitima emissus; Tusc I 74.

qui de re publica cum aliqua statuendi potestate audiant; de or II 70. erit tum consul Hortensius cum summo imperio et potestate; Ver pr 37. ob: ꝑ. I, 1. est; inv II 109. cum iste ab sese hydriam per potestatem abstulisset; Ver IV 32.

potio, Trinken, Trank, Gifttrank; I, 1. negat tenuissimo victu, id est contemptissimis escis et potionibus, minorem voluptatem percipi; fin II 90. — 2. nec (di) iis escis aut potionibus vescuntur, ut . . . ; nat II 59. — II. cibi condimentum esse famem, potionis sitim; fin II 90. — III. percipi: ꝑ. I, 1. cum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, spiritu; nat II 134. prima potione mulierem sustulit; Cluent 40.

potior, mächtig werden, sich bemächtigen, erlangen, erreichen; I, 1. secundum genus cupiditatum nec ad potiendum difficile esse censet nec vero ad carendum; Tusc V 93. — 2. qui bello potiti sunt; of I 21. si essent nostri potiti; ep IX 6, 3. an iis me dem, qui tenent, qui potiuntur? A VII 12, 3. — II. in iis potiendis, quae acerrime concupivisset; fin V 70. in potiendis voluptatibus; par 15. — III. quorum (castrorum) erant potiti Poeni; of III 113. si exploratum tibi sit posse te illius regni potiri; ep I 7, 5. otium nobis exoptandum est, quod ii, qui potiuntur rerum, praestaturi videntur; ep I 8, 4. quarum (voluptatum) potiendi spe inflammati; fin I 60. — IV. si eo portu, quem conspiciabant, potiti essent; inv II 95. qui potiatu corporis appetitis voluptatibus; fin II 14. qui (Aratus) clandestino introitu urbe est potitus; of II 81.

potis, (potior), mächtig, vermögend, möglich, bevorzugt, würdig, vorzüglich, lieb; I. qui tibi vetustate necessitudinis potior possit esse; ep X 3, 2. quod videtur esse honos, nemo igitur potior; A VI 3, 1. ex comparatione, in qua per contentionem, utrum potius [aut quid potissimum sit], quaeritur; inv I 17. illa te semper etiam potiora duxisse, quae ad sapientiam spectarent; de or III 82. cum anicula addidisset „hospes, non pote minoris“; Bru 172. scribas ad me, quantum pote; A IV 13, 1. ne quid tibi sit fama mea potius; A XVI 2, 2. inveniendi artem, quae τολμή dicitur, quae ad usum potior erat; Top 6. cives potiores quam peregrini, propinqui quam alieni; Lael 19. quae (mors) civibus Romanis semper fuit servitute potior; Phil X 19. propinqui: ꝑ. cives. — II. »superas potis est demergere partes«; fr H IV, a, 691. »nec (nox) potis est caput atque umeros obducere latos«; fr H IV, a, 730.

potius, vielmehr, lieber; I, 1. ut addubitet, equid || quid || potius aut quo modo dicat; orat 137. nimis multa de verbo; rem potius videamus; Phil VIII 4. sumpturum sapientem eam vitam potius; fin IV 30. portum potius paratum nobis et perugium putemus; Tusc I 118. — 2. quis ita aspexit (eum) ut perditum civem ac non potius ut importunissimum hostem? Catil II 12. erravit aut potius insanivit Apronius? Ver III 113. quam ob rem scriba deducat, et non potius mulio? Ver III 183. nulla est societas nobis cum tyrannis, et potius summa distractio est; of III 32. non: ꝑ. ac, et. non adversarium, sed socium potius amiseram; Bru 2. nec ea minuunt, sed augent potius illam facultatem; fat 3. o dementiam populi Romani seu potius patientiam miram! Ver V 74. magnum mehercule hominem vel potius summum; Bru 293. Brundisium veni vel potius ad moenia accessi; Plane 97. ex hoc populo indomito vel potius immani; rep I 68. — II. in qua (oratione) non vis potius quam delectatio postulat; de or II 317. quia deciderat ex astris, lapsus quam progressus potius videbatur; A II 21, 4. „depugna“, inquis, „potius quam servias“; A VII 7, 7.

potissimum, hauptsächlich, vornehmlich, gerade; oportet ab adversarii dicto exordiri et ab eo potissimum, quod ille nuperrime dixerit; inv I 25.

unde potissimum ordiar? Sex Rose 29. de hoc loco sacro potissimum videntur haruspices dicere? har resp 14. miror, cur huic potissimum irascere; Planc 17. qui abs te taciti requirunt, cur se potissimum delegeris; Planc 46. ut utar potissimum te auctore; div I 106. ut si nautae certarent, quis eorum potissimum gubernaret; of I 87. ex me potissimum putavi te scire oportere; ep I 7, 6. quid ad te potissimum scriberem; ep IV 13, 1.

potō, trinfen, zechen: I. 1. totos dies potabatur atque id locis pluribus; Phil II 67. — 2. num, qui hoc sentiat, si is potare velit, de dolio sibi hauriendum putet? Bru 288. etsi domum bene potus redieram; ep VII 22. adde inscitiam poti ducis; Milo 56. — II. Stoicorum ista magis gustata quam potata delectant; Tusc V 13. hunc eo (sanguine) potō mortuum concidisse; Bru 43.

potulentus, trinffar, Getränkt: in ea parte oris, qua esculentis et potulentis iter natura patefecit; nat II 141.

potus, Trank: illa (pars animi) cum sit immoderato obstupefacta potu atque pastu; div I 60.

prae, vor, gegen, im Vergleich mit, wegen: I. illa praeclara, in quibus publicae utilitatis species prae honestate contemnitur; of III 47. tu ausus es pro nihilo prae tua praeda tot res sanctissimas ducere? Ver II 40. beata vita glorianda et praedicanda et prae se ferenda est; Tusc V 50. Sampseramo negat, ceteris prae se fert et ostentat; A II 23, 3. qui periculum prae mea salute neglexit; ep XIV 4, 2. »prae se Scorpios infestus praeportans flebile acumen«; fr H IV, a, 682. — II. is (Hegesias) se ita putat Atticum, ut veros illos prae se paene agrestes putet; Bru 286. nobis non tu quidem vacuus molestiis, sed prae nobis beatus (videris); ep IV 4, 2. — III. nec iocari prae cura poteram; A VI 5, 4. non possum prae fletu et dolore diutius in hoc loco commorari; A XI 7, 6. neque prae lacrimis iam loqui possum; Milo 105. ut eum locum, ubi (edicta) proponuntur, prae multitudine eorum, qui legunt, transire nequeamus; A II 21, 4.

praebere, darbieten, geben, reichen, zeigen, beweisen, erweisen: I. Xenonem perexigue et γλαζχος praebere; A XVI 1, 5. haec civitas mulieri in redimiculum praebat, haec in crines; Ver III 76. — III. qui (C. Cosconius) eam verborum copiam praebat populo; Bru 242. hanc urbem sedem aliquando et domum summo esse imperio praebituram; rep II 10. ibi tu indicem Vettium linguam et vocem suam sceleri et menti tuae praebere voluisti; Vatin 24. ut mutam in delicto personam nomenque praebere; dom 134. sedem: f. domum. hoc iucundissimum spectaculum omnibus praebat; Ver V 66. (aër) vitalem et salutarem spiritum praebet animantibus; nat II 117. a. d. VIII Idus Apriles sponsalia Crassipedi praebui; Q fr II 5, 2 (6, 1). praebete mihi ex istis virginibus formosissimas; inv II 2. vocem: f. linguam. — III. qui te senatui bonisque omnibus auctorem, principem, ducem praebas; ep X 6, 3. dissilem me in utroque praebui; Sulla 17. ducem, principem: f. auctorem, in litteris mittendis nimium te exorabilem praebuisti; Q fr I 2, 8. te conligas virumque praebas; ep V 18, 1. ut apud Graecos infimi homines mercedula adducti ministros se praebent in iudiciis oratoribus; de or I 198. ut illa tertia pars se vegetam ad somnium acremque praebat; div I 61. quae (sapientia) certissimam se nobis ducem praebat ad voluptatem; fin I 43.

praebibo, zutrinfen: cui (Theramenes) venenum praebiberat; Tusc I 96.

praebitor, Geber, Lieferant: an tu id agis ut Macedones non te regem suum, sed ministrum et praebitorem sperent fore? of II 53.

praecaveo, Vorsichtsmaßregeln treffen, vorbeugen: I. hac ratione provideri potuisse, si hoc

aut illud fecisset, ni sic fecisset, praecaveri; inv II 99. — II. quod a me ita praecantum atque provisum est, ut . . . ; A II 1, 6. ita mihi res tota provisata atque praecauta est, ut . . . ; Ver IV 91.

praecellens, hervorragend, ausgezeichnet: Scipio, vir omnibus rebus praecellentissimus; Ver IV 97. privatus vir et animo et virtute praecellens; Balb 25.

praecentio, Spiel, Musik beim Opfer: tui sacerdotii sunt tensae, curricula, praecentio; har resp 21.

praecento, vorsingen, vortragen: huic Epicurus praecentet, si potest; fin II 94.

praiceps, abführig, jäh, schnell, eifrig, übercift, kopfüber, unbesonnen, rasend: qui (sol) ipse iam praecipitans me quoque haec praecipitem paene evolvere coëgit; de or III 209. agunt eum praecipitem poenae civium Romanorum; Ver I 7. praiceps amentia ferebare; Ver V 121. C. Mevulanum, tribunum militum Antonii, Capua praecipitem eiecit; Sest 9. propter tot, tantos tam praecipitesque casus clarissimorum hominum; de or III 13. quid stultius quam cupiditatem dominandi praecipitem anteferre verae gloriae? Phil V 50. iter ad finitimum quoddam malum praiceps ac lubricum; rep I 44. si locus is, quo ferentur equi, praiceps erit; Ac II 94. quae tu quoniam mente nescio qua effrenata atque praecipiti in forum deferri voluisti; Cael 35. progressum praecipitem, inconstantem reditum videt; A II 21, 3. illam viam vitae, quam ante praecipitem et lubricam esse ducebat; Flac 105.

praecipitio, Unterweisung, Vorschrift, Anweisung: I. cum in altera (iuris scientia) praescriptionum cautionumque praecipitio (esset); orat 141. ars est praecipitium exercitatarum constructio ad unum exitum utilem vitae pertinentium; fr I 26. — 2. quae (lex) est recti praecipitio pravique depulsio; nat II 79. — II. 1. exercito: f. I. 1. pertinent. uter ad eandem, quam eius verbi praecipitioem || eam praecipitioem, quam || inchoatam habebunt in animis ii, qui audient, propius accesserit; part or 123. — 2. accedo ad: f. I. quarum (partium) indigemus ad hanc praecipitioem; inv I 34. — III. constructio: f. I. 1. pertinent. ab ultimo principio huius praecipitiois usque ad hoc tempus; inv II 5.

praepceptor, Lehrer: I. idem erant vivendi praepceptores atque dicendi; de or III 57. — II. quos habuerit artium liberalium magistros, quos vivendi praepceptores; inv I 35. hoc etiam fortiozem me puto quam te ipsum, praepceptorem fortitudinis; ep V 13, 3.

praepceptrix, Lehrerin: qua (sapientia) praepceptrice in tranquillitate vivi potest; fin I 43.

praepceptum, Vorschrift, Regel, Lehre, Befehl: I. quorum generum fines et exitus diversi sunt, eorum praepcepta eadem esse non possunt; inv II 13. fortitudinis quaedam praepcepta sunt ac paene leges; fin II 94. hoc praepceptum, cuiuscumque est, ad tollendam amicitiam valet; Lael 60. — II. 1. a quo eodem ille et agendi acciperet praepcepta et eloquendi; de or III 141. non negabo me ista omnium communia et contrita praepcepta didicisse; de or I 137. Hannibali Graecum hominem praepcepta de re militari dare; de or II 76. disco: f. contero. locis communibus misericordiam captare oportebit ex iis praepceptis, quae in primo libro sunt exposita; inv II 108. quamvis artis praepcepta perceperint; of I 60. nulla praepcepta ponemus; orat 43. qui (usus) omnium magistrorum praepcepta superaret; de or I 15. ut philosophi nulla tradant praepcepta dicendi; de or II 152. neque ulla officii praepcepta firma, stabilia, coniuncta naturae tradi possunt; of I 6. f. 3. sum contra. — 2. nos praepceptis dialecticorum et oratorum etiam sic parentes, ut legibus; Ac I 5. — 3. ex locis iis, quos in confirmationis praepceptis

| confirmandi praeceptione || posuimus; inv I 100. contra praecepta est, quod nihil eorum efficit, quorum causa de exordiis praecepta traduntur; inv I 26. — III. quamquam ad praecepta aetas non est grandis || gravis ||; Planc 59. — IV, 1. quamquam tuis monitis praeceptisque omnis est abiciendus dolor; ep V 13, 3. qui se rhetorum praeceptis omnem oratorum || oratoriam || vim complexos esse arbitrantur; de or III 54. ceterarum rerum studia ex doctrina et praeceptis et arte constare; Arch 18. ut me sic audiatis, ut unum usu et domesticis praeceptis multo magis eruditum quam litteris; rep I 36. quae sunt et re faciliora et praeceptis pervagata; de or II 127. — 2. ex; f. II, 1. expono. in his utilitatum praeceptis duo praeterita esse a Panaetio; of II 86.

praecerro, vorwegnehmen: non praecerro fructum officii tui; Ver IV 80.

praecido, zerbrechen, abschneiden, benehmen, abschlagen, abbrechen, kurz fassen: I. brevi praecidam; Cato 57. numquam reo cuiquam tam praecise negavi, quam hic mihi plane sine ulla exceptione praecidit; A VIII 4, 2. — II. quod quia (Dionysius) plane praeciderat; A X 16, 1. amicitias magis decere sensim diluere quam repente praecidere; of I 120. praecidi ancoras imperavit; Ver V 88. praecisa mihi quidem est dubitatio; de or II 28. Tenediorum libertas securi Tenedia praecisa est; Q fr II 9 (11), 2. gladio manum praecidit; inv II 59. ut reo spem iudicii corrumpendi praeciderem; Ver I 20.

praecinctura, Umgürtung: praecinctura me decepit; fr G, b, 2.

praecingo, umgürten: cum strophio accurate praecingerere; fr A XIII 24.

praecino, vorpielen, weisagen: I. quod et deorum pulvinaribus et epulis magistratum fides praecinunt; Tusc IV 4. — II. hoc tam novo motu magnum aliquid deos populo Romano praecinere; har resp 20.

praecipio, vorausnehmen, vorausgenießen, vorher wissen, sich vorstellen, vorzeichnen, verordnen, befehlen: I, 1. diutius, quam ratio praecipendi postulat; inv I 61. — 2. ego, ut tute mihi praecipisti, me ad eius rationes adiungo; ep I 8, 2. nos erimus etiam in omnium desperatione fortes, ut tu idem et hortaris et praecipis; ep V 13, 4. — II, 1. bene illo Graecorum proverbio praecipitur: »quam quisque norit artem, in hac se exerceat«; Tusc I 41. — 2. qui de arte dicendi praecipunt; de or II 76. — 3. mulier ingeniosa praecipit suis, omnia Caelio pollicerentur; Cael 62. — 4. est stultum me praecipere, quid agatis; A III 15, 6. — 5. ipse Caesar praecipit vobis, ne sibi adsentiremini; Phil VIII 2. — 6. una ex re satis praecipit, ut id tribuatur vel ignoto; of I 51. — 7. iustitia praecipit parere omnibus; rep III 24. — 8. an ratio parum praecipit nec bonum illud esse nec porro malum? Tusc IV 39. — III. quae in consilio capiendi futuri temporis praecipiebantur; part or 111. ut ne multi illud (candelabrum) ante praeciperent oculis quam populus Romanus; Ver IV 64. ingenii magni est praecipere cogitatione futura; of I 81. quam (gravitatem) mihi praecipis; A X 1, 4. quas ipse mihi partes sumpseram, eas praecipit oratio tua; Phil X 2.

praecipito, stürzen, herabstürzen, zu Ende gehen: I, 1. praecipitare istuc quidem est, non descendere; nat I 89. — 2. ne (adsensio) praecipitet, si temere processerit; Ac II 68. in anni praecipitante; de or III 186. »praecipitante nocte«; fr H IV, a, 316. qui praecipitanti patriae non subvenirent; Sest 25. qui ipse (sol) iam praecipitans; de or III 209. tuo praecipitante iam et debilitato tribuatu; dom 40. — II. qui se e Leucata praecipitaverit; Tusc IV 41. unius vitio praecipitata (res publica); rep II 43.

praecipue, vornehmlich, vorzugsweise: I, 1. haec (diligentia) praecipue colenda est nobis; de or II 148. in aliquo genere virtutis praecipue colendo aut parentibus, amicis, hospitibus praecipue atque insigniter diligendis; part or 80. nos isti hominum generi praecipue debere videmur; Q fr I 1, 28. diligo: f. colo. nihil esse praecipue cuiquam dolendum in eo, quod accidat universis; ep VI 2, 2. haec una res in omni libero populo praecipue semper floruit; de or I 30. — 2. color albus praecipue decorus deo est; leg II 45. — 3. est aliqua mea pars virilis, praecipue quod in his rebus pro mea parte versor; Ver IV 81. — II. quod cum omnibus bonis utile esset, tum praecipue mihi; Phil VIII 11.

praecipuus, besondere, hauptsächlich, vorzüglich, außerordentlich: A cui cum liceret non praecipuam, sed parem cum ceteris fortunae conditionem subire; rep I 7. maioribus nostris praecipuum laudem gratiamque debemus; agr II 9. quod negas praecipuum mihi ullum in communibus incommodis || incommodum || impendere; A XI 3, 2. laus: f. gratia. me cum communibus tum praecipuis malis oppressum; A XI 14, 1. quamquam sunt in me praecipua merita multorum; sen 30. — B. eadem Stoici »praecipua« vel »producta« dicunt, quae »bona« isti; Tusc V 47. ut bestiis aliud alii praecipui a natura datum est, sic . . .; Tusc V 38. quod praepositum vel praecipuum nominamus; fin III 53.

praecise, abgefürzt, kurz: id praecise dicitur; nat II 73. numquam reo cuiquam tam praecise negavi, quam hic mihi plane sine ulla exceptione praecidit; A VIII 4, 2.

praeclare, sehr deutlich, glänzend, vortrefflich, herrlich: ut praeclare cum iis agamus; Sest 51. ex iis nec nihil optime nec omnia praeclarissime quisquam dicere nobis videbatur; inv II 4. virum excellentem praeclare; Bru 59. signum Paeanis praeclare factum; Ver IV 127. rem praeclare esse gestam; div II 65. praeclare se res habebat; Ver pr 17. tibi negotium datum esse a C. Caesare, non iudicium, praeclare intellego; ep XIII 7, 1. ego eum te esse praeclare memini; ep IV 7, 2. praeclarissime scripti libri; ep III 8, 5. de qua (ambitione) praeclare apud eundem est Platonem; of I 87. ut alia, sic hoc praeclare; Phil IX 3. quo difficilior, hoc praeclarius; of I 64.

praeclarus, herrlich, glänzend, vorzüglich, ausgezeichnet, angeeignet: cum alia praeclara quaedam et magnifica didicisset; orat 15. nihil est praeclarius mundi administratione; nat II 76. illa praeclara, in quibus publicae utilitatis species prae honestate contemnitur; of III 47. in quibus (Sullanis) omnia genere ipso praeclarissima fuerunt; A XI 21, 3. o praeclarum interpretem iuris, auctorem antiquitatis, correctorem atque emendatorem nostrae civitatis! Balb 20. praeclaram causam ad me defertis; rep III 8. praeclarum recitari consilium audistis; Ver V 54. corrector, al.: f. auctor. o praeclarum custodem ovium, ut aiunt, lupum! Phil III 27. edictum audite praeclarum; Ver III 25. in illud genus eum Crassi magnificum atque praeclarum natura ipsa ducebat; de or II 89. in vobis egregiam quandam ac praeclaram indolem ad dicendum esse; de or I 131. huius praeclari imperatoris ita erat severa domi disciplina; Ver V 93. leges praeclarissimae de duodecim tabulis translatae || tral. || duae; leg III 44. minime miramur te tuis ut egregium artificem praeclari operibus lactari; ep I 7, 7. o praeclaram illam percursionem tuam! Phil II 100. praeclara est recuperatio libertatis; Phil X 20. unum si addis ad praeclarissimas res consulatus tui, ut . . .; ep XV 9, 2. tum in optimam segetem praeclara essent sparsa semina; rep V 11. ut acta tui praeclari tribuatus hominis dignitate cohonestes; dom 81. si est aliqui sensus in morte praeclarorum virorum;

Sest 131. cum tam praeclaram urbem vi cepisset; Ver IV 120.

praeccludo, verſchließen: iam omnes provincias, iam omnia regna, iam omnes liberarum civitates, iam omnem orbem terrarum civibus Romanis ista defensione praeccluseris; Ver V 168. maritimos cursus praeccludebat hiemis magnitudo; Planc 96. orbem, al.: j. civitates.

praeco, Herold, Auſrufer, Verfündiger, Lobredner: I, 1. verecundiores esse praecones ludorum gymnicorum, qui, cum ipsi corona donentur, alium praeconem adhibeant; ep V 12, 8. citat praeco legatos Aemonenses; Flac 34. si praeco decumas pronuntiavit; Ver III 40. sunt: j. adhibent. — 2. est tibi iuris consultus ipse per se nihil nisi praeco actionum, cantor formularum, aiceps syllabarum; de or I 236. — II, 1. hic tu medicum et praeconem tum recuperatores dabis? Ver III 137. dono: j. I, 1. adhibent. o fortunate adolescens, qui tuae virtutis Homerum praeconem invenisti! Arch 24. — 2. cuius victus vestitusque necessarius sub praeconem cum dedecore subiectus est; Quinct 49. — III. bona Cn. Pompei Magni voci acerbissimae subiecta praeconis; Phil II 64. — IV. quae (hostiae) ad praeconem et ad tibicinem immolabantur; agr II 93. (Dionysium) ferunt haec per praeconem vendidisse; nat III 84.

praecolo, vorher bearbeiten: sunt alii quidam [ficti] || perfecti || animi habitus || et || ad virtutem quasi praeculti et praeparati rectis studiis et artibus; part or 80.

praeconium, Heroldſamt, Heroldſruf, Befanntmachung, Verherrlichung: I, 1. posthac, quicquid scripsero, tibi praeconium deferam; A XIII 12, 2. eos, qui facerent praeconium, vetari esse in decurionibus; ep VI 18, 1. ut mihi non solum praeconium, sed etiam grave testimonium impertitum clari hominis videatur; ep V 12, 7. quod (praeconium) Alexander ab Homero Achilli tributum esse dixit; ep V 12, 7. — 2. eum (Tigellium) addictum iam + tum puto esse Calvi Licinii Hipponacteo praeconio; ep VII 24, 1. — II. hominis est stultitiae suae quam plurimos testes domestico praeconio conligentis; de or II 86.

praeconus, des Auſruferſ; cuius vox in praeconio quaestu prostitit; Quinct 95.

praecordia, Zwerchfell, Magen, Herz, Brust: I. cum is ipse anulus in praecordiis piscis inventus est; fin V 92. (Plato) cupiditatem subter praecordia locavit; Tusc I 20. — II. cum (vir egregius) iam praecordiis conceptam mortem contineret; Tusc I 96.

praecurro, vorangehen, zuvorkommen: I. vobis illum tanto minorem praecurrere vix honestum est; de or III 230. ex consentaneis et ex praecurrentibus et ex repugnantibus (argumenta ducuntur); de or II 170. primordia rerum et quasi praecurrentia; part or 7. ut certis rebus certa signa praecurrerent; div I 118. — II. horum uterque Isocraten aetate praecurrit; orat 176. auditione et cogitatione, quae studio et diligentia praecurrit || praecurrit || aetatem; de or II 131. ita praecurrit amicitia indicium; Lael 62.

praecursio, Vorangehen, Vorbereitung: I. alia praecursionem quandam adhibent ad efficiendum; Top 59. — II. non fieri adensiones sine praecursione visorum; fat 44.

praecursor, Vorläufer: quem iste in omni calumniam praecursorem habere solebat et emissarium; Ver V 108.

praeda, Beute, Raub, Gewinn: I, 1. ex quo facile apparet, quae praetoris praeda esse videatur; Ver III 99. quod praeda ex illis bonis ad multos Syracusanos venerat; Ver II 50. — 2. pupillos certissimam praedam esse praetoribus; Ver I 131. — II, 1. quibus (militibus) exceptis *mancipis* || equis

exceptis || reliquam praedam concessimus; A V 20, 5. quae (navis) praedam ex Sicilia deportaret; Ver V 46. ut omnium bona praedam tuam duceres; Ver V 39. quantum habeat praedae; agr II 59. dubitabit etiam, cui ista tanta praeda quaesita sit? Ver III 111. est ausus (Sulla) dicere „praedam se suam vendere“; of II 27. — 2. etiamne haec tam parva civitas in hoc quoque frumentario genere praedae tibi et quaestui fuit? Ver III 85. — 3. non avaritia ab instituto cursu ad praedam aliquam devocavit (Pompeium); imp Pom 40. cum tuos amicos in provinciam quasi in praedam invitabas; Ver II 29. qui omni tempore in praeda et in sanguine versabantur; Sex Rosc 81. — III. quod iste mediocri praeda contentus non erat; Quinct 21. se non opimum praeda discedere; Ver I 132. — IV, 1. quae te nisi praedae ac rapinarum cupiditas tam caeca rapiebat? Piso 57. fuisse Messanam omnium istius furtorum ac praedarum receptricem negare non poterunt; Ver IV 150. cuius praedae sectio non venierit; inv I 85. ne in praedae quidem societate mancipem reperire potuisti; dom 48. — 2. ut ad hanc suam praedam tam nefariam adiutores vos profiteamini; Sex Rosc 6. — V, 1. aliquos sibi instituunt amicos, praeda quos augeant; Ver IV 21. vidi conlucere omnia furtis tuis, praeda provinciarum, spoliis sociorum atque amicorum; Ver I 58. maxima auri argentique praeda locupletatus; rep II 44. opimus: j. III. — 2. fieri non posse, ut sine praeda ipse discederet; Ver II 37.

praedator, Beutemacher, Räuber: perpetuos defensores Macedoniae vexatores ac praedatores effecisti; Piso 84.

praedicator, Güterauſſäuffer: I. etsi Appuleius praedicator liberalis (est); A XII 17. — II, 1. Appuleium praediatorem videbis; A XII 14, 2. — 2. Q. Scaevola consultores suos non numquam ad Furium et Cascellium praedatores reiecit; Balb 45.

praedicatorius, die Pfändung der Güter betreffend: cum de iure praedicatorio consuleretur; Balb 45.

praedicabilis, rühmendwert: est in aliqua vita praedicabile aliquid et gloriandum; Tusc V 49.

praedicatio, Befanntmachung, Auſſage, Rühmen, Lobpreisung: I. haec praedicatio tua mihi valde grata est; ep VI 11, 2. — II. quae (ab illo) praedicatio de mea laude praetermissa est? dom 27. — III. quodsi in mediocri statu sermonis ac praedicationis nostrae res essent Q fr I 1, 41. — IV, 1. omnium praedicatione magnam mihi videbatur gloriam consecutus; Phil I 10. — mea praedicatione factum esse, ut . . .; A IX 13, 3. — 2. cogit Scandilium Apronio ob praedicationem nefariae societatis HS v mercedis dare; III 140.

praedicator, Verfünder, Lobredner: quoniam me non ingenii praedicatorum esse vis, sed laboris mei; Bru 233. te ipso praedicator ac teste; ep I 9, 6.

praedico, bekannt machen, auſrufen, verſünden, erklären, rühmen, preiſen: I. cum iste e foro abduci, non, ut ipse praedicat, perduci solebat; Ver V 33. — II, 1. si domini iussu ita praeco praedicet: „domum pestilentem vendo“; of III 55. — 2. semper is fui, qui de te oratore sic praedicarem, unum te in dicendo mihi videri tectissimum esse; de or II 296 j. III alqd. — 3. non sum praedicaturus, quantas ille res domi militiae gesserit; imp Pomp 48. ut tulerit quisque, praedicandum est; Tusc III 79. — 4. M. Crassus ab eadem illa peste infestissimus esse meis fortunis praedicabatur; Sest 39. — 5. ita praedicaretur, EUM DONARI . . .; opt gen 19. ne (praecones) sua voce se ipsi victores esse praedicent; ep V 12, 8. praedicat palam se superiorem fore; A IX 9, 2. j. 2. — III. erant multi, qui libenter id, quod dixi, de illis oratoribus praedicarent; de or II 1. ignosces mihi de me ipso aliquid praedicanti; ep

V 13, 5. hoc loco C. Aesernii damnatio praedicatur; Cael 71. quid ego illorum dierum epulas, quid laetitiam et gratulationem tuam, quid intemperantissimas perpotationes praedicem? Piso 22. omnis erat aetas mihi ad eorum erga me merita praedicanda; sen 30. perpotationes: f. epulas. a quo sua virtus optime praedicaretur; Arch 20. beata vita glorianda et praedicanda et prae se ferenda est; Tusc V 50. — IV. idem fortis ab istis praedicabatur; Catil II 9.

praedico, vorherfagen, vorher verkündigen, weisfagen: I, 1. Scylax totum hoc Chaldaicum || Chaldaicum || praedicendi genus repudiavit; div II 88. — 2. quia ostendunt, portendunt, monstrant, praediciunt || prodiciunt ||, ostenta, portenta, monstra, prodigia dicuntur; div I 93. — II, 1. di immortales de civium dissensione praediciunt; har resp 53. — 2. ut praedici posset, quid cuique eventurum esset; div I 2. f. III. defectiones. — 3. ei (Hannibali) secundum quietem visam esse Iunonem praedicere, ne id faceret; div I 48. — 4. ante praedico nihil M. Antonium eorum facturum, Phil VI 5. — III. deos multa praedicere; div I 132. quod is, qui divinat, praedicit, id vero futurum est; div II 20. quae esset tua in hoc pestifero bello cavendo et praedicendo sententia; ep IV 3, 1. defectiones solis et lunae cognitae praedictaeque in omne posterum tempus, quae, quantae, quando futurae sint; nat II 153. sive prodigiis atque portentis di immortales nobis futura praediciunt; Phil IV 10. — IV. partus hic mulae nonne praedictus est ab haruspiciis incredibilis partus malorum? div I 36.

praedictio, Vorherverfündigung, Weisfagung: I, 1. debet habere fidem nostra praedictio; ep VI 6, 7. — 2. quae (divinatio) est earum rerum, quae fortuitae putantur, praedictio atque praesensio, div I 9. — II, 1. qui (maiores nostri) fatorum veteres praedictiones Apollinis vatum libris contineri putaverunt; hac resp 18. nonne in Sibyllae libris caedem repertae praedictiones sunt? div I 98. — 2. quis rex unquam fuit, quis populus, qui non uteretur praedictione divina? div I 95. — III, 1. quae (gens, civitas) non aut augurum aut sortium aut somniorum vaticinationum praedictione moveatur? div I 12. — 2. Chaldaeis in praedictione et in notatione cuiusque vitae ex natali die minime esse credendum; div II 87.

praedictum, Weisfagung: I. qui haec Chaldaeorum natalicia praedicta defendunt; div II 89. ad interpretanda praedicta vatum; leg II 30. qui (Panactius) unus et Stoicis astrologorum praedicta reiecit; div II 88. — 2. quoniam ego augur publicus ex meis superioribus praedictis constitui...; ep VI 6, 7.

praediolum, Sandgütlein: I. mea praediola tibi nota sunt; ep II 16, 2. — II, 1. quod temporis in praediolis nostris et belle aedificatis et satis amoenis consumi potuit; A XVI 3, 4. opus est constitui a nobis illa praediola; A XIII 9, 2. — 2. quoniam de nostra possessione depulsi in parvo et eo litigioso praediolo relictus sumus; de or III 108. cur non sim in eis meis praediolis; A XII 40, 3. — III. in: f. II, 1. aedifico.

praedisco, vorher lernen: qui ea, quae agenda sunt in foro tamquam in aede, possunt etiam nunc exercitatione quasi ludicra praediscere ac meditari; de or I 147.

praeditus, versehen, begabt, befaßt: quosdam neque eo nomine neque numero praeditos, ut...; inv II 111. eos studio optimo, iudicio minus firmo praeditos; orat 24. quos ingenio, quos doctrina, quos studio praeditos vident; Top 78. ea spe istum fuisse praeditum; Ver pr 10. nisi me unum vis existimari singulari immanitate et crudelitate praeditum; Sulla 7. magno animo praeditis; rep I 9. te sapientia

praeditum prope singulari; ep IV 3, 1. cum sacerdotio sit amplissimo praeditus; A VIII 3, 2. (Dionysius) quibus opibus praeditam servitute oppressam tenuit civitatem! Tusc V 57. ex corpusculis non calore, non qualitate aliqua, non sensu praeditis; nat II 94. deos membris humanis esse praeditos; nat III 3. summa pietate praeditum fratrem; ep XV 2, 6. Sopatrum, hominem summo magistratu praeditum, divaricari iubet; Ver IV 86. quem hominem et non solum qua eloquentia, verum etiam quo lepore et quibus faciliis praeditum lacessisset; Cluent 141. imagines divinitate praeditas inesse in universitate rerum; nat I 120. iudices certa aetate praeditos; inv II 139. pueros magna praeditos dignitate; inv II 2. Dianae simulacrum summa praeditum religione; Ver IV 72. non posse uti sociis excellenti virtute praeditis; Balb 24. ille vir illa humanitate praeditus, illis studiis, illis artibus atque doctrina; Cael 54. cum C. Marcelli, viri commemorabili pietate praediti, lacrimas viderem; Marcel 10.

praedium, Befigung, Grundstück, Gut: I. illud quaero, sintne ista praedia censui censendo, habeant ius civile, sint neque sint mancipi, subsignari apud aerarium aut apud censorem possint; Flac 80. — II, 1. a M. Laberio C. Albinus praedia in aestimationem accepit, quae praedia Laberius emerat a Caesare de bonis Plotianis; ep XIII 8, 2. in qua tribu ista praedia censuisti? Flac 80. hunc non modo colendis praediis praefuisse; Sex Rosc 44. si ea praedia dividuntur, quae ipse Caesar vendidit; ep XIII 8, 2. emo: f. accipio. habet rus amoenum et suburbanum, plura praeterea praedia, neque tamen ullum nisi praeclarum et propinquum; Sex Rosc 133. praedia mea tu possides; Sex Rosc 145. subsigno: f. I. de iure praediorum sanctum apud nos est iure civili, ut in iis vendendis vitia dicerentur, quae nota essent venditori; of III 65. f. divido. — 2. quae (lex) ius melius Sullanis praediis constituat quam paternis; agr III 10. — 3. expulsus atque eiectus e praedio Quinctius; Quinct 28. non debetis hoc cogitare: habet idem in nummis, habet in urbanis praediis; Ver III 199. quod ex multis praediis unam fundi regionem formamque perficeret; agr III 14. cum hic filius adsiduus in praediis esset; Sex Rosc 18. — III, 1. in quos sumptus abeunt fructus praediorum? A. XI 2, 2. ius: f. II, 1. vendo. cum ex lege praedii quaeritur, quae sint ruta caesa; part or 107. (exquiram) de mercedibus dotalium praediorum; A XV 20, 4. in possessione praediorum eius familiam suam conlocavit; Flac 72. — 2. Sittius numquam sibi cognationem cum praediis esse existimavit suis; Sulla 59. — IV. praedibus et praediis populo cautum est; Ver I 142. quem ad modum vos propinquis vestris praediis maxime delectamini; Ver II 7.

praedo, Blünderer, Räuber: I. omitto, quid ille tribunus omnium rerum divinarum humanarumque praedo fecerit; Sest 27. quod (templum) neque praedo violarit antea neque unquam hostis attigerit; Ver IV 104. — II, 1. qui (Harpalus) temporibus illis praedo felix habebatur; nat III 83. furem, hoc est, praedonem et latronem, luce occidi vetant XII tabulae; Tul 50. — 2. maximae tutissimaeque urbes piratis praedonibusque patefactae; Ver pr 13. — 3. qui suis facultatibus captos a praedonibus redimunt; of II 56 (55). — III, 1. referto praedonum mari; imp Pomp 31. — 2. quam provinciam tenuistis a praedonibus liberam? imp Pomp 32. — IV, 1. quam (provinciam) et praedonum et regum bello liberavit; Flac 14. in praedonum custodias tu tantum numerum civium Romanorum includere ausus es? Ver V 144. praedonum dux Heracleo classem pulcherrimam populi Romani incendi iussit; Ver V 91. impetum praedonum in tuas fortunas fieri nolo; ep IV 7, 5. cum duodecim secures in praedonum potestatem

pervenerint; imp Pomp 32. — 2. qui cum praedonibus bellum gesserat; imp Pomp 33. — V. cuius ordinis a consule tamquam ab aliquo nefario praedone diriperetur patrimonium dignitatis; de or III 3. vgl. II, 3.

praedor, Beute machen, rauben, plündern: I, 1. cum tibi exposita esset omnis ad praedandum Pamphylia; Ver I 93. — 2. cognoscite novam praedandi rationem; Ver V 60. — II. neminem id agere, ut ex alterius praedetur inscitia; of III 72. tuus apparitor de aratorum bonis praedabitur? Ver III 182.

praeco, vorangehen, vorsagen, vorseprechen: I, 1. »ii a praecoando praetores appellamino«; leg III 8. — 2. id non tulissem multisque praecissem, qui . . . ; de or I 41. instituit primus, ut singulis consulibus alternis mensibus lictores praerent; rep II 55. ad quorum cognitionem natura ipsa praecoante deducimur; fin V 58. — II. ut vobis voce praerent, quid iudicaretis; Milo 3.

praefatio, Einleitung, Formel: quae tua praefatio donationis fuit? Ver III 187.

praefectura, Befehlshaberstelle, Verwaltungsbezirk, Kreisstadt: I, 1. ego, quas per te Bruto promiseram praefecturas, M. Scaetio, L. Gavio detuli; A VI 1, 4. horum flagitiorum iste vestigiis omnia municipia, praefecturas impressit; Phil II 58. praefecturam petivit; A V 21, 10. promitto: f. defero. nos sic agere, ut, quot vellet praefecturas, sumeret, dum ne negotiatori; A VI 1, 4. — 2. ex praefectura Reatina complures delectos adolescentes cum gladiis miseram; Catil III 5. — II. ut maiores eius summum in praefectura florentissima gradum tenerint; Plane 32.

praefectus, Vorsteher, Aufseher, Befehlshaber: I, 1. quaestores, legatos, praefectos, tribunos suos multi missos fecerunt et de provincia decedere iusserunt; Ver III 134. quam diu hic erit noster hic praefectus moribus; ep IX 15, 5. reliqui praefecti navium Cleomenem persecuti sunt; Ver V 91. — 2. qui M. Aemilio legati et praefecti fuerunt; Cluent 99. — II, 1. adduxerat etiam praefectos et tribunos militares suos; Ver I 73. nec mulieribus praefectus praeponatur, qui apud Graecos creari solet; rep IV 6. cum ab eo (Africano) vetus adsector non impetraret, uti se praefectum in Africam duceret; Ver II 29. Q. Leptam, praefectum fabrum meum, tibi obviam misi; ep III 7, 4. f. I, 1. decedunt. praepono: f. creo. — 2. his utitur quasi praefectis libidinum suarum; sen 15. — III. inopes relicti a duce praefectoque classis eundem necessario cursum tenere coeperunt; Ver V 89.

praefero, vorantragen, vorhalten, vorziehen, zeigen: est summa laus non se praetulisse aliis propter abundantiam fortunae; de or II 342. nemo dubitat Academicum praelatum iri; Ac fr 20 (3. 34). avaritiam praefers; Sex Rosc 87. cui tu adolescentulo non aut ad audaciam ferrum aut ad libidinem facem praetulistis? Catil I 13. cum ille Q. Scaevolam sibi minorem natu generum praetulisset; Bru 101. maiora praeferrant fascis illi ac securas dignitatis insignia quam potestatis; Q fr I 1, 13. legem: f. vitam. qui praeferreret mortem servituti; Phil XII 2. qui pecuniam praeferre amicitiae sordidum existiment; Lael 63. quas (taedas) sibi cum ipsa (Ceres) praeferreret; Ver IV 106. hominum ignobilium virtutem persaepe nobilitatis inertiae praetulerunt; Balb 51. cum is, qui imperat aliis, suam vitam ut legem praefert suis civibus; rep I 52.

praeficio, vorsehen, die Aussicht, Führung übertragen: I. bello gerendo M. Catonem praefecisti; dom 20. (Caesar) Brutum Galliae praefecit; ep VI 6, 10. in ipsa Italia quem cuique regioni aut negotio (Caesar) praefecisset; A X 3. quantam (multitudinem) iterum in eodem homine praeficiendo

videmus; imp Pomp 69. cum ei (bello) imperatorem praeficere possitis; imp Pomp 49. huic procuratori certum magistratum praefecerat; leg II 66. — II. cui populo duces Lentidios praefecerat; dom 89.

praefidens, zu sehr vertrauend: homines secundis rebus effrenatos sibi praefidentes; of I 90.

praefinio, vorsehreiben, festsetzen, beschränken: I. quod praefinisti, quo ne pluris emerem; ep VII 2, 1. — II. praefinit successori diem; prov 36. Kalendas Ianuarias tibi praefinitas esse; ep VI 8, 1. a quo (viro) item funerum sumptus praefinitur ex censibus a minis quinque usque ad minam; leg II 68.

praefor, vorher sagen, vorausschicken: I. de: f. II. — II. quae de decorum, qui cernuntur quique sunt orti, natura praefati sumus; Tim 37. (maiores nostri) omnibus rebus agendis „QUOD BONUM, FAUSTUM, FELIX FORTUNATUMQUE ESSET“ praefabantur, div I 102. quae si appelles, honos praefandus sit; fin II 29. si dicimus „ille patrem strangulavit“, honorem non praefamur; ep IX 22, 4.

praefracte, rücksichtslos: nimis mihi praefracte videbatur aerarium defendere; of III 98.

praefractus, scharf, rücksichtslos: cum Thucydides praefractor (videretur); orat 40.

praefulcio, untertügen: illud praefulci atque praemuni, ut simus annui; A V 13, 3.

praegestio, sich freuen: praegestit animus iam videre lautos invenes; Cael 67.

praegnans, schwanger: matrona dubitans, essetne praegnans || praegnas ||; div II 145. cum (pater familias) uxorem praegnantem in provincia reliquisset; de or I 183.

praegredior, vorangehen: vobis ponite ante oculos latera tegentes alios, alios praegredientes amicos; Phil XIII 4.

praegressio, Vorhergehen, Vorrücken: I. qui errantium stellarum cursus, praegressiones, institutiones notavit; Tusc I 62. — II. ut nihil fieret nisi praegressionis causae; fat 44.

praegressus, Vorhergehen: per quam (rationem homo) earum (rerum) praegressus et quasi antecessiones non ignorat; of I 11.

praegustator, Vorstoßer: praegustatori libidinum tuarum, Sex Clodio, omne frumentum tradidisti; dom 25.

praeciudicium, Vorentscheidung: I. de isto praeciudicium futurum; Ver III 153. — II. non oportet in || oportet || recuperatorio iudicio eius malefici, de quo inter sicarios quaeritur, praeciudicium fieri; inv II 60. ut de se praeciudicium factum esse videatur; inv II 113. — III. cum his duobus praeciudiciis iam damnatus esset; Cluent 59.

praeciudico, voraus entscheiden: I. quare de aliquo maiore maleficio praeciudicetur; inv II 60. — II. tantum opinio praeciudicata poterat, ut . . . ; nat I 10. re semel atque iterum praeciudicata; Cluent 49.

praelabor, sich vorausbewegen: »Pisces, quorum alter praelabitur ante«; nat II 111.

praeligo, verbinden: os obvolutum est folliculo et praeligatum; inv II 149.

praeluceo, voranleuchten: quod (amicitia) bonam spem praelucet in posterum; Lael 23.

praemandata, Steckbrief: idem postea praemandatis requisitus; Plane 31.

praemeditatio, Vorherbedenken: I. haec praemeditatio futurorum malorum lenit eorum adventum, quae . . . ; Tusc III 29. — II. male reprehendunt (Epicurii) praemeditationem rerum futurarum; Tusc III 34.

praemeditor, vorher bedenken: I, 1. ex qua (forma rei publicae) me fingere possim et praemeditari, quo animo accedam ad urbem; A VI 3, 4. — 2. est sapientis, quicquid homini accidere possit, id praemeditari ferendum modice esse, si evenit;

Phil XI 7. — II. nec (mala) fieri praemeditata le-
viora; Tusc III 32.

praemitto, voraussetzen: I. praemittebat de
stipatoribus suis; of II 25. — II. esse praemissos,
qui tibi praestolarentur armati; Catil I 24. a quo
aquilam illam argenteam sciam esse praemissam;
Catil I 24.

praemium, Preis, Lohn, Belohnung, Aus-
zeichnung: I. 1. praemia virtutis et officii sancta et
casta esse oportere; inv II 114. si in ea (domo,
re publica) nec recte factis praemia exstent ulla
nec supplicia peccatis; nat III 85. — 2. ex omnibus
praemiis virtutis amplissimum esse praemium
gloriam; Milo 97. — II. 1. quae praemia senatus
militibus ante constituit; Phil XIV 38. praemia
legatis Allobrogum dedisti amplissima; Catil IV 5.
esse illis meritum praemium persolutum; Milo 58.
hos omnia tibi illorum laborum praemia pro me
persoluturos; Planc 101. virtutis praemio pervul-
gato; inv II 114. si nullum aliud mihi praemium
postularem; Sulla 26. amplissimis eloquentiae pro-
positis praemiis; de or I 16. quia legibus et praemia
proposita sint virtutibus et supplicia vitii; de
or I 247. ei praemia liberaliter tribuit; Ver I 38. —
2. si inimici potentes suis virtutem praemiis spo-
liant; rep III 40. — 3. nec in praemiis humanis
spem posueris rerum tuarum; rep VI 25. decre-
vistis, ut de praemiis militum primo quoque tempore
referretur; Phil V 4. — III. omnibus praemiis dig-
nissimos fuisse, qui domini caput defendissent;
Milo 58. — IV. nunc ad praemii quaestionem appo-
sitos locos exponemus. ratio igitur praemii quattuor
est in partes distributa: in beneficia, in hominem,
in praemii genus, in facultates; inv II 112. qui
spe amplissimorum praemiorum ad rem publicam
adducti; Milo 5. — V. 1. qui erant adfecti praemiis
nominatim; Piso 90. plures praemiis ad per-
discendum amplioribus commoveri; de or I 13. cum
vera || quoniam || virtus atque honestus labor hono-
ribus, praemiis, splendore decoratur; de or I 194.
hunc Tarentini civitate ceterisque praemiis donarunt;
Arch 5. qui me praemiis nefariae pactionis oppres-
sum extinctumque voluerunt; har resp 3. qui vir-
tutem praemio metuntur; leg I 49. opprimi: f. ex-
tingui. — 2. ex: f. I. 2. hunc abs te sine praemio
discedere noluisti; Ver III 141.

praemolestia, Vorbetrübniß: alii metum
praemolestiam appellabant; Tusc IV 64.

praemoneo, vorher verfinden, warnen: I. 1.
nos de istius scelere ac furore ac de impendentibus
periculis maximis prope iam voce Iovis optimi
maximi praemoneri || promoneri ||; har resp 10. —
2. me, ut magno opere caverem, praemonebat; Ver
pr 23. — II. »qui agent rem duelli quique popularem
|| pro populo rem ||, (augures) auspiciam praemo-
nento«; leg II 21.

praemonstro, vorher anzeigen: hoc motu
magnum aliquid deos populo Romano praemon-
strare; har resp 20. »ventos praemonstrat saepe
futuros inflatum mare«; div I 13.

praemunio, vorbereiten: I. ut ante praemuniat;
orat 137. — II. illud praefulci atque praemuni, ut
simus annui; A V 13, 3. — III. quae praemuniuntur
omnia reliquo sermoni disputationique nostrae;
leg I 34. f. II.

praemunitio, Verwahrung: I. praemunitio
etiam est ad id, quod adgrediare; de or III 204. —
II. si in homines caros sine ulla praemunitio orationis
acerbius invehere; de or II 304.

praenomen, Vorname: 1. qui (Eutychides)
vetere praenomine, novo nomine T. erit Caecilius;
A IV 15, 1. — 2. quod sine praenomine familiariter,
ut debebas, ad me epistulam misisti; ep VII 32, 1.

praenosco, vorausserkennen: I. officium esse
eius (divinationis) praenosceret, dei erga homines

mente qua sint; div II 130. — II. neque non (di)
possunt futura praenosceret; div I 82. »hoc signum
veniens poterunt praenosceret nautae«; fr H IV, a, 315.

praenotio, Vorbegriff: hanc nos habere sive
anticipationem sive praenotionem deorum; nat I 44.

praenuntia, Vorherverkünderin: »non sese
vestris Aurora querellis ocius ostendet, clari praenun-
tia solis«; fr H IV, a, 300. non placet mihi
inquisitio candidati, praenuntia repulsae; Muren 44.

praenuntio, vorher verkündigen: est vis
et natura quaedam, quae futura praenuntiat; div I 12.

praepando, verbreiten: »(signum) hiberni
praepandens temporis ortus«; fr H IV, a, 274.

praeparatio, Vorbereitung: I. quoniam mul-
tum potest provisio animi et praeparatio ad mi-
nuendum dolorem; Tusc III 30. — II. in omnibus
negotiis, prius quam adgrediare, adhibenda est
praeparatio diligens; of I 73.

praeparo, vorbereiten: Pythagoras et Plato
praeparatos (nos) quodam cultu atque victu profi-
cisci ad dormiendum iubent; div II 119. animi
habitus ad virtutem quasi praeculti et praeparati
rectis studiis et artibus; part or 80. (philosophia)
praeparat animos ad satus accipiendos; Tusc II 13.
si is non praeparatis auribus inflammare rem coepit,
furere videtur; orat 99. historia nec institui potest
nisi praeparato otio; leg I 9. impiis apud inferos
poenas esse praeparatas; inv I 46.

praepes, Bedeutung, glücklich: »hanc (Iovis
satellitem) ubi praepetibus pinnis lapsuque volantem
conspexit Marius«; div I 106.

praepondero, überwiegen: qui neque ea
volunt praeponderari honestate; of III 18.

praepono, vorsetzen, die Aussicht, Führung
übertragen, voranstellen, vorziehen: ut videamus,
cui eum muneri velimus esse praepositum; de or II
41. quem bello praedonum praeponeretis; imp Pomp
63. f. quaestorem. quae appellemus vel promota et
remota vel praeposita vel praecipua; fin III 52. ut
amicitiam patriae praeponeret; Rabir 23. ut consi-
lium senatus rei publicae praeponerent sempiternum;
Sest 137. divitias alii praeponunt, bonam alii vale-
tudinem, alii potentiam, alii honores, multi etiam
voluptates; Lael 20. cui (exercitui) praepositus est
sapiens et callidus imperator; inv I 58. qui liber-
tatem populi Romani unius amicitiae praeposuit;
Phil II 27. potentiam: f. divitias. oportet causis
principia pro portione rerum praepondere; de or II
320. quaestorem Coelium praeposui provinciae; ep
II 15, 4. ea, quae praeposita erat oraculo, sa-
cerdos; div I 76. ille (Zeno) Metelli vitam negat
beatiorem quam Reguli, praeponendam tamen; fin V
88. valetudinem, voluptates: f. divitias.

praeporto, vorantragen: »prae se Scorpius
infestus praeportans flebile acumen«; fr H IV, a,
430. »partem praeportans ipse virilem«; fr H IV,
a, 453.

praepositio, Voranstellung, Vorwort, Vor-
zug: I. una praepositio est „af“ || ab ||, quae nunc
tantum in accepti tabulis manet, in reliquo sermone
mutata est; nam „amovit“ dicimus et „abegit“ et
„abstulit“; orat 158. ut neque tamen illa praepositio
tali ad eum, quem dixi, finem pertinebit, sic . . ; fin
III 54. — II. adiuncti verbi prima littera praeposi-
tionem || primam litteram praepositio || commuta-
vit, ut „subegit, summovit || summutavit ||, sustulit“;
orat 158. muto: f. I. est. — III. disparatum est id,
quod ab aliqua re praepositione negationis separa-
tur, hoc modo: sapere et non sapere; inv I 42.

praepostere, verkehrt: ut praepostere tecum
agam; Ac II 66. omnes arbitrator mihi tuas litteras
redditas esse, sed primas praepostere, reliquas ordine,
quo sunt missae; A VII 16, 1.

praeposterus, verkehrt: I. erat semper praepo-
sterus atque perversus; Cluent 71. ut ne quid

perturbatum ac discrepans aut praeposterum sit; de or III 40. praeposteris utimur consiliis; Lael 85. o praeposteram gratulationem! Sulla 91. praeposteros habes tabellarios; ep XV 17, 1. non praeposteris temporibus; de or III 49.

praepotens, sehr mächtig; A. illum praesentem ac praepotentem deum (invocant); nat II 4. praepotens terra marique Karthago; Balb 34. sive quem praepotens ista et gloriosa philosophia delectat; de or I 193. — B. multorum opes praepotentium excludunt amicitias fideles; Lael 54.

praeproperus, hastig, übereilt; ex tuis litteris cognovi praeproperam quandam festinationem tuam; ep VII 8, 1. te adipiscendi magistratus levissimi praepropera festinatio abducat a tantis laudibus; ep X 26, 2. non aliena rationi nostrae fuit illius haec praepropera pensatio; A I 1, 1.

praeripio, entreißen, vorwegnehmen, zuvorkommen, vordringen; I. alterum mihi est certius, nec praeripiam tamen; A X 1, 2. — II. ne deorum immortalium beneficium festinatione praeripuisse videamur; Phil XIV 5. ut mihi causam praeripere conemini; div Caec 50. insidiari, praeripere hostium consilia; of I 108. praeripere conlegis popularem gratiam; of III 81.

praerogativus, zuerst stimmend; A. una centuria praerogativa tantum habet auctoritatis? Planc 49. — B. I. praerogativam etiam maiores omen iustorum comitiorum esse voluerunt; div I 103. — II. ecce Dolabellae comitiorum dies! sortitio praerogativae; quiescit; Phil II 82. — III. vel HS centiens constituunt in praerogativa pronuntiare; Q fr II 14, 4.

praeruptus, abſchüſſig, ſchroff, vermegen; nisi praerupta || prorupta || audacia (proferatur); Sex Rosc 68. arduis praeruptisque montibus; rep II 11. qui praerupta saxa tenuisse dicuntur; Ver V 145.

praes, Bürge, Vermögen des Bürgen; I. quod (Montanus) praes pro Flaminio sit; A XII 52, 1. — II. Laodiceae me praedes accepturum arbitrator omnis pecuniae publicae; ep II 17, 4. si praedes dedisset Gabinius; Rab Post 37. praedes Valerianos teneri; ep V 20, 3. ne L. Plancus praedes tuos venderet; Phil II 78. — III. praedibus et praediis populo cautum est; Ver I 142.

praesaepe f. **praesepe**.

praesagio, ahnen, weisſagen; is, qui ante sagit, quam oblata res est, dicitur praesagire, id est futura ante sentire || [is . . . sentire] ||; div I 65. habere aliquid in animis praesagiens atque divinum; div I 81.

praesagitio, Ahnung; I. inest in animis praesagitio extrinsecus iniecta atque inclusa divinitus; div I 66. — II. 1. includo, al.: f. I. — 2. cum uterer praesagitione divina; div I 123.

praescribo, vordschreiben, verordnen, erinnern; I. dum modo ea moderata sint, ut lege praescribitur; leg II 38. — II. 1. omnis in quaerendo oratio praescribere debet, ut quibusdam in formulis EA RES AGATUR; fin II 3. — 2. senatui, quae (bella) sint gerenda, praescribo; Cato 18. — 3. tibi iam inde praescribo, ne tuas sordes cum clarissimorum virorum splendore permisceas; Vatin 13. — 4. ut eos (magistratus) colant diligentque, praescribimus; leg III 5. — 5. qui (mos) praescribit in parentum loco quaestoribus suis praetores esse oportere; Planc 28. — III. a quibus iura civibus praescribentur; Cato 27. simul ea mente, quam ratio et veritas praescribit; ep VI 1, 4. quae (poena) ne in ipsa quidem rogatione praescripta est; dom 83.

praescriptio, Uberschrift, Vordschrift, Bestimmung, Beschränkung; I. 1. haec ideo diligentius inducitur praescriptio, ut . . .; inv I 32. — 2. quae (res) erant congruentes cum praescriptione naturae; Ac I 23. — II. a quibus ei locus primus

in indice et in praescriptione legis concessus est; agr II 22. quamquam in hac praescriptione semihorae patroni mihi partes reliquisti; Rabir 6.

praescriptum, Vordschrift; I. cuius rei certum quoddam praescriptum videtur in perpetuum dari posse; inv II 174. quo praescriptum aliquid exprimas; orat 36. — II. 1. plura multo homines iudicant odio aut amore quam veritate aut praescripto; de or II 178. — 2. si non ex communi praescripto civitatis uram quamque rem administrarit; inv II 132.

praesens, gegenwärtig, anwesend, persönlich, augenblicklich, bar, wirksam, kräftig, entschlossen; A. proinde, ac si ipse interfuerit ac praesens viderit; inv I 104. eorum vivorum et praesentium memoria teste; de or II 9. nostram fidem omnes, amorem tui absentis praesentes tui cognoscent; ep I 1, 4. eos (fructus) uberiores et praesentiores praesens capere potuisses; ep I 9, 2. ego Metello, fratri tuo, praesenti restiti; ep V 2, 8. et me absentem et meos praesentes a te cultos esse memini; ep XI 29, 2. ut tibi, quod feci per litteras, possem praesens gratulari; ep XV 14, 2. etsi (Quintus) multa praesens in praesentem acerbe dixerat et fecerat; A XI 12, 1. animus acer et praesens et acutus; de or II 84. ut sit laetitia praesentium bonorum, libido futurorum; Tusc IV 11. erat et praesens caritas et futura fames; dom 12. propter metum praesentis exitii; Deiot 16. frater; f. alqs; ep V 2, 8. fructus; f. alqs; ep I 9, 2. quo (homine) praesente ego ineptum esse me minime vellem; de or I 112. est metus, ut aegritudo praesentis, sic ille futuri mali; Tusc IV 64. pro eo tibi praesentem pecuniam solvi imperavi; A II 4, 1. ut intellegatis ab isto prae lucro praedaeque praesenti nec vectigalium nec posteritatis habitam esse rationem; Ver III 128. cum in rem praesentem [non] venimus; de or I 250. cetera praesenti sermoni reserventur; Q fr II 6, 1. quanta tempestas invidiae nobis, si minus in praesens tempus, at in posteritatem impendat; Catil I 22. adest praesens vir singulari virtute praeditus, M. Bibulus; dom 39. blanditiis praesentium voluptatum delentis; fin I 33. — B. a. 1. etsi vereor laudare praesentem; nat I 58. — 2. dico in: f. A. alqs; A XI 12, 1. ut nec cogat ante horam decimam de absente secundum praesentem indicare; Ver II 41. — b. I. 1. (animus) meminit praeteritorum, praesentia cernit, futura providet; div I 63. — 2. (sapiens) fruitur praesentibus; fin I 62. — 3. quae (ratio) cum praesentibus futura copulet; fin II 45. — II. haec ad te in praesenti scripsi; ep II 10, 4.

praesensio, Vorempfindung, Ahnung; I. 1. animadverti te divinationem ita definire: divinationem esse earum rerum praedictionem et praesensionem, quae essent fortuitae. primum eodem revolveris. nam et medici et gubernatoris et imperatoris praesensio est rerum fortuitarum; div II 13. — 2. sum; f. I. — II. definitio; f. I. 1. etiam per exta inventa praesensio; Top 77. — III. quid, si etiam ratio exstat artificiosae praesensionis facilis, divinae autem paulo obscurior? div I 109. — IV. his rerum praesensionibus Prognostica tua referta sunt; div I 13.

praesentia, Gegenwart; I. deorum saepe praesentiae declarant ab iis hominibus consuli; nat II 166. — II. videbant sapientissimi homines praesentiam animi; Milo 62. — III. 1. quarum rerum praesentia sumus in aegritudine, easdem impendentes et venientes timemus; Tusc III 14. — 2. haec in praesentia nota esse debebant; fin V 21. recte in praesentia domi esse potestis; ep XIV 14, 1.

praesentio, vorher empfinden, ahnen; I. est profecto quiddam etiam in barbaris gentibus praesentis atque divinans; div I 47. quod optimi cuiusque animus ita praesentit in posterum, ut . . .; Rabir 29. — II. quas (res) esse futuras aut ratio aut coniectura praesentit; div I 128. — III. natura

futura praesentiant, ut aquarum eluviones et deflagrationem futuram aliquando caeli atque terrarum; div I 111.

praesepe, verrufenes Haus: audis (voluptarios Graecos) in praesepibus, audis in stupris; Piso 42.

praesertim, zumal, besonders: I. tantamne fuisse oblivionem, inquit, in scripto praesertim? Bru 219. se non opimum praeda, praesertim a pupillo, discedere; Ver I 132. habet senectus honorata praesertim tantam auctoritatem, ut . . .; Cato 61. ego tibi a vi, hac praesertim imbecillitate magistratum, praestare nihil possum; ep I 4, 3. sensum in re publica, praesertim rectum et confirmatum, deponere; ep I 8, 2. in quo praesertim sit compendium populi; A V 4, 2. non esse faciles nobis ex Italia exitus, hieme praesertim; A IX 3, 1. — II. quis huius potentiam poterit sustinere, praesertim cum eisdem in agros etiam deduxerit? Phil VII 17. quasi aer sine ulla forma deus esse possit, cum praesertim deum pulcherrima specie deceat esse; nat I 26. non impedio, praesertim quoniam feriati sumus; rep I 20. sera gratulatio reprehendi non solet, praesertim si nulla negligentia praetermissa est; ep I 7, 1.

praeses, Beschützer: I. quem (Mercurium) P. Africanus inventutis illorum praesidem voluit esse; Ver V 185. — II. senatum rei publicae custodem, praesidem, propugnatorem collocaverunt; Sest 137.

praesideo, schützen, beschützen: qui (di) huic urbi praesident; Catil IV 3. quae (Gallia) semper praesidet atque praesedit huic imperio; Phil V 37. patrii penates familiaresque, qui huic urbi et rei publicae praesidentis; dom 144.

praesidium, Schutz, Hilfe, Hülfsmittel, Bedeckung, Befestigung, Wache, Posten: I. 1. vobis populi Romani praesidia non desunt; Catil IV 18. si praesidii ad beate vivendum in virtute satis est; Tusc V 2. nihilne te nocturnum praesidium Palatii (movit)? Catil I 1. — 2. haec mea sedes est, hoc praesidium stativum; Phil XII 24. — II. 1. ipse princeps exercitus faciendi et praesidii comparandi fuit; Phil V 44. mihi in arce legis praesidia constituere defensionis meae non licet; Cluent 156. necessaria praesidia vitae debentur iis maxime, quos ante dixi; of I 58. domus ut propugnacula et praesidium habeat, Philotimo dicetis; ep XIV 18, 2. nihil esse, quod praesidium consulum implorarem; Piso 12. si est boni consulis munire praesidia; Rabir 3. si ulla in Sicilia praesidia ad illorum adventum opposita putarentur; Ver V 5. ut mulierculae magis amicitiarum praesidia quaerant quam viri; Lael 46. video Milonem, praesidium curiae, sordidatum et reum; Sest 144. — 2. me regi ex auctoritate vestra praesidio futurum; ep XV 2, 7. — 3. qui mea pericula suo praesidio nudarunt; sen 31. ut me praesidio spoliarent senatus; dom 55. ut servorum praesidio uteretur; Catil III 8. — 4. Q. etiam Catulum in praesidiis rei publicae collocemus; Bru 222. me consistere in meo praesidio sic, ut . . .; de or II 294. omnia haec nostra studia latent in praesidio bellicae virtutis; Muren 22. — III. alqd: f. I. 1. est. quod illis publicorum praesidorum copiis circumfusum sedet; Milo 71. — IV. 1. vitam suam noctis et fugae praesidio defendit; Sest 76. qui se praesidio munierit; Sest 78. quorum fide atque praesidio Siculi maxime nituntur; div Caec 13. eius filii omnibus vel naturae vel doctrinae praesidiis ad dicendum parati; de or I 38. multis et firmis praesidiis isti barbariae resistemus; Font 44. quod nullis praesidiis saepti multis adficiuntur iniuriis; of II 39. cum ea (Italia) tota armis praesidiisque teneatur; A IX 3, 1. cum privati parietum se praesidio tuerentur; Quir 14. — 2. si praesidii causa classem habuit; Flac 28. consul se cum praesidio descensurum esse dixit; Phil VIII 6.

publicam causam sine publico || populi || praesidio suscipere nolui; dom 91.

praesignifico, vorher anzeigen: (di) aut, quid eventurum sit, ignorant aut non censent esse suae maiestatis praesignificare hominibus, quae sunt || sint || futura; div I 82.

praestabilis, vorzüglich, vortrefflich: nihil omnium rerum melius est mundo, nihil praestabilius, nihil pulchrius; nat II 18. quanto praestabilior est animus corpore; rep IV 1. sumendae res erunt magnitudine praestabiles; de or II 347. nihil ut a patris avique Africani praestabili insignique virtute deflexisset; har resp 41.

praestans, vorzüglich, vortrefflich, ausgezeichnet, außerordentlich: ad unum aliquem confugiebant virtute praestantem; of II 41. si ius suum populi teneant, negant quicquam esse praestantius, liberius, beatius; rep I 48. D. Bruti, praestantissimi civis, edicto adlato; Phil V 28. praestantissima omnium feminarum, uxor tua; ep V 8, 2. hoc debere huius excellentis viri praestantissimae gloriae; Balb 5. qui (homines) praestantibus ingeniis divina studia colerunt; rep VI 18. totum hominem tibi ita trado, „de manu“, ut aiunt, „in manum“ tuam istam et victoria et fide praestantem; ep VII 5, 3. quod maxime proprium est optimae praestantissimaeque naturae; nat I 121. intellegis pro tua praestanti prudentia cum hac (Clodia) sola rem esse nobis; Cael 32. in praestantibus rebus magna sunt ea, quae sunt optimis proxima; orat 6. nulla (species est) pulchrior et ad rationem sollertiamque praestantior; nat II 155. attendistis, paulo ante praestantissimi viri quae esset oratio; Phil XII 5. mos ipse patrius praestantes viros adhibebat; rep V 1. de cuius praestanti virtute cum vere diceret; Muren 66. illi antiqui non tam acute optabiliorem illam vitam putant, praestantior, beatior; fin IV 63.

praestanter, vortrefflich: senatus auctoritas, cui vosmet ipsi praestantissime || praestantissimi, al. || semper in mea causa praefuistis; dom 142.

praestantia, Vortrefflichkeit, Vorzüglichkeit, Vorzug: I. quarum (virtutum) est excellens in animorum laude praestantia; fin V 36. — II. 1. ut (animus) habeat praestantiam mentis; fin V 34. — 2. cum (Zeno) summum bonum posuisset in ingenii praestantia, quam virtutem vocamus; fin IV 54. — III. corporis voluptatem non satis esse dignam hominis praestantia; of I 106. — IV. 1. si aequabilitatem communis iuris praestantia dignitatis aut fortunae suae transeunt; de or II 209. ut immortalitate vincamur ab ea natura, sic animi praestantia vinci, atque ut animi, item corporis; nat I 96. — 2. propter virtutis caelestem quandam et divinam tantamque praestantiam, ut . . .; fin V 95.

praestigiae (praestrigiae), Blendwerk: I. quid? fallaciae praestrigiaeque || praestig. || num sine ratione esse potuerunt? nat III 73. illum omnes praestigiae (natae sunt); Rab Post 35. — II. ex eisdem verborum praestigiis regna nata vobis sunt; fin IV 74. — III. ne ab iis, quae clara sint ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus depellamur; Ac II 45.

praestituo, vorherbestimmen, vordrehen: I. cum lex, quibus diebus in legationem proficisceretur is, praestituerat; inv II 124. — II. seis dies illorum iudiciorum praestitutos fuisse; A XIII 49, 1. ut nobis tempus, quam diu diceremus, praestitueres; Quinct 33.

praesto (sum), gegenwärtig, zugegen, zu Diensten, zur Verfügung, bereit: quibus causis tu etiam praesto fuisti; Bru 324. me opera et consilio, studio quidem certe, rei, famae, saluti tuae praesto futurum; ep IV 14, 4. Macroni vix videor praesto esse posse; A IV 12. domina: f. ratio. hostiae,

quas debuisti ad sacrificium, praesto non fuerunt; inv II 97. praesto esse insidias; Ver V 181. si ille labor meus pristinus, si sollicitudo, si officia, si operae, si vigiliae deserviunt amicis, praesto sunt omnibus; Sulla 26. portus praesto est; Tusc V 117. praesto est domina omnium et regina ratio; Tusc II 47. sollicitudo, vigiliae: f. labor.

praesto, voranstehen, den Vorzug haben, besser sein, leisten, gewähren, erweisen, beweisen, zeigen, Gewähr leisten, einstehen, haften, verbürgen: I. 1. accipere quam facere praestat iniuriam; Tusc V 56. mori miliens praestitit quam haec pati; A XIV 9, 2. — 2. (Aristoteles) tantum inventoribus ipsis suavitate et brevitate dicendi praestitit, ut . . .; inv II 6. quos constat dicendi gloria praestitisse; de or I 58. nemo his viris gloria praestitisset; Bru 103. (Hortensius) suos inter aequales longe praestitit; Bru 230. de quibus (legatis) honore et dignitate et aetate praestat Tubero; Q fr I 1, 10. iam vides et digressum meum et absentiam et reditum ita longe tuo praestitisse, ut . . .; Piso 63. longe omnibus studiis contemplationem rerum cognitionemque praestare; Tusc V 9. digressus: f. absentia. mihi videntur homines hac re maxime bestiis praestare, quod loqui possunt; inv I 5. quantum praestiterint nostri maiores prudentia ceteris gentibus; de or I 197. cum longe multumque praestet mens atque ratio; fin V 40. non patria praestat omnibus officiis? of III 90. ratio: f. mens. reditus: f. absentia. rei militaris virtus praestat ceteris omnibus; Muren 22. — II, 1. cetera, quid quisque me dixisse dicat aut quo modo ille accipiat, praestare non possum; ep IX 16, 5. — 2. se praestaturos nihil ex eo te offensionis habiturum; ep VI 8, 1. praestabo nec Bibulum nec Acidinum maiores sumptus facturos; A XII 32, 2. — III. ut in hac custodia provinciae non te unum, sed omnes ministros imperii tui sociis et civibus et rei publicae praestare videare; Q fr I 1, 10. eos dumtaxat finibus iis praestabis, quos ante praescripsi; Q fr I 1, 11. nec satis est in eius modi re se quemque praestare; A VI 2, 2. quem (Ariobarzanem) ego praestare non poteram; A VI 3, 5. satis id est magnum, quod potes praestare; de or I 44. culpam nullam esse, cum id, quod ab homine non potuerit praestari, evenerit; Tusc III 34. ego tibi a vi praestare nihil possum; ep I 4, 3. ut nihil in vita nobis praestandum praeter culpam putemus; ep VI 1, 4. f. munus, vitium. ut officium meum memoremque in bene meritis animum fidemque fratris mei praestarem; ep I 9, 10. quam (benivolentiam) si his temporibus miseris et extremis praestiteris; A XI 1, 1. eidem et domi et militiae consilium suum fidemque praestabant; de or III 134. ut rei publicae constantiam praestem; A I 19, 8. horum non modo facta, sed etiam dicta omnia praestanda nobis sunt; Q fr I 1, 12. pudet me uxori meae optima, suavissimis liberis virtutem et diligentiam non praestitisse; ep XIV 3, 2. facta: f. dicta. fidem: f. animum, consilium. quos (impetus) praestare nemo posset; de or II 124. quis incolumitatem praestat? A XV 10. ministros: f. alqm; Q fr I 1, 10. quantum (muneris) praestare potuisses; ep VI 22, 2. officium: f. animum. otium nobis exoptandum est, quod ii, qui potiuntur rerum, praestaturi videntur; ep I 8, 4. quibus (pueris) interdum videmur praestare etiam rem publicam debuisse; A X 4, 5. virtutem: f. diligentiam. quod vitii venditor non dixisset sciens, id oportere praestari; of III 67. neque eam voluntatem, quam expectaram, praestiterunt; ep I 9, 5. — IV. qui invictum se a labore praestiterit; of I 68. qui mare tutum praestiterunt; Flac 31. qui omnes socios auctoritate nostri imperii salvos praestare poteramus; imp Pomp 55.

praestolor, warten, erwarten: ut in Formiano tibi praestoler usque ad III Nonas Maias; A II 15, 3. huic spei et expectationi volui praestolari apud te in Epiro; A III 20, 1.

praestrigiae f. **praestigiae**.

praestringo, hemmen, abstumpfen, blenden: vos aciem animorum nostrorum virtutis splendore praestringitis; fin IV 37. L. Domitium, cuius dignitas et splendor praestringebat, credo, oculos tuos; Vatin 25.

praesul, Bortänzer: praesulem sibi non placuisse ludis; div I 55.

praesum, vorstehen, leiten, führen, beaufichtigen, befehligen, an der Spitze stehen: I. qui praesesse agro colendo flagitium putes; Sex Rosc 50. melioris civis putabam quovis supplicio adfici quam illi crudelitati non solum praesesse, verum etiam interesse; A IX 6, 7. — II. auspicia, quibus ego et tu praesumus; de or I 39. qui huic scientiae praefuerunt; de or I 186. ipsa (cognitio iuris) per sese quantum adferat iis, qui ei praesunt, honoris; de or I 198. hi omnes praeter Milesium Thalem civitibus suis praefuerunt; de or III 137. tu classi et navibus Syracusanum praesesse voluisti; Ver V 85. libidinose omni imperio et acerbe et avare populo praefuerunt; rep II 63. qui rei publicae praefuturi sunt; of I 85. qui (Pollio) omnibus negotiis non interfuit solum, sed praefuit; ep I 6, 1. a te relinqui posse, qui provinciae praesit; ep I 9, 25. quid est negotii continere eos, quibus praesit? Q fr I 1, 7. cur sacris pontifices, cur auspiciis augures praesunt? nat I 122. clarissimi cives ei studio etiam hodie praesunt; de or I 235. possumusne dubitare, quin iis praesit aliquis vel effector vel moderator tanti operis et muneris? Tusc I 70. qui (ordines) praesunt iudiciis; Sulla 64. pontifices: f. augures. quoad ei (rei publicae) regalis potestas praefuit; leg III 4. ei (navi) faciendae senatorem Mamertinum praefuisse; Ver V 47. — III. cum huic eidem quaestioni iudex praesesses; Sex Rosc 11. eum (Dionysum) regem Asiae praefuisse dicunt; nat III 58.

praetendo, vorstehen: qui soles hominis doctissimi nomen tuis immanibus moribus praetendere; Vatin 14.

praeter, vorbei, vorüber, vor, außer, ausgenommen, darüber hinaus, gegen, wider: A, 1. servi praeter oculos Lollii haec omnia ferebant; Ver III 62. fluvius Eurotas, is qui praeter Lacedaemonem fluit; inv II 96. — II, 1. quibus (vulneribus) praeter te nemo mederi potest; Marcel 24. quoniam uni praeter se iniusta sit (haec ignominia); prov 16. multi sunt, in quos huius malefici suspicio cadat. quis praeter hunc unum? har resp 37. praeter eos (Gracchos) quamvis enumeres multos licet; leg III 24. quod mihi consuli praecipuum fuit praeter alios; Sulla 9. in eo genere praeter ceteros Attici excellent; de or II 217. quod mulieres nostrae praeter ceteras Romae remanserunt; A VII 14, 3. videbat praetores locupletari pecunia publica praeter paucos; imp Pomp 67. de Antonio nihil dico praeter unum; Sest 8. — 2. amicum ex consularibus neminem tibi esse video praeter Hortensium et Lucullum; ep I 5, b, 2. Peripateticorum explicata causa est praeter Theophrastum; Tusc V 85. ita se vendidisse, ut omnes praeter Verrem; Ver III 123. excepi de antiquis praeter Xenophanem neminem; div I 87. — 3. quia tum in causa nihil erat praeter invidiam, errorem, suspicionem, contiones concitatas; Cluent 93. nihil magis ridetur, quam quod est praeter expectationem; de or II 284. praeter communem fidem, quae omnibus debetur, praeterea nos isti hominum generi praecipue debere videmur, ut . . .; Q fr I 1, 28. f. ingenium. qui nihil se arbitrabantur ad iudicia causasque amicorum praeter fidem et ingenium adferre oportere; div Caec 25. num quid aliud in illis

indicii versatum est praeter hasce insidias? Cluent 62. invidiam: f. contiones. in ea cena cocus meus praeter ius fervens nihil non potuit imitari; ep IX 20. 2. quod gratum praeter modum dicat esse; Planc 82. mundum praeter hunc umquamne vidisti? nat I 96. quod quia praeter opinioem mihi acciderat; ep II 9. 2. quod nihil tam praeter opinionem meam accidere potuit; ep III 10. 1. praetores: f. 1. paucos. praeter spem milites conservavit; inv II 72. suspicionem: f. contiones. neque praeter terram rem ullam in mundo moveri; Ac II 123. — B. nullas (litteras) adhuc acceperam, praeter quae mihi binae simul in Trebulano redditae sunt; A V 3. 2.

praeterea, außerdem, überdies, ferner: nihilne vobis in mentem venit, quod praeterea ab Crasso requiratis? de or I 160. eundem hunc unum ab hostibus metui, praeterea neminem; imp Pomp 5. non pro meo reditu adulescentes filii et multi praeterea cognati deprecari sunt; Quir 6. Chrysippus mundum deum dicit esse, tum fatalem vim, ignem praeterea et aethera; nat I 39. primum Latine Apollo numquam locutus est; deinde ista sors inaudita Graecis est; praeterea Pyrrhi temporibus iam Apollo versus facere desiderat; postremo intellegere potuisset . . .; div II 116. praeterea in fragili corpore odiosa omnis offensio est; Cato 65. in omni genere prudentiam mihi tuam exposuit et praeterea mihi non ignotam suavitatem tuam; ep X 3. 1. ipsum praeterea summo officio tibi devinxeris; ep XIII 3. praeter communem fidem praeterea nos isti hominum generi praecipue debere videmur, ut . . .; Q fr I 1. 28. in quo multa molesta, discessus noster, belli periculum, sescenta praeterea; A VI 4. 1. Saran, praeterquam quod nefarium hominem, cognovi praeterea in me contumacem; A XV 15. 2.

praetereo, vorübergehen, vergehen, übergehen, auslassen, unerwähnt lassen, entgegen: I. ea si praeteriens aspexerit; Bru 200. non fuisse armatos eos, qui praetereuntes ramum defringerent arboris; Caecin 60. in hoc (tempore), quae praetierint, considerantur; inv I 39. biennium praetierit, cum . . .; A XIII 12. 3. maximae res tacitae praetierunt, de divinatione, de fato; nat III 19. si tempus sationis praetierisset; Ver III 44. praetierit tempus non legis, sed libidinis tuae; A VII 9. 4. — II. 1. de Apollonio praetieriri potest? Ver V 16. — 2. praetereo, quid tum sit actum; Ver V 38. — 3. praetereo, quod eam sibi domum delegit; Cluent 188. — III. nec vero M. Caesium praetereundum arbitrator; Bru 273. si id praeterebitur; inv I 28. quoniam id est || sit || inductum, quod praeteritum est || sit || in enumeratione; inv I 85. multis in legibus multa praeterita esse; inv II 151. quoniam praeterita mutare non possumus; Piso 59. et, quod paene praetierit, Bruti tui causa feci omnia; A VI 3. 5. adsumptionis approbatione praeterita; inv I 71. aliquod commodum praetierit; inv II 18. nullum genus eum crudelitatis praetieritum fuisse; Phil III 4. quid, si etiam incuncta memoria est praetieritorum malorum? fin II 105. ut nulla fere pars orationis silentio praetieretur; Bru 88. nec praetieritum tempus umquam revertitur; Cato 69. ut praetereat omnes voluptates; fin I 24. et praetieritarum (voluptatum) memoria et spe consequentium; Tusc III 33. — IV. te non praetierit, quam sit difficile sensum in re publica deponere; ep I 8. 2.

praeterfluo, vorüberfließen: nec (animum) praetieritam (voluptatem) praeterfluere sinere; Tusc V 96.

praeteregreddior, vorbeiziehen: te iam castra praeteregressum esse; ep III 7. 4.

praeterlabor, verfliegen: (definitio) ante praeterlabitur, quam percepta est; de or II 109.

praetermissio, Auslassung, Weglassung: I. Mamercus praetermissio aedilitatis consulatus repulsam

attulit; of II 58. — II. formae sunt eae, in quas genus sine ullius praetermissione dividitur; Top 31.

praetermitto, vorübergehen lassen, auslassen, unterlassen, übergehen, übersehen: I. reges si scientes praetermittunt, magna culpa est; nat III 90. — II. 1. de aqua, de via nihil praetermisi quadam epistula quin enucleate ad te perscriberem; Q fr III 3. 1. — 2. ne hoc quidem praetermittendum esse duxi, te ut hortarer, ut . . .; ep V 17. 3. — 3. de contumeliis in magistratum Milesium dicere praetermittam; Ver I 86. — III. nec vero Extitius, Philadelphus frater, quaestor, praetermittendus est; Phil XIII 28. si quid ab Antonio aut praetermissum aut relictum sit; de or II 126. f. II. 1. 2. est iniqua praetermissis bonis malorum enumeratio; leg III 23. hoc tantum crimen praetermittes? div Caec 30. ego nullum diem praetermitto; A IX 14. 2. neque eius rei facultatem, si quae erit, praetermittam; A VIII 11. D. 6. fratrem: f. alqm. cum nullum genus acerbitatis praetermitteret; Planc 36. qui negant eum locum a Panaetio praetermissum, sed consulto relictum, nec omnino scribendum fuisse; of III 9. neque ullum officium erga te hominis amantissimi praetermisit; ep I 8. 1. quaestorem: f. alqm. neque res ulla, quae ad placandos deos pertineret, praetermissa est; Catil III 20. belli || bellum || gerendi tempus si praetermisisset; Phil VIII 5. ut temperantia in praetermittendis voluptatibus (cernatur); fin V 67.

praeterquam, außer: I. num quo crimine is esset accusatus praeterquam veneni eius; Cluent 105. a qua (Moneta) praeterquam de sue plena quid umquam moniti sumus? div II 69. nullas iis praeterquam ad te et ad Brutum dedi litteras; ep III 7. 1. ut servirent, praeterquam oppido pauci; ep XIV 4. 4. in sermonem se post Idus Martias praeterquam Lepido venisse nemini; A XIV 1. 1. — II. praeterquam quod rei publicae consulere debemus, tamen tuae dignitati ita favemus, ut . . .; ep X 1. 3. ego me in Cumano, praeterquam quod sine te, ceterum satis commode oblectabam; Q fr II 12 (14). 1. praeterquam quod te moveri arbitrator oportere iniuria, quae mihi a quoquam facta sit, praeterea te ipsum quodam modo hic (Dionysius) violavit; A IX 15. 5. Saran, praeterquam quod nefarium hominem, cognovi praeterea in me contumacem; A XV 15. 2.

praetervectio, Vorbeifahren: monumentum sceleris audaciaeque suae voluit esse in conspectu Italiae, vestibulo Siciliae, praetervectioe omnium; Ver V 170.

praetervehor, vorbeifahren, übergehen: I. qui praetervehebantur; fin V 49. — II. quae (oratio) non praetervecta sit aures vestras; Balb 4. Insulam totam praetervectus est; Ver V 98. quoniam periculosissimum locum silentio sum praetervectus; Phil VII 8.

praetervolo, vorbeifliegen, hinweggehen, einschwinden: I. praetervolavit oratio; fin V 77. — II. fugit eos et praetervolat numerus; orat 197. haec duo proposita non praetervolant, sed ita dilatant, ut . . .; Ac II 42. sententiae saepe acutae non actorum hominum sensus praetervolant; de or III 223.

praetexo, verbrämen, verfehen, als Vorwand gebrauchen: omnia, quae fiunt quaeque aguntur acerrime, lenioribus principiis natura ipsa praetexit; de or II 317. in Sibyllinis ex primo versu cuiusque sententiae primis litteris illius sententiae carmen omne praetexitur; div II 112. neque quisquam potest exercitum cupere, ut non praetextat cupiditatem triumphis; Piso 56. togam sum eius praetextam cavillatus; Q fr II 10 (12). 2.

praetextatus, mit der verbrämten Toga bekleidet: A. praetextatum te decoxisse; Phil II 44. accubante praetextato praetoris filio; Ver III 23. vester iste puer praetextatus in provincia quem ad

modum fnisset; Ver III 159. — P. *qucs* „discipulos“ et „grandis praetextatos“ *vocabat*; fr I 14.

praetor, Prätör, Statthalter, Anführer, Feldherr: I, 1. Macedonum legatis accusantibus, quod pecunias praetorem in provincia cepisse arguerent; fin I 24. quo tempore ceteri praetores obire provinciam et concursare consueverunt aut etiam ipsi navigare; Ver V 80. nihil levius, quam praetorem urbanum hoc iuris in suo magistratu constituere; Ver I 127. praetores ius dicunt; A IX 12, 3. vel ut consules roget praetor vel ut dictatorem dicat; quorum neutrum ius est; A IX 15, 2. quae praetores edicere consueverunt; inv II 67. qui addiderunt, ut praetores ita crearentur, ut dies sexaginta privati essent; Q fr II 7, 3. cum neque praetores diebus aliquot adiri possent vel potestatem sui facerent; Q fr I 2, 15. ut praetores annuas provincias habeant; prov 17. cum praetor interdixerit, ut eo restituaris; Caecin 89. cum te praetor iussisset ex edicto possidere; Quinct 83. navigant, obennt: f. concursant. qui (Varus) praetor Africam obtinuerat; Ligas 3. cum praetor iudicio eius praefuisset; Ver I 157. rogat: f. dicit. qui (Cornutus, praetor urbanus), quod consules aberant, consulare munus sustinebat more maiorum; ep X 12, 3. quid? detrusum dicesne? nam eo verbo antea praetores in hoc interdicto uti solebant; Caecin 49. — 2. qui cum praetor urbis esset; Phil X 7. equum nautam, equum militem te praetore per triennium Mamertini dederunt? Ver V 51. cum apud Delium male pugnatum esset Lachete praetore; div I 123. — II, 1. adeo: f. I, 1. faciunt. fit senatus consultum, ut consules adhiberent tribunos plebis et praetores, quos eis videretur; Rabir 20. o rem ridiculam! a magistratu Siculo, ne senatus consultum Siculi homines facere possent, quaestor populi Romani praetorem appellat! Ver IV 146. cum ceteris in coloniis dumviri appellentur, hi se praetores appellari volebant; agr II 93. »ii a praeuendo praetores appellamino«; leg III 8. an consules in praetore coercendo fortes fuissent? Milo 89. creo: f. I, 1. est. praetor primus sum factus; Bru 321. (L. Lucullus) absens factus aedilis, continuo praetor (licebat enim celerius legis praemio); Ac II 1. C. Glancia praetor est interfectus; Phil VIII 15. quem (L. Flaccum) vos iustissimum praetorem iudicavistis; Flac 8. cum ter praetor primus centuriis cunctis renuntiatus sum; imp Pomp 2. — 2. anteibant lictores non cum bacillis, sed, ut hic praetoribus [urbanis] anteeunt, cum fascibus duobus; agr II 93. accusatores eius habere in animo pecuniam praetori dare; Ver II 69. cui (praetori) nemo intercedere possit; Ver II 30. quaeret, quam ob rem fasces praetoribus praeferrantur; Ver V 22. pupillos certissimam praedam esse praetoribus; Ver I 131. — 3. is ab inimicis suis apud C. Sacerdotem praetorem rei capitalis cum accusatus esset; Ver II 68. cuius procurator a praetore tribunos appellare ausus sit; Quinct 64. ut apud M. Metellum praetorem causa diceretur; Ver pr 26. a Cn. Dolabella praetore postulat, ut sibi Quinctius iudicatum solvi satis det; Quinct 30. — III, splendidi homines et aliis praetoribus gratiosi; Ver III 37. — IV, 1. Siculone homini legati, quaestoris, praetoris denique potestatem, honorem, auctoritatem dari? Ver V 83. quam iucunda tandem praetoris comitas in Asia potest esse! Q fr I 1, 22. gladiatores ex praetoris comitatu comprehensi; Sest 85. negamus te bona P. Quinctii possidisse ex edicto praetoris; Quinct 36. praetoris exceptionibus multae excluduntur actiones; inv II 57. honos: f. auctoritas. una civitas menstrua cibaria praetoris imperio donare Apronio cogitur; Ver III 72. iura omnia praetoris urbani nutu atque arbitrio Chelidonis meretriculae gubernari; Ver V 34. (illum) iussu praetoris in crucem esse sublatum; Ver V 7. videtis condemnari alios a medico et praetore

cone praetoris; Ver III 66. potestas: f. auctoritas. praeco: f. medicus. singulis censoribus denarii trecenti ad statuam praetoris imperati sunt; Ver II 137. — 2. cum commemorare quaestoris cum praetore necessitudinem constitutam more maiorum (coeperit); div Caec 46. — V. apparitores a praetore adsignatos habuisse decumanum; Ver III 61. cum (Polycrates) ab Oroete, praetore Darei, in crucem actus est; fin V 92. hoc iure ante Verrem praetorem Siculi semper usi sunt; Ver III 15. bellum contra te duo consules gerunt cumque iis pro praetore Caesar; Phil XIII 39.

praetorius, des Prätors, Statthalters, prätörisch, gewesener Prätör, n. Amtswohnung des Statthalters, Hauptquartier: A. ex cohorte praetoria manum fugitivorum armatam venisse; Ver IV 94. cum conlegium praetorium tribuni plebi adhibuissent; of III 80. flagrabat tota domus praetoria studio hominum et cupiditate; Ver II 133. cum (C. Coponius) praetorio imperio classi Rhodiae praesesset; div I 68. posteaquam ius praetorium constitutum est; Ver I 114. qui (Caesar) tum praetorio loco dixerit; A XII 21, 1. ne praetoriae provinciae plus quam annum obtinerentur; Phil I 19. — B, a. I. omnes praetorios eadem dicere; Quir 17. — II. a Bruto et Cassio litteras missas ad consulares et praetorios; A XVI 7, 1. — b, I. curritur ad praetorium; Ver V 92. — II. nihil interesse, utrum haec Messanae an apud istum in praetorio loqueretur; Ver V 160.

praetura, Prätur, Statthalterchaft, Gefeührung: I cuius praetura urbana aedium sacrarum fuit depopulatio; Ver pr 12. — II, 1. praetura item maioribus delata est tuis; Piso 2. sic C. Verrem praeturam in Sicilia gessisse constat, ut . . .; Ver II 154. qui tum praeturam petebat; Sulla 42. — 2. cum se praetura abdicasset; Catil III 14. homo integerrimus praetura delectus est; Muren 76. — III, 1. istam navitatem (tuam) celeritati praeturae anteponendam censeo; ep X 25, 1. praeturae iuris dictio, res varia et multiplex ad suspiciones et simultates, non attingitur, Flac 6. nemo erat voluntarius laudator praeturae tuae? Ver IV 143. in praeturae petitione prior renuntiatus est Servius; Muren 35. cedo mihi unum ex triennio praeturae tuae, qui octupi damnatus sit; Ver III 29. — 2. cum (Pericles) haberet conlegam in praetura Sophoclem poetam; of I 144. — IV, P. Clodius cum statuisset omni scelere in praetura vexare rem publicam; Milo 24.

praevaricatio, Pflichtverlegung, Verlegung der Amtstreue: I si praevaricationem accusator esse definiat omnem iudicii corruptelam ab reo, defensor autem non omnem, sed tantum modo accusatoris corruptelam ab reo; part or 124. — II. Drusus erat de praevaricatione a tribunis aeriariis absolutus; Q fr II 15, 3.

praevaricator, Scheinanwalt, ungetreuer Sachwalter: I. utrum te perfidiosum an praevaricatorem existimari mavis? div Caec 58. — II. cui (accusatori) contrarium est nomen praevaricatoris, quod significat eum, qui in contrariis causis quasi varie // vare // positus esse videatur; part or 126.

praevaricor, die Pflicht verlegen, es mit der Gegenpartei halten: a Catilina pecuniam accepit, ut turpissime praevaricaretur; har resp 42. quem (Lentulum) fremunt omnes praevaricatum; A IV 18, 1.

praevarus, ganz verfehrt: quid enim tam praevaram? fr K 34.

praevertō, vorziehen, voranstellen: quod huic sermoni praevertendum putes; div I 10. quod (tempus) iis rebus praevertendum est; Phil II 88.

praevideo, voraussehen: quam (rem publicam) praevideo in summis periculis; A VI 9, 5.

praevious, vorausgehend: »praevious Aurorae solis noctisque satelles«; fr H V.

prae volo, veranfliegen: eae (grues) in tergo praevolantium colla et capita reponunt; nat II 125.

pragmaticus, erfahren, geschäftsfundig, intercessant: tu, si quid pragmaticum habebis, scribes || habes, scribe ||; A XIV 3, 2. oratorem ipsum erudire in iure civili, non ei pragmaticum adiutorem dare; de or I 253. quia pragmatici homines cavere iubent; A II 20, 1.

prandeo, frühstücken: Caninio consule scito neminem prandisse; ep VII 30, 1. prandimus in Arcano; A V 1, 3. adde insecitiam pransi, poti, oscitantis ducis; Milo 56.

prandium, Frühstück, Mahlzeit: I. ut Orestis nuper prandia in semitis decumae nomine magno honori fuerunt; of II 58. — II, 1. prandia si vulgo essent data; Muren 67. ut (Statius) prandium nobis videret; A V 1, 3. — 2. num ad prandium invitare (senatus crimen putat)? Muren 73.

pratulum, kleine Stiege: I. in pratulo propter Platonis statuam consedimus; Bru 24. — II. ut in aprico maxime pratuli loco considerent; rep I 18. — III. quo (asso sole) tu abusus es in nostro pratulo; A XII 6, 2.

pratium, Stiege: I, 1. prata et arva diliguntur isto modo, quod fructus ex iis capiuntur; nat I 122. — naves rostro Neptunia prata secantes; fr H IV, a, 373. — 2. capio ex: f. I diligo. — II. iugera L prati Caesius inrigaturum facile te arbitrabatur; Q fr III 1, 3. quid de pratorum viriditate plura dicam? Cato 57.

prave, unrichtig, verkehrt: (Gallonius) prave cenabat; fin II 25. recte facta sola in bonis actionibus ponens, prave, id est peccata, in malis; Ac I 37.

pravitas, Krümmung, Gebrechen, Unregelmäßigkeit, Verkehrtheit, Verzerrung: I. quae te tanta pravitas mentis tenuerit; Vatin 14. — II, 1. si pravitatem imminutionemque corporis propter se fugiendam putamus; fin V 47. Fufius oris pravitatem imitatur; de or II 91. — 2. quo facilius animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate converterent; nat I 77. ne mala consuetudine ad aliquam deformitatem pravitatemque veniamus; de or I 156. — III. plane inficimur opinionum pravitate; Tusc III 3.

pravus, krumm, mißgestaltet, unrichtig, verkehrt: A. ut ea aut recta esse confidamus aut prava intellegamus; de or II 232. omnes tacito quodam sensu, quae sint in artibus ac rationibus recta ac prava, diiudicant; de or III 195. quid in dicendo rectum sit aut pravum; Bru 184. non (adfectio est) distorta nec prava; Tusc IV 29. quamvis (bestiae) depravatae non sint, pravae tamen esse possunt; fin II 33. (consulum) mentes angustae, humiles, pravae; sen 10. hunc optimum statum pravis hominum opinionibus eversum esse; rep I 51. — B. quale sit, recti pravique partibus (quaeritur); orat 45.

precario, bittweise, widerruflich: vel vi ab se possedissee vel clam vel precario; Tul 45. si precario essent rogandi; Ver V 59. ut (tratio) precario, non vi venisse videatur; de or III 165.

precatio, Bitte, Gebet: I. si illa sollempnis comitiorum precatio consularibus auspiciis consecrata tantam habet in se vim; Muren 1. — II, 1. consecro: f. I. — 2. in augurum precatioe Tiberinum, Spinonem videmus; nat III 52.

preces f. **prex**.

precor, beten, anrufen, bitten, wünschen, ver-wünschen: I, 1. precari ab indigno, supplicare; Lael 57. — 2. ut omnes execrarentur, male precarentur; Piso 33. — II, 1. quo minus ambo una necaremini, non deprecare || precare ||? fin II 79. — 2. haec utinam ne experiare! quod precarer deos, nisi meas preces audire desissent. verum tamen precor, ut his infinitis nostris malis contenti sint; Q fr I 3, 9. —

III. a quibus bona precaremur; nat III 84. neque vero ego, si umquam vobis mala precarer, morbum aut mortem aut cruciatum precarer; Piso 43. ut deos immortales scientia peregrina et externa, mente domestica et civili precaretur; Balb 55. ut omnes sui cives salutem, incolumitatem, reditum precetur; Piso 33. mala, al.: f. cruciatum. reditum, al.: f. incolumitatem. — IV. deos alqd: f. II, 2.

prehendo (prendo), fassen, ergreifen, sich bemächtigen: ipsum Crassum manu prehendit et „heus tu“, inquit . . .; de or I 240. cum (animus) ipsum ea regentem paene prenderit; leg I 61. prende C. Septimium; A XII 13, 2. prehendi hominem iussit; Deiot 31. ipsius Sex. Naevii manum prehendit; Quinct 97. cum otiosus stilum prehendat; Bru 93. cum tabulas prehendisset Oppianicus; Cluent 41.

premo, drücken, eindrücken, drängen, bedrängen, zusetzen, festhalten, zusammenfassen, part. knapp, genau, gemäßigt: I. et ea, quae premant, et ea, quae impendeant, me facile laturum; ep IX 1, 2. nulla necessitate premente; rep I 11. si quae || qua || premat res vehementius; de or II 294. — II. cum et invidia et odio populi tum Galba premeretur; de or I 228. Thucydides ita verbis est aptus et pressus, ut . . .; de or II 56. premor luctu, desiderio cum omnium rerum tum meorum; A III 22, 3. haec, quae dilatantur a nobis, Zeno sic premebat; nat II 26. hoc premedium etiam atque etiam est argumentum; Tusc I 88. (plataeam) premere earum (avium) capita mordicus; nat II 124. quae valde causam meam premerent; de or II 303. etsi cursum ingenii tui premit haec importuna clades civitatis; Bru 332. Timarchides premit fauces defensionis tuae; Ver III 176. pressis et flebilibus modis; Tusc I 106. multo eius (Sulpicii) oratio esset pressior; de or II 96. Asiatici oratores parum pressi et nimium redundantes; Bru 51. qui eius modi hominum furta aliquo leviter presso vestigio persequerentur; Ver IV 53. pressa voce et temulenta dixit . . .; sen 13.

prensatio, Bewerbung: non aliena rationi nostrae fuit illius haec praepropera prensatio; A I 1, 1.

preno, sich um ein Amt bewerben: I, a. nos initium prensandi facere cogitaramus eo ipso tempore, quo . . .; A I 1, 1. — b. solebam in prensando dimittere a me Scaevolam, cum ita ei dicerem, me velle esse ineptum; de or I 112. — 2. prensat unus P. Galba; A I 1, 1.

presse, gedrängt, knapp, kurz, bestimmt, genau: mihi placet agi subtilius et pressius; fin IV 24. quae omnia cum perite et scienter, tum [ita] breviter et presse et satis ornate et pereleganter diceret; Bru 197. unum (genus) attenuate pressequere, alterum sublata ampleque dicentium; Bru 201. ut definire rem possit nec id faciat tam presse et anguste, quam . . .; orat 117. presse et aequabiliter et leviter || leniter || (locutum esse); de or III 45.

pressus, Drud, Wohl laut: I. similime animus intentione sua depellit pressum omnem ponderum; Tusc II 54. — II. (vocis genus) sine commiseratione grave quoddam et uno pressu ac sono obductum; de or III 219. ex istis nemo est quin Q. Valerium Soranum lenitate vocis atque ipso oris pressu et sono facile vincat; de or III 43.

pretiose, kostbar, prächtig: vasa magnifica et pretiose caelata; inv II 116.

pretiosus, kostbar, wertvoll: ars erat pretiosa; Q Rose 28. non minor voluptas percipitur ex vilissimis rebus quam ex pretiosissimis; fin II 91. parere vasa pretiosa; Lael 55. pretiosam vestem stragulam (Verri datam esse); Ver II 47.

pretium, Wert, Preis, Geld, Lohn: I, 1. in quibus (provinciis) unum pretium frumento esse non solet; Ver III 192. — 2. operae pretium est

libertinorum hominum studia cognoscere; Catil IV 16. — II, 1. quae Romae magna cum infamia, pretio accepto, edixeras; Ver I 118. quaeris a me, quod summum pretium constituam; A XII 31, 2. ob vacationem pretium datum; Font 17. qui pretia diligentissime exquisisti; Ver III 71. me minusculam villam Quinto traditurum vel impenso pretio, quo introducat dotata Aquilia; A XIV 13, 5. quoniam tuum pretium novi; ep VII 2, 1. qui parentes pretium pro sepultura liberum posceret; Ver I 7. nos pretium servare posse; Q fr III 1, 3. — 2. noli spectare, quanti homo sit; parvi enim pretii est, qui tam nihili sit; Q fr I 2, 14. — 3. apud eum (servi) sunt in honore et in pretio; Sex Rosc 77. — III. homines magni pretii servos M. Tullii necopinantes adoriuntur; Tul 21. si vestem aut ceterum ornatum muliebrem pretii maioris habeat, quam tu habes; inv I 51. — IV. qui pretio indicem corrumpit; rep V 11. pretio ac mercede ducuntur; of II 21. quantos (fines) pretio mei capitis emerat; Piso 49. ab isto praeco, qui voluit, illum ordinem pretio mercatus est; Ver II 122. non vitam liberum, sed mortis celeritatem pretio redimere cogebantur parentes; Ver V 119. quod duobus pretiis unum et idem frumentum vendidisti; Ver III 179.

prex, preces, Bitte, Fürbitte, Gebet: I. quantum misericordiae nobis tuae preces et tua salus adlatura sit; Q fr I 3, 8. video apud te causas valere plus quam preces; Ligar 31. — II, 1. quid est quod ullos deis immortalibus cultus, honores, preces adhibeamus? nat I 3. cuius preces si di aspersionentur; Font 48. quod precarer deos, nisi meas preces audire desissent; Q fr I 3, 9. totius Italiae precibus repudiatis; dom 26. — 2. si prece et obsecratione humili ac supplici utemur; inv I 22. — III, 1. non hortatione neque praeceptis, sed precibus tecum fraternis ago; Q fr I 1, 41. ut vester honos non diuturnis precibus efflagitatus esse videatur; agr II 3. odium precibus mitigari potest; Quir 23. a te peto vel potius omnibus te precibus oro et obtestor, ut . . .; A IX 11, A, 3. — 2. Quintus non modo non cum magna prece ad me, sed acerbissime scripsit; A XI 15, 2.

pridem, längst, vor langer Zeit: I. quod ad me pridem scripseras velle te bene evenire, quod . . .; ep V 6, 2. — II. rem publicam verbo retinemus, re ipsa vero iam pridem amisimus; rep V 2. quam pridem hoc nomen in adversaria rettulisti? Q Rose 8.

pridie, Tagē zuvor: I. ut ad te pridie scripseram; A XV 28. venisse eum Roma pridie vespere; A I 1. — II. tu pridie Compitalia memento; A II 3, 4. Philotimum Rhodum pridie eum diem venisse; A XI 23, 2. deicitur de saltu pridie Kalend. intercalares; Quinct 79. fuit pridie Quinquatrus egregia tempestas; A IX 13, 2. — III. qui (Memmius) pridie, quam ego Athenas veni, Mytilenas profectus erat; A V 11, 6.

primarius, vornehm, angesehen: Calatinum primarium fuisse populi || pop. fuisse ||; fin II 117. quod mihi feminam primariam, Pompeiam, uxorem tuam, commendas; ep V 11, 2. multis viris primariis testibus; Ver II 20.

primo f. prior, C, II.

primordia, Anfang: I. „a Iove Musarum primordia“, sicut in Aratio carmine orsi summus; leg II 7. — II, 1. quia nunc item a dis immortalibus sunt nobis agendi capienda primordia; leg II 7. „quod (signum) aetatis primordia clarat“; fr H IV, a, 273. quae [iura] infixa sunt rebus ipsis, ut primordia rerum et quasi praecurrentia, in quibus inest aliquid argumenti; part or 7. — 2. insum in: f. I. infigo.

primoris, vorn: quae isti rhetores ne primoribus quidem labris attigissent; de or I 87. qui primoribus labris gustassent genus hoc vitae; Cael 28.

qui illud nescio quid, quod in primoribus habent, ut aiunt, labris; fr F V 93.

primum, primus f. prior.

princeps, erste, angesehene, vornehmste, Führer, Haupt, Urheber, Anführer: A. is princeps ex Latinis illa oratorum propria opera tractavit; Bru 82. ille legatos quindecim cum postularet, me principem nominavit; A IV 1, 7. L. Paulus personam principis civis facile dicendo tuebatur; Bru 80. propter quam (rem) ipsa est civitas omnium princeps; Muren 30. qualem hominis honorati et principis domum placeat esse; of I 138. cum essem in principibus patronis quinquennium fere versatus; Bru 319. est haec condicio liberorum populorum praecipue huius principis populi; Plane II. earum qualitatum sunt aliae principes, aliae ex iis ortae. principes sunt unius modi et simplices; Ac I 26. quae (vox) debet esse in re publica princeps; Catil IV 19. — B. I, 1. dixit Heius, princeps istius legationis; Ver V 47. quae princeps Stoicorum Panaetius dixerit; div II 97. quales in re publica principes essent, tales reliquos solere esse cives; ep I 9, 12. iudicabitur principes eius ordinis quinquaginta, quid cum omnibus senseritis; Flac 4. neminem neque ducem bello || belli || nec principem domi magnas res sine hominum studiis gerere potuisse; of II 16. ille princeps ingenii et doctrinae, Plato, putavit . . .; Q fr I 1, 29. cum nostri principes digito se caelum putent attingere, si nulli barbati in piscinis sint, qui ad manum accedant; A II 1, 7. cum venisset eodem Cratippus, Peripateticorum omnium meo iudicio facile princeps; Tim 2. — 2. si Pericles plurimos annos princeps consilii publici fuit; de or I 216. confiteor huius boni naturam esse principem; de or II 356. fortasse maluit longe omnium in iure civili esse princeps; Bru 151. P. Lentulus, is qui princeps senatus fuit; div Caec 69. ut princeps principum esset Maecandrius; Flac 54. quo auctore et principe concitata civitas; rep II 46. — II, 1. ii ipsum principem sceleris absolvent? Cluent 60. princeps legationis peculatus damnatus est; Flac 43. te inventorem rerum optimarum ac principem imitabuntur omnes; Ver III 41. hi tunc in Asia rhetorum principes numerabantur; Bru 316. quem (Themistoclem) facile Graeciae principem ponimus; Ac II 2. ut ad illam parvam manum extinguendam ducem te principemque praebes; Ver V 40. me principem senatus populoque Romano professus sum; ep XII 24, 2. hanc ipsam Cererem, principem omnium sacrorum, a C. Verre ex suis templis esse sublatam; Ver IV 109. — 2. neque adsentientiarum disputationum inventor et principi longae omnium eloquentissimo Platoni; de or I 47. qui parent principibus; rep I 67. — 3. ne me cum his principibus civitatis conferam; Vatin 10. nisi in quibusdam principibus temporibus illis fuissent studia doctrinae; Tusc IV 5. — III. relinquunt sola haec disciplina digna principibus, digna regibus; fin V 74. — IV. ut (plebes) auctoritati principum cederet; leg III 25. cum vehementius inveheretur in causam principum consul Philippus; de or I 24. quam (legem) populus oppressus dominata ac potentia principum flagitavit; leg III 34. quod principum munus esse ducebat resistere levitati multitudinis; Milo 22. potentia: f. dominatus. princeps: f. I, 2. Flac 54. principum sententiae perscribi solent; Ver IV 143. — V. omnia summa cum auctoritate a principibus cedente populo tenebantur; rep II 56. C. Curionem cum filio principe iuventutis delere voluisti; Vatin 24.

principalis, erste, ursprünglich: „causarum“, inquit (Chrysippus), „aliae sunt perfectae et principales, aliae adiuvantes et proximae“; fat 41. cum id visum proximam causam habeat, non principalem; fat 42.

principatus. erste Stelle, Vorzug, erster Rang, höchste Stellung, Befehlshaberstelle, Grundkraft, leitendes Prinzip, Ursprung, Anfang: I. in qua (parte) mundi inest principatus; nat II 30. — II, 1. neque delendum summorum civium principatum; ep I 9, 21. principatum id dico, quod Graeci *ἡγεμονικόν* vocant; nat II 29. Cassio sententia mea dominatum et principatum dari; Phil XI 36. huic (eloquentiae) a maioribus nostris est in toga dignitatis principatus datus; of II 66. ille huius belli feret principatum; Phil XIII 44. qui eloquentiae principatum petet; orat 56. qui (sol) astrorum tenet principatum; nat II 49. — 2. quorum ordo proxime accedit, ut secundus sit, ad regium principatum; fin III 52. semperne (mundus) fuerit nullo generatus ortu, an ortus sit ab aliquo temporis principatu; Tim 5. — III. si quis de contentione principatus laborat; Phil XIV 18.

principium. Anfang, Ursprung, Grund, Grundlage, Grundstoff: I, 1. in utroque genere dicendi et principia tarda [sunt] et exitus tamen spissi et producti esse debent; de or II 213. principia dicendi semper cum accurata et acuta et instructa sententiis, apta verbis, tum vero causarum propria esse debent; de or II 315. principia in sententiis dicendis brevia esse debent || debent ||; part or 97. §. habet. principium est oratio perspicue || perspicua || et protinus perficiens || conficiens || auditorem benivolam aut docilem aut attentum; inv I 20. conexum ita sit principium consequenti orationi, ut cohaerens cum omni corpore membrum esse videatur; de or II 325. omnium causarum unum est naturale principium, una peroratio; Bru 209. principia mentis, quae sint in eodem universo, deos esse dicit; nat I 120. §. debent. omne principium aut rei totius, quae agetur, significationem habere debet aut aditum ad causam et munitionem || communionem || aut quoddam ornamentum et dignitatem; de or II 320. vobis unde officii, unde agendi principium nascatur, non reperietis; fin IV 46. expectare te arbitror, haec tam longe repetita principia quo spectent; ep XIII 29, 2. videtur: §. est; de or II 325. principia verecunda, nondum || non || elatis incensa verbis, sed acuta sententiis vel ad offensionem adversarii vel ad commendationem sui; orat 124. — 2. cum et bonum et malum natura inducitur et ea sint principia naturae; leg I 46. id est principium urbis et quasi seminarium rei publicae; of I 54. — II, 1. cognoscite hominis principium magistratum gerendorum; Ver I 34. initia ut appellantur (mysteria), ita re vera principia vitae cognovimus; leg II 36. conecto: §. I, 1. est; de or II 325. principium ductum esse a se diligendo; fin III 16. incendio: §. I, 1. orat 124. instruo: §. I, 1. debent; de or II 315. cuius (criminis) neque principium invenire neque evolere exitum possum; Cael 56. ut ex ea (natura) petant agendi principium, id est officii; fin IV 48. oportet, ut aedibus ac templis vestibula et aditus, sic causis principia pro portione rerum praepone; de or II 320. repeto: §. I, 1. spectant. — 2. quae praecepta principiorum et narrationum esse voluerunt; de or II 81. — 3. a principio ordiamur; Phil II 44. siquidem necesse est a principio oriri omnia; Tusc I 54. in principiis naturalibus plerique Stoici non putant voluptatem esse ponendam; fin III 17. prima est quasi cognitio et commendatio orationis in principio; de or II 315. quanta differentia est in principiis naturalibus; fin V 19. — III. Aristoteles cum quattuor nota illa genera principiorum esset complexus; Tusc I 22. praecepta: §. II, 2. — IV, 1. constituendum putare principio, quis esset imperator; de or I 210. [et] attentum movent Graeci ut principio faciamus iudicem et docilem; de or 323. — 2. sequitur ab animantibus principiis ea esse generata; nat II 75. ad hunc

exitum tamen a principio ferri debet verborum illa comprehensio; orat 199. a principio coniurationis usque ad reditum nostrum; ep V 12, 4. de principio studuit animus occurrere magnitudini criminis; Sulla 69. ut exalbescam in principiis dicendi; de or I 121. illustriora sunt, quae in principiis quam quae in mediis causis dicuntur aut arguendo aut refellendo; de or II 323.

prior, primus, eher, früher, vordere, erste, angesehenste, vorzüglichste, zuerst, vorn: A. **bei Substantiven:** (Servius) videtur mihi in secunda arte primus esse maluisse quam in prima secundus; Bru 151. in praeturae petitione prior renuntiatus est Servius; Muren 35. qui primus omnibus rebus imposuit nomina; Tusc I 62. alqd: §. B, b. dicta sunt priore actione testimonia; Ver II 120. primus aditus et postulatio Tuberonis haec fuit; Ligar 17. ccl aratores habuit (Agyrinensis ager) primo anno praeturae tuae; Ver III 120. voluptatis alii primum appetitum putant et primam depulsionem doloris; fin V 17. ars: §. alqs: Bru 151. quae tamen, etiamsi primo aspectu nos ceperunt, diutius non delectant; de or III 98. prima commendatio proficiscitur a modestia; of II 46. me universa civitas non prius tabella quam voce priorem consulem declaravit; Piso 3. depulsio: §. appetitus. uti C. Pansa A. Hirtius consules de eius honore praemiove primo quoque die ad senatum referant; Phil VIII 33. duas a te accepi epistulas. respondebo igitur priori prius; A XV 13, 1. epistula prior mihi legi coepta est; A XVI 13, (a) 1. haec in primo libro de natura deorum; nat I 41. horribile est causam capitis dicere, horribilius priore loco dicere; Quinct 95. ut prima (officia) dis immortalibus, secunda patriae, tertia parentibus, deinceps gradatim reliquis debeantur; of I 160. si Alienus sibi primas in dicendo partes concesserit; div Caec 49. vgl. elliptisch. postulatio: §. aditus. te in prima provincia velle esse; ep III 6, 2. cum primus in eam insulam quaestor veneris; ep XIII 48. eius modi sunt iniuriae, ut de iis indignum sit non primo quoque tempore iudicari; inv II 60. elliptisch: non possum equidem non ingenio primas concedere; de or II 147. ingenii, litterarum, eloquentiae, sapientiae denique etsi utrique primas, priores tamen libenter deferunt Laelio; Bru 84. Cotta et Sulpicius facile primas tulerunt; Bru 183. primas in causis agebat Hortensius; Bru 308. cui (M. Antonio) vel primas eloquentiae patrum nostrorum tribuebat aetas; orat 18.

B. **accit:** a, I. decurionum decretum fit, ut decem primi proficiscantur ad L. Sullam; Sex Rose 25. — II. Agyrio magistratus et quinque primi accitu istius evocantur; Ver III 68. — III. cum chirographum sex primorum imitatus est; nat III 74. — b, I. quae sunt prima naturae; fin III 21. — II, 1. me tibi primum quidque concedente; Ac II 49. quae constituta sunt prima naturae; fin V 45. in hoc genere illud primum intellegi volumus; inv I 100. ad prima illa secundum naturam obtinenda; fin V 19. prima sequentem honestum est in secundis tertiisque consistere; orat 4. — 2. ita priori posterius, posteriori superius non iungitur; Ac II 44. — 3. causa et ratio efficiens magnos viros in priore (est); of I 67. — III. tuas nunc epistulas a primo lego; A IX 6, 5. in illo priore necesse erat te dolo malo meo vi delectum iudicari; Tul 30. cum primis, in primis: §. C, IV, V.

C. **adverbiale Formen:** I. prius: plebs montem sacrum prius, deinde Aventinum occupavit; rep II 58. quod ad te antea atque adeo prius scripsi (sic enim mavis); A XV 13, 3. §. A. epistula. priusquam (medicus) conetur aegro adhibere medicinam; de or II 186. non prius sum conatus misericordiam aliis commovere, quam misericordia sum ipse captus; de or II 195. sed priusquam illa conor attingere, proponam breviter . . .; de or III 25. P. Lentulus

nihil humanarum rerum sibi prius quam de me agendum indicavit; Quir 11. non prius hanc civitatem amittebant, quam erant in eam recepti; dom 78. cui priusquam de ceteris rebus respondeo; Phil II 3. cum miser ille prius, latronum gladios videret, quam, quae res esset, audisset; Phil XI 7. placet Chrysippo aliquanto prius, quam ad multa perveniat, quiescere; Ac II 93. quid potius faciam, priusquam me dormitum conferam, non reperio; ep IX 26, 1. ne de bonis, quae Octavii fuissent, demini paterentur, priusquam Fundanio debitum solutum esset; Q fr 12, 10. f. A. consul. — II. primo: tantum impelli iudicem primo leviter; de or II 324. Isocratam primo artem dicendi esse negavisse; Bru 48. nunc haec primo cupio cognoscere; ep XV 20, 3. Lysiam primo profiteri solitum artem esse dicendi; deinde orationes eum scribere aliis coepisse; Bru 48. caeco quodam timore primo salutis, post etiam studii sui quaerebant aliquem ducem; Ligar 3. — III. primum: primum omnium generibus ipsis distinguere convenit; inv I 76. necesse esse eum, qui velit peccare, aliquando primum delinquere; inv II 34. primum ad heroum (Aristoteles) nos invitat; de or III 182. quorum satis arguta multa, sed ut modo primumque nascentia minuta quaedam; orat 39. quasi hoc tempore haec causa primum dicatur; Cluent 8. primum multis verbis iracundiam laudant; Tusc IV 43. cum haec duo nobis quaerenda sint in causis, primum quid, deinde quo modo dicamus; de or II 120. primum (nostri) docent esse deos, deinde quales sint, tum mundum ab iis administrari, postremo consulere eos rebus humanis; nat II 3. ut primum Italici belli funesta illa principia, post Sullani temporis extremum paene discrimen, tum hanc coniurationem nobis praedixerint; har resp 18. dicam primum de ipso genere accusationis, postea de Sardinia, tum etiam pauca de Scauro; Scaur 22. cum primum aquam quasi naturalem domum videre potuerunt; nat II 124. qui haec nunc primum tractare conamur; Ac I 25. ut quam primum res indicaretur; Tul 11. simul ac potestas primum data est; Ver I 138. Cn. Pompei liberi tum primum patriam repetebant; Phil II 75. ut primum potestas data est augendae dignitatis tuae; ep X 13, 1. — IV. cum primis: cum (Crotoniatae) in Italia cum primis beati numerarentur; inv II 1. improbissimus C. Servilius Glaucia, sed peracutus et callidus cum primisque ridiculus; Bru 224. — V. in primis: ex quibus in primis numeranda est civitas Halaesina; Ver III 170. T. Sergii Galli, in primis honesti et ornati adolescentis; Milo 86. superiores definitiones erant Sphaeri, hominis in primis bene definitis; Tusc IV 53. nonne cum multa alia mirabilia, tum illud in primis? div I 16. quo in genere est in primis se nectus; Cato 4.

prisce, nach alter Sitte: ex ipsa quaeram, utrum me secum severe et graviter et prisce agere malit an remisse et leniter et urbane; Cael 33.

priscus, nach alter Art, altertümlich, alt: illud, quod (L. Cotta) loquitur, priscum visum iri putat, si plane fuerit rusticorum; de or III 42. Ioves plures in priscis Graecorum litteris invenimus; nat III 42. cuius priscam illam severitatem [sacrificii] mirifice tua soror existimatur imitata; har resp 27. videtur libenter verbis etiam uti paulo magis priscis Laelius; Bru 83. ille tennus orator parvus in priscis (verbis erit); orat 81. quod verborum vetustas prisca cognoscitur; de or I 193. credendum nimirum est veteribus et priscis, ut aiunt, viris; Tim 38. cum sumuntur vocabula aut nova aut prisca; part or 17.

pristinus, vorig, ehemalig, früher, alt: A. quae (urbs) renovat pristina bella; rep VI 11. (libri) revocant in consuetudinem pristinam; ep IX 1, 2. ut tuam pristinam dignitatem et gloriam con-

sequare; ep I 5, b, 1. censeo Magnam Pompeium pro sua pristina virtute, industria, voluntate fecisse; Phil XIII 50. quibuscum me pugnante more meo pristino non videbitis; Plane 56. si pro meis pristinis opibus facultatem mihi res hoc tempore daret; ep XIII 4, 4. religionem pristinam conservabat; Ver IV 72. in senectute conservare aliquid pristini roboris; Cato 34. quae (chartae) illam pristinam severitatem continebant; Cael 40. virtus, voluntas; f. industria. mihi meae pristinae vitae consuetudinem interclusam aperuisti; Marcel 2. — B. non necesse est illa pristina manere, ut tuenda sint? fin V 40.

privatim, in Privatverhältnissen, für seine Person, für sich, in seinem Namen: I. Naevio neque ex societatis ratione neque privatim quicquam debuit Quinctius; Quinct 37. aut privatim aliquid gerere malunt aut capessunt rem publicam; fin V 57. cum omnes iurati privatim et publice laudant (M. Fonteium); Font 32. quamquam nulla me ipsum privatim pepulit insignis iniuria; ep IV 13, 2. nemini video dubium esse, quin C. Verres in Sicilia sacra profanaque omnia et privatim et publice spoliavit; Ver V 1. mira quaedam tota Sicilia privatim ac publice religio est Cereris Hennensis; Ver IV 107. — II. utrum tibi Siculus publice privatimque amicos an inimicos existimari velis; Ver II 155. — III. aurum et argentum in urbibus et privatim et in fanis invidiosa res est; leg II 45.

privatio, Befreiung: I. quia dolori non voluptas contraria est, sed doloris privatio; fin II 28. — II. doloris omnis privatio recte nominata est voluptas; fin I 37.

privatus, dem einzelnen angehörig, persönlich, besondere, eigentümlich, Privatperson, Privatmann, ohne Amt: A. alqs: f. B. a. uti privatos agros pecunia publica coemeret; agr II 82. qui non negligentia privatum aliquod commodum laeserit; Sex Rose 113. qui (Caesar) tantam causam publicam privato consilio susceperit; ep XI 7, 2. multae sunt domus in hac urbe iure privato; har resp 14. optimum et in privatis familiis et in re publica vestigal duco esse parsimoniam; rep IV 7. non oportere mitti hominem privatum pro consule; imp Pomp 62. nuper, cum ego C. Sergii Auratae contra Antonium iudicio privato causam defenderem; de or I 178. tibi apud eosdem (Mamertinos) privata navis oneraria maxima publice est aedificata; Ver V 136. qui et privati et privatum ad negotium exierunt; agr I 8. qui privatum otium negotiis publicis antulerunt; Tusc III 57. Habiti vilici domini privatum possessionem defenderunt; Cluent 161. ut in rerum privatarum causis atque iudiciis depromenda saepe oratio est ex iure civili; de or I 201. si re publica non possis frui, stultum est nolle privata; ep IV 9, 4. innumerabilia tua sunt in me officia in re privata, in publica; ep XVI 4, 3. servos privatos Quinctii omnes eiectiones non esse; Quinct 90. ne quid privatis studiis de opera publica detrahamus; Ac II 6. qui clarissimo viro privato imperium extra ordinem non dedi; Phil XI 25. — B. a, I, 1. quae (arma) privatus P. Scipio ceperat; Plane 88. contenderem contra tribunum plebis privatus armis? Sest 43. exeunt: f. A. negotium, quod ius privati petere solebant a regibus; rep V 3. hanc tu neque privatus neque consul legem esse umquam putasti; dom 70. privatum oportet aequo et pari cum civibus iure vivere; of I 124. — 2. privatus (sit) an cum potestate; inv I 35. privatus an in potestate sit aut fuerit aut futurus sit; inv II 30. tenebam memoria ea fundamenta iacta idemque memineram nobis privatis unum fere sensum fuisse bonorum omnium; ep I 9, 12. — II, 1. qui me magis quam privatum aliquem mittat? A VII 7, 4. — 2. nullus aditus erat privato; Phil V 20. — 3. negavit a

privato pecuniam in provincia praetorem petere oportere; Flac 86. — III. ut sum quisque teneat neque de bonis privatorum publice deminutio fiat; of II 73. qui (ager) sine iniuria privatorum dividi posset; Phil V 53. — IV. quod nos vitium in privatis saepe tulimus, id maiores nostri ne in rege quidem ferre potuerunt; Phil III 9. — b. I. sunt privata nulla natura, sed aut vetere occupatione aut . . . ; of I 21. — II. 1. iuris disceptator, qui privata indicet iudicari inibeat, praetor esto; leg III 8. nihil istum neque privati neque publici tota in Sicilia reliquisse; Ver IV 2. — 2. ut communibus pro communibus utatur, privatis ut suis; of I 20. — III. alqd; f. II, 1.

privigna, Stieftochter: ad Ligarianam de uxore Tiberonis et privigna neque possum iam addere (est enim pervulgata) neque . . . ; A XIII 20, 2.

privignus, Stieffohn: I. (Q. Fufidius) privignus est M. Caesii; ep XIII 12, 1. — II. in privignorum funus nupsit; Cluent 188.

privilegium, Ausnahmegericht, Vorrecht: I. vetant leges sacratae, vetant XII tabulae leges privatis hominibus inrogari; id est enim „privilegium“; dom 43. — II. 1. an de peste civis indemnati licuit tibi ferre non legem, sed nefarium privilegium? dom 26. familiarissimus tuus de te privilegium tulit, ut . . . ; par 32. „privilegia ne inroganto“; leg III 11. privilegium pertinui; dom 58. — 2. quod te cum Culleone scribis de privilegio locutum; A III 15, 5. — III. L. Libone rogationem in Galbam privilegii similem ferente; Bru 89.

privo, berauben, befreien: I. sunt alia contraria, quae privantia licet appellemus Latine, Graeci appellant *στερητικά*; Top 48. quae (philosophia) privat approbatione omni, orbat sensibus; Ac II 61. — II. qui ab isto homine crudelissimo patre privatus est; Ver II 80. quam facile ferro Cn. Pompeium foro curiaque privavit; dom 67. sic me et liberalitatis fructu privas et diligentiae; ep V 20, 4. non te indices retinere in civitate, sed exsilio privare voluerunt; A I 16, 9. omni illum (deum Aristoteles) sensu privat, etiam prudentia; nat I 33. quid erit profectum, nisi ut huius mors sepulcro patris privata esse videatur? Cluent 201. patrem vita privare si per se scelus est; par 24. nec eam (patriam) multis claris viris orbatam privare (debes) etiam aspectu tuo; ep IV 9, 4. ut populus Romanus suffragio privaretur; agr II 17. praeposito „in“ privatur verbum ea vi, quam haberet, si „in“ praepositum non fuisset, „dignitas, indignitas“; Top 48. eas (urbes) C. Verres viris nobilissimis privavit; Ver V 124.

prius, priusquam f. prior, C. I.

pro, o! ach! I. pro di immortales, quae fuit illa, quanta vis! de or II 225. quae res umquam, pro sancte Iuppiter! est gesta maior? Phil II 32. — II. pro deum hominumque fidem! Q Rose 50. quid igitur, pro deum immortalium! primum eam docebas, quae? fr F I 8.

pro, vor, für, als, an Stelle, wie, nach, nach Beschaffenheit, im Verhältnis zu, vermöge, gemäß: I. nach Verben: hic sermone aliquo adrepto pro mandatis abusus est; A VII 13, a, 2 (13, 6). accipis HS xv pro medimno; Ver III 174. qui in coetum mulierum pro psalteria adducitur; Sest 116. haec agimus magis pro dignitate quam pro periculo tuo; ep III 10, 11. pro „deum atque hominum fidem“ — „deorum“ aiunt; orat 155. Liberum appellare pro vino, Neptunum pro mari, curiam pro senatu; de or III 167. pro tritico nummos abstulit; Ver III 170. pro patria cadentes Scipiones; Tusc I 89. cum omnes, qui tum erant consulares, pro salute communi arma cepissent; Rabir 21. cum ambiguum aliquid pro certo concesseris; inv I 88. pro suo iure contendet; Ver V 2. quam (pecuniam) pro domo, pro hortis, pro sectione debebas; Phil II 71. me pro meo sodali

et pro mea omni fama prope fortunisque decernere; de or II 200. omnia me semper pro amicorum periculis, nihil umquam pro me ipso deprecatum; de or II 201. quo pro ordine illa dicuntur; Bru 164. quid dicatis pro testimonio; Font 28. quae pro illa causa dici possent; Ac II 64. illum Simonidi dixisse se dimidium eius ei, quod pactus esset, pro illo carmine daturum; de or II 352. tu ausus es pro nihilo prae tua praeda tot res sanctissimas ducere? Ver II 40. pro Pompeio emori possum; ep II 15, 3. cum a civitatibus pro frumento pecuniam exigebas; Ver III 179. quae pro salute mea fecerit; Planc 98. bella aut pro sociis aut de imperio gerebantur; of II 26. id, quod iudicatum non sit, pro infecto habere oportere; inv II 80. sin minus, (ut) pro eo tamen id habeamus, quoniam a te data sit opera, ut impetremus; ep XIII 7, 5. hoc vix ab Apronio in summo beneficio pro iis, qui etiam tum incolumes erant, impetratum est; Ver III 115. cum pro eo Italiae fidem imploraret; Piso 80. qui pro hoc laborant; Planc 28. si causae ipsae pro se loqui possent; Cluent 139. pro liberis manere nihil oportet; Top 19. vocem pro me ac pro re publica neminem mittere; Sest 42. omnia pericula pro re publica, mori pro patria, haec cum loqueris; fin II 76. servorum armis meos cives pro me obici nolui; Milo 36. nemo se pro patria offerret ad mortem; Tusc I 32. pro certis ad te ea, quae essent certa, perscribi; ep VI 12, 3. me hoc ipsum etiam possuisse pro argumento, quod . . . ; Bru 277. ille numquam quicquam sibi, quod nos pro illo postularem, aequum dixit videre; Phil II 95. pro veris probare falsa turpissimum est; Ac II 66. quam (pecuniam) pro reo pronuntiasset; Cluent 78. qui contra vos pro huius salute pugnant; Sulla 49. ne quid, quia a me praetermissum sit, pro concessio putetur; Tul 37. quod gloriam contemnant et pro nihilo putent; of I 71. ut haec tu adulescens pro re publica queri existimarere; de or II 198. in quibus (orationibus) non verbum pro verbo necesse habui reddere; opt gen 14. ut pro Attico etiam respondeam; Ac I 33. permultis civitatibus pro frumento nihil solvit omnino; Ver III 165. quando dicar spondisse et pro patre anne pro filio; A XII 14, 2. pro qua (civitate) pericula ac tela subierunt; Balb 51. immutata || mutata || (ea verba dico), in quibus pro verbo [proprio] subiecit aliud; orat 92. sudandum est iis pro communibus commodis; Sest 139. extrema oratione ea, quae pro nobis essent, amplificanda et agenda, quaeque essent pro adversariis, infirmata atque frangenda; de or I 143. hoc non modo non pro me, sed contra me est potius; de or III 75. cui pro quaestore fuerat; Ver I 41. qui (Cato) mihi unus est pro centum milibus; A II 5, 1. quia quasi summutantur verba pro verbis; orat 93. quod pro signo sumetur; inv I 81. ut ii senatui pro me supplicarent; Sest 130. ut pro mea salute laborem periculumque suscipias; Muren 76. pro omnibus gentibus conservandis aut iuvandis maximos labores molestiasque suscipere; of III 25. sic nos summi oratoris vel sanitate vel vitio pro argumento usi sumus; Bru 278.

II. nach Adjectiven: ne necesse sit unum sollicitum esse pro pluribus; Lael 45. ego me pluribus pro te supplicem abieci; Milo 100.

III. nach Substantiven: est mihi tecum pro aris et focis certamen; nat III 94. ut tibi pro tuo summo beneficio gratias agamus; A XVI 16, 16. pericula: f. I. morior. reprehendis meas pro Plancio preces; Planc 69. cum facilis suffragatio pro salute (sit); dom 45.

IV. zum Satz: 1. pro tribunali cum aliquo ageretur; ep III 8, 2. — pro eo, ac si concessum sit, concludere oportebit argumentationem; inv I 54. mihi pro cetera eius audacia atque amentia ne hoc quidem mirandum videtur; Ver I 6. vobismet ipsis

et vestris liberis ceterisque civibus pro vestra auctoritate et sapientia consulere debetis; dom 45. audacia: f. amentia. quam (rationem) tibi facile me probaturum pro tuo in me beneficio arbitrabor; A VIII 11, D, 7. oro obtestorque te pro vetere nostra coniunctione ac necessitudine proque summa mea in te benivolentia, te ut nobis conserves; ep VI 22, 2. a te pro nostra summa coniunctione proque tua in me perpetua et maxima benivolentia peto, ut . . .; ep XIII 7, 5. quae quamquam ex multis pro tua claritate audiam; ep XIII 68, 1. nisi (rationes) tecum pro coniunctione nostrae necessitudinis contulisses; ep V 20, 1. f. benivolentia. cum ex litteris Q. Caepionis Bruti pro consule intellectum sit Q. Hortensii opera rem publicam adiutam; Phil X 26. ut pro dignitate cuique tribuatur; of I 42. qui a me pro eximia sua virtute summisque honoribus honoris causa nominatur; Cluent 118. qui (P. Terentius Hippo) operas in scriptura pro magistro dat; ep XIII 65, 1. vos pro magnitudine periculi obtestor; Muren 86. si pro singulis malis aegritudines accederent; Tusc IV 40. vellem meae quoque auctoritatis pro plurimis nostris necessitudinibus praeceptum ad te aliquod pervenire; ep X 6, 2. f. benivolentia, observantia. cum pro nostra necessitudine tuaque summa in me observantia ad me domum venisses; ep XIII 7, 1. quod Roscius pro sua parte exegit; Q. Rose 54. haec qui pro virili parte defendunt, optimates sunt; Sest 138. fuisse aliquando apud Siculos peraeque pro portione cetera; Ver IV 46. sit pro praetore eo iure, quo qui optimo; Phil V 45. qui ad Caesarem pro praetore adierint; Phil VIII 33. reliqua tu pro tua prudentia considerabis; ep IV 10, 2. sapientia: f. auctoritate. virtute: f. honoribus. cum haec res pro voluntate populi Romani esset iudicata; Ver I 5.

proagorus, Ortsvorstand: I. Dionysiarchum ad se proagorum, hoc est summum magistratum, vocari iubet; Ver IV 50. — II. proagori Sopatri iussu; Ver IV 92.

proavus, Urgroßvater, Ahnherr, Vorfahr: I, 1. Tuditanum istum, proavum Hortensii, plane non noram; A XIII 6, a (4). — 2. de proavo multum cogitato tuo; ep III 11, 5. et de duobus avis iam diximus et de tribus proavis; Bru 212. — II. quo in bello virtus enituit M. Catonis, proavi tui; Muren 32.

probabilis, beifallswürdig, tüchtig, annehmbar, glaublich, wahrscheinlich: A. alqd: f. B. causam probabilem tu quidem adfers; Ac I 10. Galbae disputationem sibi probabilem et prope veram videri; de or I 240. quod multa falsa probabilia sint; Ac II 103. probabile genus est orationis, si non nimis est comptum atque expolitum; part or 19. probabilis erit narratio, si in ea videbuntur inesse ea, quae solent apparere in veritate; inv I 29. Antonius probabiliorem hoc populo orationem fore censebat suam, si . . .; de or II 4. probabilis orator, iam vero etiam probatus; Bru 263. ut eius facti probabilis ratio reddi possit; fin III 58. alia visa esse probabilia, alia non probabilia; Ac II 99. — B, I, 1. probabile est id, quod fere solet fieri aut quod in opinione positum est aut quod habet in se ad haec quandam similitudinem, sive id falsum est sive verum. in eo genere, quod fere fieri solet, probabile huius modi est: „si mater est, diligit filium“. in eo autem, quod in opinione positum est, huius modi sunt probabilia: impiis apud inferos poenas esse praeparatas || paratas ||; inv I 46. omne probabile, quod sumitur ad argumentationem, aut signum est aut credibile aut iudicatum aut comparabile; inv I 47. — 2. sum: f. I. — II, 1. sic inducto et constituto probabili; A II 105. qui probabilia sequitur; Ac II 108. sumo: f. I, 1. inv I 47. — 2. (sapiens) nititur probabilibus; Ac II 110.

probabilitas, Wahrscheinlichkeit: I. (sapiens)

sequens probabilitatem, ubicumque haec aut occurrat aut deficiat; Ac II 104. — II. sequor: f. I. — III. ne cui falso adsentiamur neve umquam captiosa probabilitate fallamur; fin III 72.

probabiliter, beifallswert, glaublich, mit Wahrscheinlichkeit: probabiliter concludi putant non omnia fato fieri; fat 40. quas (sententias) putat probabiliter posse defendi; Ac II 138. rem breviter exponere et probabiliter et aperte; orat 122.

probatio, Musterung, Billigung, Genehmigung, Abnahme, Schein der Wahrheit: I. tale visum nullum esse, ut perceptio consequeretur || consequatur ||, ut autem probatio, multa; Ac II 99. probatio futura est tua; Ver I 142. — II. hoc idem Sophocles si in athletarum probatione dixisset; of I 144. pretium datum ob probationem; Font 17.

probator, Billiger, Abnehmer: I. huius rationis non modo [non] inventorem, sed ne probatorem quidem esse me; Caecin 85. — II. quid interest inter suasorem facti et probatorem? Phil II 29.

probe, gut, richtig: de aquae ductu probe fecisti; A XIII 6, 1. hoc probe stabilito et fixo; Tusc I 88. quem (Antipatrum) tu probe meministi; de or III 194. Thucydides res gestas et bella narrat et proelia, graviter sane et probe; orat 30. eius aequitatem animi probe novi; agr I 14. exercitum adduxi satis probe ornatum auxiliis; ep II 10, 2. stabilio: f. figo. nos probe tenere aliis quoque rationibus tractari argumentationes; inv I 77.

probitas, Biederkeit, Rechtchaffenheit: I. innatam esse homini probitatem gratuitam, non invitam voluptatibus nec praemiorum mercedibus evocata; fin II 99. paedagogi probitas me id suscipari vetat; A XII 33, 2. — II, 1. quodsi tanta vis probitatis est, ut eam in hoste etiam diligamus; Lael 29. evoco, invito: f. I. innascitur. virtus, probitas, integritas in candidato requiri solet; Plane 62. — 2. cum separatim de probitate eius et moribus dicturus fuisset; ep XIII 10, 3. — II. qui (pudor) probitatis commendatione prodesset; de or I 122. effigiem et humanitatis et probitatis suae filium; fin II 58. quod (hic) spem magnam mihi aderebat summae probitatis; ep VI 9, 1. vis: f. II, 1. diligo. — III, 1. quae quo maior est vis, hoc est magis probitate iungenda; de or III 55. quis est illo probitate praestantior? Marcel 4. — 2. cum propter virtutem et probitatem etiam eos, quos numquam vidimus, quodam modo diligamus; Lael 28.

probo, prüfen, erproben, bewähren, anerkennen, billigen, genehmigen, gelten lassen, annehmbar, glaublich machen, beweisen, erweisen: I, 1, a. ad probandum duplex est oratori subiecta materies; de or II 116. — b. probandi species est, percipiendi signum nullum habemus; Ac II 111. — 2. nec dico temporis causa, sed ita plane probo; Ac II 113. — II, 1. de te, Catilina, cum quiescunt, probant; Catil I 21. — 2. qui probari potest, ut sibi mederi animus non possit? Tusc III 5. — 3. nihil factum esse cuiquam probatur, nisi aliquid, quare factum sit, ostenditur; inv II 19. cum graviter ex intestinis laborarem neque iis me probarem non valere; ep VII 26, 1. (magistri) probaverunt mihi sese, quo minus id facerent, impediri; ep XII 30, 5. — III. qua in legatione et civibus et sociis ita se provavit, ut . . .; Ligar 2. Pompeium quod una ista in re non ita valde probas; leg III 26. ut, quod in universo sit probatum, id in parte sit probari necesse; orat 45. si dignitas est bonis viris probare, quod sentias; ep IV 14, 1. sic ei probatum est, quod ad te scribo, ut ipse crediderit; A XVI 5, 2. qui ita vivunt, ut eorum probetur fides, integritas, aequitas, liberalitas; Lael 19. aut iustitiam aut amicitiam propter utilitates ascisci aut probari; fin III 70. qui (auctores) a te probantur; A VIII 14, 2. probabit fidem et auctoritatem et religionem suam L. Suetius; Ver I

14. si modo te posses docere emisse, facile, cui velles, tuam causam et factum probares; Ver IV 28. vide, hanc conclusionem probaturusne sis; Ac II 96. ut sua consilia optimo cuique probarent; Sest 96. subgrande cubiculum et hibernum alterum || altum || valde probavi; Q fr III 1, 2. putabam non solum notis, sed etiam ignotis probatam meam fidem esse et diligentiam; Ver I 19. cum sint, qui omnino nullam divinationem probent; div I 113. factum: f. causam. fidem: f. aequitatem, auctoritatem, diligentiam. cum videatis egentem, probatum suis filium; Sex Rosc 152. mihi monstrum videbatur civitatum frumentum improbare, suum probare; Ver III 171. si ullum probarem simplex rei publicae genus; rep II 43. quicquid de homine probando aut improbando dicitur; inv II 110. ceterarum homines artium spectati et probati; de or I 124. hominem probo; A X 17, 1. integritatem: f. aequitatem. illud unum directum iter ad laudem cum labore qui probaverunt; Cael 41. iustitiam: f. amicitiam. liberalitatem: f. aequitatem. quos (libros) tibi valde probabo; A IV 14, 1. cur animi medicina nec tam multis grata et probata (sit); Tusc III 1. illius fani antistitiae, probatae ac nobiles mulieres; Ver IV 99. qui facile officium suum et praestare et probare possunt; Font 18. probabilis orator, iam vero etiam probatus; Bru 263. tamquam ad picturam probandam adhibentur etiam insci faciendi; opt gen 11. quorum ratio mihi probatur; fin III 16. religionem: f. auctoritatem. qui (Carneades) nullam umquam rem defendit, quam non probavit; de or II 161. qui poterat salus sua cuiquam non probari? Milo 81. quarum (sententiarum) nullam probo; Lael 56. haec sententia sic et illi et nobis probabatur, ut . . . ; ep I 7, 5. ut vel severissimis disceptatoribus M. Caecilii vitam me probaturum esse confidam; Cael 35. — IV. eumne testem improbabit, quem iudicem probavit? Q Rosc 45.

probrosus, ἰσχυρῶς; de quo vos homine ne ab inimicis quidem ullum fictum probrosum non modo crimen, sed ne maledictum quidem audistis; Font 37.

probrum, ἔσχιμψ, ἔσχιμα, Vorwurf; I. 1. multis probris obiectis; de or II 285. — 2. si illis iniuria inimicorum probo non fuit; dom 87. — 3. cum artem ludicram scaenamque totam in probo ducerent; rep IV 10. — II. epistulas mihi legerunt plenas omnium in me probrorum; A XI 9, 2. — III. in falsam atque iniquam probrorum in simulationem vocabatur; Font 33. — IV. 1. Hermippum probris omnibus maledictisque vexat; Flac 48. — 2. nisi sumptus effusi cum proprio (proferantur); Sex Rosc 68.

probus, τίχτιγ, gut, brav, rechtshaffen, fittsam, bescheiden; A. facere probus adulescens periculose quam perpeti turpiter maluit; Milo 9. in ipso ioco aliquid probi ingenii lumen eluceat; of I 103. si (sapiens) proficiscatur probo navigio; Ac II 100. qui (poëta) peccat etiam, cum probam orationem adfingit improbo; orat 74. sin probae res; orat 170. pulsus est modestior rex et probior et integrior; A X 7, 1. ut probi, ut bene morati, ut boni viri esse videantur; de or II 184. — B, a, I. considera, quis quem fraudasse dicatur: probus improbus; Q. Rosc. 21. — II, 1. quae (lex) neque probos frustra iubet aut vetat; rep III 33. — 2. ea omnia, quae proborum, demissorum sunt; de or II 182. — 3. ut (ista) et || etiam || improbi habeant et absint probis; par 7. — b. quod insit in iis aliquid probi, quod capiat ignaros; of III 15.

procacitas, Begehrlichkeit, Zudringlichkeit; a procando, id est poscendo, procacitas nominata est; rep. IV 6.

procax, fröh, dreist, zudringlich; scio te non esse procacem in lacessendo; ep VII 13, 2. mihi

procax Academia videbitur si . . . ; nat I 13. temeraria, procax, irata mulier; Cael 55.

procedo, gehen, vortreten, auftreten, er scheinen, vordrücken, fortschreiten, Fortschritte machen, von statten gehen, glücken; I. si non longius, quam || quoad || opus est, in narrando procedetur; inv. I 28. — II. is processisset honoribus longius, nisi . . . ; Bru 180. L. Cotta dicendi non ita multum laude processerat; Bru 137. quantum (Isocrates) aetate procedebat; orat 176. in portum Coreyraeorum ad Cassiopen stadia cxx processimus; ep XVI 9, 1. ut omnia prospere procedant; ep XII 9, 2. quid agam nunc, cui nihil procedit? A X 12, 1. (Phalereus adulescens) processerat in solem et pulverem ut e Theophrasti umbraculis; Bru 37. huic ad urbem venienti tota obviam civitas processerat; Sest 68. non numquam summis oratoribus non satis ex sententia eventum dicendi procedere; de or I 123. haec tibi laudatio procedat in numerum; Ver IV 20. illi ipsi in medium coacervati || conservati || loci procedent; inv II 46. quoniam huius voluminis magnitudo longius processit; inv I 109. pergit in me maledicta, quasi vero ei pulcherrime priora processerint; Phil XIII 14. ut ratione et via procedat oratio; fin I 29. non imitor λαωνισμὸν tuum; altera iam pagella procedit; ep XI 25, 2. aut non respondendo aut male respondendo longius rogationem procedere non sinit; inv I 54. — III. biennium praeterit, cum ille Καλλιπιδης adsiduo cursu cubitum nullum processerat || processerit ||; A XIII 12, 3. etsi aliquantum iam viae processero; A VI 5, 1.

procella, Sturm; I. multo ante prospexi, quanta impenderet procella, rei publicae; har resp 4. »fulix nuntiat horribiles clamans instare procellas«; div I 14. — II. ut procellam temporis devitaret; Ver pr 8. procellae, turbines dei putandi; nat III 51. — III. em || en || causam, cur lex tam egregia maximo imbr, tempestate, ventis, procellis, turbinibus ferretur; Phil V 15.

procer, Vornehmer, Aristokrat; audiebam nostros proceres clamitantes . . . ; ep XIII 15, 1.

procerere, ausgereift; brachium procerius prociectum; de or III 220.

proceritas, hoher Wuchs, Länge; I. candor huius te et proceritas pepulerunt; Cael 36. — II. cum admiraretur Lysander proceritates arborum; Cato 59. — III. fluit omnino numerus a primo tum incitatus brevitate pedum, tum proceritate tardius; orat 212.

procerus, hoch, schön, lang; erat eo tempore procerum et tenue collum; Bru 313. anapaestus, procerior quidam numerus; de or III. 185. inter has procerissimas populos; leg I 15. cum (ibes) sint aves excelsae, corneo proceroque rostro; nat I 101. »procera Vincla videbis«; nat II 114.

processio, Vordrücken; ut ex iis locis a militibus nostris reditus magis maturus quam processio longior quaereretur; imp Pomp 24.

processus, Fortschritt, Fortgang; quod gradus tuos et quasi processus dicendi studeo cognoscere; Bru 232. (C. Piso) tantos processus efficiebat, ut evolare, non excurrere videretur; Bru 272. iam favet processumque vult; orat 210.

procinctus, kampfbereithaft; I. ex quo in procinctu testamenta perierunt; nat II 9. — II. tamquam in procinctu testamentum faceret sine libra atque tabulis; de or I 228.

proclamo, laut rufen; parentes propinquique miserorum adulescentium adsunt, defendunt, proclamant; Ver V 108.

proclivi, abwärts, leicht; proclivi currit oratio; fin V 84. brevitate et celeritate syllabarum labi putat verba proclivius; orat 191.

proclivis, abwärtsig, abwärts, geneigt, bereitwillig, leicht; A. ut sit alius ad alios motus per-

turbationesque proclivior; Tusc IV 81. dictu est proclive; of II 69. adolescentiam proclivorem esse ad libidinem; part or 34. amicitia remissior esse debet et ad omnem comitatem facilitatemque proclivior; Lael 66. illud alterum litterarum genus cotidie mihi fiet proclivius; ep VI 10, 6. — B. ut anteponan- tur proclivia laboriosis; Top. 69.

proclivitas, Geneigtheit: I. haec aliorum ad alios morbos proclivitas late patet; Tusc IV 27. — II. haec proclivitas ad suum quodque genus a similitudine corporis aegrotatio dicatur; Tusc IV 28.

proco, verlangen: a procando, id est poscendo proccitas nominata est; rep IV 6.

proconsul, Proconsul: I. quam multi anni sunt, cum bella a proconsulibus et a propraetoribus administrantur, qui auspicia non habent! div II 76. cum proconsul in Ciliciam proficiscens venissem Athenas; de or I 82. — II. in Africam profectus est (M. Caelius), P. Pompeio proconsuli contubernalis; Cael 73. — III a: j. I. habent.

procrastinatio, Vertagung, Aufschub: plerisque in rebus gerendis tarditas et procrastinatio odiosa est; Phil VI 7.

procrastino, vertagen, aufschieben: I. iste non procrastinat; Ver I 141. — II. rem procrastinare isti coeperunt; Sex Rose 26.

procreatio, Hervorbringung, Zeugung: I. quae procreatio vitis aut arboris tantam naturae sollertiam significat, quantam ipse mundus? nat II 85. — II. dissimilitudo locorum nonne dissimiles hominum procreaciones habet? div II 96. — 3. quem ad modum volucres videmus procreacionis atque utilitatis suae causa construere nidos; de or II 23.

procreator, Erzeuger, Urheber: I. animum cum ille procreator mundi deus ex sua mente genuisset; Tim 26. — II. ut ii, qui procreati essent, a procreatoribus amarentur; fin IV 17.

procreatrix, Erzeugerin: omnium laudatarum artium procreatricem quandam et quasi parentem eam, quam *φύλοποιός* Graeci vocant, ab hominibus doctissimis iudicari; de or I 9.

procreo, hervorbringen, erzeugen, erschaffen, zeugen, gebären: I. 1, a. quae (seminum vis) ad gignendum procreandumque plurimum valeat; div II 94. — b. cum sit hoc natura commune animantium, ut habeant libidinem procreandi; of I 54. — 2. violatur is, qui procreavit, is, qui aluit, is, qui erudit; par 25. — II. quodsi non ex ea (Cornelia Ti. Gracchus) duos Gracchos procreasset; inv I 91. quae (bestiae) procreaverunt; nat II 129. sic deus ille aeternus hunc perfecte beatum deum procreavit; Tim 21. quae multiplices fetus procreant, ut sues, ut canes; nat II 128. ubi cum de matre familias Tarquiniensi duo filios procreavisset; rep II 34. hominum societas et communitas institiam procreavit; nat III 38. qui neque procreare iam liberos possit; dom 34. quae (terra) ex stirpium minutissimis seminibus tantos truncos ramosque procreet; Cato 52. — III. idcirco singularem deum hunc mundum atque unigenam procreavit; Tim 12.

proculo, schmieden, bilden: non solum acuenda nobis neque procludenda lingua est, sed . . .; de or III 121.

procul, fern, weit, in, aus der Ferne: I. ut non procul abhorreat ab insania; Sex Rose 68. te quasi quidam aestus ingenii tui procul a terra abripuit; de or III 145. procul aberam ab re ipsa et a locis; ep III 5, 4. si palam audire eos non auderes, procul, quid narrarent, attendere; de or II 153. procul a terris id evenit; Tusc I 42. quam procul a suspicione fugit! agr III 6. cuiusque particulae caeli officeretur, quamvis esset procul, mutari lumina; de or I 179. non procul a suis finibus exercitum populi Romani esse; ep XV 2, 2. qui haec procul

videat; Bru 290. — II. quae est alia fortitudo nisi animi adfectio procul ab omni metu? Tusc V 41.

procuratio, Besorgung, Verwaltung, Sühnung: I. dum me rei publicae non solum cura, sed quaedam etiam procuratio tenebat; Ac I 11. — II, 1. mihi sacrarum aedium procuracionem esse commissam; Ver V 36. ut suae plena procuratio fieret; div I 101. nullam habere rerum humanarum procuracionem deos; nat I 3. mearum reliquarum rerum maximeque existimationis meae procuracionem susceptam velim habeas; ep XV 13, 3. — 2. huic procuracioni certum magistratum praefecerat; leg II 66. — 3. quod in annonae caritate quaestorem a sua frumentaria procuracione senatus amovit; har resp 43. philosophiam nobis pro rei publicae procuracione substitutam putabamus; div II 7. cum ad eius (annonae) procuracionem Pompeius vocaretur; A IV 1, 6. — III. si est idem in procuracione civitatis egregius; de or I 215. — IV. quaestoriae tuae procuracionis illa sunt nomina; Ver I 99.

procurator, Verwalter, Geschäftsführer, Anwalt, Stellvertreter: I, 1. non alia ratio iuris (est), utrum me tuus procurator deiecerit, is qui legitime procurator dicitur omnium rerum eius, qui in Italia non sit, hoc est alieni iuris vicarius, an tuus colonus aut vicinus; Caecin 57. et si + fortasse ego a te huius voluntarius procurator petam, quod . . .; Bru 17. procuratores postulant, ut ex lege Rupilia dicam scribi iubeat; Ver II 59. interea T. Roscius, procurator Chrysogoni, Ameriam venit; Sex Rose 23. — 2. non quo omnes sint aut appellentur procuratores, qui negotii nostri aliquid gerant; Caecin 57 (56). — II, 1. appello: j. I, 2. commendo tibi eius (Trebonii) procuratores; ep I 3, 2. dico: j. I, 1. deicit. sit oppositus bonus et sapiens quasi tutor et procurator rei publicae; rep II 51. — 2. si mandandum (sit) aliquid procuratori de agri cultura; de or I 249. — 3. dum a Dolabellae procuratoribus exigam primam pensionem; ep VI 18, 5. — III. summe constat procuratoris diligentis officium; Quinct 61.

procuratrix, Pflegerin: cum sapientiam totius hominis custodem et procuratricem esse vellent; fin IV 17.

procuro, besorgen, verwalten, sühnen: I. »quibus divis (haruspices) creverint, procuranto«; leg II 21. — II. in quo (rei publicae statu) etiamsi nihil procuro, tamen nihil curare vix possum; Q fr III 9, 3. procura, quantulacumque est, Precianam hereditatem; A VI 9, 2. monstris interpretandis ac procurandis; div I 3. is (T. Pinarius) procurat rationes negotiaque Dionysii nostri; ep XII 24, 3. quae (negotia) procurant liberti; ep XIII 33. in pecunia maxima procuranda; Font 5. rationes: j. negotia. omnia levius casura rebus divinis procuratis; div II 25.

procus, Freier, Bewerber: I. „centuriam fabrum“ et „procum“, ut censoriae tabulae loquuntur, audeo dicere, non „fabrorum“ aut „procorum“; orat 156. — II. hos ignotos atque impudentes procos repudicemus; Bru 330. — III. quae in procorum epulis canuntur; Bru 71.

prodeo, hervorgehen, hinausgehen, auftreten, sich zeigen: I. prodeundi tibi in publicum potestatem factam negas; Ver I 80. — II. esse nuntiatum Simonidi, ut prodiret; de or II 353. ne extra modum sumptu et magnificentia prodeas; of I 140. an ego tibi obviam non prodirem? ep III 7, 4. scio equidem te in publicum non prodire; A VIII 11, 7. videsne, quam ea (eloquentia) sero prodierit in lucem? Bru 39. permagnam existimans tres Olympionicas una e domo prodire; Tusc I 111. quae (oratio) non sit foras proditura nisi re publica recuperata; A XV 13, 7. quae (res) non prodeunt

in aciem; ep VI 1, 5. — III. si testis prodierit (Capito); Sex Rose 84.

prodico, festsetzen, verschieben: I. f. prodigium, II. dico. — II. prodicia dies est in VIII Idus Febr.; Q fr II 3, 1. Clodius in Quirinalia prodixit diem; Q fr II 3, 2.

prodige, verschwenderisch: non possunt non prodige vivere; Phil XI 13.

prodigium, Wunder, Wunderzeichen, Ungeheuerlichkeit, Ungeheuer: I. multa saepe prodigia vim eius (Cereris) nunenque declararunt; Ver IV 107. — 2. mihi prodigium videbatur civitatum frumentum improbare, suum probare; Ver III 171. — II. hominibus ea ostendi, monstrari, portendi, praedici; ex quo illa „ostenta, monstra, portenta, prodigia“ dicuntur; nat II 7. quia ostendunt, portendunt, monstrant, praedicunt || prodicunt ||, ostenta, portenta, monstra, prodigia dicuntur; div I 93. habebam inimicum non C. Marium, sed duo importuna prodigia; Sest 38. quod prodigium in provinciam misimus? Ver IV 47. — III. quod (maleficium) ita raro existit, ut prodigii simile numeretur; Sex Rose 38. — IV. sive prodigiis atque portentis di immortales nobis futura praedicunt; Phil IV 10.

prodigus, verschwenderisch: quorum (largorum) alteri prodigi, alteri liberales, prodigi, qui epulis et viscerationibus pecunias profundunt; of II 55.

proditio, Verrat: I. hinc patriae prodiciones nasci; Cato 40. — II. multorum in nos perfidiam, insidias, proditorem notabis; ep V 12, 4. — III. quid egit nisi uti falsam proditorem a se suspicionem depelleret? Phil XII 6. ut capta res publica consulum proditio teneretur; dom 129.

proditor, Verräter: I. sedentibus in templo duobus proditoribus huius civitatis; Vatin 18. — II. 1. qui duo nefarios patriae proditores legibus exterminarat; Vatin 25. — 2. nemo unquam sapiens proditori credendum putavit; Ver I 38. — III. saturavi perfidiam et scelus proditorum; dom 44. nemo parricidae aut proditoris supplicio misericordia commovetur; Tusc IV 18.

prodo, aufstellen, ernennen, übergeben, überliefern, preisgeben, verraten: I. ut poetae tragici prodiderunt; of III 97. — II. 1. quid cuique significaretur, (Assyrii) memoriae prodiderunt; div I 2. — 2. quia memoria || memoriae || sic esset proditum, ei nullum esse postliminium; de or I 181. si memoriae proditum est poetae nobiles poetarum aequalium morte doluisse; Bru 3. — 3. quem exstet et de quo sit memoriae proditum eloquentem fuisse; Bru 57. — III. cum amici partim deseruerint me, partim etiam prodiderint; Q fr I 3, 5. si me a meis consiliariis proditum et proiectum vides; A III 19, 3. ne meos omnes tam temere proderem; A X 9, 2. qui (maiores) sacra, qui caerimonias, qui auspicia et ipsi sanctissime coluerunt et nobis suis posteris prodiderunt; Milo 83. in verborum errore versari, rem et causam et utilitatem communem non relinquere solum, sed etiam prodere; Caecin 50. quod classem praedonibus prodidissent; Ver V 106. qui quaestor consulem suum prodere ausus sit; Ver III 6. scelus dicebas esse dogma prodere; Ac II 133. in virorum fortium factis memoriae prodendis; ep VI 12, 5. illo ipso die Lanuvii a dictatore Milone prodi flaminem necesse esse; Milo 46. ea (gloria) est prodenda liberis nostris; Q fr I 1, 44. cuius (Lacedaemonii) ne nomen quidem proditum est; Tusc I 100. ut peccatum est patriam prodere; fin III 32. rem; f. causam. sacra f. auspicia. sermonem P. Crassi memoriae prodamus; de or III 14. urbem philosophiae proditis, dum castella defenditis; div II 37. utilitatem; f. causam.

prodromus, Bote, Kurier, Nordwind: mihi Pompeiani prodromi nuntiant aperte Pompeium acturum . . ; A I 12, 1. magis commode quam

strenue navigavi; remis enim magnam partem, prodromi nulli; A XVI 6, 1.

produco, vorführen, einführen, auftreten lassen, üben lassen, hinhalten, vorziehen, auszeichnen, verlängern, ausdehnen: I. condicionibus hunc, quoad potest, producit; Quinct 30. qui capitibus involutis in piratarum captivorum numero producebantur, ut securi ferirentur; Ver V 156. a quibus producti sunt, existunt eorum ipsorum tyranni; rep I 68. cuius rei non nullam consuetudinem nactus sum in hoc horum dierum otio Cicerone nostro minore producendo; Q fr II 12, 2. longum est, quod pluribus verbis aut sententiis ultra quam satis est producitur; inv I 26. productiora aliqua (sentit) et quasi immo-deratius excurrentia; orat 178. ista dicam Graece προηγμένα, Latine autem „producta“; fin IV 72. eadem Stoici „praecipua“ vel „producta“ dicunt, quae „bona“ isti; Tusc V 47. tu in iudicium archipiratum domo producere ausus es; Ver V 136. arum rerum omnium auctores testesque produco; Ver V 131. civis Romanos ad necem producere instituit; Ver V 157. quod (convivium) ad multam noctem vario sermone producimus; Cato 46. „indoctus“ dicimus brevi prima littera, „insanus“ producta; orat 159. nomen productum, ut Portunus a portu, sic Neptunus a nando paulum primis litteris immutatis; nat II 66. regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem (id est enim προηγμένον); fin III 52. hunc ipsum sermonem produxi longius; Bru 251. extrema (syl- laba) producta atque longa; de or III 183. testes: f. auctores. quamquam Varro vitam Naevii producit longius; Bru 60. — II. cum ego P. Granium testem produxero; Ver V 154.

producte, gebührt: „indoctus“ dicimus brevi prima littera, „insanus“ producta, „inhumanus“ brevi, „infelix“ longa. et, ne multis, quibus in verbis eae primae litterae sunt, quae in „sapiente“ atque „felice“, producte dicitur, in ceteris omnibus breviter; orat 159.

productio, Verlängerung, Dehnung: I. in quo („postliminio“) Servius nihil putat esse notandum nisi „post“, et „liminium“ illud productionem esse verbi vult; Top 36. — II. ut aut contractione brevius fieret aut productione longius; de or III 196. quem ad modum oportunitas non fit maior productione temporis; fin III 45.

proëgmēna, vorzuziehende Dinge: ne hoc „ephippiis“ et „acratophoris“ potius quam „proëgmēnis“ et „apoproëgmēnis“ concedatur; fin III 15.

proelior, kämpfen, ein Treffen liefern: I. quamquam paratissimos milites ad proeliandum vident; Phil IV 11. — II. sic acriter et vehementer proeliatum sum, ut . . ; A I 16, 1.

proelium, Kampf, Treffen, Gefecht: I. 1. pulcherrimum diem proelii committendi differebat; div I 77. cum (Salinator) multa ex ea (arce) proelia praeclara fecisset; de or II 273. ut caveat, ne proelium ineat; of I 37. Thucydides res gestas et bella narrat et proelia; orat 30. quod scribis proelia te mea causa sustinere; ep IX 11, 2. — 2. hunc acerrimis illis proeliis et maximis, Sueronensi et Turiensi, interfuisse; Balb 5. — 2. ut alius inter manus e convivio tamquam e proelio auferretur; Ver V 28. — II. cum proelii certamen varium atque anceps fuisset; rep II 13. vidimus tuam victoriam proeliorum exitu terminatam; Marcel 17. semper incerti exitus proeliorum sunt; ep VI 4, 1. — III. 1. cum acerrimis nationibus proeliis felicissime decertavit; prov 33. magnas hostium copias multis proeliis esse deletas; imp Pomp 21. cum A. Postumius proelio dimicaret; nat II 6. a quo Caudino proelio consules superati sunt; Cato 41. — 2. Cimabri et Celtiberi in proeliis exsultant; Tusc II 65.

profanus, ungeweiht: cum omnia victoria illa sua profana fecisset; Ver IV 122. ex quo fores

in liminibus profanarum aedium „ianuae“ nominantur; nat II 67. sacer an profanus locus sit; inv I 38. cum (L. Mummius) Thespiadas ceteraque profana ex illo oppido signa tolleret; Ver IV 4.

profectio, Reise, Abreise, Abzug, Herkunft: I. profectio voluntatem habuit non turpem, remansio necessitatem etiam honestam; Ligar 4. — II. profectio ipsius pecaniae requiratur; Cluent 82. sin illam miseram profectioem vestrae salutis gratia suscepissem; Quir 1. — III. invenitur dies profectiois pridie Kal. Februarias; Quinct 57. — IV. inter profectioem reditumque L. Sullae; Bru 227. eius modi tempora post tuam profectioem consecuta esse, ut . . .; ep I 5, a. 1.

profecto, fürwahr, wahrlich, sicherlich, in der Tat: I. profecto hinc natum est: malo emere quam rogare; Ver IV 12. profecto satis erit non surdum iudicem huic muneri praeesse; Font 25. erit profecto inter horum laudes aliquid loci nostrae gloriae; Catil IV 21. non temere creati sumus, sed profecto fuit quaedam vis, quae . . .; Tusc I 118. nosti enim profecto os illius adolescentioris Academiae; ep IX 8, 1. — II. profecto ne conatus quidem esset dicere; Cluent 160. nec profecto nobis delectatio deerit; leg I 14. quis audiret? nemo profecto; Balb 16. hi sunt di et homines, quibus profecto nihil est melius; nat II 133. quod ego profecto non crederem; Font 33. omnibus enim ex animi perturbationibus est profecto nulla vehementior; Tusc IV 75. profecto numquam iste tam amens fuisset; Ver III 89.

profero, herbeibringen, hervorbringen, vorrücken, ausdehnen, verschieben, vertagen, vorbringen, erwähnen, bekannt machen: I. ne quid sentiam quidem profero; agr II 41. — II. quin in dicendo excellentes vix paucos proferre possimus; de or I 7. vis aliquid isdem de rebus politius a nobis perfectiusque proferri; de or I 5. quae (ars memoriae) tum primum proferebatur; de or II 299. paulum proferant autionem; A XIII 12, 4. quae causa inimicitiarum proferatur; div Caec 55. an in commentariolis et chirographis se uno auctore prolatis, ne prolatis quidem, sed tantum modo dictis acta Caesaris firma erunt? Phil I 16. illa commentatio inclusa in veritatis lucem proferenda est; de or I 157. quodsi laxius volent proferre diem, poterunt vel biduum vel triduum; A XIII 13, 4 (14, 1). recens exemplum fortissimi viri profero; Ver I 56. (Vidius) profert expensum Niciae; ep IX 10, 1. inventum profert, non expolitionem; inv I 75. nec fabellas aniles proferas; nat III 12. quod turpissimum illud facinus in medium protulit; Ver pr 29. quid (Cn. Flavius) profecit, quod protulit fastos? A VI 1, 8. qui agri fines armis proferre mallet quam iure defendere; Tul 14. illi ad deprecandum periculum proferebant alii purpuram Tyriam, tus alii atque odores vestemque linteam, gemmas alii et margaritas; Ver V 146. si eorum (adversariorum) inertia, neglegentia, ignavia, desidiosum studium et luxuriosum otium proferetur; inv I 22. inventum: f. expolitionem. quam multa ioca solent esse in epistulis, quae prolata si sint, inepta videantur! Phil II 7. deorum immortalium iudicia solent in scholis proferre de morte; Tusc I 113. leges Semproniae proferentur; Phil I 18. tuas litteras non proferam; Phil II 9. margaritas: f. gemmas. neglegentiam, otium: f. ignaviam. odores: f. gemmas. orationem tibi misi. eius custodiendae et proferendae arbitrium tium; A XV 13, 1. purpuram: f. gemmas. se ante id tempus eam rem numquam in medium protulisse; ep XV 2, 6. res prolatae; ad interregnum comitia adducta; Q fr III 8, 4. qui legari noluerim ante res prolatas; A XIV 5, 2. multa etiam sunt a te ex historiis prolata somnia; div II 136. studium: f. ignaviam, et prolatis et non prolatis tabulis; Ver

IV 43. tus, vestem: f. gemmas. quid furiosam vinulentiam tuam proferam? Phil II 101. — III. quoniam quidem tu Fabricios mihi auctores protulisti; de or II 290.

professio, Bekenntnis, Angabe, Vermögensangabe, Anmeldung, Geschäft, Beruf: I. quamquam professio ipsa bene dicendi hoc suscipere ac polliceri videtur, ut . . .; de or I 21. — II. 1. tu vero confice professionem, si potes; etsi haec pecunia ex eo genere est, ut professione non egeat; ep XVI 23, 1. recita professiones sationum; Ver III 102. semelne putas mihi dixisse Balbum et Faberium professionem relata? A XIII 33, 1. — 2. egeo: f. 1. conficio. — III. in eum iudicium de professione ingerum postulabatur; Ver III 39.

proficio, bewirken, ausrichten, nützen: I. quamquam profecerunt litterae tuae, tamen . . .; ep XV 14, 1. — II. quid erit profectum, nisi ut huius mors sepulcro patris privata esse videatur? Cluent 201. — III. in quo gravitas et auctoritas est, plus proficit ad misericordiam commovendam quam humilitas et obsecratio; inv I 109. nulla res tantum ad dicendum proficit, quantum scriptio; Bru 92. ubi (ea) plurimum proficere et valere possent; Bru 139. si quid agere aut proficere vis; div Caec 39. contentio tam diu sapiens est, quam diu aut proficit aliquid aut, si non proficit, non obest civitati; Balb 60. non nihil ut in tantis malis est profectum; ep XII 2, 2. quid (Cn. Flavius) profecit, quod protulit fastos? A VI 1, 8. multum profeci, sed quantum, non plane, quia longe absum, scio; A VI 2, 7. qui, ut aliud nihil, hoc tamen profecit, dedit illi dolorem; A VII 13, 1.

proficiscor, aufbrechen, abgehen, abreisen, abfahren, ausziehen, reisen, fortfahren, übergehen, ausgehen, herrühren: I. doctissimis viris proficisci placuit a lege; leg I 18. — II. ipsi gerere quam personam velimus, a nostra voluntate proficiscitur; of I 115. — III. quam (partitionem) omnes ab Aristotele et Theophrasto profecti maxime secuti sunt; inv I 61. proficisci ordine ad reliqua pergemus; inv I 77. a philosophia profectus princeps Xenophon; de or II 58. quod C. Caesar Galliae provinciae cum exercitu subsidio profectus sit; Phil V 46. neque tum (Regulus) ignorabat se ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplicia proficisci; of III 100. te iam ex Asia Romam versus profectum esse; ep II 6, 1. se de nocte proficisci; A V 13, 1. etsi poteram remanere, tamen proficiscar hinc, ne relictus videar; A XIII 26, 2. ille quid agat, si scis nequedum Roma esse profectus; A XIV 10, 4. ut ex medicina nihil oportet putare proficisci, nisi quod ad corporis utilitatem spectet; inv I 68. quae proficisci ab ostentatione magis quam a voluntate videantur; of I 44. iis (animis) ad illos (deos), a quibus essent profecti, reditum facilem patere; Tusc I 72. cum ad idem, unde semel profecta sunt, cuncta astra redierint; rep VI 24. ad P. Lentuli auctoritatem a senatu profectam Roma contenderat; Rab Post 21. cum classis Syracusis proficisceretur; Ver V 111. ut consules, alter ambove, ad bellum proficiscerentur; Phil VII 11. quae est ista a deis profecta significatio et quasi denuntiatio calamitatum? div II 54. an Achivorum exercitus et tot navium rectores non ita profecti sunt ab Ilio, ut . . .? div I 24. omnis institutio debet a definitione proficisci; of I 7. mathematici, poëtae, musici, medici denique ex hac tamquam omnium artificum || artium || officina profecti sunt; fin V 7. ea (pecunia) quaeritur unde profecta sit, ab accusatore an ab reo; Cluent 81. poëtae: f. mathematici. omnes potestates ab universo populo Romano proficisci convenit; agr II 17. rectores: f. exercitus. significatio: f. denuntiatio. supplicia, quae a legibus

proficiscantur; inv II 138. — IV. (L. Lucullus) in Asiam quaestor profectus; Ac II 1.

profiteor, bekennen, gestehen, erklären, nennen, anbieten, antragen, zusagen, versprechen, angeben, annehmen: I. quod ex edicto professus non esset; Ver III 39. cum contra fecerint quam polliciti professique sint; leg II 11. recita, quot (aratores) anno tertio profiteantur; Ver III 120. — II. 1. de te tu videris, ego de me ipse profitebor; Phil II 118. nihil excipit, de quo non profiteatur; Ac II 73. — 2. ut apud eosdem decemviros, quantum habeat praedae, profiteatur; agr II 59. — 3. de qua (re) se non omnia profiteantur esse dicturos; de or I 103. magnum est onus suscipere atque profiteri se esse audiendum; de or I 116. quoniam hic, quod mihi deberetur || debetur ||, se exacturum professus est; Bru 19. aliqui se Thucydidos esse profiterentur; orat 30. — III. ista tanta tamque multa profitenda non censeo; de or I 44. (philosophus) artem vitae professus; Tusc II 12. ut aratores iugera sationum suarum profiterentur; Ver III 38. talem medicinam philosophia profitetur; Tusc II 43. ut ad ea (signa) tollenda operam suam profiteretur; Ver II 85. cum tantas res Graeci suscipere, profiterentur, agerent; de or II 153. huic studio litterarum, quod profiterentur ei, qui grammatici vocantur; de or I 10. ego tibi profiteor atque polliceor eximium et singulare meum studium in omni genere officii; ep V 8, 4. — IV. qui profitentur se dicendi magistros; de or III 92. tibi me profiteor in re publica socium; ep III 13, 2.

profligo, niederwerfen, vernichten, part. rudi-los: quanto tandem illum maerore esse adflictum et profigatum putatis? Catil II 2. expugnare urbes, aciem hostium profligare, sunt ea quidem magna; Rab Post 42. qui profligato bello ac paene sublato renovatum bellum gerere conatur; ep XII 30, 2. nunquam me in hos profligatorum hominum cotidianos impetus obiecissem; Arch 14. ita de me illum amentissimum et profigatissimum hostem pudoris scripsisse, ut...; Sest 73. profigata iam haec et paene ad exitum adducta quaestio est; Tusc V 15. cum suis consiliis rem publicam profligasset; de or III 3.

profluens, Fluß: dum culleus, in quem coniectus in profluentem deferretur, compararetur; inv II 149.

profluenter, fließend: omnia profluenter, absolute, prospere, igitur beate; Tusc V 53.

profluentia, hervorströmen, Fluß: hanc oratoriam vim inanis quaedam profluentia loquendi (imitatur); part or 81.

proflo, fließen, herausfließen, entspringen: ab his fontibus profuxi ad hominum famam; Cael 6. profluens quiddam habuit Carbo et canorum; de or III 28. permultis locis aquam profluentem (vidi), et eam uberem; Q fr III 1, 3. propter expeditam ac profluentem quodam modo celeritatem; Bru 220. genus orationis cum lenitate quadam aequabiliter || aequabili || profluens; de or II 64. genus sermonis non fuscum ac profluens; de or II 159. si lacus emissus lapsu et cursu suo ad mare profuisset; div I 100. illa sine intervallis loquacitas perennis et profluens; de or III 185.

profugio, entfliehen, sich flüchten: cum Philo cum Atheniensium optimatibus domo profugisset; Bru 306. qui (Mercurius) dicitur Aegyptum profugisse; nat III 56. si domo tua profugisset (praedonum dux); Ver V 77. scripsit filius se idcirco profugere ad Brutum voluisse, quod...; A XV 21, 1. cum ex agris tres fratres consortes profugissent; Ver III 57. cum multi principes civitatis Roma profugerunt; Catil I 7.

profundo, vergießen, hervorströmen lassen, darbringen, äußern, preisgeben, part. verschwendend, unmäßig: I. dare, profundere oportere, si

velis vincere; Ver III 155. — II. si totum se ille in me profundisset; A VII 3, 3. facilius sicut in vitibus revocantur ea, quae sese nimium profuderunt; de or II 88. nihil est in natura rerum omnium, quod se universum profundat et quod totum repente evolvat; de or II 317. quae ego si non profundere ac perdere videbor; ep V 5, 3. voces et palmarum intentus et maledictorum clamorem omnes profunderunt; Sest 117. genus iocandi non profusum nec immodestum, sed ingenuum et facetum esse debet; of I 103. intentus: f. clamorem, lacrimae se subito profuderunt; A XI 7, 6. quis tam perditus ac profusus nepos sic dissolutus fuisset, ut fuit Sex. Naevius? Quinct 40. omne odium in me profudistis; Piso 16. qui non modo pecuniam, sed etiam vitam profundere pro patria parati essent; of I 84. qui sanguinem pro fortunis populi Romani profudissent; Phil XIV 38. quam profusis sumptibus (vixerint), longum est dicere mihi; Cluent 36. omnes profudi vires animi atque ingenii mei; A I 18, 2. si vitam pro tua dignitate profundam; ep I 4, 3. f. pecuniam. voces: f. clamorem. qui (umores) a renibus profunduntur; nat II 137.

profundus, tief, unergründlich, bodenlos, n. Tiefe, Meerestiefe, Abgrund: A. cum partim eius praedae profundae libidines devorassent; Piso 48. ut mare profundum (effervescit); Planc 15. — B. in profundo veritatem esse demersam; Ac I 44. iccissem ipse me in profundum; Sest 45. qui sint in profundo; fin IV 64.

progenies, Nachkommenchaft, Nachkommen: I. qui (viri) se progeniem deorum esse dicebant; Tim 38. — II. 1. quae (statua) multos per annos progeniem eius honestaret; Phil IX 5. virtutem et sapientiam regalem, non progeniem quaeri opere; rep II 24. — 2. Priamum tanta progenie orbatum; Tusc I 85. — 3. quae (antiquitas) quo propius aberat ab ortu et divina progenie; Tusc I 26.

progigno, hervorbringen, erzeugen: qui illud lumen progenit; of III 66. quae (res) ex iis (seminibus) progignuntur; div I 128.

prognostica, Wetterzeichen: I. equidem etiam pluvias metuo, si Prognostica nostra vera sunt; A XV 16, a. — II. Prognostica mea propediem expectata; A II 1, 11. his rerum praesensionibus Prognostica tua referta sunt; div I 13. — III. prognosticorum causas persecuti sunt et Boëthius Stoicus et noster etiam Posidonius; div II 47.

progredior, fortschreiten, vorgehen, vorrücken: I. nihil adiuvat procedere et progredi in virtute, quo minus miserimus sit; fin IV 64. — II. quid efficere aut quo progredi possent; orat 5. in quo tamen longius saepe progredimur; orat 112. neque ullius horum in ulciscendo acerbitas progressa ultra mortem est; Phil XI 1. progredientibus aetatibus quasi nosmet ipsos cognoscimus; fin V 41. quatenus amor in amicitia progredi debeat; Lael 36. estne aliquid ultra, quo crudelitas progredi possit? Ver V 119. sensim et pedetemptim progrediens extenuatur dolor; Tusc III 54. sic et nata et progressa longius eloquentia videtur; inv I 3. fratrem suum impulsu inimicorum suorum eo progressum esse; ep IX 25, 3. indices longius, quam potestatem habeant, progressuros; inv II 81. ipsam per se naturam longius progredi; leg I 27. quae (ratio) conixa per se et progressa longius fit perfecta virtus; Tusc II 47. cum mihi ipsa Roma ad complectendum conservatorem suum progredi visa est; Piso 52. cum usus progrediens familiaritatem effecerit; fin I 69. — III. actor hic defensorque causae meae nihil progreditur; Sest 75.

progressio, Fortschritt, Zunahme, Wachstum: I. quod iter sit naturae quacque progressio; fin IV 37. progressio (habet interdum vim); de or III 206.

— II. in qua (philosophia) quod inchoatum est neque absolutum, progressio quaedam ad virtutem appellatur; Ac I 20. si qua || quae || ad virtutem est facta progressio; of III 17. omnium virtutum et originem et propressionem persecuti sunt; fin IV 17.

progressus, Vorriicken, Fortschreiten, Fortschritt: I. quod in omni aeternitate conservat progressus et regressus reliquosque motus constantes et ratos; nat II 51. C. Caesar docuit ab excellenti virtute progressum aetatis expectari non oportere; Phil V 47. progressum praecipitem, inconstantem reditum videt; A II 21, 3. — II. quae (ars) primo progressu festive tradit elementa loquendi; Ac II 92.

prohibeo, abhalten, zurückhalten, abwehren, verhindern, verwehren, verbieten, bewahren, schützen, sichern: I. 1. quae lex est recta ratio imperandi atque prohibendi; leg I 42. — 2. quam legem se augur dicit tulisse non modo tonante Iove, sed prope caelestis clamore prohibente; Phil V 8. — II. 1. di prohibeant, ne || ut || hoc praesidium sectorum existimetur! Sex Rosc 151. quem in locum prohibui ne venires; Caecin 66. — 2. necessitas ferendae conditionis humanae quasi cum deo pugnare prohibet; Tusc III 60. — 3. nihil prohibet quaedam esse cum bestiis homini communia; fin V 25. »censores caelices esse prohibentes; leg III 7. hiemps || hiems || adhuc rem geri prohibuerat; ep XII 5, 2. — III. qui cum a praetore prohiberentur; Ver II 156. te non posse prohiberi re publica diutius; ep VI 6, 9. prohibete aditum matris a filii sanguine; Cluent 200. Q. Metellus aut opprimet hominem aut eius omnes motus conatusque prohibebit; Catil II 26. tueamur (eloquentiam) ut adultam virginem caste et ab amatorum impetu prohibeamus; Bru 330. prohibenda maxime est ira in puniendo; of I 89. magistratus templis pellebantur, alii omnino aditu ac foro prohibebantur; Sest 85. motus: f. conatus. qui erant necum, facile operas aditu prohibuerunt; A IV 3, 3. a quo periculo prohibete rem publicam; imp Pomp 19. sapientes nulla re impediri, nulla prohiberi; fin III 26. virginem: f. eloquentiam. — IV. 1. quod is Ephesi se quaestorem vi prohibitum esse dicebat, quo minus e fano Dianae servum suum abduceret; Ver I 85. — 2. qui Bibulum exire domo prohibuissent; ep I 9, 7. plura scribere fletu prohibeor; A XI 9, 3. de legatis a me prohibitis proficisci; ep III 9, 1. attuli sponsones ab ipso prohibitas indicari; Ver III 144.

prohibitio, Verhinderung. Verbot: 1. prohibitio tollendi vim adhibebat pactioni, non voluntatem; Ver III 37. — 2. quamquam illa non poena, sed prohibitio sceleris fuit; fr B 2.

proicio, werfen, hinwerfen, wegwerfen, preisgeben, hervortreten lassen, austreten, part. hervorragend, übermäßig, geneigt: (Verres) ad audendum proiectus; Ver I 2. vos ad pedes lenonis impurissimi proiecistis; Sest 26. si me a meis consiliariis proditum et proiectum vides; A III 19, 3. quorum eminent audacia atque projecta est; Cluent 183. brachium procerius proiectum quasi quoddam telum orationis; de or III 220. videte hominis intolerabilem audaciam cum projecta quadam et effrenata cupiditate; dom 115. iustitia foras spectat et projecta tota est atque eminet; rep III 11. neque ego meam (libertatem) proiecissem; Rab Post 33. qui (Simonides) cum ignotum quandam proiectum mortuum vidisset; div I 56. quod parietis communis tegendi causa tectum proiceretur; Top 24. vitam suam numquam in periculum sine custodia proiecebat; Milo 56. quae (urbs) in utriusque portus ostium aditumque projecta est; Ver IV 118.

proiectio, Austreten: se ipse moderans brachii proiectione in contentione, contractione in remissis; orat 59.

proinde, daher, ebenso: I. proinde ordire; fat 4. proinde fac animum tantum habeas, quanto opus

est . . . ; ep XII 6, 2. proinde isti licet faciant, quos volent, consules; A II 9, 2. — II. ut (philosophia) proinde, ac de hominum est vita merita, landetur; Tusc V 6. proinde quasi exitus rerum, non hominum consilia legibus vindicentur; Milo 19. ut proinde, uti quaeque res erit, elaboremus || laboremus ||; inv II 175.

prolabor, hingeraten, hingeriffen werden, entfallen, sinken: se cupiditate prolapsos nimium magno condussisse; A I 17, 9. quibus (temporibus iuventus) ita prolapsa est, ut omnium opibus refrenanda sit; div II 4. huc unius mulieris libidinem esse prolapsam; Cael 47. ne quod ab aliqua cupiditate prolapsum verbum esse videatur; Font 28.

prolapsio, Ausgleiten: quibus (viis) illa (adulescentia) iusistere aut ingredi sine casu aliquo aut prolapsione vix posset; Cael 41.

prolatio, Erwähnung, Aufschub: I. exemplorum prolatio auctoritatem orationi adfert; orat 120. — II. ut alteri ad prolationem iudicii biduum quaeretur; Rabir 8.

prolato, aufschieben: id (malum) opprimi sustentando ac prolatando nullo modo potest; Catil IV 6.

prolecto, Iodfen: homines egentes et leves spe legationis et viatico publico prolectat; Flac 18.

proles, Nachkommenchaft: I. si cupiat proles illa futurorum hominum deinceps laudes prodere; rep VI 23. — II. neque fugerim dicere „prolem“ aut „subolem“; de or III 153. f. **proletarius**.

proletarius, Bürger der untersten Klasse, Proletarier: eos, qui aut non plus mille quingentos aeris aut omnino nihil in suum || suum in || censum praeter caput attulissent, proletarios nominavit, ut ex iis quasi proles, id est quasi progenies civitatis, exspectari videretur; rep II 40.

prolix, reichlich bereitwillig: ut hoc honoris nostri causa libenter, prolix, celeriter facias; A XVI 16, 6. neque minus ei (Trebatio) prolix de tua voluntate promisi; ep VII 5, 1. parum prolix respondet Campani coloni; A VII 14, 2.

prolixus, reichlich, bereitwillig, gefällig, gütlich, gütlich: Ariobarzanes non in Pompeium prolixior per ipsum quam per me in Brutum; A VI 3, 5. cetera spero prolixia esse; A I 1, 2. in hoc officio sermonis nihil potuit esse prolixius; A VII 4, 2. interest nostra Plancum hoc animo libenti prolixoque facere; A XVI 16, 13. etsi de tua prolixia beneficaque natura limavit aliquid posterior annus; ep III 8, 8.

proludo, ein Vorspiel, eine Vorübung machen: ut ipsis sententiis, quibus proluserint, vel pugnare possint; de or II 325.

prolusio, Vorspiel: I. eius modi illa prolusio debet esse; de or II 325. — II. sin mecum in hac prolusione nihil fueris; div Caec 47.

proluvis, Überflutung: Romae et maxime et Appia ad Martis mira † luvies || proluvis ||; Q fr III 7, 1.

promereor, sich verdient machen: I. homines tenues unum habent in nostrum ordinem promerendi locum; Muren 70. — II. 1. paratiores erunt et tamquam exercitatiores ad bene de multis promerendum; of II 53. — 2. si in promerendo, ut tibi tanti honores haberentur, fuisti omnium diligentissimus; Q fr I 1, 30.

promeritum, Verdienst, Schuld: I. levius se punitum, quam sit illius promeritum || ille promeritus ||; inv II 83. hoc maius est vestrum in nos promeritum, quod . . . ; Quir 8. — II. vestra in nos universa promerita percensere numerando; sen 1.

promiscue, (promisce), ohne Unterschied, gemeinchaftlich: unum est aurium iudicium et promiscue et communiter stultis ac sapientibus ab natura datum; Font 22. promiscue toto (campo Martio) quam

proprie parva frui parte malitis; agr II 85. ex quo promiscue || promiscue || haurirent; de or III 72.

promissio, Verſprechung: I. in quo debet esse promissio auxilii alicuius; ep IV 13, 1. promissio; de or III 205. — II. Balbus venit missu Caesaris cum promissione provinciae; A. VIII 9, 4.

promissum, Verheißung, Verſprechen: I. accedere promissum tuum, quo in litteris uteris; ep VI 17, 1. velim, reliquum quod est promissi ac muneris tui, mihi persolvas; ep III 9, 3. omnia promissa confirmata, certa et rata sunt; ep VI 12, 1. — II. I. confirmo: f. I. est. promissum potius non faciendum quam tam taetrum facinus admittendum fuit; of III 95. Τέλειος promissa patravit; A I 14, 7. persolvo: f. I. est. pacta et promissa semper servanda sint; of III 92. ut optime meritis militibus promissa solvantur; ep XII 30, 4. — 2. cum eius promissis legiones fortissimae reclamassent; Phil V 22. satis est factum promisso nostro; Ver V 139. 3. uter f. accedit. — III. alqd: f. I. est. isto exposito munus promissi omne confecero; part or 132. sponsor promissorum eius (reginae) Ammonius; A XV 15, 2. — IV. I. promissis suis eum excitavit; Cluent 68. illis promissis standum non esse, quae coactus quis metu promiserit; of I 32. quasi voto quodam et promisso me teneri puto; A XII 18, 1. — 2. iter eius (Balbi) erat ad Lentulum consulum cum litteris Caesaris praemiorumque promissis; A VIII 11, 5.

promitto, verſprechen, zuſagen, zuſichern, verheßen, geloben: I. 1. ille, cui promissum sit; of I 32. — 2. cum ille dubitaret, quod ad fratrem promiserat; de or II 27. hic sine mea sententia tam facile promisit; de or II 28. quae inconstantia deorum est, ut primis mimentur extis, bene promittant secundis? div II 38. — II. 1. si mihi alterum utrum de eventu atque exitu rerum promittendum esset; ep VI 1, 5. neque minus ei prolixae de tua voluntate promisi, quam eram solitus de mea polliceri; ep VII 5, 1. — 2. quibus M. Antonius urbem se divisurum esse promisit; Phil IV 10. tum illud tibi expertus promitto et spondeo, te socios Bithyniae memores esse cogniturum; ep XIII 9, 3. — III. 1. qui in pariete communi demoliendo damni infecti promiserit; Top 22. — 2. ne videar ipse a me aliquid promissis; de or I 111. di faxint, ut faciat ea, quae promitti! A XVI 1, 6. f. II. donum regale tibi dicatum atque promissum; Ver V 184. pecuniam argentario promittit Aebutius; Caecin 16. his praemia sunt promissa; Phil XI 39. illis promissis standum non esse, quae coactus quis metu promiserit; of I 32. decem milia talentum Gabinio esse promissa; Rab Post 21. ne quis extra suum forum vadimonium promittere cogatur; Ver III 38.

promo, holen, herausnehmen, vorbringen, geben: est aliquid, quod ex obscuriore aliqua scientia sit promendum atque sumendum; de or I 59. cetera, quae tibi a multis prompta esse certo scio, a me sunt paratissima; ep IV 13, 6. ex quibus (locis) argumenta promuntur; de or II 131. (loci) sunt eae quasi sedes, e quibus argumenta promuntur; Top 7. promenda tibi sunt consilia; A IX 18, 2. ut quosdam hinc libros promerem; fin III 8. cum tibi senatus ex aerario pecuniam prompsisset; Ver III 195.

promoneo f. praemoneo.

promoveo, vorrücken, vorziehen: quae appellentur vel „promota“ et „remota“ vel „praeposita“; fin III 52. in balnearis assa in alterum apodyterii angulum promovit; Q fr III 1, 2.

prompte, freimütig: dicam paulo promptius; Ver II 176.

promptus, sichtbar, schnell, bereit, geneigt, entschlossen: A. sunt ea, quae sunt eminentia et prompta, sumenda; de or III 215. te hilari animo esse et prompto ad iocandum; Q fr II 11 (13), 1.

Galli promptam et paratam in agendo et in respondendo celeritatem subtilitate superavit; Bru 154. cuius sit ita prompta fides; Caecin 78. sponsione me homo promptus lacessivit; Piso 55. alacri: et prompto ore atque vultu; de or I 184. — B. altera (admonitione) prompta et aperta iudicari || indicari ||; fin I 30.

promptus, Sichtbarkeit, Bereitſchaft: hoc fertum habemus in promptu, nihil oportere inopinatum videri; Tusc III 55. ut non recondita quadam ratione (decorum) cernatur, sed sit in promptu; of I 95.

promulgatio, Bekanntmachung: I. subito exorta est nefaria Catonis promulgatio, quae nostra studia impediret; ep I 5, a, 2. ubi promulgatio trinum nundinum? Phil V 8. — II. leges alias sine promulgatione sustulit; Phil II 109.

promulgo, anſchlagen, veröffentlichen, bekannt machen: I. promulgantibus omnibus magistratibus || octo tribunis ||, te ferente consule; ep I 9, 16. — II. 1. de meo reditu octo tribunis promulgarunt; Sest 69. f. III. — 2. hoc tribunus plebis promulgare ausus est, ut, quod quisque possidet, id eo iure teneret, quo . . . agr III 11. — III. alqd: f. II. 2. cum tribuni plebi legem iniquissimam de eorum agris promulgavissent; ep XIII 4, 2. C. Cato legem promulgavit de imperio Lentulo abrogando; Q fr II 3, 1. qui de Caesare monstra promulgarunt; Q fr II 4, 5 (6, 3). promulgarisne quaestionem de tot amplissimis viris; Vatin 26. ex senatus consulto consules rogationem promulgasse; A I 13, 3.

promulsis, Vorgeſicht: I. neque est, quod in promulsis spei ponas aliquid; ep IX 16, 8. — II. quem (virum) tu es solitus promulsis conficere; ep IX 20, 1.

promunturium, Vorgebirge: I. ad Leucopetram, quod est promunturium agri Regini; Phil I 7. — II. 1. in flectendis promunturis; div II 94. — 2. in promunturio fanum est Iunonis antiquum; Ver IV 103.

pronepos, Urenkel: 1. avi tui pronepos scribit ad patris mei nepotem; A XVI 14, 4. — 2. es M. Lepidus, M. Lepidi, pontificis maximi, pronepos; Phil XIII 15. Iovis iste pronepos; Tusc III 26.

Pronoea, Vorſehung: isto spatio quaero cur Pronoea vestra cessaverit. laboremne fugiebat? nat I 22.

pronuntiatio, Auſſpruch, Satz, Richterſpruch, Vortrag: I. pronuntiatio est ex verborum et rerum dignitate vocis et corporis moderatio; inv I 9. quid est, cur non omnis pronuntiatio aut vera aut falsa sit? fat 26. — II. Oppianico lege et pronuntiatione nondum condemnato; Cluent 56.

pronuntiator, Erzähler: Thucydides rerum gestarum pronuntiator sincerus et grandis etiam fuit; Bru 287.

pronuntio, auſrufen, auſſprechen, verſünden, verſprechen, bekannt machen, angeben, entſcheiden, einen Richterſpruch fällen: I. (P. Clodium) pronuntiare solitum esse et non dare; A I 16, 13. — II. 1. quarum adeo omnium (virtutum) sententia (ratio) pronuntiabit primum de voluptate, nihil esse ei loci; fin II 37. — 2. pronuntiat, quid sibi imperatum esset; Ver IV 51. — 3. ut ea non esse facta, sed ut „videri“ pronuntiarentur; Ac II 146. — 4. pronuntias Netinos frumentum dare non debere; Ver V 56. f. 1. — III. cum consules re audita AMPLIUS de consilii sententia pronuntiavissent; Bru 86. eo loco et Prognostica nostra pronuntiabas et genera herbarum, scammoniam aristolochiamque radicem; div II 47. si praeco decumas pronuntiavit; Ver III 40. ita sunt aperte pronuntiatia (futura); Phil IV 10. genera, al.: f. aristolochiam, qui (praecones) cum eorum (victorum) nomina magna voce pronuntiant; ep V 12, 8. ut

(Chaldaei, divini) ita sua percepta pronuntiant: „si quis . . . fat 15. quam (pecuniam) pro reo pronuntiasset; Cluent 78. ut eam rem ipsam, quam legissem, verbis aliis quam maxime possem lectis pronuntia-rem; de or I 154. qui (Demosthenes) summa voce versus multos uno spiritu pronuntiare consuescebat; de or I 261. — IV. qui (Servilius) cum gratia effecisset, ut sua sententia prima pronuntiaretur; ep X 12, 3.

pronus, geneigt, jchräg: A. quarta anxietudo prona ad luctum et maerens; rep II 68. si animal omne, ut vult, ita utitur motu sui corporis, prono, obliquo, supino; div I 120. — B. nihil habent haec duo genera proni et supera semper petunt; Tusc I 42.

prooemium, Eingang, Vorrede, Vorspiel: I, 1. „de gloria“ librum ad te misi; at in eo prooemium idem est, quod in Academico tertio. id evenit ob eam rem, quod habeo volumen prooemiorum, ex eo eligere soleo, cum aliquod *ὀντογραμμά* institui; A XVI 6, 4. — 2. conexus ita sit principium consequenti orationi, ut non tamquam citharoedi prooemium adfectum aliquod, sed cohaerens cum omni corpore membrum esse videatur; de or II 325. — II, 1. adificio: f. I, 2. statim novum prooemium exaravi et tibi misi. tu illud desecabis, hoc adglutinabis; A XVI 6, 4. — 2. quoniam in singulis libris utor prooemiis; A IV 16, 2. — III. volumen: f. I, 1. — IV, 1. cum abs te caput illud mercenario prooemio esset ornatum; Ver I 111. — 2. cur de prooemiis et de epilogis et de huius modi nugis referti essent eorum libri; de or I 86. in his antiquitatum prooemiis; Ac I 8. de qua (gratia) suavissime quodam in prooemio scripsisti; ep V 12, 3.

propagatio, Verlängerung, Erweiterung, Fortpflanzung: I. religatio et propagatio vitium (me delectat); Cato 53. in qua (vita) nihil insit nisi propagatio miserrimi temporis; ep V 15, 3. eum finium imperii propagatio retinet; prov 29. quid propagatio nominis (significat), nisi . . . ? Tusc I 31. II. is (Pompeius) propagatione vitae quot hauserit calamitates! Tusc I 86.

propagator, Verlängerer: ille (Pompeius) provinciae propagator; A VIII 3, 3.

propago, erweitern, ausdehnen, verlängern, hinzufügen, fortpflanzen: quid est aliud non solum propagare bellum, sed concedere etiam victoriam? Phil XII 13. ex quibus plura bona propagentur; Top 69. ille exercitatus est in propagandis finibus, tu in regendis; Muren 22. vera gloria radices agit atque etiam propagatur; of II 43. ut religio propaganda etiam est, sic . . . ; div II 149. quos si meus consulatus sustulerit, non breve nescio quod tempus, sed multa saecula propagarit rei publicae; Catil II 11. qui stirpem iam prope in quingentesimum annum propagavit; Phil I 13. propaganda suboles (tibi est); Marcel 23. tempus: f. saecula. cum homines sibi victu fero vitam propagabant; inv I 2.

propago, Ableger: viviradices, propagine nonne || ea || efficiunt, ut quemvis cum admiratione delectent? Cato 52.

propalam, öffentlich: neque tabulis et signis propalam conlocatis; de or I 161.

propatulus, freti, offen: in aperto ac propatulo loco signa duo sunt; Ver IV 110.

prope, nahe, nahe bei, nahe an, nächstens, fürzlich, fast, beinahe: A. Präposition: I. utinam propius te accessissem! A XI 13, 2. cum plebes prope ripam Anionis || Anienis || ad tertium miliarium consedisset; Bru 54. quod prope muros hostes castra haberent; inv II 123. exercitum habere quam proxime hostem; A VI 5, 3. ut non modo prope me, sed plane mecum habitare posses; ep VII 23, 4. quare nihil esset necesse quam proxime Italiam esse; A III 14, 2. cum proxime Romam venisti; ep V 2, 4. — II. f. **propedem**, **prope modum**. video huic noctem prope urbem expectandam (fuisse); Milo 52.

B. **Adverb**: I. quoniam propius a bes; A I 1, 2. quod ad numeros proxime accedit; orat 198. in qua (re) propius ad deorum numen virtus accedat humana; rep I 12. ei proxime adiunctus C. Drusus frater fuit; Bru 109. ut terram lunae cursus proxime ambiret; Tim 29. propius a terra Iovis stella fertur; nat II 52. apud socrum tuam prope a meis aedibus sedebas; Piso 26. volebam prope alicubi esse; ep IX 7, 1. quo propius (Brutus) est; ep XII 4, 2. — II. quae paulo arte praecepta dedimus ambigui quaeque proxime sententiae et scripti; part or 137. qui censors proxime fuerunt; Cluent 117. interitus exercituum, ut proxime trium, saepe multorum; of II 20. quo (tempore) proxime fuimus una; ep VII 3, 1. quas (litteras) proxime ad te dedi; A XI 10, 2. — III. quid haec perficere potest necessitudinis distributio? prope dicam, plurimum; inv II 171. ut veniret Lampsaecum cum magna calamitate et prope pernicie civitatis; Ver I 63. prope annum domi tuae piratae fuerunt; Ver V 76. me uti prope novo quodam et inusitato genere dicendi; Arch 3. qui (Demosthenes) abhinc annos prope trecentos fuit; div II 118. ad quem prope iam delatum existimatur; ep I 5, a, 3. non possum ego non aut proxime atque ille aut etiam aequae laborare; ep IX 13, 2. propius nihil est factum, quam ut (Cato) occideretur; Q fr I 2, 15. propius factum esse nihil; A X 4, 8. (ambulatiuncula) prope dimidio minoris constabit; A XIII 29, 2. — IV. quid iudicant sensus? dulce amarum, leve asperum, prope longe; fin II 36.

propedem, nächstens: de te propedem im- petrabat; ep IV 13, 5. harum litterarum vis quanta fuerit, propedem indicabo; ep XIII 6, 5. propedem te video; ep II 12, 3. verum haec propedem et multa alia coram; ep XII 1, 2.

propello, treiben, forttreiben: si paulo etiam longius L. Caecilium pietas propulisset; Sulla 64. an eam (orationem) paululum dialecticorum remis propellerem; Tusc IV 9.

prope modum, beinahe, fast: I. ut iam prope modum appareat multitudo deorum; nat II 59. de verbis componendis et de syllabis prope modum dinumerandis et dimetiendis loquemur; orat 147. — II. aequales prope modum fuerunt; Bru 182. quaestura utriusque prope modum pari momento sortis fuit; Muren 18.

propendeo, hinneigen, das Übergewicht haben: ut is inclinatione voluntatis propendat in nos; de or II 129. si multo maiore et graviore ex parte bona propendent; Tusc V 86. si (iudices) se dant et sua sponte, quo impellimus, inclinant atque propendent; de or II 187.

propensio, Reigung, Gewicht: nulla in re nisi in virtute aut vitio || aut v. || propensionem ne minimi quidem momenti ad summum bonum adipiscendum esse; fin IV 47.

propensus, geneigt, sich hinneigend, sich nähernd, überwiegend: A. ne propensior ad turpem causam videar; A VII 26, 2. quae (causa) quoniam utro accessit, id fit propensius; par 24. coram et quidem propenso animo ad probandum; A XIII 21, a, 4 (7). propensior benignitas esse debet in calamitosos; of II 62. cuius (Lucilii) disputatio tibi ipsi ad veritatem est visa propensior; div I 9. tua voluntas fuit ad lenitatem propensior; Phil VIII 1. — B. ut a propensio in hanc partem vehementer et colamur et amemur; Q fr II 15 (16), 1.

properatio, Eilfertigkeit: ad properationem meam quiddam interest non te exspectare, dum . . . ; ep V 12, 2.

propereo, eilen: I, 1. erat nihil, cur properato opus esset; Milo 49. — 2. cum in campum properaret (Scaevola); de or I 166. inde ventis, remis in patriam omni festinatione properavi; ep XII 25, 3.

ut Romam protinus pergas et properes; Q fr I 3, 4. haec properantes scripsimus; A IV 4. magna haec, sed ad maiora properat oratio; Phil V 38. — II, 1. quod propero audire de te; Bru 232. (Hortensius) properavit rem deducere in iudicium; A I 16, 2. Varroni quae scripsi ita propero mittere, ut . . .; A XIII 21, a, 1 (21, 4). quamquam rationes deferre ||referre|| properarim; ep V 20, 2. — 2. hunc ut sequerer, properavi; Phil I 10.

propino, zutrinfen: adridens (Theramenes) „propino“, inquit, „hoc pulchro Critiae“; Tusc I 96.

propinquitas, Nähe, Verwandtschaft: I, 1. si pietate propinquitas colitur; Quinct 26. propinquitas locorum ad utram partem profertur? Ver V 6. — 2. hoc praestat amicitia propinquitati, quod ex propinquitate benivolentia tolli potest, ex amicitia non potest; Lael 19. — 3. ea oportunitas (loci) quaeritur ex longinquitate, propinquitate; inv I 38. tollo ex: j. 2. — II, 1. qui Aricinum tanto opere despicit propinquitate paene finitimum municipium; Phil III 15. — 2. nimis imminet propter propinquitatem Aegina Piraeo; of III 46.

propinquus, nahe, benachbart, nahe bevorstehend, verwandt: A. exauditus in agro propinquo est strepitus armorum; har resp 20. cuius ego industriae faveo propter propinquam cognationem; Ligar 8. videtur mihi res in propinquum adducta discrimen; ep V 21, 3. in augurum precatione Tiberinum, Spinonem, alia propinquorum fluminum nomina videmus; nat III 52. eadem te hora consilium cepisse hominis propinqui fortunas funditus evertere; Quinct 53. qui (Hector) moriens propinquam Achilli mortem denuntiat; div I 65. quem ad modum vos propinquis vestris praediis maxime delectamini; Ver II 7. erat spes propinqui reditus; A IX 15, 3. abutimur verbis propinquis; orat 94. Albae constituerunt, in urbe propinqua; Phil IV 6. — B, a, 1. pudicitiam cum eriperet militi tribunus militaris in exercitu C. Marii, propinquus eius imperatoris; Milo 9. cari sunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares; of I 57. veniunt Syracusas parentes propinque miserorum adolescentium; Ver V 108. — II, 1. sine summo scelere P. Quinctium, propinquum tuum, iugulare non potes; Quinct 44. — 2. graves dolores inventi parentibus et propinquis; Ver V 119. — 3. cum eius filio hereditas a propinquo permagna venisset; Ver I 27. — III. magis fugiendam censet amissionem etiam liberorum, propinquorum, amicorum quam facere cuiquam iniuriam; of III 26. ipsius Sex. Naevii manum prehendit in propinquorum bonis proscribendis exercitatum; Quinct 97. pro me non propinquorum multitudo populum Romanum est deprecata; sen 37. Annaea de mulatorum propinquorum sententia, pecuniosa mulier, fecit heredem filiam; Ver I 111. artior conligatio est societatis propinquorum; of I 53. — IV. cum (Regulus) retineretur a propinquis et ab amicis; of I 39. — b. si virgo Vestalis, huius propinqua, locum suum gladiatorium concessit huic; Muren 73. — c. audacia non contrarium, sed appositum est ac propinquum; inv II 165.

propior, **proximus**, nahe, ähnlích, verwandt, vorige, folgende: A. duobus summis, Crasso et Antonio, L. Philippus proximus accedebat, sed longo intervallo tamen proximus; Bru 173. cum Hortensio mihi magis arbitrabar rem esse, quod et dicendi ardore eram propior et aetate coniunctor; Bru 317. proximus Pompeium sedebam; A I 14, 3. quod proximum fuit, (Epicurus) non vidit; fin II 4. sese in annum proximum transtulit; Milo 24. quae tandem esse potest propior certiorve cognatio? leg I 25. cum proximis comitiis consularibus me interficere voluisti; Catil I 11. si (dactylus) est proximus a postremo; orat 217. quem (Gabinium) proximis superioribus diebus acerrime oppugnasset; ep I 9, 20.

sum ex proximo vicini fundo deiectus; Caecin 82. proxima hostia litatur saepe pulcherrime; div II 36. quantam laudem consecutus sis; mihi crede, proximam Planco; ep X 25, 1. priusquam tuas legi has proximas litteras; ep VII 23, 4. conclave proxima nocte corrui; div I 26. nos alium portum propiorem huic aetati videbamus; A XIV 19, 1. hunc (Pisistratum) proximo saeculo Themistocles insectus est; Bru 41. propior (societas) eorum, qui eiusdem civitatis (sint); of III 69. et ultimi temporis recordatione et proximi memoria; prov 43. — B, a, 1. intimus, proximus, familiarissimus quisque sibi pertimuit; Q fr I 4, 1. — II, 1. consolemur eorum proximos; Phil XIV 34. — 2. quos (honores) cum proximis communicavit; Piso 70. fructus ingenii tum maximus capitur, cum in proximum quemque confertur; Lael 70. — b. 1. propiora videamus; nat III 80. — 2. ut ad haec propiora veniam; Sest 13.

propitius, geneigt, günstig, gnädig: A. ita mihi omnes deos propitios velim; Ver V 37. quid dicam „(deus) propitius sit?“ esse enim propitius potest nemini; nat I 124. patria propitia sit; A II 9, 3. — B. iratum, propitium (oculi cognoscunt); nat II 145.

propola, Götter: panis et vinum a propola atque de cupa; Piso 67.

propono, hinstellen, aufstellen, an schlagen, angeben, darstellen, zeigen, darlegen, anfründigen, in Aussicht stellen, sich vornehmen, beabsichtigen, bestimmen: I. dicam deinceps, ut proposui, de periculo; Phil VII 16. — II, 1. proponi oportet, quid adferas, et quare ita sit, ostendere; de or II 177. priusquam illa conor attingere, proponam breviter, quid sentiam de universo genere dicendi; de or III 25. sic est propositum, de quo disputaremus; Tusc V 11. — 2. his idem propositum fuit, quod regibus, ut ne qua re egerent, ne cui parerent; of I 70. — 3. omni huic sermone propositum est, ut labore et industriam (meam perspicias); Bru 318. j. 2. — 4. est propositum conligere eos, qui . . .; Bru 137. cum sit his propositum non perturbare animos, sed placare potius; orat 65. — 5. illud, quod mihi in hac omni est oratione propositum, omnibus malis illo anno rem publicam esse confectam; Sest 53. — III. non potuisset accidere, ut unum genus esset omnium, nisi aliquem sibi proponerent ad imitandum; de or II 93. degressi ab eo, quod proposueris atque agas; de or II 311. C. Censorinus, quod proposuerat, explicans expedite; Bru 237. j. salutem. II, 2. 5. vgl. **propositum**, cum huius vobis adolescentiam proposueritis; Cael 79. neque proposito argento; de or I 161. quo facilius id, quod propositum est, summum bonum consequamur; fin I 57. magnam ei causam, magnam spem in Milonis morte propositam, magnas utilitates fuisse; Milo 32. spes commodi propositi multitudinem concitabat; Sest 105. cum esset haec ei proposita condicio, ut . . .; Cluent 42. cum (Cato) semper in proposito susceptoque consilio permansisset; of I 112. minae Clodii contentionesque, quae mihi proponuntur, modice me tangunt; A II 19, 1. ut gubernatori cursus secundus, medico salus, imperatori victoria, sic huic moderatori rei publicae beata civium vita proposita est; rep V 8. edicto adlato atque proposito; Phil V 28. ubi (edicta) proponuntur; A II 21, 4. si quidem ille ispe in publico proposuit epistolam illam; A VIII 9, 2. est illud quidem exemplum tibi propositum domi; Muren 66. qui sibi alios proposuerunt fines bonorum; fin V 57. quis umquam eius rei fraudem aut periculum proposuit edicto, quae . . .? Ver I 107. quibus laus, merces, gratia, gratulatio proposita est omnis in impudenti mendacio; Flac 12. duobus propositis honestis utrum honestius sit; of I 161. qui impunitate et ignoratione omnium proposita

abstinere possit iniuria; of III 72. quae (iniuriae) propositae sunt a Catone; ep I 5, b, 2. propositi ex negotiatoribus iudices nulli; Ver II 34. laudem: f. gratiam. quoniam || cum || de religione leges proposueras; leg III 48. tanta mihi abs te mercede proposita; Q fr III 7, 1. f. gratiam. minas: f. contentiones. ut vitam miserimam turpissima morte proposita degeret; Sulla 75. si eius (Gracchi) orationem mihi forte proposuissem; de or I 154. cum omnibus nobis in administranda re publica propositum esse debeat cum dignitate otium; ep I 9, 21. res erat in praesenti atque ante oculos proposito periculo; dom II. f. fraudem. amplissimis eloquentiae propositis praemiis; de or I 16. quia legibus et praemia proposita sint virtutibus et supplicia vitiiis; de or I 247. haec una ratio a rege proposita Postumo est servandae pecuniae; Rab Post 28. qui de omni re proposita in utramque partem solent copiosissime dicere; de or I 263. ut (maiores) in legibus scribendis nihil sibi aliud nisi salutem atque utilitatem rei publicae proponerent; inv I 68. f. cursum. ex interitu eius (rei publicae) nullam spem scilicet mihi proponebam, ex reliquiis magnam; ep XV 15, 1. f. causam. supplicia: f. praemia. nobis opus est eorum ventorum, quos proposui, moderator; ep II 6, 4. versibus propositis quam maxime gravibus; de or I 154. victoriam, vitam: f. cursum. utilitatem: f. causam, salutem.

proportio, Ebenmaß, Verhältnis: I. id optime adsequitur, quae Graece *ἀνάλογια*, Latine comparatio proportione dici potest; Tim 13. — II. ut deus ea inter se compararet et proportione coniungeret; Tim 15.

propositio, Vorstellung, Angabe, Satz, Thema, Borderiaß: I. 1. quae propositio in se quiddam continet perspicuum; inv I 62. quas illi duas partes numerent, propositionem et approbationem, sibi unam partem videri, propositionem; quae si approbata non sit, propositio non sit argumentationis; inv I 60. est quaedam argumentatio, in qua propositio non indiget approbationis, et quaedam, in qua nihil valet sine approbatione; inv I 62. huius vitae propositio et cogitatio aut Thyestem levare poterit aut Aetam? Tusc III 39. neque propositionem absolutam neque adumptionem sibi perfectam videri, quae approbatione confirmata non sit; inv I 60. propositio, quid sis dicturus; de or III 203. — 2. videor: f. 1. est. — II. 1. absolvo, confirmo: f. I. 1. videtur. approbo, numero: f. I. 1. est. cum propositio ex se intellegitur; inv I 70. si qui aut adumptionem aliquando tolli posse putent || putet || aut propositionem; inv I 75. — 2. separatim est quiddam || separata est || a propositione approbatio; inv I 62. — III. propositionis approbatione praeterita; inv I 70. quod ostendere velis, id ex vi propositionis oportere adsumere; inv I 59. — IV. magnificentia est rerum magnarum cum animi ampla quadam et splendida propositione cogitatio atque administratio; inv II 163.

propositum, Borjaß, Satz, Thema, Hauptfache: I. [est] propositum quasi pars causae; part or 61. propositum pars est causae; Top 80. — II. 1. quo propositum adsequatur; fin III 22. propositum in aliquo eorum (cernitur) aut in pluribus; Top 80. haec habet proposita; Phil X 23. infinitum (genus est), quod *θεῶν* illi (Graeci) appellant, nos propositum possumus nominare; Top 79. alterum (quaestionum genus) infinitum nullis neque personis neque temporibus notatum propositum voco; part or 61. — 2. aberramus a proposito; fin V 85. prius de proposito dicamus: cuius genera sunt duo, cognitionis alterum, alterum actionis; part or 62. ut egrederetur a proposito ornandi causa; Bru 82. ad propositum revertamur; of II 35. — III. 1. genera: f. II. 2. dico de. — 2. declinatio brevis

a proposito; de or III 205. reditus ad propositum; de or III 203. — IV. est in proposito finis fides; part or 9.

propraetor, Proprätör: I. quam multi anni sunt, cum bella a proconsulibus et a propraetoribus administrantur, qui auspicia non habent! div II 76. — II. quae (litterae) sunt a consulibus et a propraetore missae; Phil XIV 6. f. I.

proprie, eigentl. besonders, ausschließl., ausdrückl., persönl., eigentümlich: quae (crimina) in hunc proprie conferuntur; Cael 30. quam scienter, quam proprie de uno quoque (historico) dixit! de or II 59. proprie in rebus invenire, in verbis eloqui dicitur; part or 3. promiscue toto (campo Martio) quam proprie parva frui parte malitis; agr II 85. (nomen hostis) a peregrino recessit et proprie in eo, qui arma contra ferret, remansit; of I 37. id est proprie tuum; ep IX 15, 1. meam causam omnes boni proprie susceperant; Sest 38. quae (persona) proprie singulis est tributa; of I 107.

proprietas, Eigentümlichkeit: I. singularum rerum singulas proprietates esse; Ac II 56. — II. notio explicanda est et proprietates; Top 83. proprietas sic (quaeritur); in hominem solum cadat an etiam in beluas aegritudo; Top 83. — III. quin definitio genere delectetur et proprietate quadam; part or 41.

proprius, eigen, angehörig, eigentümlich, eigenartig, persönl.: A. Panurgum tu proprium Fanni dicis fuisse; Q Rosc 28. quod huius imperii disciplinaeque maiorum proprium est; Catil I 19. id est cuiusque proprium, quo quisque fruitur atque utitur; ep VII 30, 2. vgl. B. propriis et suis argumentis et admonitionibus tractanda quaeque res est; Tusc V 19. ut cum Gigantibus, (di) sua propria bella gesserunt; nat II 70. eum adsumpto aliunde uti bono, non proprio nec suo; de or II 39. A. Caecinam, maxime proprium clientem familiae vestrae; ep XIII 66, 1. quod crimen erat proprium illius quaestionis; Cluent 97. id mihi videbitur Crassus sua quadam propria, non communi oratorum facultate posse; de or I 44. non debes aut propriam fortunam et praecipuam postulare aut communem recusare; ep IV 15, 2. viri propria maxime est fortitudo; Tusc II 43. quae sit propria laus Atticorum; orat 24. populi Romani est propria libertas; Phil VI 19. requisivi equidem proprias ad me unum || a te || litteras; ep XII 30, 3. locus iis etiam naturis, quae sine animis sunt, suus est cuique proprius; [nat I 103. cetera ab oratoris proprio officio atque munere seuncta esse arbitror; de or I 262. quod, qui proprio nomine perduellis esset, is hostis vocaretur; of I 37. propria veri, non communi veri et falsi nota; Ac II 33. officium: f. munus. illa oratorum propria et quasi legitima opera; Bru 82. esse eius rei signum proprium, qua de agitur, ut cruorem caedis; inv I 81. ornandi causa proprium proprio commutatum (est verbum); de or III 167. — B. I. qui (philosophi) omnia sicut propria sua esse atque a se possideri volunt; de or I 217. quod est epistulae proprium, ut is certior fiat; Q fr I 1, 37. vgl. A. alqd. — II. nullum erit iudicium, quia proprium communi signo notari non potest; Ac II 34.

propter, neben, daneben, nahe bei, nahe, wegen, aus, durch: A. **Präposition**: I. 1. in pratulo propter Platonis statuum consedimus; Bru 24. bacillum propter me ponitote; Tusc I 104. quod est litus propter ipsum introitum atque ostium portus; Ver V 80. — 2. quartus (Vulcanus) Memalio natus, qui tenuit insulas propter Siciliam; nat III 55. — 3. quem propter (Arietem) »Pisces«; nat II 111. haec (Corona) a tergo, propter caput autem Anguitenens; nat II 108. — II. 1. hae sordes susceptae sunt propter unum me; Sest 145. incendere

illa coniuratorum manus voluit urbem, vos eius domum, quem propter urbs incensa non est; Piso 15. quos propter omnia amisimus; A X 4, 1. — 2. propter tuum in me amorem nostramque necessitudinem vehementer confidit. . .; ep I 3, 1. fieri omnia illa propter argentum; Ver IV 40. eam suspicionem propter hanc causam credo fuisse, quod. . .; Bru 100. ut frangerer animo propter vitae cupiditatem; Phil II 37. cuius propter fidem et religionem iudicis testes comparavit || comparabat ||; Q Rosc 45. quem (Tironem) propter humanitatem et modestiam malo salvum quam propter usum meum; A VII 5, 2. ut homines propter iniurias licentiamque decumanorum mortem sibi ipsi consciverint; Ver III 129. a quo erant ipsi (equites) propter iudicia abalienati; de or II 199. licentiam: f. iniurias. quod propter eius ingenii magnitudinem vellem; de or I 233. iam diu propter hiemis magnitudinem nihil ad nos novi adferebatur; ep II 14. modestiam: f. humanitatem. necessitudinem: f. amorem. non vos tam propter iuris obscuram dubiamque rationem bis iam de eadem causa dubitasse quam. . .; Caecin 6. religionem: f. fidem. si propter alias res virtus expetitur; leg I 52. qui (conventus Capuae) propter salutem illius urbis consulu conservatam meo me unum patronum adoptavit; Sest 9. regiones omni cultu propter vim frigoris aut caloris vacantes; Tusc I 45. usum: f. humanitatem.

B. Adverb: I. gladium propter appositum e vagina eduxit; nat II 14. cum duo filii propter cubantes ne sensisse quidem se dicerent; Sex Rosc 64. si (caules) propter sati sint; nat II 120. qui tum consulto propter in occulto stetissent; Cluent 78. — II. »propter Aquarius obscurum dextra rigat amnem«; fr H IV, a, 417.

propterea, deswegen, deshalb: I. neque, quod quisque potest, id ei licet, nec, si non obstat, propterea etiam permittitur; Phil XIII 14. cum homines bestiaeque hoc calore teneantur et propterea moveantur ac sentiant; nat II 31. — II. diligi iucundum est propterea, quia tutiorem vitam efficit; fin I 53. quodsi is esset Panaetius, qui virtutem propterea colendam diceret, quod ea efficiens utilitatis esset; of III 12. cum essem otiosus in Tusculano, propterea quod discipulos obviam miseram; ep IX 18, 1. haec propterea de me dixi, ut mihi Tubero ignosceret; Ligur 8.

propudium, Schandbube: quos optimos viros interemit propudium illud et portentum, L. Antonius; Phil XIV 8.

propugnaculum, Schutzwehr, Schutz, Bollwerk: I. duo propugnacula belli Punici, Cn. et P. Scipiones, cogitassene videntur. . .? par 12. — II, 1. lex Aelia et Fufia eversa est, propugnacula tranquillitatis atque otii; Piso 9. domus ut propugnacula et praesidium habeat, Philotimo dicitis; ep XIV 18, 2. — 2. ut propugnaculo ceteris posset (illa navis) esse; Ver V 89.

propugnatio, Verteidigung: I. ne mea propugnatio ei potissimum defecisse videatur; Sest 3. — II. suscepi mihi perpetuam propugnationem pro omnibus ornamentis tuis; ep V 8, 1. — III. propter tuam propugnationem salutis meae; ep I 9, 2.

propugnator, Kämpfer, Verfechter, Verteidiger: I. 1. Mucius, quasi patrimonii propugnator, quid attulit, quod. . .? de or I 244. — 2. alter fuit propugnator meorum fortunarum, C. Piso; sen 38. — II, 1. senatum rei publicae propugnatorem collocaverunt; Sest 137. de Cn. Pompeio, propugnatore et custode imperii, interficiendo consilia inibantur; dom 129. — 2. spoliari rem publicam propugnatoribus arbitrabantur; Sest 103. — III. classis inops propter dimissionem propugnatorum; Ver V 86.

propugno, kämpfen, streiten: ut non oppugnare commoda patriae, sed pro his propugnare possit; inv I 1. cum pro mea salute acerrime propugnaret; ep XI 16, 2. non (bestiae) pro suo partu ita propugnant, ut vulnera excipiant? Tusc V 79. eam (fortitudinem) virtutem esse propugnante[m] pro aequitate; of I 62.

propulso, abwenden, abwehren: quo usque tantum bellum privatis consiliis propulsabitur? Phil III 3. per quam (vindicationem) vim et contumeliam defendendo aut ulciscendo propulsamus a nobis; inv II 66. frigus, famem propulsare possimus necne possimus; fin IV 69. extra propulsandorum hostium causam; rep III 35. ut inimicorum impetus propulsare possim; Muren 2. cum a sociis et a se iniuriam propulsaret; Planc 34. omnes ad pericula propulsanda concurrimus; Muren 45. qui ad servitutem propulsandam ingenuo dolore excitetur; Phil X 18. vim: f. contumeliam.

propylaea, Vorhof: quod (Pericles) tantam pecuniam in praecleara illa propylaea coniecerit; of II 60.

prora, Schiffsvorderteil: 1. quid tam in navigio necessarium quam latera, quam prora, quam puppis? de or III 180. — 2. mihi „prora et puppis“, ut Graecorum proverbium est, fuit a me tui dimittendi, ut rationes nostras explicares; ep XVI 24, 1.

proripio, fortreißen, hervorreißen: quod adulterium, quod stuprum, quae libido non se proripiet ac proiciet? fin II 73. cum repente hominem proripi iubet; Ver V 161. libidinem, al.: f. adulterium.

prorogatio, Aufschub: ego vero utar prorogatione diei; A XIII 43.

prorogo, verlängern, verschieben, aufschieben: ipse adsum, nisi quid tu prorogas; A XIII 34. f. tempus. paucis tibi ad solvendum prorogatis diebus; Phil II 74. quodsi tibi prorogatum imperium viderem; Q fr I 1, 4. esse etiam fortunae potestatem in nos prorogatum; Q fr I 1, 4. ne provincia nobis prorogetur; A V 11, 1. ne patiare quicquam mihi ad hanc provinciam molestiam temporis prorogari; ep II 7, 4. ne mihi tempus prorogetur; ep XV 13, 3.

prorsus, prorsum (prorsus, prorsum), geradezu, ganz und gar, durchaus: verbum prorsus nullum intellego; de or II 61. gladiatores emptos esse ad caedem. ita prorsus; Sulla 54. ita prorsus existimo; fin I 23. his prorsus adsentior; div II 100. prorsus || prorsus || adsentior; leg II 17. immo prorsus || prorsus || ita censeo; leg II 23. sic prorsum || prorsum || censeo; leg III 49. prorsus eum libero omni suspitione cupiditatis; ep I 2, 3. venies expectatus, neque solum nobis, sed prorsus omnibus; ep IV 10. iam prorsus occallui; A II 18, 4. prorsus non videbatur esse dubium, quin. . .; A XIII 45, 1. de summa agi prorsus vehementer et severe volo; A XVI 15, 2.

prorumpo, hervorbrechen: prorupit (hic archipirata) subito Brundisium; Phil XIII 18. eo prorumpere hominum cupiditatem et scelus et audaciam; Sex Rosc 12.

prosapia, Geschlecht, Familie: reliquos (deos ex his generatos editosque) et eorum, ut utamur veteri verbo, prosapiam; Tim 39.

proscribo, bekannt machen, ankündigen, ausbieten, einziehen, ächten: I. eum non ita commode posse eo tempore, quo proscripsisset, vendere; Quinct 16. — II. proscripsit (Milo) || Sestius || se per omnes dies comitiales de caelo servaturum; A IV 3, 3. senatum Kalendis velle se frequentem adesse etiam Formis proscribi iussit; A IX 17, 1. — III. occisum in proscriptorum numerum rettulisti; Sex Rosc 32. ut proscribere possit (tribunus), quos velit; dom 44. ut quid? si victus eris, proscribare? A VII 7, 7. Claudium aedes postea proscripsisse, quam

esset ab auguribus demoliri iussus; of III 66. de auctione proscribenda equidem locutus sum cum Balbo; A XIII 37. 4. cuius (Domitii) modo bona proscripisti vidi; Phil XI 13. non proscripisti neque edicta die; Ver I 141. fundum proscripsisti; Tul 16. cum proscriberentur homines; Sex Rose 16. horti quam in diem proscripsi sint; A XII 49, 3 (2). quo nomine proscripisti (legem) videtis; Ver V 177. Bacilius tabulam proscripsit se familiam Catonianam venditurum; Q fr II 4, 5. Tusculanum proscripsi; A IV 2, 7. ut venationem eam proscriberent in III IDUS QUINCTILES; A XVI 4, 1.

proscriptio, Befamntmachung, Ausbietung, Einziehung, Achtung: I. dissolvit, II. dissolve: f. scribo. qui nec multitudinem creditorum nec bonorum proscriptionem effugere potuisset; sen 11. quam ad diem proscriptiones venditionesque fiant; Sex Rose 128. ut non nominatim, sed generatim proscriptio esset informata; A XI 6, 2. ne nova per vos proscriptio instaurata esse videatur; Sex Rose 153. quid, si iis verbis scripta est ista proscriptio, ut se ipsa dissolvat? dom 50. — III. cum caput meae proscriptionis recitaretur; sen 4. equites Romanos proscriptionis metu esse permotos; sen 33. illud tempus Sullanarum proscriptionum praetermittam; Ver I 43. — IV. in ista postulatione et proscriptione bonorum improbissimus reperiebare; Quinct 56.

proscripturio, in die Acht erklären wollen: ita sullaturit animus eius (Gnaei) et proscripturit iam diu; A IX 10, 6.

prosemino, ausfüllen, fortpflanzen: cum essent plures orti fere a Socrate, proseminatae sunt quasi familiae dissentientes inter se; de or III 61. sollertiam eam, quae posset vel in tegulis proseminare ostreas; fr F V 78.

prosequor, begleiten, geleiten, verfolgen: I. in primis finibus tibi se praesto fuisse dicit, usque ad ultimos prosectum; Deiot 42. — II. te quibus studiis prosequemur! Marcel 10. cum te Puteolis prosequerer; ep III 10, 8. cum te prosequerer paludatum; ep XIII 6, 1. domus tua tota me semper omnibus summis officiis prosecta est; ep XV 10, 2. mirabilis eum (Pansam) virorum bonorum benevolentia prosecta est; ep XV 17, 3. quod eum (Domitium publicani) essent cum equis prosecti; Q fr II 11 (13), 2. is me nec proficiscentem Apameam prosectus est nec . . .; A VI 3, 6. qui eius indomitos furores plausu etiam suo prosequantur; har resp 52. eas (laudes) etiam cantus ad tibicinem prosequatur, cui nomen neniae; leg II 62. tantus eos (mortuos) honos, memoria, desiderium prosequitur amicorum; Lael 23. quod gratissimis animis prosequimini nomen clarissimi adolescentis; Phil IV 3. illius mortis oportunitatem benevolentia potius quam misericordia prosequamur; Bru 4. reliquum est, ut tuam profectionem amore prosequar, reditum spe expectem; ep XV 21, 5. volatus eorum (pullorum) matres prosequuntur; nat II 129.

prosilio, hervorpringen: quos quam ob rem „temere prosiluisse“ dicas, non reperio; Cael 64. „dein temere prosiluerunt (testes)“; Cael 63.

prospecto, hinschauen, sich umsehen, erwarten: I. prospectat Cominius, quid agatur; fr A VII 3. — II. quae (navis) omnibus prospectare iam exsilium domini videbatur; Ver V 44. dies et noctes mare prospecto; A IX 10, 2.

prospectus, Ausblick: I. 1. in Palatio, pulcherrimo prospectu, porticum concupierat; dom 116. — 2. o praeclarum prospectum! Ac II 80. — II. cetera noli putare amabilia fieri posse villa, litore, prospectu maris; A XII 9.

prosper, prosperus, günstig, glücklich: A. ut prosperos exitus consequar; A IX 7, 1. cum prospero flatu eius (fortune) utimur; of II 19. etsi

nihil est homini magis optandum quam prospera, aequabilis perpetuaque fortuna; Quir 2. est hominum generi prosperus et salutaris ille fulgor, qui dicitur Iovis; rep VI 17. in rebus prosperis et ad voluntatem nostram fluentibus; of I 90. — B. „prospera Iuppiter his dextris fulgoribus edit“; div II 82.

prosperare, glücklich: ego vero velim mihi Tulliaeque meae prospere evenire ea, quae . . .; ep III 12, 2. quicquid prospere gestum est; Marcel 6. ut omnia prospere procedant; ep XII 9, 2. omnia profuenter, absolute, prospere, igitur beate; Tusc V 53.

prosperitas, Gedeihen, Glück: I. improborum prosperitates secundaeque res redarguunt vim omnem deorum; nat III 88. — II. omnem commoditatem prosperitatemque vitae a dis se habere; nat III 86.

prospicientia, Sorge: uti vacuum metu populum Romanum nostra vigilia et prospicientia redderemus; Phil VII 19.

prospicio, achtgeben, vorsehen, sorgen, erblicken, voraussehen, beschaffen: I. προδρασκω non hariolans, sed coniectura prospiciens; A VIII 11, 3. nec praeterita nec praesentia abs te, sed ut ab homine longe in posterum prospiciente futura expecto; ep II 8, 1. — II. 1. prospicite animis, quid futurum sit; Ver III 218. — 2. prospexistis, ne quae popularis in nos aliquando invidia redundaret; dom 69. — 3. vivi prospicere debemus, ut illorum solitudo munita sit; Ver I 153. — 4. a te peto, ut prospicias et consulas rationibus meis; ep III 2, 1. melius Caecilius de sene alteri saeculo prospiciente; Cato 25. saluti prospexit civium; fin I 35. — III. ut ille domum suam prospicere posset; Ver V 169. in munere servili obtulit se ad ferramenta prospicienda; Sulla 55. quos futura prospicere credimus; of II 33. ipse ex equo nudatam ab se provinciam prospicit; Ver II 154. multo ante tamquam ex aliqua specula prospexi tempestatem futuram; ep IV 3, 1. quam (tempestatem) ego XIII annis ante prospexerim; A X 4, 5. alii orientem tyrannidem multo ante prospiciunt; div I 111.

prosterno, niederwerfen, niedererschlagen, zu Grunde richten, vernichten: filius se ad pedes meos prosternens te mihi commendabat; Phil II 45. Hirtius hostes nefarios prostravit; Phil XIV 27. caesis prostratisque sanctissimis lucis; Milo 85. quorum scelere religiones tum prostratae adflictaeque sunt; leg II 42. adeo prostrata res publica (tibi visa est)? Vatin 35.

prostitutio, preisgeben: o te tu, scelerate, qui subactus et prostitutus es! fr B 16.

prosto, feilsprechen: cuius vox in praeconio quaestu prostitit; Quinct 95.

prosum, nützen, förderlich sein: I. quia maius est prodesse omnibus quam opes magnas habere; nat II 64. — II. 1. prosit (L. Flacco), quod hic sua pericula cum meis coniunxit; Flac 101. — 2. multum prodest ea, quae metuuntur, ipsa contemnere; Tusc IV 64. — 3. hoc facere illum mihi quam prosit, nescio; rei publicae certe prodest; A II 1, 6. — III. non tam ut prosum causis, elaborare soleo, quam ut ne quid obsim; de or II 295. quamam re posse quam plurimis; div II 1. quod prodesset (ὀφέλημα enim sic appellemus); fin III 33. metuo, ne artificium tuum tibi parum prosit; ep VII 13, 2. non intellego, quod bonum cuiquam sit apud tales viros profuturum; Balb 63. celeritas: f. dictum, quamquam (illa consolatio) saepe prodest: „non tibi hoc soli“; Tusc III 79. et amici cultus et parentis ei, qui officio fungitur, in eo ipso prodest, quod . . .; fin V 69. nullo loco plus facitiae prosunt et celeritas ac breve aliquid dictum; de or II 340. quin homines plurimum hominibus et prosint et obsint; of II 17. sin autem a me est alienior, nihil tibi meae litterae proderunt; ep II 17, 7.

cui misero praeclari in rem publicam beneficii memoria nihil profuit; Cael 74. qui (pudor) non [modo non] obsessus eius orationi, sed etiam probitatis commendatione prodesset; de or I 122. ea res haud scio an plus mihi profuerit; Planc 66. quo plus in negotiis gerendis res quam verba prosunt; Ac II 2. quo in loco nobis vita ante acta proderit; Sulla 77.

protego, beschützen, schützen, ein Vordach auflegen: I. ex quo tecto in eius aedes, qui protexisset, aqua deflueret; Top 24. — II. ego iacentem et spoliatum defendo et protego; Sulla 50.

protero, treten, verachten: sin istum semper illi ipsi domi proterendum et conculeandum putaverunt; Flac 53. »quia, quae (stellae) faciunt vestigia cursu, non eodem semper spatio protrita teruntur«; fr H IV, a, 472.

proterreo, fortjchuehen, verjagen: cum te viri verbis gravissimis proterruissent; dom 133. Themistoclem patria pulsum atque proterritum; rep I 5.

proterve, dreist, frech: dux consecans proterve bene saepe de re publica meritis; rep I 68.

protervitas, Frechheit: de adulteriis, de protervitate, de sumptibus immensa oratio est; Cael 29.

protervus, dreist, frech: quis est, qui non oderit libidinosam, protervam adulescentiam? fin V 62. non audet eniquam aut dicto protervo aut facto nocere; fin II 47. si (mulier) proterva petulanter viveret; Cael 38.

protinus, sogleich, sofort, ununterbrochen: si protinus alii aequae magnas (pecunias) aut solverunt aut dederunt, ut . . .; Font 3. ut Laodiceam protinus irem; ep III 6, 2. eo protinus iturum Caesarem Patris; A XI 20, 2. ut is ad te protinus mittat; Q fr III 8, 2. principium est oratio perspicue et protinus perficiens auditorem benivolum; inv I 20. te rogo, ut Romam protinus pergas; Q fr I 3, 4. qui protinus ab hac sunt disciplina profecti; inv II 8. solvo: f. do.

protraho, hinschleppen: quod in convivium Sex. Cominium protrahi iussit; Ver IV 24. ut ipse ad operas mercennarias statim protrahatur; Phil I 22.

protrudo, fortstoßen, hineinschieben: comitia, quantum facere possumus, in Ianuarius mensem protrudimus; ep X 26, 3. ut, qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis; sic . . .; fat 43.

proveho, führen, fahren, vorrücken, hinreißen: C. Fimbria temporibus isdem fere, sed longius aetate pervectus; Bru 129. studio rusticarum rerum provectus sum; Cato 55. ex his (bestiolis) hora octava quae mortua est, provecta aetate mortua est; Tusc I 94. posteaquam paulum provecta classis est; Ver V 87. vestra in me attente audiendo benignitas provexit orationem meam; dom 32.

proverbium, Sprichwort: I. mihi »prora et puppis«, ut Graecorum proverbium est, fuit a me tui dimittendi, ut rationes nostras explicares; ep XVI 24, 1. a quibus (rusticis) natum est id, quod iam contritum est vetustate, proverbium; of III 77. — II, 1. contero: f. I. nascitur. — 2. ut in proverbio est, scopas mihi videntur dissolvere; orat 235. istius nequitiam in communibus proverbii esse versatam; Ver I 121. — III. veteris proverbii admonitu vivorum memini; fin V 3. — IV. pares veteri proverbio cum paribus facillime congregantur; Cato 7. culpa illa »bis ad eundem« vulgari reprehensa proverbio est; ep X 20, 2.

providens f. **provideo**.

providenter, vorsichtig: quae (ratio) de providentia deorum ab illis (Stoicis) sanctissime et providentissime constituta est; nat III 94.

providentia, Voraussicht, Fürsorge, Vorsehung: I. providentia (est), per quam futurum ali-

quid videtur, ante quam factum sit; inv II 160. eius (materiae) universae fictricem et moderatricem divinam esse providentiam; nat II 92. — III, 1. mens mundi cum ob eam causam vel prudentia vel providentia appellari recte possit (Graece enim πρόνοια dicitur); nat II 58. — 2. cum disputabimus de providentia deorum, de qua plurima a te dicta sunt; nat III 17. — III. hoc vir excellenti providentia sensit ac vidit; rep II 5. — IV, 1. necesse est ergo eum (mundum) deorum consilio et providentia administrari nat II 80. hunc mundum animal esse divina providentia constitutum; Tim 10. quod providentia mea res publica maximis periculis sit liberata; Catil III 14. — 2. magna adhibita cura est a providentia deorum, ut . . .; nat II 127. per: f. I.

provideo, voraussehen, vorsehen, Vorsichtsmaßregeln treffen, part. vorsichtig: I, 1. quae virtus ex providendo est appellata prudentia; leg I 60. — 2, a. futurum esse, nisi provisum esset, ut Roma caperetur; div I 101. — b. id mihi et ad breviteratem est aptius et ad reliquas res providentius; ep III 1, 1. consilium hominis iam tum longe providentis secutus est; rep II 12. in posterum providet (sapientia); Phil XIII 6. — II, 1. qua de re magno opere vobis providendum est; Ver II 28. — 2. provideo || praevideo ||, quid sit defensurus Hortensius; Ver V 22. non provideo satis, quem exitum futurum putem; A II 22, 6. — 3. quo studio (Cn. Pompeius) providit, ne quae me illius temporis invidia attingeret? ep III 10, 10. ne provincia nobis prorogetur, dum ades, quicquid provideri poterit, provide; A V 11, 1. in primis id, quod scribis, omnibus rebus cura et provide, ne quid ei desit; A XI 3, 3. — 4. ut quam rectissime agatur, omni mea cura, opera, diligentia, gratia providebo; ep I 2, 4. — 5. satis mi provisum est, ut ne quid agere possent; ep I 4, 2. — 6. non providerant eas ipsas sibi causas esse periculi; Ver V 146. — 7. ut conditioni omnium civium providisse videamini; Cael 22. a dis immortalibus hominibus esse provisum; nat II 133. si rationibus meis provisum a te esse intellexero; ep III 2, 2. me ipsum providere rei publicae; Catil II 19. ut consulas omnibus, ut medeare incommodis hominum, provideas saluti; Q fr I 1, 31. ab isdem (dis) hominum vitae consuli et provideri; nat I 4. — III, 1. concedimus etiam providentes (esse deos), et rerum quidem maximarum; nat II 77. — 2. homo valde est acutus et multum providens; ep VI 6, 9. quod adhuc conjectura provideri possit; A I 1, 1. cetera, quae quidem consilio provideri poterunt, cavebuntur; A X 16, 2. f. II, 3. cuius (rei) exitus provideri possit; ep VI 4, 1. tum (animus) meminit praeteritorum, praesentia cernit, futura providet; div I 63. medicus morbum ingravescentem ratione providet, insidias imperator, tempestates gubernator; div II 16. cum me veteres multo ante provisi labores cum viro fortissimo coniunxissent; dom 29. morbum: f. insidias. ita mihi res tota provisa atque praecautus est, ut . . .; Ver IV 91. tempestates: f. insidias. cui vivendi via considerata atque provisa est; par 34. — IV. qui (Hortensius) ea non vidit cum fierent, quae providit || praevidit || futura; Bru 329. etiam quae futura providebis, scribas velim; A X 16, 2.

providus, vorhersehend, vorsichtig, vorsehend: possunne satis videri cautus, satis providus? Phil XII 25. illi homines parum putantur cauti providique fuisse; Sex Rose 117. ut eam (mentem adflatu e terra) providam rerum futurarum efficiat; div II 117. opera providae sollertisque naturae; nat II 128. auditoris aures moderantur oratori prudenti et provide; part or 15.

provincia, Geschäftsfreis, Wirkungsfreis, Auftrag, Amt, Provinz: I. absolut: 1. ut eas (libidines) capere ac sustinere non provinciae populi Romani, non nationes exterae possint; Ver I 78. cum in

aratoribus provincia Sicilia consistat; Ver III 48. frumentum provinciae frumentariae partim non habebant, partim in alias terras miserant, partim custodiis suis clausum continebant; dom II. omnes in consulis iure et imperio debent esse provinciae; Phil IV 9. quam (provinciam) senatus annuam esse voluit; ep XV 14, 5. quae tam depravatis moribus, tam corruptrice provincia divina videantur necesse est; Q fr I 1, 19. quem (Q. Arrium) provincia tum maxime exspectabat; Ver II 37. habent, mittunt: f. continent. Kalendis ei Martiis nascetur repente provincia; prov 37. populatae, vexatae, funditus eversee provinciae iam non salutis spem, sed solacium exitii quaerunt; div Caec 7. sustinent: f. capiunt. — 2. mihi solitudo et recessus provincia est; A XII 26, 2.

II. **nach Verben:** 1. Ligarius provinciam accepit invitus; Ligar 2. adiungo: f. IV, 1. oportunitas. o condiciones miseras administrandarum provinciarum! Flac 87. (Sicilia) prima omnium provincia est appellata; Ver II 2. tu provincias consulares, quas C. Gracchus non modo non abstulit a senatu, sed etiam, ut necesse esset quotannis constitui per senatum decretas, lege sanxit, eas lege Semproniam successorii concedere; ep I 9, 25. (laus) non erat minor ex contemnenda quam est ex conservata provincia; ep II 12, 3. constituo: f. aufero. contemno: f. conservo. cui fuerit, ante quam designatus est, decreta provincia; prov 37. f. aufero. uti Brutus provinciam Macedoniam defendat; Phil X 26. ad diripiendas provincias; imp Pomp 57. erit hoc quasi provincias atomis dare, quae recte, quae oblique ferantur; fin I 20. f. aufero. cum proficiscebamini paludati in provincias vel emptas vel ereptas; Piso 31. everto: f. I, 1. quaerunt. illo (Appio) imperante exhaustam esse sumptibus et iacturis provinciam, nobis eam obtinentibus nummum nullum esse erogatum nec privatim nec publice; A VI 1, 2. quodsi provinciae consulibus expetendae videntur; Phil XI 24. qui mallet eam (provinciam) quam maxime mihi aptam explicatamque tradere; ep III 2, 1. ex annua provincia prope iam undecim mensuum || mensum || provinciam factam esse gaudebam; ep III 6, 5. Marco Marcello consuli finienti provincias Gallias Kalendarum Martiarum die restitit (Pompeius); A VIII 3, 3. vides ex senatus consulto provinciam esse habendam; ep III 2, 2. quod (praetores) tunc putant obeundam esse maxime provinciam; Ver V 29. nullum terruncium || terruncium || me obtinente provinciam sumptus factum esse; A V 21, 5. f. exhaurio, retineo. consulum provincias ornatas esse; A III 24, 1. neque umquam arbitrator ornatas esse provincias designatorum; A III 24, 2. quam (provinciam) iste ita vexavit ac perdidit, ut . . . ; Ver pr 12. populatam vastatamque provinciam (esse dico); Ver III 122. f. I, 1. quaerunt. fecit, ut exercitum, provinciam, bellum relinqueret et in Asiam in alienam provinciam proficisceretur; Ver I 73. rescindo: f. aufero. senatus mihi est adsensus de provinciis ab iis, qui obtinerent, retinendis neque cuiquam tradendis, nisi qui ex senatus consulto successisset; ep XII 22, 3. sese, si licitum esset legem curiatam ferre, sortituum esse cum conlega provinciam || provincias ||; ep I 9, 25. provincias praetores nondum sortiti sunt; A I 13, 5. qui illam provinciam ante te tenuerunt; Ver III 16. quae successorii amicissimo commodare potest is, qui provinciam tradit; ep III 3, 1. f. explico, retineo. vasto: f. populor. vexo: f. perdo. I, 1. quaerunt. — 2. inter Siciliam ceterasque provincias in agrorum vectigalium ratione hoc interest, quod ceteris impositum vectigal est certum aut censoria locatio constituta est; Ver

III 12, si decedas, a te relinqui posse, qui provinciae praesit; ep I 9, 25. quid, quod senatus eos voluit praeesse provinciis, qui non praefuissent? A VI, 6, 3. numerum annorum provinciis prorogavit; Phil II 109. — 3. Diodorus prope triennium provincia domoque caruit; Ver IV 41. ad omnes res sic illa provincia semper usi sumus, ut . . . ; Ver II 5. — 4. commodissimum putavit esse de provincia clam abire; Ver II 55. cum Verres iam de provincia decessisset; Ver III 154. exercitum eduxit ex Syria. qui licuit extra provinciam? Piso 49. cum aurum Iudaeorum nomine quotannis ex Italia et ex omnibus nostris provinciis Hierosolymam || Hierosolyma || exportari solet || liceret ||; Flac 67. facio ex: f. 1. facio. intersum inter: f. 2. constituo. mercatorem in provinciam cum imperio misimus; Ver IV 8. ut mihi cum imperio in provinciam proficisci necesse esset; ep III 2, 1. f. 1. emo, relinquo. referebatur de provinciis quaestorum; Q fr II 3, 1. si quis est forte ex ea provincia; Ver III 180. ne diutius anno in provincia essem; A VII 3, 1. ex qua provincia innumerabiles alii triumpharunt; Piso 61. homines ex tota provincia nobilissimi venerunt; Ver II 11. cum bis in ea provincia magnae fugitivorum copiae versatae sunt; Ver III 125.

III. **nach Adjectiven:** I. qui mihi cupidiores provinciae viderentur; Piso 56. — 2. constituitur in foro Laodiceae spectaculum acerbum et miserum et grave toti Asiae provinciae; Ver I 76.

IV. **nach Substantiven:** omnes illius provinciae publicani, agricolae, pecuarii, ceteri negotiatores uno animo M. Fonteium defendunt; Font 46. ut calamitatem provinciae cognoscatis; Ver II 134. mihi provinciae causam in provincia discendam putavi; Scaur 24. ut conarere clientelam tam industris provinciae traducere ad te; Ver IV 90. tantus est consensus municipiorum coloniarumque provinciae Galliae, ut . . . ; Phil III 13. propter cupiditatem provinciae; imp Pomp 37. antequam de incommodis Siciliae dico, pauca mihi videntur esse de provinciae dignitate, vetustate, utilitate dicenda; Ver II 2. foedera feriebantur provinciarum; dom 129. cum una mehercule ambulatiuncula atque uno sermone nostro omnes fructus provinciae non confero; ep II 12, 2. fuerunt ii consules mercatores provinciarum; sen 10. municipia: f. coloniae. negotiatores: f. agricolae. omnem utilitatem oportunitatemque provinciae Siciliae, quae ad commoda populi Romani adiuncta sit, consistere in re frumentaria maxime; Ver III 11. cum consules provinciarum pactione libertatem omnem perdidissent; Sest 69. pecuarii, publicani: f. agricolae. istam apud populos provinciae totius invidiam; Ver II 137. venisse tempus aiebant, ut vitam salutemque totius provinciae defenderem; div Caec 3. sortem nactus est urbanae provinciae; Ver I 104. populo Romano iucunda suburbanitas est huius provinciae; Ver II 7. vetustas, utilitas: f. dignitas, oportunitas. vita: f. salus. — 2. cum ex omnibus provinciis com meatu prohibebamur; imp Pomp 53. quid est hoc? populi Romani iudicia in socios fideles, provinciam suburbanam? Ver III 66. promulgantur rogationes ab eodem tribuno de provinciis consulum nominatim; Sest 25. stipendiarios ex Africa, Sicilia, Sardinia, ceteris provinciis multos civitate donatos videmus; Balb 24.

V. **Umstand:** 1. ut Asia tribus novis provinciis ipsa cingatur; prov 31. conquiri Diodorum tota provincia iubet; Ver IV 40. — 2. cum efflagitatus a provincia praepositus Africae est; Ligar 4. sic obtinui quaesturam in Sicilia provincia; Ver V 35. Pompei auctoritas excellit in ista provincia; Flac 14. habet is (Cn. Otacilius Naso) in provincia tua negotia; ep XIII 33. f. IV, 1. causa.

provincialis, die Provinz betreffend, zur

Provinz gehörig, in, aus der Provinz: A. quoniam mihi casus urbanam in magistratibus administrationem rei publicae, tibi provincialem dedit; Q fr I 1, 43. quod olim solebant, qui Romae erant, ad provinciales amicos de re publica scribere; ep XV 20, 2. pro clientelis provincialibus nihil a vobis nisi huius temporis memoriam postulo; Catil IV 23. omnibus provincialibus ornamentis commodisque depositis; sen 35. quamquam non est omittenda singularis illa integritas provincialis; Sest 13. ne patiari quicquam mihi ad hanc provinciam molestiam temporis prorogari; ep II 7, 4. etsi meo iudicio nihil ad tuum provinciale officium addi potest; ep V 19, 1. ornamenta: §. commoda, in qua (iuris dictione) scientiae praesertim provincialis ratio ipsa expedita est; Q fr I 1, 20. — B. non quin possint multi esse provinciales viri boni, sed hoc sperare licet; Q fr I 1, 15.

provisio, Vorbersehen, Vorseege: I. omnium horum vitiorum atque incommodorum una cautio est atque una provisio, ut ne . . . ; Lael 78. quoniam multum potest provisio animi et praeparatio ad minuendum dolorem; Tusc III 30. — II. vitiosum genus et longa animi provisione fugiendum; orat 189.

provocatio, Berufung: I. provocationem etiam a regibus fuisse; rep II 54. — II, 1. neque provocationem, patronam illam civitatis ac vindicem libertatis, populo Romano dari sine nobilium dissensione potuisse; de or II 199. — 2. reliquos sine provocatione magistratus non fuisse; rep II 54. — III. ut xviri maxima potestate sine provocatione crearentur; rep II 61. lege illa de provocatione perlata; rep II 55. ne qui magistratus sine provocatione crearentur; rep II 54. — IV. poena sine provocatione (datur); agr II 33.

provocator, Herausforderer: cum alios Samnites, alios provocatores fecerit; Sest 134.

provoco, auffordern, veranlassen, herausfordern, reizen, berufen, Berufung einlegen: I, 1. ab omni iudicio poenaeque provocari licere dicant XII tabulae compluribus legibus; rep II 54. — 2. quibus (armis) possis vel provocare integer vel te ulcisci lacessitus; de or I 32. ego respondere facilius possum quam provocare; ep XII 20. quam id rectum sit, tu iudicabis; ne ad Catonem quidem provocabo; A VI 1, 7. — II. quidnam beneficio provocati facere debemus? of I 48. te semper amavi primum tuo studio, post etiam beneficio provocatus; A XIV 13, B, 1. quo provocati a me (tribuni plebis) venire noluerunt, revocati saltem revertantur; agr III 1.

prout, prout, je nachdem: argenti bene facti, prout Thermitani hominis facultates ferebant, satis (comparat); Ver II 83. tuas litteras, prout res postulat, exspecto; A XI 6, 7.

prudens, umsichtig, einrichtsvoll, verständig, flug: A. ut omnes fere Stoici prudentissimi in disserendo sint; Bru 118. ego prudens et sciens sum profectus; ep VI 6, 6. elephanto beluarum nulla prudentior; nat I 97. consilium istud tunc esset prudens, si . . . ; A X 8, 2. stultissimos (homines) prudentissimis (insidiari); Catil II 10. oratio tua prudens multum levaret; ep IX 11, 1. auditoris aures moderantur oratori prudenti et provido; part or 15. vir natura peracutus et prudens; orat 18. — B, I. est prudentis sustinere ut cursum, sic impetum benivolentiae; Lael 63. — II. quae (laus) prudentium iudicio expenditur; Rab Post 43. ea (lex est) mens ratioque prudentis; leg I 19.

prudenter, umsichtig, einrichtsvoll, flug: quod (ii philosophi) videntur acutissime sententias suas prudentissimeque defendere; div II 150. prudentissime dicis; leg I 57. disputavit multa prudenter; Sest 73. haec pleraque sunt prudenter acuteque disserentium; Tusc IV 48. facit Lucius noster pruden-

ter; Tusc V 15. ut (eas res) in causa prudenter possit intexere; de or II 68. melius et prudentius viveretur; Cato 67. ratione uti atque oratione prudenter decet; of I 94.

prudencia, Wissenschaft, Kenntnis, Verständniss, Einsicht, Umsicht, Absicht, Klugheit: I, 1. quae (prudencia) constat ex scientia rerum bonarum et malarum et nec bonarum nec malarum; nat II 38. quid est, ubi elucere possit prudencia? Font 22. eius (modi) partes sunt prudencia et imprudencia. prudenciae [autem] ratio quaeritur ex iis, quae clam, palam, vi, persuasione fecerit; inv I 41. prudencia est rerum bonarum et malarum neutrarumque scientia. partes eius: memoria, intelligentia, providentia; inv II 160. semper oratorum eloquentiae moderatrix fuit auditorum prudencia; orat 24. prudentiam et mentem a deis ad homines pervenisse; nat II 79. prudencia sine iustitia nihil valet ad faciendam fidem; of II 34. — 2. quae (malitia) vult videri se esse prudentiam; of III 71. — II, 1. quod consuetudo exercitatioque intellegendi prudentiam acueret; de or I 90. illa prudencia in suis rebus domestica, in publicis civilis appellari solet; part or 76. historiam dico et prudentiam iuris publici; de or I 256. prudentiam, quam Graeci φρόνησιν dicunt || φρόνησιν ||, aliam quandam intellegimus; of I 153. quae (coniecturae) habent artem atque prudentiam; div II 13. fuit stulta calliditas perverse imitata prudentiam; of III 113. si neque prudentiam eius impediatis confusione partium nec memoriam multitudinis; part or 29. intellego: §. dico, malim equidem indisertam prudentiam quam stultitiam loquacem; de or III 142. rationem, consilium, prudentiam qui non divina cura perfecta esse perspicit; nat II 147. adeo ego non perspexeram prudentiam litterarum tuarum? A VI 9, 3. nec est ab homine numquam sobrio postulanda prudentia; Phil II 81. temptarem etiam summi regis et Ulixi Sisyphique prudentiam; Tusc 98. — 2. nullam esse actionem dicere in re tam insigni neque prudentiae neque auctoritatis tuae est; Caecin 37. — 3. qui eloquentiae verae dat operam, dat prudentiae, qua ne maximis quidem in bellis aequo animo carere quisquam potest; Bru 23. — 4. careo: §. 3. ne prudentia quidem egeremus nullo delectu proposito bonorum et malorum; fr F V 50. omni illum (deum Aristoteles) sensu privat, etiam prudentia; nat I 83. cum attendo, qua prudentia sit Hortensius; Quinct 63. — 5. hanc omnem scientiam et copiam rerum in tua prudentia sciebam inesse; de or I 165. id est caput civilis prudentiae, in qua omnis haec nostra versatur oratio, videre itinera flexusque rerum publicarum; rep II 45. — III, 1. inanissima prudentiae reperta sunt (ea); Muren 26. — 2. hominibus tali prudentia praeditis certe probavisset (causam); Cluent 131. — IV, I. caput: §. II, 5. versor in. partes, ratio: §. I, 1. est. — 2. ad ea praesidia iam accedent consules summa prudentia; Phil III 36. — V, 1. ineuntis aetatis inscitia senum constituenda et regenda prudentia est; of I 122. ut nos cura tua et prudentia iuves; A IX 15, 4. — M. Crassus, homo prudentia praestans; Balb 50. efficitur omnia regi divina mente atque prudentia; nat II 80. §. constitui. — 2. intellegis pro tua praestanti prudentia . . . ; Cael 32. sine quorum (magistratum) prudentia ac diligentia esse civitas non potest; leg III 5.

pruina, Reif: I. cum e pruina Appennini emerisset; Sest 12. — II. quae (aqua) neque nive pruinaque concreveret; nat II 26. quod pars earum (regionum) obriguerit nive pruinaque longinquo solis abscessu; nat I 24.

prytanium, Stadthaus: in qua (urbe) ornatissimum prytanium est; Ver IV 119.

psaltria, Zitherpfeiferin: qui in coetum mulierum pro psaltria adducitur; Sest 116.

psephisma, Wollschafel: I. porrexerunt

manus; psephisma natum est; Flac 17. — II. sic sunt expressa ista praeclara psephismata; Flac 15. ut possem recitare psephisma Smyrnaeorum; Flac 75.

pseudomenos, Trugschluß: 1. pseudomenon et soritam aut inludis aut increpas; fr F V 55. — 2. potius de dissensionibus disseramus quam de sorite aut pseudomeno; Ac II 147.

pseudothyrum, geheime Tür, Hintertür: non ianna receptis, sed pseudothyro intromissis voluptatibus; sen 14.

psychomantium, Totenrafel: 1. me ne psychomantia quidem, quibus Appius uti solebat, agnoscere; div I 132. — 2. utor: j. 1. — 3. Elysium venisse in psychomantium quaerentem . . .; Tusc I 115.

pubertas, Mannbarkeit: si qui dentes et pubertatem natura dicat existere; nat II 86.

pubes, erwachsen: qui pubes tum fuerit; Rabir 31. nostro more cum parentibus puberes filii non lavantur; of I 129. (populum) adultum iam et paene puberem; rep II 21.

pubes, Mannschaft: cui senatus omnem Italiae pubem commiserat; Milo 61.

pubesco, heranwachsen, reifen: cum primum (Hercules) pubesceret; of I 118. cum is (sol) efficiat, ut omnia floreat et in suo quaeque genere pubescant; nat II 41. vaginis iam quasi pubescens viriditas includitur; Cato 51.

publicanus, die Staatseinkünfte pachtend, Steuerpächter, Generalpächter: A. mulierculae publicanae noluit ex decumis nimium lucri dare; Ver III 78. — B. I. huic tuae voluntati ac diligentiae difficultatem magnam adferunt publicani; Q fr I I, 32. cum publicani familias maximas magno periculo se habere arbitrentur; imp Pomp 16. omnes illius provinciae publicani uno animo M. Fonteium defendunt; Font 46. — II. 1. videtis crudelitate Gabinii paene adflictos iam atque eversos publicanos; prov II. ut publicanos cum Graecis gratia atque auctoritate coniungas; Q fr I I, 35. evertito: j. adffigo. cum senatus urura publicanos saepe iuvisset; Ver III 168. — 2. improbi magistratus in provinciis inserviebant publicanis; Ver III 94. — 3. causam pro publicanis dixisse Laelium; Bru 86. — III. quod apud publicanos gratosus fuisti; Ver II 169. — IV. I illa causa publicanorum quantum acerbitatem adferat sociis, intelleximus ex civibus; Q fr I I, 33. ad quos tu decumanum Diognetum misisti, novum genus publicani; Ver III 86. quodsi genus ipsum et nomen publicani non iniquo animo sustinebunt; Q fr I I, 35. nomen publicani neque ii debent horrere, qui semper vectigales fuerunt; Q fr I I, 33 j. genus. cum universo ordini publicanorum semper libentissime tribuerim; ep XIII 9, 2. mihi adferebantur confectae pactiones publicanorum; A V 14, 1. quod (M. Terentius) mature se contulit in societates publicanorum; ep XIII 10, 2. — 2. quae (necessitudo) est nobis cum publicanis; Q fr I I, 35.

publicatio, Einziehung: I. patronusne causae negaret esse malum publicationem bonorum? fin IV 22. — II. adiungit publicationem bonorum; Catil IV 10. cui cum publicatio bonorum proponeretur; Planc 97.

publice, öffentlich, von Staats wegen, im Namen, im Auftrage des Staates, durch, für den Staat, im Staate: I. publice tibi navem aedificatam (esse); Ver V 58. publice coactis operis; Ver II 13. nullo tumultu publice concitato; Catil I 11. si patronus huic causae publice constitueretur; Muren 4. earum (Nympharum) templa sunt publice vota et dedicata; nat III 43. dicta sunt et privatim et publice testimonia; Ver II 120. quod optimo iure publice sepulcrum datum esset; Phil IX 17. qui te publice laudat; Ver IV 17. quas (litteras) publice misisti;

ep V 7, 1. eius (Hippiae) bona publice possidentur alieno nomine contra leges Calactinorum; ep XIII 37. qui sacris publice praesint; leg II 30. ne, cum ad consulem scripsissem, publice viderer scripsisse; ep XV 9, 3. mihi non necesse esse publice scribere ea; ep XV 1, 1. neque se privatim publice susceptae causae defuturum esse dicebat; Sest 41. privatimne (peregrinus) an publice venerit; of I 149. voveo: j. dedico. — II. a Syracusanis nihil adiumenti neque publice neque privatim exspectabam; Ver IV 137. qui publice socii atque amici sunt; fin V 65.

publico, einziehen, in Beschlag nehmen, verkaufen, zum Staatseigentum machen: cum lege nefaria Ptolomaeum, regem Cypri, fratrem regis Alexandrini publicasses; dom 20. sunt multi agri lege Cornelia publicati; agr III 12. bona publicari iubet; Catil IV 8. fratrem, regem: j. alqm. posse, quibuscumque locis velint, privata publicare; agr II 57. silvas maritimas omnes publicavit; rep II 33.

publicus, öffentlich, allgemein, staatl. dem Staate gehörig, im Namen, in Auftrage, auf Kosten des Staates, neutr. Staatsgut, Staatsfasse, Staatspacht, Öffentlichkeit, öffentlicher Ort: A. qui publicos agros arant; Ver V 53. annuum publicorum auctoritate; rep II 28. cur non quam primum publica accedit auctoritas? Phil III 3. Trallianos Maeandrio causam publicam commisisse; Flac 52. si senatus dominus sit publici consilii; leg III 28. publicum (genus) est, quod civitas universa aliqua de causa frequentat, ut ludi, dies festus, bellum; inv I 40. misera est ignominia iudiciorum publicorum; Rabir 16. ut neque disceptatione vinci se nec ullo publico ac legitimo iure patiantur; of I 64. quod (ius) est in legibus publicis positum; Balb 27. haec ita gesta esse cognoscite ex litteris publicis; Ver III 175. quae (litora) omnia publica esse vultis; Top 32. locis publicis uti (eum) vetuit; Ver II 66. scribae, qui nobiscum in rationibus monumentisque publicis versantur; dom 74. alios ad negotium publicum ire cum cupimus; Phil X 11. qui privatim otium negotiis publicis antulerunt; Tusc III 57. publicis operis publice coactis; Ver IV 17. nos publicum prope opinionem secuti sumus; A VI 1, 18. quorum pars publica potest esse; ep XIII 29, 4. pecunia publica ex aerario erogata fueritne tibi quaestui; Ver III 165. j. B. I, 3. incurro in. vir et suis et publicis rationibus utilissimus; inv I 1. j. monumenta. quod publica religione sanciri potuit, id abest; Balb 35. detrimenta publicis rebus importata; de or I 38. sine multa pertractatione rerum publicarum; de or I 48. nos et publicis et privatis in rebus ea praestitisse, quae . . .; nat I 7. eum semper te et privatis in rebus et publicis praestitisti, ut . . .; ep V 16, 5. si re publica non possis frui, stultum est nolle privata; ep IV 9, 4. mihi sermonis communicatio maxime deest — quid dicam? in publicane re, an in forensi labore? A I 17, 6. qui mihi in publica re socius et in privatis omnibus conscius esse soles; A I 18, 1. publicus sacerdos imprudentiam consilio expiatam metu liberet; leg II 37. de sacris publicis id semper populo Romano satis religiosum esse visum est; har resp 12. nec de mortui laude nisi in publicis sepulcris dici licebat; leg II 65. cum eum servi publici loris ceciderunt; Phil VIII 24. quae (res) confectae publicis privatisque tabulis sunt; Font 5. id quod ex Acestensium publico testimonio cognoscite; Ver III 83. dialecticorum verba nulla sunt publica, suis utuntur; Ac I 25. — B. I, 1. ut publicanis satis facias, praesertim publicis male redemptis; Q fr I I, 33. nihil istum neque privati neque publici tota in Sicilia reliquisse; Ver IV 2. — 2. Pompeius caruit publico; Milo 18. — 3. quod L. Papirius P. Pinarius censores multis dicendis vim armentorum a privatis in publicum averterant rep II 60. ut privatos agros, qui in publicum Cam-

panum incurrebant, pecunia publica coëmeret; agr II 82. signa in publico posita; Ver II 85. scio equidem te in publicum non prodire; A VIII 11, 7. — II. alqd: f. I, 1. cum esset magister scripturae et sex publicorum; Ver III 167. omnes omnium publicorum societates de meo consulatu decreta fecerunt; dom 74.

pu dens, zartführend, ehrbar, fittjam bescheiden: A. quo pudentior esset; Ver III 160. ille ita contempsit hanc pudentissimam civitatem, ut . . .; sen 15. qui hominem pudentissimum pecunia oppressum esse arbitrarentur; Cluent 77. mulier pudens et nobilis; rep II 46. Hermippum, pudentissimum atque optimum virum, vexat; Flac 48. — B. I. pudens impudentem (fraudasse dicitur); Q Rosc 21. — II. nec facit, quod pudentem decet; Phil II 81.

pudenter, fittjam, bescheiden: quem ego paulo sciebam vel pudentius vel invitius ad hoc genus sermonis accedere; de or II 364. pudentissime hoc Cicero petierat ut fide sua; A XVI 15, 5. omnia ea me prudenter vivendo consecutum esse; Vatin 6.

pudet, sich schämen: I. (multitudo) ad pudendum (inducitur), ad pigendum; Bru 188. — II, 1. pudet huius legionis; Phil XII 8. — 2. ne id non pudeat sentire, quod pudeat dicere; fin II 77. — 3. nonne esset pudendum Trallianum omnino dici Maeandrium? Flac 52. ut iam pudendum sit honestiora decreta esse legionum quam senatus; Phil V 4. — III, 1. quem non pudet, hunc poena dignum puto; de or I 121. 2. non pudebat magistratus populi Romani in hunc ipsum locum descendere; imp Pomp 55. nonne pudet physicos haec dicere? div II 33. — IV. haec aetas vestra, quod interdum pudeat, iuris ignara est; de or I 40. qui (Epicurei), cum id pudet, illud tamen dicunt, quod est impudentius; fat 37.

pudicitia, Sittsamkeit, Keuschheit (vgl. pudor); I, 1. quod pudicitiam liberorum defenderat; Ver I 76. pudicitiam cum eriperet militi tribunus militaris; Milo 9. qui pudicitiam violasset; prov. 24. — 2. parcat inventus pudicitiae suae; Cael 42. ut pudicitiae sororis succurreret; Ver I 67. — 3. vita illam mulierem spoliari quam pudicitia maluisse; Scaur 4, 5. — II. eam (mulierem) summa integritate pudicitiaeque existimari; Ver I 64.

pudicus, ehrbar, fittjam, keusch: qui (amores) ut sint pudici; Tusc IV 70. ut nullum unquam pudicum neque sobrium convivium viderit; Ver III 160. probri insimulasti pudicissimam feminam; Phil II 99. cum vinulenti adolescentes mulieris pudicae fores frangerent; fr F X 3.

pudor, Scham, Ehrgefühl, Scheu, Schüchternheit, Verlegenheit: I. fuit mirificus quidam in Crasso pudor; de or I 122. quoniam ad dicendum impedimento est pudor; Sex Rosc 149. quantum illius ineuntis aetatis meae patiebatur pudor; de or II 3. qui (pudor) in magistratum conviviis versari solet; Ver V 28. — II, 1. pudorem ac pudicitiam qui colit; Ver III 6. ex quo fit, ut pudorem rubor consequatur; Tusc IV 19. quis in illa aetate pudorem non diligit? fin V 62. non dimittam pudorem in rogando meum; ep V 19, 2. adeone pudorem cum pudicitia perdidisti? Phil II 15. sub metum subiecta sunt pigritia, pudor, terror . . .; Tusc IV 16. vicit pudorem libido; Cluent 15. — 2. date hoc ipsius pudori; Muren 90. — 3. quid de pudore pudicitiae dicemus? leg I 50. cum tu a Ti. Gracchi pudore longissime remotus sis; agr II 31. — III. quod hoc solum animal natum est pudoris ac verecundiae particeps; fin IV 18. — IV. neque in alterius impudentia sui pudoris existimationem amitterent; Ver II 192. quot praesidia pudoris et pudicitiae vi et audacia ceperit, quid me attinet dicere? Ver V 34. — V. quoniam ipse pudore quodam adficeretur ex sua laude; Caccin 77. aetas M.

Caelii fuit ipsius pudore munita; Cael 9. pudore a dicendo et timiditate ingenua quadam refugisti; de or II 10.

puella, Mädchen: I. in qua (tutela legitima) dicitur esse puella; A I 5, 6. si puella nata biceps esset, seditionem in populo fore; div I 121. — II. (L. Paulus) artius puellam complexus; div I 103.

puer, Kind, Knabe, Bursch, Diener, Sklave: I, 1. multa iam mihi dare signa puerum et pudoris et ingenii; fin III 9. puer festivus anagnostes noster Sositheus decesserat; A I 12, 4. pueri Sisennae oculos de isto nusquam deicere; Ver IV 33. summum bonum et malum vagiens puer ultra voluptate diudicabit? fin II 31. hi pueri tam lepidi ac delicati non solum amare et amari neque saltare et cantare, sed etiam sicas vibrare et spargere venena didicerunt; Catil II 23. Epicurus quasi pueri delicati nihil cessatione melius existimat; nat I 102. si infantes pueri, mutae etiam bestiae paene loquuntur; fin I 71. in periclitandis experiendisque pueris, quicumque essent nati; div II 97. qui (Attus Navius) cum propter paupertatem sues puer pasceret; div I 31. eunti mihi Antium venit obviam tuus puer. is mihi litteras abs te reddidit; A II 1, 1. puer ille patrum et matrum si tensam non tenuit; har resp 23. vagit: f. diudicat. venit: f. reddit. ingenui pueri cum meritoriis versabantur; Phil II 105. — 2. nescire, quid, ante quam natus sis, acciderit, id est semper esse puerum; orat 120. magna nobis pueris opinio fuit . . .; de or II 1. — II, 1. Spartae pueri ad aram sic verberibus accipiuntur, ut sanguis exeat; Tusc II 34. videmusne, ut pueri ne verberibus quidem a contemplandis rebus perquirendisque deterreantur? fin V 48. quae eversum a te puerum patrii bonis esse dixerunt; Ver I 93. Etrusci habent exaratum puerum auctorem disciplinae suae; div II 80. experior, periclitor: f. I, 1. nascuntur. unus puer Sex. Roscio relictus non est; Sex Rosc 77. videmusne, ut (pueri) pompa, ludis atque eius modi spectaculis teneantur? fin V 48. — 2. cum puerorum infantium veniebat in mentem; Sulla 19. — 3. si gladium parvo puero dederis; Sest 24. — 4. non latuit scintilla ingenii, quae iam tum elucebat in puero; rep II 37. ut primum ex pueris excessit Archias; Arch 4. in viro (esse meliora) quam in puero; nat II 38. — III. haec pueris et mulierculis et servis esse grata; of II 57. — IV. facile est hoc cernere in primis puerorum aetatulis; fin V 55. inania sunt ista delectamenta paene puerorum, captare plausus, vehi per urbem; Piso 60. quae (proscriptio) ad infantium puerorum incunabula pertinet; Sex Rosc 153. ut (istae artes) paulum acutum ingenia puerorum; rep I 30. est magnum illud quidem, verum tamen multiplex pueri ingenium; A VI 2, 2. is est hodie locus saeptus religiose propter Iovis pueri; div II 85. — V, 1. puero ut uno esset comitator; Tusc V 113. — 2. quibus (artibus) a pueris dediti fuimus; de or I 2. vir doctus a puero; Bru 125. quem (Diodotum) a puero audivi; Ac II 115. sed haec in pueris; fin V 62. quae (pax) erat facta per obsidem puerum nobilem; Phil II 90.

puerilis, kindlich, für Knaben, kindlich: acta illa res est animo virili, consilio puerili; A XIV 21, 3. disciplinam puerilem ingenuis nullam certam esse voluerunt; rep IV 3. (definitio) genere ipso doctrinam redolet exercitationemque paene puerilem; de or II 109. Ponticus Heraclides puerilibus fabulis refersit libros; nat I 34. L. Crassum non plus attigisse doctrinae quam quantum prima illa puerili institutione potuisset; de or II 1. filii parvi lacrimae pueriles tectis ac tenebris continebantur; Quir 8. haec de incestu laudata oratio puerilis est locis multis; Bru 124. Tages puerili specie dicitur visus, sed senili fuisse prudentia; div II 50.

pueriliter, kindlich, läppiſch: faciunt pueri-

liter; Ac II 33. quae cum res tota ficta sit pueriliter, tum . . ; fin I 19.

pueritia, Knabenalter, Kindheit: I. si eius pueritia pertulerat libidines eorum; Phil XIII 17. — II. 1. quis est, qui tueri possit liberorum nostrorum pueritiam? Ver I 153. — 2. qui citius adulescentiae senectus quam pueritiae adulescentia obrepat? Cato 4. — III. qui e pueritiae disciplinis ad patris exercitum profectus est; imp Pomp 28. nihil a me de pueritiae suae flagitiis audiet; Ver I 32. ea recidere in memoriam pueritiae suae; Phil XIII 19. — IV. cui (doctrinae) me a pueritia dedi; ep III 10, 7. tua summa erga me benivolentia, quae mihi iam a pueritia tua cognita est; ep IV 7, 1. si in pueritia non iis artibus ac disciplinis institutus eras; Ver I 47.

puerulus, Bürschchen: ut inter suos omnium deliciarum atque omnium artium puerulos ex tot elegantissimis familiis lectos velit hos versari; Sex Rosc 120.

pugil, Faustkämpfer: I. cum (pugiles) feriant adversarium; Tusc II 56. ut pugiles inexercitati, etiam si pugnos et plagas Olympiorum cupidi ferre possunt, solem tamen saepe ferre non possunt; Bru 243. pugiles caestibus contusi ne ingemescunt quidem; Tusc II 40. — II. contundo: f. I. ingemescunt. — III. Carneades *προβολήν* pugilis similem facit *εποχή*; A XIII 21, 3.

pugillatus, Faustkampf: † sint corporum certationes cursu et pugillatu || pugillatione ||; leg II 38.

pugio, Dolch: I. 1. qui stillantem prae se pugionem tulit; Phil II 30. — 2. o plumbeum pugionem! fin IV 48. — II. C. Septimium, scribam Bibuli, pugionem sibi a Bibulo attulisse; A II 14, 2. fero: f. I. 1.

pugiunculus, kleiner Dolch: I. quibus ut pugiunculis uti oportet; orat 224. — II. qui posteaquam illo, quo conati erant, Hispaniensi pugiunculo nervos incidere civium Romanorum non potuerunt; fr A IX 27.

pugna, Kampf, Gefecht, Treffen: I. aliud pugna et acies, aliud ludus campusque noster desiderat; de or II 84. te pugna Cannensis accusatorem sat bonum fecit; Sex Rosc 89. — II. 1. illam pugnam navalem ad Tenedum parva dimicatione commissam arbitraris? Muren 33. f. sedo, pugna erat equestris Agathocli regis in tabulis picta; Ver IV 122. ut pedestres navalesve pugnas recorderent; Cato 13. interventu Pomptini atque Flacci pugna, quae erat commissa, sedatur; Catil III 6. — 2. qua ex pugna cum se ille eripuisse; Muren 34. ut ipsum Hectorem provocasse ad pugnam paeniteret; Tusc IV 49. — III. adde incertos exitus pugnarum; Milo 56. prius Boeotia Leuctra tollentur quam pugnae Leuctricae gloria; Tusc I 110. Pharsaliae pugnae ne triumphum quidem egit; Phil XIV 23. — IV. 1. qui Cannensi pugna ceciderint; div II 97. — 2. stellae aureae Delphis positae paulo ante Leuctricam pugnam deciderunt; div I 75. si in gladiatoriiis pugnis timidos etiam odisse solemus; Milo 92.

pugnaciter, kampfhaftig, hartnäckig: certare cum aliis pugnaciter; Ac II 63. eam sententiam pugnacissime defendere (malunt); Ac II 9.

pugnax, streitbar, kriegerisch, kampfhaftig: quin exordium dicendi vehemens et pugnax non saepe esse debeat; de or II 317. L. Sulla, pugnax et acer imperator Muren 32. huius (Demosthenis) oratio in philosophiam tralata pugnacior, ut ita dicam, videtur || videatur ||; Bru 121.

pugno, kämpfen, streiten, sich widerprechen, streben, sich bemühen: I. 1. qui nos non pugnando, sed tacendo superare potuerint; Catil III 22. — 2. a. cum male pugnatum apud Caudium esset; of III 109. — b. ego ne cum ista quidem arte pugno;

de or I 234. pacem accipere malui quam viribus cum valentiore pugnare; ep V 21, 2. nisi forte haec illi tum arma dedimus, ut nunc cum bene parato pugnatorem; A VII 6, 2. ut crebro conferantur pugnantia; orat 138. (animus) pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens; fin I 58. ea elatio animi si pugnat pro suis commodis, in vitio est; of I 62. ratio nostra consentit, pugnat oratio; fin III 10. ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia; hinc pudicitia, illinc stuprum; Catil II 25. studia: f. consilia. quia numquam posset utilitas cum honestate pugnare; of III 9. — II. 1. non pugnem cum homine, cur tantum aberret || habeat, al. || in natura boni; fin V 80. — 2. ne: f. III. alqd. — 3. ego tecum in eo non pugnam, quo minus, utrum velis, eligas; div Caec 58. — 4. omni contentione pugnatum est, utilis haec capitis aestimaretur; Cluent 116. f. III. alqd. — III. illud video pugnare te, species ut quaedam sit deorum, quae . . ; nat I 75. illud pugna atque emitere, ne quid nobis temporis prorogetur; ep III 10, 3. quae (pugna) est summa contentione pugната; Muren 34.

pugnus, Faust: I. cum (Zeno) compresserat digitos pugnumque fecerat, dialecticam aiebat eius modi esse; orat 113. etiam si (pugiles) pugnos et plagas Olympiorum cupidi ferre possunt; Bru 243. — II. rhetoricam palmae, dialecticam pugni similem esse (Zeno) dicebat; fin II 17. — III. ibi cum pugnis et calcibus concisus esset; Ver III 56. quoniam verbis inter nos contendimus, non pugnis; par 23.

pulchellus, hübsch (Bacchae) pulchellae sunt; ep VII 23, 2. „audiamus“, inquit, „pulchellum puerum“, Crassus; de or II 262. surgit pulchellus puer; A I 16, 10.

pulcher (pulcer), schön, vorzüglich, herrlich, rühmlich, glücklich: A. propino hoc pulchro Critiae; Tusc I 96. nihil esse in ullo genere tam pulcrum, quo non pulcrus id sit, unde illud exprimitur; orat 8. pulcherrima illa carent amicitia; Lael 80. classe populi Romani pulcherrima amissa; Ver V 67. qui illud eximium ac pulcherrimum donum in Capitolium adferrent; Ver IV 64. etsi satis in ipsa conscientia pulcherrimi facti fructus erat; Phil II 114. quod ea forma neget ullam esse pulchriorem Plato; nat I 24. loquor de tuo clarissimo pulcherrimoque monumento; Ver IV 69. tot praedia, tam pulchra, tam fructuosa Sex. Roscius filio suo relegationis gratia colenda tradiderat; Sex Rosc 43. praetor ne pulchrum se ac beatum putaret; Muren 26. signum (est) Apollinis pulcherrimum et maximum; Ver IV 119. cum praesertim deum pulcherrima specie decebat esse; nat I 26. quos si titulus hic delectat insignis et pulcher; Tusc V 30. quam urbem pulcherrimam florentissimamque esse voluerunt; Catil II 29. — B. fas nec est nec unquam fuit nisi pulcherrimum facere ei, qui esset optimus; Tim 10. ea honesta, ea pulchra, ea laudabilia, illa autem superiora naturalia nominantur; fin IV 58.

pulchre, schön, vorzüglich, herrlich: nihil est aliud pulchre et oratorie dicere nisi optimis sententiis verbisque lectissimis dicere; orat 227. simulacrum Iovis Imperatoris pulcherrime factum nonne abstulisti? Ver IV 128. re publica pulcherrime gesta; Phil XIV 24. proxima hostia litatur saepe pulcherrime; div II 36. pergat in me maledicta, quasi vero ei pulcherrime priora processerint; Phil XIII 40. deum nihil aliud nisi „mihi pulchre est“ et „ego beatus sum“ cogitantem; nat I 114.

pulchritudo (pulcritudo), Schönheit, Trefflichkeit, Herrlichkeit, Pracht: I. quanta maris est pulchritudo! nat II 100. — II. 1. si illam praeclaram et eximiam speciem oratoris perfecti et pulcritudinem ad a'mastis; de or III 71. cum valetudinem, pulchritudinem commodas res appellet, non bonas; leg I 55. numquam illam, quam expetet, pulchritudinem con-

sequetur; Tim 4. ut excellentem muliebris formae pulchritudinem imago contineret; inv II 1. fama popularis simulatione honestatis formam eius (gloriae) pulchritudinemque corrumpit; Tusc III 4. expeto: ꝑ. consequor. haec tantam (habent) pulchritudinem, ut nulla species ne cogitar quidem possit ornatio; de or III 179. in quibus (primis naturae) numerant pulchritudinem; fin V 18. — 2. ex omni pulchritudine virtutis vim divinam mentis agnoscito; Tusc I 70. — III, 1. cum pulchritudinis duo genera sint; of I 130. qui pulchritudinis ꝑ pulchr. ꝑ habere verissimum iudicium debuisset; inv II 3. — 2. eius esse filiam mulierem eximia pulchritudine; Ver I 64. — IV, 1. quanto colorum pulchritudine et varietate floridiora sunt in picturis novis pleraque quam in veteribus! de or III 98. ut (illud) sua pulchritudine esset specieque laudabile; fin II 49. — 2. de quorum urbis possessione propter pulchritudinem etiam inter deos certamen fuisse proditum est; Flac 62.

puleium. Pofei: I. puleium aridum florescere brumali ipso die; div II 33. — II, ad cuius (Leptae) rutam puleio mihi tui sermonis utendum est; ep XVI 23, 2.

pullarius. Gühnerwärter: I. pullarius diem proelii committendi differebat; div I 77. — II, iubet decemvros habere pullarios; agr II 31. attulit in cavea pullos is, qui ex eo ipso nominatur pullarius; div II 72. — III, oblata religio Cornuto est pullariorum admonitu; ep X 12, 3.

pullus. Junges, junges Tier, Gühn: I. praeclara auspicia, si esurientibus pullis res geri poterit, saturis nihil geretur! div I 77. etiamsi tripudium solistimum pulli fecissent; div II 20. — II, plures iam pavones confeci quam tu pullos columbinos; ep IX 18, 3. Coracem patiamur pullos suos excludere in nido; de or III 81. cum cavea liberati pulli non pascerentur; nat II 7. — III, cum offa cecidit ex ore pulli, tum auspicanti tripudium solistimum nuntiatur; div II 72.

pullus. bunselfarbig: quis (umquam) in funere familiari cenavit cum toga pulla? Vatin 31. cum esses cum tunica pulla; Ver V 40.

pulmo. Lunge: I. qui (pulmones) tum se contrahunt aspirantes, tum in respiritu ꝑ intrante spiritu ꝑ dilatant; nat II 136. quid habet haruspex, cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus et proferat diem? div I 85. — II, 1. contraho, incido: ꝑ. I. — 2. quae spiritu in pulmones anima ducitur; nat II 138. a pulmonibus arteria usque ad os intimum pertinet; nat II 149.

pulpamentum. Zufost: mihi est pulpamentum fames; Tusc V 90.

puls. Brei: (avis) fame enecta si in offam pulsus invadit ꝑ invasit ꝑ; div II 73.

pulsatio. Schlägen: illam partem causae a M. Crasso peroratam de Alexandrinorum pulsatione Puteolana; Cael 23.

pulso. stoßen, schlagen, treffen, erregen, Eindruck machen: »validis aequor pulsabit viribus Auster«; fr H IV, a, 301. fac imagines esse, quibus pulsantur animi; nat I 107. cum (deus) sine ulla intermissione pulsetur agiturque atomorum incurusione sempiterna; nat I 114. hictores ad pulsandos verberandosque homines exercitissimi; Ver V 142. qui tribunum pl. pulsaverit; Tul 47.

pulsus. Stoß, Schlag, Anregung, Eindruck: I. sive externus et adventicius pulsus animos dormientium commovet; div I 126. — II, intermisso impetu pulsusque remoritur; de or I 153. — III, quod pulsus agitur alieno; nat II 32. ut (animi) vigeant vigilantes nullo adventicio pulsus, sed suo motu; div II 139.

pulverulentus. staubig, bestäubt: »(Perseus) pulverulentus uti de terra elapsus repente«;

fr H IV, a, 259. iter conficiebamus aestuosa et pulverulenta via; A V 14, 1.

pulvinar. Polster, Götterpolster: I. quaeris, placeatne mihi pulvinar esse; Phil II 111. — II, 1. cum Licinia, virgo Vestalis, aram et aediculam et pulvinar sub Saxo dedicasset; dom 136. — 2. qui pulvinaribus Bonae deae stuprum intulerit; har resp 8. quod et deorum pulvinaribus et epulis magistratum fides praecinunt; Tusc IV 4. — III, quoniam ad omnia pulvinaria supplicatio decreta est; Catil III 23.

pulvinus. Kissen, Polster: I. in qua (lectica) pulvinus erat perlucidus Melitensis; Ver V 27. sella tibi erit in ludo tamquam hypodidascale proxima; eam pulvinus sequetur; ep IX 18, 4. — II, (Crassum) pulvinos poposcisse; de or I 29.

pulvis. Staub, Ringplatz, Kampplatz: I. si multus erat in calceis pulvis, ex itinere eum venire oportebat; inv I 47. — II, 1. eo loco pulvis, non glareae iniecta est; Q fr III 1, 4. — 2. qui (Archimedes) dum in pulvere quaedam describit attentius; fin V 50. educenda dictio est ex hac domestica exercitatione et umbratili medium in agmen, in pulverem; de or I 157. humilem homunculum a pulvere et radio excitabo, Archimedes; Tusc V 64. (Phalereus) processerat in solem et pulverem; Bru 37. — III, habes epistulam plenam festinationis et pulveris; A V 14, 3.

punctum. Punkt, Maßstimm, Augenblid: I. punctum esse, quod magnitudinem nullam habeat; Ac II 116. — II, detraho: ꝑ. III, alqd. quot in ea tribu puncta tuleris; Planc 54. nullo puncto temporis intermisso; nat I 52. — III, recordor, quantum haec conquestiones punctorum nobis detraxerint; Muren 72. terram ad universi caeli complexum quasi puncti instar obtinere, quod κέντρον illi (mathematici) vocant; Tusc I 40. — IV, 1. ne punctum quidem temporis in ista fortuna fuisses, nisi . . . ; ep VI 5, 3. — 2. qui haec olim punctis singulis colligebant; Tusc II 62. uno et eodem temporis puncto nati; div II 95. — 3. (hoc) fit ad punctum temporis; Tusc I 82.

pungo. stechen, quäfen, fränfen, verlegen: I. pungit dolor, vel fodiat sane; Tusc II 33. — II, extrema pagella pupugit me tuo chirographo; ep II 13, 3. (epistula) primo ita me pupugit, ut somnum mihi ademerit; ep II 16, 1. solebat me pungere, ne Sampsicerami merita maiora viderentur quam nostra; A II 17, 2. intellexi, quid eum pupugisset ꝑ pepugisset ꝑ; fr K 9. quod (vulnus) acu punctum videretur; Milo 65.

punio, punior (poenio, poenior), strafen, rächen: I, 1. est ulciscendi et puniendi modus; of I 33 (34). — 2. prohibenda maxime est ira in puniendo; of I 89. — II, quid esset iracundia, fervore mentis an cupiditas poeniendi doloris; de or I 220. potuit sine tuo scelere illius factum puniri; inv I 18. quod vellet Graeciae fana poenire; rep III 15. cuius inimicissimum multo crudelius etiam poenitus es, quam erat humanitatis meae postulare; Milo 33. cum multi inimicos etiam mortuos poeniuntur; Tusc I 107. ut clarissimorum hominum crudelissimam poeniretur necem; Phil VIII 7. per quam (vindicationem) peccata punimur ꝑ punimus ꝑ; inv II 66. id est magni viri, rebus agitatissimis punire sotes; of I 82.

punitor, punitio ꝑ poen —
pupilla. unmundige, Mündel, Waise: I. pupillos et pupillas certissimam praedam esse praetoribus; Ver I 131. — II, quod pupillo aut pupillae debeas; Top 46. eripies pupillae togam praetextam, detrahes ornamenta non solum fortunae, sed etiam ingenuitatis? Ver I 113. magno praesidio fuit Anniae pupillae mater; Ver I 153.

pupillus. verwaisjt, unmundig, Mündel (ꝑ.

pupilla: I, 1. quidam pupillum heredem fecit; pupillus autem ante mortuus est, quam in suam tutelam venit. de hereditate ea, quae pupillo venit, inter eos, qui patris pupilli heredes secundi sunt, et inter agnatos pupilli controversa est; inv II 62. pupillum Iunium praetextatum venisse in vestrum conspectum et stetisse cum patruo; Ver I 151. — 2. audit pupillum esse filium; Ver I 131. — II, 1. facio: f. I, 1. moritur. si olim, M. Catone mortuo, „pupillum“ senatum quis relictum diceret, paulo durius; sin, „ut ita dicam, pupillum“, aliquanto mitius; de or III 165. reliquit pupillum parvum filium; Ver I 130. — 2. cum pupillis Drepanitanis bona patria erepta cum illo partitus es; Ver IV 37. venio: f. I, 1. moritur. — 3. fundum Cymaeum Romae mercatus est de pupillo Meculonio; Flac 46. — III, agnati, pater: f. I, 1. moritur. a quo M. Marcelli tutoris in causa pupilli Iunii oratio repudiata est; Ver I 153. cum pupilli Malleoli tutor esset; Ver I 90.

puppis, Hinterteil des Schiffes, Schiff: I. mihi „prora et puppis“, ut Graecorum proverbium est, fuit a me tui dimittendi, ut . . .; ep XVI 24, 1. — II, 1. „quin puppim flectis, Ulixes!“ fin V 49. „post ipse (Canis) trahit claro cum lumine puppim“; fr H IV, a, 635. — 2. motum remigationis navem convertentis ad puppim; A XIII 21, 3. sedebamus in puppi et clavum tenebamus; ep IX 15, 3. — III, basis trianguli, quam efficiunt grues, ea tamquam a puppi ventis adiuvatur; nat II 125. condescende nobiscum, et quidem ad puppim; ep XII 25, 5.

pupula, Pupille, Augenstern: palbrae aptissime factae et ad claudendas pupulas et ad aperiendas; nat II 142. acies ipsa, qua cernimus, quae pupula vocatur, ita parva est, ut . . .; nat II 142.

pure, rein, unbefleckt, rechtschaffen: pure et quiete actae aetatis; Cato 13. dixit causam pure et dilucide; de or I 229. ut pure et Latine loquamur; de or I 144. pure et emendate loquentes; opt gen 4. haec omnia pure atque caste tribuenda deorum numini sunt; nat I 3.

purgatio, Reinigung, Entschuldigung, Rechtsfertigung: I. purgatio est, cum factum conceditur, culpa removetur. haec partes habet tres, imprudentiam, casum, necessitatem; inv I 15. purgatio est, per quam eius, qui accusatur, non factum ipsum, sed voluntas defenditur. ea habet partes tres, imprudentiam, casum, necessitudinem; inv II 94. — II, 1. qui (Aesculapius) primus purgationem alvi invenit; nat III 57. — 2. imprudentia in purgationem confertur; inv I 41. — III, 1. inedia et purgationibus et vi ipsius morbi consumptus es; ep XVI 10, 1. — 2. per: f. I.

purgo, reinigen, abführen, aufräumen, entschuldigen, rechtsfertigen: I. de luxurie purgavit Erucius; Sex Rosc 39. — II, libenter tibi me et facile purgassem; ep VII 27, 2. quid ego me tibi purgo? ep XV 17, 1. ceteros quod purgas, debent mihi probati || purgati || esse, tibi si sunt; A III 15, 2. f. mores. purgantes || purgare || alvos ibes Aegyptiae; nat II 126. quantum defensor purgandis criminibus consequi potuerit; Cluent 3. immissi cum falcibus multi || famuli, al. || purgarunt et aperuerunt locum; Tusc V 65. te ac mores tuos mihi purgatos ac probatos esse voluisti; A I 17, 7. purga urbem; Catil I 10. — III, quod te mihi de Sempronio purgas, accipio excusationem; ep XII 25, 3. de quo etsi pro tua facilitate et humanitate purgatum se tibi scribit esse; ep XIII 24, 2. de altero ei (Balbo) me purgavi; A X 18, 2.

purpura, Purpur, Purpurfleid: I. qui comibi purpuram volunt; fr F V 23. facite, ut eius illam ad talos demissam purpuram recordemini; Cluent 111. quos numeros cum quibus tamquam purpuram

misceri oporteat; orat 196. recordor: f. demitto. — II, 1. vestitus asperere nostra hac purpura plebe ac paene fusca; Sest 19. — 2. ut sedens cum purpura praeconi subiceretur; Sest 57.

purpurasco, sich röten: eius (maris) unda cum est pulsa remis, purpurascit; Ac fr 7.

purpuratus, Hofbeamter: istis ista horribilia minitare purpuratis tuis; Tusc I 102.

purpureus, rot, purpurn: P. Clodius a purpureis fasceolis est factus repente popularis; har resp 44. puod (mare) nunc favonio nascente purpureum videtur; Ac II 105. stetit soleatus praetor populi Romani cum pallio purpureo; Ver V 86. collega tuus amictus toga purpurea; Phil II 85. quo (die Caesar) cum purpurea veste processit; div I 119.

purus, rein, fleckenlos, unentweicht, sauber, glatt, einfach, unverzerrt, bloß: A. alqs: f. argentum. qui ne animam quidem puram conservare potuisset; Ver III 134. castus animus purusque vigilantis est paratior; div I 121. argentum ille ceterum purum apposuerat, ne purus ipse relinqueretur; Ver IV 49. nihil est in historia pura et industri brevitate dulcius; Bru 262. mundi ille fervor purior est multo; nat II 30. elaborant alii in puro quasi quodam et candido genere dicendi; orat 53. iudicium purum postulat; inv II 60. ut eos (deos) semper pura, integra, incorrupta et mente et voce veneremur; nat II 71. rationem non arbitror exspectari a me puri dilucidique sermonis; de or III 38. Ciceroni meo togam puram cum dare Arpini vellem; A IX 6, 1. falsum crimen in purissimam vitam conlatum; Q Rosc 17. vox: f. mens. — B, a. qui (Clodius) tantum abest a principibus quantum a puris, quantum ab religiosis; har resp. 53. — b. ut, quicquid inde haurias, purum te liquidumque haurire sentias; Caecin 78.

pusillus, klein, gering, winzig, fleinsch: A. Siculus ille paene pusillus Thucydides; Q fr II 11, 4. illud vero pusilli animi, quod . . .; ep II 17, 7. ecce alia pusilla epistula; A VI 1, 23. volo mentam pusillam ita appellare, ut „rutulam“; non licet; ep IX 22, 3. habuimus in Cumano quasi pusillum Romanum; A V 2, 2. pusillus testis processit; de or II 245. quam contumeliam villa pusilla iniquo animo feret; ep XII 20. villula sordida et valde pusilla; A XII 27, 1. — B, habet in Ostiensi Cotta celebrissimo loco, sed pusillum loci; A XII 23, 3.

pusio, Knäbchen: pusionem quandam Socrates interrogat quaedam geometrica de dimensione quadrati; Tusc I 57.

putamen, Schale: instituit (Dionysius), ut candentibus inglandium putaminibus barbam sibi et capillum (filiae) adurerent; Tusc V 58.

putatio, Beschneiden: quid (sit) arborum putatio ac vitium; de or I 249.

puteal, Brunneneinfassung, Puteal: I. supra impositum puteal accepimus; div I 33. putealia sigillata duo (tibi mando); A I 10, 3. — II, alter puteali inflatus; Sest 18.

puteo, übel riechen, puter, faul: quibus etiam alabaster plenus unguenti putere || puter esse || videtur; Ac fr 11.

putesco, (putisco) verwesfen, modrig werden: Theodori nihil interest, humine an sublime putescat; Tusc I 102. mare movetur ventis, ne putescat; fr I 22. animum illi pecudi datum pro sale, ne putesceret; fin V 38. cui (sui), ne putesceret, animam ipsam pro sale datam dicit esse Chrysippus; nat II 160.

puteus, Brunnen: quod constat nobilissimas virgines se in puteos abiecisse; prov 6. cum vidisset haustam aquam de iugi puteo; div I 112. ex puteis iugibus aquam calidam trahi; nat II 25.

putide, gefucht, geziert: qui nec inepte dicunt

nec odiose nec putide; Bru 284. nolo exprimi litteras putidius, nolo obscurari neglegentius; de or III 41. **putidiusculus**, etwas zudringlicher: simus putidiusculi, quamquam per te vix licet; ep VII 5, 3. **putidus**, faul, zudringlich, gesucht, geziert: cum etiam Demosthenes exagitetur ut putidus; orat 27. haec vobis molesta et putida videri; de or III 51. vereor, ne putidum sit scribere ad te, quam sim occupatus; A I 14, 1. ego istius putidae carnis consilio scilicet volebam niti; Piso 19.

puto, rechnen, berechnen, veranschlagen, ansehn, achten, halten, vermuten, meinen, glauben: I, 1. Arcesilas Zenoni, ut putatur, obtrectans; Ac II 16. — 2. si sunt di, ut vos etiam putatis; fin II 115. quae est ei (animo) natura? propria, puto, et sua; Tusc I 70. — II, 1. non ut causam, sed ut testimonium dicere putares, cum (Scaurus) pro reo diceret; Bru 111. Xenocraten audire potuit; et sunt qui putent audisse; nat I 72. — 2. a quibus nos defendi putabamur; har resp 46. eandem artem etiam Aegyptii consecuti putantur; div I 2. — 3. haec fere putavi esse dicenda; Tusc II 67. quod Pompeio se gratificari putant; ep I 1, 4. quod te putem scire curare; ep IX 10, 1. vos consulo, quid mihi faciendum putetis; Ver pr 32. facultatem mihi oblatam putavi; Catil III 4. in quo ipsam luxuriam reperire non potes, in eo te umbram luxuriae reperturum putas? Muren 13. quod mihi tuo nomine gratias agendas non putas; ep XII 28, 2. — 4. amendat hominem — quo? quo putatis? Ver V 70. cur ipse non adfuit? num putatis aliqua re tristi ac severa? Phil III 20. putaram te aliquid novi, quod eius modi fuerat initium litterarum, „quamvis non curarem, quid in Hispania fieret, tamen te scripturum“; A XII 23, 1. — III. si hoc semper ita putatum est; div I 84. id ipsum est deos non putare; div I 104. quis coegit eos falsum putare? Cato 4. inventus est ordo in iis stellis, qui non putabatur; div II 146. tibi ego ullam salutem, ullum perfugium putem? Ver V 150. ut rationes cum publicanis putarent; A IV 11, 1. salutem: s. perfugium. etiam si cetera supplicia, quae putantur, effugerit; rep III 33. — IV, 1. in fortuna quadam est illa mors putanda; Piso 44. iste patrem, si non in parentis,

at in hominum numero putabat; Ver IV 41. — 2. quod gloriam contemnat et pro nihilo putent; of I 71. qua (sapientia) omnes res humanae tenues ac pro nihilo putantur; de or II 344. — 3. quae (ratio recta) supra hominem putanda est; nat II 34. 4. cum unum te pluris quam omnes illos putem; A XII 21, 5. contendere de re publica fortium virorum et magnorum hominum semper putavi; Balb 60. quaecumque sunt in omni mundo, deorum atque hominum putanda sunt; nat II 154. ut consulum, conlegas, bonorum iudicium nihili putaret; Sest 114. bestiarum nullum iudicium puto; fin II 33. non ignoro, quanti eius (prudenciae) nomen putetis; nat III 78. cuius testimonium nullius momenti putaretur; Vatin 1. — 5. quis divitiorem quemquam putet aut potentorem aut beatorem aut firmiore fortuna? rep I 28. si denariis cccc Cupidinem illum putasset; Ver IV 13. — 6. et te consularem aut senatorem, denique civem putes? Phil VII 5. illo se loco copiosos et disertos putant; rep I 4. s. 5. id in dicendo numerosum putatur; orat 198. vulnus illud rei publicae, turpitudine populi Romani, non iudicium putandum est; Planc 70. qui fidiorem barbarum putaret; of II 25. ut horribilem illum diem aliis, nobis faustum putemus; Tusc I 118. velim hanc inanem meam diligentiam miserabilem potius quam ineptam putes; A III 23, 1. plerique rem idoneam, de qua quaeratur, et homines dignos, quibuscumque disseratur, putant; Ac II 18. an medicina ars non putanda est? div I 24. hanc turpissimam mercaturam alienam dignitate populi Romani semper putavi; agr II 65. rem: s. hominem. 2.

putridus, morsch: non nos dentes putridi de ceperunt; Piso 1.

putus, rein, glänzend: quam bonam meis putissimis orationibus gratiam rettulerit; A II 9, 1.

pylae, Engpaß: iter in Ciliciam feci per Tauri pylas; A V 20, 2.

pyramis, Pyramide: mihi vel cylindri vel quadrati vel conii vel pyramidis (forma) videtur esse formosior; nat I 24. s. conus.

pyxis, Büchse: cum Licinius pyxidem teneret in manu; Cael 63. cum iam manum ad tradendam pyxidem porrexisset; Cael 63.

Qua, wo, wohin, inwiefern, teilß — teilß: I. in eo loco, qua naves accedere possent; Ver V 85. ad omnes introitus, qua adiri poterat; Caecin 21. qua (mare) a sole conluet; Ac II 105. qui (di) eatenus nobis declarantur, qua ipsi volunt; Tim 40. multis in urbibus, iter qua faciebat; Phil IX 6. — II, 1. illuc qua veniam? A VIII 16, 1. — 2. quo facilius scire possim, qua quandoque ituri sint; A IX 1, 2. neque est quicquam, quo et qua; A X 2, 1. tum reliqua videbimus, id est et quo et qua et quando; A IX 6, 1. victor hic qua se referret et quo; A VIII 16, 2. — III. in templum ipse nescio qua per Gallorum cuniculum ascendit; Phil III 20. — IV. ita omnia convestivit hedera, qua basim villae, qua intercolumnia ambulationis, ut . . . ; Q fr III 1, 5. gladiatoribus qua dominus qua advocati sibilis conscissi; A II 19, 3. quam evigilata (tua consilia) tuis cogitationibus qua itineris, qua navigationis, qua congressus sermonisque cum Caesare! A IX 12, 1. quoniam intellego te distentissimum esse qua de Buthrotiis, qua de Bruto; A XV 18, 2.

quacumque, überall wo: I. quacumque nos commovimus; A XIV 17, 6. quacumque ingredi-mur; fin V 5. — II. quacumque illa (mulier) iter fecisset; Cluent 193.

quadrageni, je vierzig: quadragena milia nummum in singulos iudices distributa; Cluent 74. uti ambo HS quadragena consulibus darent, si essent ipsi consules facti; A IV 17 (18), 2.

quadragesimus, vierzigste: anno fere centesimo et quadragesimo post mortem Numae; rep II 29. ut quadragesimo post die responderes; Ver I 30.

quadragens, vierzigmal, vier Millionen: nonne nos hic in mare superum et inferum sestertium ter et quadragens erogabamus? Flac 30.

quadraginta, vierzig: A. (Cyrus) quadraginta natus annos; div II 46. ad Staienum sescenta quadraginta milia nummum esse delata; Cluent 87. quod erat vix HS quadraginta milium; Ver I 140. tenentur uno in loco HS $\overline{\text{IDCXL}}$; Cluent 82. — B. quam (proportionem comparisonemque) habent ducenta quinquaginta sex cum ducentis quadraginta tribus; Tim 24.

quadrantarius, auf ein Viertel ermäßigt, ein Viertelaß löstend: nisi forte mulier potens quadrantaria illa permutatione familiaris facta erat balneari; Cael 62. in tabulis dodrantariis et quadrantariis; Font 2.

quadratus, vieredig, Biereck: A. quid iudicant sensus? stare movere, quadratum rotundum; fin II